C:\Users\Plazma\Desktop\305\Dick_Philip_K- Blade_Runner.pdb

PDB Name: Dick Philip - Blade Runner
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 18.4.2006
Modification Date: 18.4.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

P. K. Dick

Blade Runner 1:
Sní androidi o elektronických ovečkách?

ISBN 80-85643-07-3

AUCKLAND:
VČERA ZEMŘELA ŽELVA, KTEROU V ROCE 1777 DAROVAL KAPITÁN CO OK KRÁLI TONGA. BYLO JÍ TÉMĚŘ DVĚ STĚ LET.
ZVÍŘE, ZVANÉ TU'IMALILA, ZEMŘELO V KRÁLOV-SKÉM PALÁCI V HLAVNÍM MĚSTĚ TONGA NUKU' ALOFA. LIDÉ NA TONGA POVAŽOVALI ZVÍŘE ZA VLÁDCE A URČILI MU ZVLÁŠTNÍ OŠETŘOVATELE, KTEŘÍ SE O NĚ STARALI. ZVÍŘE PŘED NĚKOLIKA LETY PŘI-ŠLO O ZRAK PŘI POŽÁRU V BUŠI.
ROZHLAS NA TONGA OZNÁMIL, ŽE POZŮSTATKY. TU'IMALILY BUDOU ODESLÁNY DO AUCKLANDSKÉHO MUZEA NA NOVÉM ZÉLANDU.
Reuter, 1966
1. kapitola
Ricka Deckarda probudil veselý elektrický popěvek, zahvízdaný automatickým buzením náladových varhan vedle postele. Překvapeně - vždycky ho překvapilo, když zjistil, že je zčistajasna vzhůru - se na posteli posadil, pak ve svém barevném pyžamu vstal a protáhl se. V té chvíli jeho žena Iran ve své posteli otevřela šedé, neveselé oči, zamrkala, pak zabručela a znovu oči zavřela.
„Nastavila sis svého Penfielda moc slabě," řekl jí. „Přeladím ti ho, probudíš se a -"
„Necháš to nastavené tak, jak to je." V hlase jí zazněla ostrá trpkost. „Nechci se probudit."
Posadil se vedle ní, sklonil se nad ní a konejšivě vysvětloval: „Když si nastavíš dostatečně vysokou frekvenci, budeš ráda, že jsi vzhůru; v tom je celý vtip. Při nastavení C se lehce překoná práh vědomí, tak to dělám já." Přátelsky, protože se cítil vůči celému světu dobře naladěný - on si budík nastavil na D - ji pohladil po nahém, bledém rameni.
„Dej tu svoji špinavou policajtskou pracku pryč," řekla Iran.
„Nejsem policajt." To ho popudilo, i když takovou kombinaci si nenavolil.
„Jseš ještě horší," řekla jeho žena s očima pořád zavřenýma. „Jseš vrah, kterého si policajti najímají."
„V životě jsem nezabil lidskou bytost." Byl popuzený čím dál víc; začal být přímo nepřátelský.
Iran řekla: „Jenom ty chudáky andíky."
„Dobře jsem si všiml, že ti nikdy nedělalo potíže utrácet za kdeco, co se ti zrovna zalíbilo, ty dost slušný prachy, který jsem nosil domů." Vstal a přešel k ovládací desce svých náladových varhan. „Místo abys šetřila," pokračoval, „abychom si mohli koupit opravdovou ovci místo té elektrické napodobeniny nahoře. Obyčejná elektrická potvora - to je vše, k čemu jsem se za celý ty roky dopracoval." U ovládacího pultu zaváhal mezi tlumičem thalamu (který by skoncoval s jeho vzteklou náladou) a povzbuzovačem thalamu (který by ho rozpumpoval tak, že by dokázal hádku vyhrát).
„Jestli si nastavíš větší vztek," řekla Iran s očima otevřenýma a pozornýma, „tak to udělám taky. Nastavím si ho na maximum a pak zažiješ bitku, proti které byly naše dosavadní hádky jen přátelská utkání. Nastav to a uvidíš; jen to zkus!" Rychle vstala, přiskočila ke konzole svých náladových varhan a zůstala tam stát; hleděla na něho a čekala.
Vzdychl, pod takovou hrozbou se vzdal. „Nařídím si, co mám pro dnešek v plánu." Prozkoumal rozpis na 3. leden 2021 a zjistil, že ho dnes čeká pracovní, i profesionální rozpoložení. „Jestli to nařídím podle plánu," řekl opatrně, „uděláš to taky?" Čekal, byl natolik obezřelý, aby se nevystavoval nebezpečí, dokud jeho žena nebude souhlasit.
„Můj plán pro dnešek obnáší šestihodinovou sebeobviňující depresi," pronesla Iran.
„Cože? Proč sis to naplánovala?" To stavělo veškerý účel náladových varhan na hlavu. „Ani jsem nevěděl, že bys uměla něco takového nařídit," řekl zaraženě.
„Jednou odpoledne jsem tady seděla," řekla Iran, „a přirozeně jsem si zapnula Kámoše Bustera a jeho Přátelské přátele, mluvil zrovna o obrovské novince, kterou má na srdci, a pak pustili tu ohavnou reklamu, tu, co nenávidím; víš, tu na Perfektní Olověné Poklopce. Tak jsem na chvíli vypnula zvuk. A pak jsem uslyšela dům, tuhle budovu; slyšela jsem -"

Mávla rukou.
„Prázdné byty," řekl Rick. Občas je také slýchal, v noci, kdy měl spát. A přece, v téhle době se napůl obydlený činžák cenil vzhledem k hustotě obyvatelstva vysoko; tam, kde před válkou bývala předměstí, bylo možno najít úplně prázdné domy… aspoň tak to slyšel. Nepřesvědčoval se, jestli je ta informace pravdivá; jako většina lidí si ji nemínil ověřovat na vlastní kůži.
„V té chvíli," pokračovala Iran, „kdy jsem měla zvuk televize vypnutý, jsem byla v náladě číslo 382; zrovna jsem si ji navolila. Takže i když jsem tu prázdnotu rozumem slyšela, necítila jsem ji. Mou první reakcí byla vděčnost, že si můžeme dovolit náladové varhany. Ale pak mi došlo, jak je to nezdravé, cítit tu nepřítomnost života, nejenom v téhle budově, ale všude, a nijak nereagovat - chápeš? Asi ne. Tohle se dřív považovalo za příznak duševní nemoci; říkalo se tomu ‚absence přiměřeného afektu'. Nechala jsem zvuk televize vypnutý, sedla jsem si ke svým náladovým varhanám a experimentovala jsem. A nakonec jsem zjistila, jak se nastavuje zoufalství." V jejím tmavém, svěžím obličeji se objevil výraz zadostiučinění, jako by dosáhla čehosi, co stojí za to. „Tak jsem si je naplánovala dvakrát měsíčně; myslím, že je rozumné, aby člověk takhle často cítil naprostou beznaděj nad vším - nad tím, že zůstal tady na Zemi, když každý, kdo měl trochu rozumu, dávno emigroval, nemyslíš?"
„Ale taková nálada," řekl Rick, „tě nutí, abys v ní zůstala, nechce se ti nastavovat jinou. Zoufalství, které prostupuje vším, se živí samo sebou."
„Vždycky si to nastavím tak, že po třech hodinách dojde k automatickému přeprogramování," řekla jeho žena nevzrušeně. „Na čtyřistajednaosmdesátku. Vědomí nezměrných možností, které se mi v budoucnu otevírají; nová naděje, že -"
„Čtyřistajednaosmdesátku znám," přerušil ji. Tu kombinaci volil mnohokrát; velmi na ni spoléhal. „Poslouchej," řekl, posadil se na svou postel, vzal ji za ruce a přitáhl k sobě, „i s tím automatickým odpojením je nebezpečné prožívat depresi, jakoukoliv. Zapomeň, co sis naplánovala, a já taky zapomenu, co jsem si naplánoval; společně si nastavíme stočtyřku a prožijeme ji spolu, ty v ní pak chvíli zůstaneš a já si zatím nařídím svou obvyklou pracovní náladu. Takže se mi bude chtít zajít na střechu a mrknout se na ovci a pak odletět do kanceláře; a budu při tom vědět, že tu zatím nesedíš s myšlenkami bůhvíkde a s vypnutou televizí." Pustil její dlouhé, štíhlé prsty a prošel prostorným bytem do obývacího pokoje, který byl lehce cítit poslední noční cigaretou. Tam se sklonil a zapnul televizi.
Z ložnice se ozval Iranin hlas: „Nesnesu televizi před snídaní."
„Nastav si osmsetosmaosmdesátku," řekl Rick, když se přístroj zahřál. „ChuL dívat se na televizi, ať je v ní, co chce."
„Teď se mi nechce nastavovat vůbec nic," řekla Iran.
„Tak si nastav trojku," řekl.
„Nemůžu si nastavit stimulování cerebrálního kortexu, aby se mi chtělo něco nastavovat! Když nechci nic nastavovat, tak tohle se mi chce nastavovat ze všeho nejmíň, protože pak by se mi chtělo něco nastavovat, a tahle touha je mi zrovna teď nejodpornější; chce se mi jenom sedět na posteli a civět do země." Hlas jí zdrsněl podtónem beznaděje, jak její duše tuhla, a Iran se přestávala hýbat, protože se kolem ní nezadržitelně rozprostřel všudypřítomný film obrovské tíhy a téměř absolutní netečnosti.
Zapnul zvuk televize a hlas Kámoše Bustera okamžitě zahlaholil a zaplnil pokoj. „- ohó, lidičky. Tak si říkám, že by stálo za to mrknout se, jak to dneska vypadá s počasím. Indickej satelit hlásí, že radioaktivní spad se očekává hlavně kolem poledne a pak začne ubývat, takže kdo se milánkové odváží vystrčit nos-"
Kolem něj slaboučce zašustil její župan a Iran televizi vypnula. „Oukej, vzdávám se; něco si nastavím. Jakou mě chceš? Sexuální extázi? Cítím se tak mizerně, že bych to klidně vydržela. Krucinál. Stejně na ničem nezáleží."
„Nastavím něco pro nás oba," řekl Rick a zavedl jí zpátky do ložnice. Tam na její konzole nařídil pětsetčtyřiadevadesátku: radostné uznání manželovy ušlechtilé moudrosti ve všech záležitostech. Na své konzole si nastavil tvůrčí a svěží přístup k práci, i když ho nijak zvlášť nepotřeboval; bylo to jeho obvyklé, přirozené rozpoložení, ke kterému nepotřeboval berličku Penfieldovy umělé stimulace mozku.
*
Ve spěchu se nasnídal - řečmi s manželkou ztratil čas - a oblékl se, včetně modelu Perfektního Olověného Poklopce od Ajaxe, aby se vypravil na krytou pastvinu na střeše, kde se „pásla" jeho elektrická ovce. Tam ten složitý kus hardwaru v simulované spokojenosti přežvykoval a uváděl tak v omyl ostatní nájemníky v domě.
Samozřejmě, některá jejich zvířata se také nepochybně skládala z elektronických obvodů-podvodů; pochopitelně do té záležitosti nikdy nestrkal nos, tak jako se oni, jeho sousedé, pídili po tom, jak doopravdy funguje jeho ovce. Nemohlo by být nic nezdvořilejšího. Říci: „Je vaše ovce pravá?" by bylo horší porušení etikety než vyzvídat, zdali jsou původní něčí zuby, vlasy nebo vnitřní orgány.
Ranní vzduch, nasycený radioaktivním prachem, šedivý a zastírající slunce, se kolem něj převaloval a lezl mu do nosu; nechtě ucítil pach smrti. To je trochu silné slovo, opravil se, když zamířil ke svému kousku trávníku, který mu patřil stejně jako ten přehnaně rozlehlý byt dole. Dědictví konečné světové války pozbylo na síle; ti, kdo nedokázali přežít prach, upadli před lety v zapomnění, a prach, který časem prořídl a dotíral na přežívající jedince, pouze narušoval mozky a genetickou výbavu. Přestože nosil olověný poklopec, prach, ta každodenní dávka otrávené špíny, nepochybně prosákl dovnitř a do něj, takže teď už nedokázal 'emigrovat'. Zatím ho při pravidelné měsíční lékařské prohlídce vždy prohlásili za normálního: muž, který by se mohl reprodukovat v rámci daném zákonem. Jenomže jednou by prohlídka u doktorů sanfranciské policie mohla dopadnout jinak. Působením všudypřítomného prachu se neustále vytvářely nové odrůdy, vymykající se pravidlům. Nejomílanějším úslovím na plakátech, v televizi a reklamních letácích té doby bylo: „Emigrujte nebo degenerujte! Vyberte si sami!" Přesně tak, myslel si Rick, když otevíral branku na loučku a šel ke své elektrické ovci. Ale já emigrovat nemůžu, říkal si. Kvůli práci.
Pozdravil ho majitel přilehlé pastviny, soused z vedlejšího bytu, Bill Barbour; stejně jako Rick byl oblečený do práce,

ale zastavil se tady, aby se podíval na své zvíře.
„Moje kobyla," oznamoval Barbour rozzářeně, „je březí." Ukazoval na velkou peršeronku, která tu stála a nepřítomně hleděla do prázdna. „Co tomu říkáte?"
„Říkám, že brzo budete mít dva koně," odpověděl Rick. Už byl u své ovce; ležela, přežvykovala a ostražitýma očima sledovala, jestli Rick náhodou nepřinesl oves. Domnělá ovce měla zabudovaný obvod citlivý na oves; při pohledu na zrní by přesvědčivě vyskočila na nohy a začala se k němu štrachat, „A co ji oplodnilo?" zeptal se Barboura. „Vítr?"
„Koupil jsem to nejkvalitnější oplodňovací plazma, které je v Kalifornii k dostání," informoval ho Barbour. „Díky kontaktům, které mám na ministerstvu chovu dobytka. Nepamatujete se, jak tu minulý týden byl inspektor od nich a Judy prohlížel? Chtěli by její hříbě; je totiž hrozně dobrá." Barbour přátelsky poplácal kobylu po krku a ta k němu sklonila hlavu.
„Nepřemýšlíte o tom, že toho koně prodáte?" zeptal se Rick. K smrti rád by měl koně, vlastně jakékoli zvíře. Vlastnit a držet si nějakou napodobeninu mělo v sobě cosi demoralizujícího. Přesto to bylo ze společenského hlediska žádoucí, vzhledem k nedostatku skutečného zboží. Neměl proto na vybranou a musel pokračovat. I kdyby mu nezáleželo na sobě, byla tu jeho žena, a Iran na tom záleželo. Velmi.
Barbour řekl: „To by bylo nemorální, kdybych prodal svého koně."
„Tak prodejte to hříbě. Mít dvě zvířata je nemorálnější než nemít žádné."
Barbour překvapeně řekl: „Jak to myslíte? Spousta lidí má dvě zvířata, nebo i tři, čtyři, majitel rasové plantáže, kde pracuje můj bratr, ten Fred Washborne, má dokonce pět zvířat. Neviděl jste ve včerejší Kronice článek o jeho kachně? Prý je to největší a nejtěžší kačena na Západním pobřeží." Mužovy oči se zahleděly do dálky a představovaly si takové bohatství; upadal do transu.
Rick si prohledal kapsy u kabátu a našel zmačkaný, mnohokrát prohlížený výtisk lednového Sidneyova katalogu dobytka a drůbeže. Podíval se do rejstříku, našel hříbata (viz koně, potomstvo) a už viděl převládající státní ceny.
„Můžu si koupit hříbě peršerona od Sidneyů za pět tisíc dolarů," řekl nahlas.
„Ne, nemůžete," řekl Barbour. „Podívejte se do seznamu ještě jednou; je to kurzívou. To znamená, že nemají žádné na skladě, ale taková by byla cena, kdyby je na skladě měli."
„Dejme tomu," řekl Rick, „že vám budu platit deset měsíců pět set dolarů měsíčně. Plnou cenu podle katalogu."
Barbour lítostivě řekl: „Deckarde, vy nechápete, jak to s koňmi je; to má svůj důvod, že Sidney nemá na skladě hříbata peršeronů. Hříbata peršeronů prostě nemění majitele - ani za katalogovou cenu. Jsou hrozně vzácná, i ta trochu horší jakosti." Naklonil se přes jejich společný plot a živě gestikuloval. „Mám Judy už tři roky a za celou tu dobu jsem neviděl klisnu peršerona její kvality. Když jsem jí chtěl získat, musel jsem letět do Kanady a osobně jsem ji sem dovezl, abych si byl jistý, že mi ji nikdo neukradne. Jakmile si přivezete takovéhle zvíře někam blíž ke Coloradu nebo Wyomingu, klidně vás oddělají, aby se ho zmocnili. A víte proč? Protože před konečnou světovou jich byly doslova stovky -"
„Ale," skočil mu Rick do řeči, „když vy máte dva koně a já žádného, to porušuje přímo základy teologické a morální struktury mercerismu."
„Vy máte svou ovci; sakra, můžete ve svém životě prožít Vzestup, a když popadnete obě držadla empatie, dosáhnete jej čestně. Kdybyste neměl tu starou ovci, viděl bych ve vašem postoji nějakou logiku. Jistě, kdybych měl dvě zvířata a vy žádné, zabraňoval bych vám tím doopravdy splynout s Mercerem. Ale každá rodina v tomhle domě - počkejte; kolem padesátky: jedna na každé tři byty, jak to tak počítám - každý z nás má nějaké zvíře. Graveson má tamhleto kuře." Máchl rukou k severu. „Oakes s ženou mají toho velkého zrzavého psa, který v noci štěká." Zahloubal se, „Myslím, že Ed Smith má v bytě kočku; aspoň to říká, ale nikdo ji nikdy neviděl. Možná to jenom předstírá."
Rick přešel ke své ovci, sklonil se a hmatal v husté bílé vlně - aspoň srst byla pravá -, až našel to, co hledal: schovaný ovládací panel stroje. Zatímco Barbour zíral, Rick otevřel kryt ovládání a ukázal mu ho. „Vidíte?" řekl Barbourovi. „Teď chápete, proč to hříbě tak hrozně chci?"
Barbour po chvilce řekl: „Chudáčku. Bylo to vždycky takhle?"
„Ne," řekl Rick a zavřel kryt ovládacího panelu elektrické ovečky; narovnal se, otočil a podíval se sousedovi do tváře. „Původně jsem měl opravdovou ovci. Dal nám ji otec mé ženy, když se chystal emigrovat. Potom, asi před rokem, pamatujete se přece, jak jsem ji bral k veterináři - byl jste tady nahoře, když jsem sem přišel a našel ji, jak leží na boku a nemůže vstát."
„Postavil jste ji na nohy," vzpomněl si Barbour a přikývl. „Jo, podařilo se vám ji postavit, chvilku chodila okolo, ale za nějakou minutku zase spadla."
Rick kývl: „Ovce dostávají divné nemoci. Lépe řečeno, ovce dostávají spoustu nemocí, ale příznaky jsou vždycky stejné; ovce nemůže vstát a neexistuje způsob, jak rozeznat, jestli je to jenom podvrtrtutá noha nebo jestli to zvíře umírá na tetanus. Na to moje ovce umřela: na tetanus."
„Tady nahoře?" zeptal se Barbour. „Na střeše?"
„Seno," vysvětloval Rick. „Jednou jsem z žoku neodmotal všechen drát; kousek jsem tam nechal a Groucho - tak jsem ovci říkal - se škrábl a chytil tetanus. Vzal jsem ho k veterináři, ale Groucho umřel. Moc jsem o tom přemýšlel, a nakonec jsem zavolal do jednoho toho obchodu, kde vyrábějí umělá zvířata, a ukázal jsem jim Grouchovu fotku. Vyrobili tohle." Ukázal na ležící náhražku zvířete, která nepřestávala pečlivě žvýkat a ostražitě pátrala po jakékoli známce ovsa. „Skvělá práce. A věnoval jsem jí už tolik času a pozorností, jako by byla skutečná. Ale pak -" Pokrčil rameny.
„Není to stejné," dokončil Barbour.
„Skoro je. Cítíte se při tom stejně; musíte na ni dávat pozor stejně, jako jste dával, když byla opravdu živá. Protože se může porouchat a pak by to každý v domě poznal. Už jsem ji dával šestkrát do opravny, většinou to byly drobnosti, ale kdyby si toho někdo všiml - například jednou se porouchal pásek s hlasem, nebo se nějak zasekl, a nepřestávalo to

bečet - všichni by poznali, že je to mechanická porucha.“ Dodal: „Auto z opravny těhle krámů je samozřejmě označené nějak jako ‚nemocnice pro zvířata'. A řidič se obléká jako veterinář, je celý v bílém.“ Najednou se podíval na hodinky, vzpomněl si na čas. „Musím do práce,“ řekl Barbourovi. „Dnes večer k vám zajdu.“
Když vyrazil ke svému autu, Barbour za ním spěšně volal: „Ehm, nikomu v domě nic neřeknu.“
Rick se zarazil a začal děkovat. Ale pak ucítil za krkem kus ze zoufalství, o kterém mluvila Iran, a řekl: „Nevím, třeba je to úplně jedno.“
„Ale pak by se na vás dívali svrchu. Ne všichni, ale někteří jo. Víte přece, co lidi nadělají, když se někdo nestará o zvíře; považují to za nemorální a bezcitné. Chci říct, že technicky vzato se nejedná o zločin, jako tomu bylo těsně po konečné světové, ale ten pocit tu pořád je.“
„Bože,“ řekl Rick bezmocně a rozhodil ruce. „Já přece chci nějaké zvíře; pořád se snažím nějaké koupit. Ale s platem, co dostávám jako městský zaměstnanec -“
Kdybych tak měl zase štěstí v práci, pomyslel si. Jako před dvěma roky, kdy se mi podařilo sejmout čtyři andíky během měsíce. Kdybych tehdy věděl, přemýšlel dál, že Groucho umře… ale tohle se stalo před tím tetanem. Před tím dvoupalcovým kouskem drátu, který vypadal jako podkožní jehla.
„Mohl byste si koupit kočku,“ navrhl opatrně Barbour. „Kočky jsou levné; podívejte se do toho Sidneyova katalogu.“
Rick potichu řekl: „Nechci domácího mazlíčka. Chci to, co jsem původně měl, velké zvíře. Ovci, nebo jestli seženu peníze, tak krávu nebo býka nebo to, co máte vy; koně.“ Odměna za odklizení pěti andíků by to spravila, uvědomil si. Tisíc dolarů za kus, jako přídavek k platu. Pak bych u někoho sehnal to, co chci. I když v Sidneyově seznamu dobytka a drůbeže je to uvedeno kurzívou. Pět tisíc dolarů - ale, pomyslel si, těch pět andíků se nejdřív musí dostat z některé kolonizované planety na Zemi; to nemůžu zařídit, nemůžu pět z nich přinutit, aby sem přišli, a i kdybych mohl, po celém světě je spousta jiných policejních agentur s nájemnými lovci. Andíci by si museli dát záležet a usadit se v Severní Kalifornii a hlavní nájemný lovec téhle oblasti, Dave Holden, by musel umřít nebo odejít do důchodu.
„Kupte si cvrčka,“ nabízel mu Barbour duchaplně. „Nebo myš. Hele, za pětadvacet vočí koupíte dospělou myš.“
Rick řekl: „Váš kůň by mohl najednou umřít, stejně jako Groucho. Až se dneska večer vrátíte z práce domů, mohl byste ho tu najít nataženého s kopytama ve vzduchu, jako brouka. Přesně jak jste říkal, jako cvrčka.“ Rázoval pryč, klíčky od auta v ruce.
„Promiňte, jestli jsem vás urazil,“ řekl Barbour nervózně.
Rick Deckard mlčky otevřel dveře svého vznášedla. Neměl sousedovi už co říct; hlavu plnou práce, celý den před sebou.

2. kapitola

V obrovské, prázdné, rozpadající se budově, kterou kdysi obývaly tisíce lidí, vnucoval jediný televizní přístroj své zboží neobydlené místnosti.
Ruina, která nikomu nepatřila, byla před Konečnou světovou válkou ošetřovaná a udržovaná. Kdysi tady bylo předměstí San Franciska, krátký úsek visuté jednokolejky; celý poloostrov, podobný ptačímu stromu, překypoval životem, názory a stížnostmi, ale nyní pozorní majitelé buď pomřeli, nebo se odstěhovali na některou ionizovanou PIanetu. Většinou udělali to druhé; byla to drahá válka, přes silácké předpovědi Pentagonu a jeho arogantního vědeckého vazala korporace Rand - která vlastně sídlila nedaleko odtud. Podobně jako majitelé domů odtáhla korporace za lepším. Nikdo ji nepostrádal.
Navíc si dnes nikdo nepamatoval, proč válka přišla nebo kdo vyhrál, pokud byl někdo takový. Prach, který kontaminoval většinu povrchu planety, nevznikl v žádné zemi a nikdo, ani tehdejší nepřátelské strany, ho neměly v plánu. Nejdřív kupodivu umíraly sovy. Tehdy to vypadalo skoro legračně, když se tlustí, načechraní bílí ptáci povalovali všude možně, na dvorcích i na ulicích; živé sovy vylétaly až po setmění, proto unikaly pozornosti. Středověké morové rány se projevovaly podobným způsobem, velkým množstvím pomřelých krys. Jenomže tenhle mor přicházel shora.
Po sovách samozřejmě následovali ostatní ptáci, ale to už byla záhada rozluštěna. Skrovný kolonizační program probíhal už před válkou, ale teď, když na Zemi přestalo svítit slunce, přešla kolonizace do úplně nové fáze. V té souvislosti byla modifikována válečná zbraň, Syntetický Bojovník za Svobodu; humanoidní robot schopný fungovat na cizí planetě - přesně řečeno organický android - se stal pohyblivým pomocným strojem kolonizačního programu. Podle zákona OSN získal každý emigrant automaticky do vlastnictví typ androida dle vlastního výběru a do roku 2019 rozmanitost jejich poddruhů předčila veškerá očekávání, podobně jako tomu bylo s americkými auty v šedesátých letech.
To byla poslední pobídka pro emigraci: androidí sluha jako cukříček, radioaktivní spad jako bič. OSN emigraci usnadňovala, pobyt zde ztěžovala, ne-li přímo znemožňovala. Prodlévání na Zemi v sobě skrývalo nebezpečí, že jednoho dne náhle zjistíte, že vás klasifikují jako biologicky nepřijatelného, jako hrozbu pro genetickou čistotu rasy. Jakmile člověka jednou označili za speciála, přestalo se s ním počítat, i když přistoupil na sterilizaci. Přestal patřit mezi lidi.
A přesto se tu a tam někteří odmítali stěhovat; to bylo tak nerozumné, že tomu nerozuměli ani ti, kteří zde zůstávali. Logicky by měl být každý normální člověk už dávno odstěhovaný. Možná, že Země, jakkoli zmrzačená, byla stále tou starou Zemí, k níž se dalo přimknout. Nebo si snad ti, kdo setrvávali, představovali, že prachový obal se nakonec rozpustí. V každém případě zůstávaly tisíce jedinců, většinou nakupení v městských centrech, kde se mohli fyzicky vídat a tím si vzájemně dodávat odvahy. Zdálo se, že tihle jsou relativně při smyslech. Pochybným přídavkem k nim pak byly občasné podivné existence, které se zdržovaly na skutečně opuštěných předměstích.
K nim patřil i John Isidore, právě ohlušovaný televizí z pokoje, zatímco se holil v koupelně.

Prostě sem přišel v prvních dnech po válce. V těch zlých časech nikdo, opravdu nikdo, nevěděl, co dělá. Obyvatelstvo, rozprášené válkou, se různě potulovalo, dočasně se usazovalo nejdřív tady a potom tam. Tehdy se spad objevoval jenom občas a byl velmi nerovnoměrný; některé státy o něm skoro nevěděly, jiné jím úplně prosákly. Pohyb prachu hnal obyvatelstvo z místa na místo. Poloostrov jižně od San Franciska byl původně čistý a lidé na to hromadně reagovali tím, že se na něj stěhovali; když je prach dostihl, někteří pomřeli a zbytek odešel. J. R. Isidore zůstal.
Televizní přijímač vyřvával: „- duplikáty ze zlatých časů z doby před občanskou válkou v jižních státech! Buď jako osobní sluha nebo neúnavný polní dělník, humanoidní robot v dobovém obleku - vyrobený zvlášť pro VAŠE JEDINEČNÉ POTŘEBY, PRO VÁS A JENOM PRO VÁS - obdržíte ho při příjezdu naprosto zadarmo, plně vybaveného podle vašich požadavků, které zadáte při odletu ze Země; tento věrný, bezproblémový společník při největším, nejodvážnějším dobrodružství, které člověk podniká v moderní historii, nabízí-“ Tak to pokračovalo pořád dál.
Jsem zvědavý, jestli přijdu pozdě do práce, přemýšlel Isidore, zatímco si dřel bradu. Nevlastnil fungující hodiny; obyčejně byl závislý na časových signálech z televize, ale podle všeho byl dnes Den kosmických horizontů. Aspoň televize prohlašovala, že je páté (nebo šesté) výročí založení Nové Ameriky, hlavní kolonie Spojených států na Marsu. A jeho televizní přijímač, který byl částečně poškozený, chytal jenom kanál, který byl za války zestátněn a už mu to zůstalo; vláda ve Washingtonu se svým kolonizačním programem představovala jediného protektora, kterého byl Isidore nucen poslouchat.
„Poslechněme si paní Maggie Klugmanovou,“ navrhoval televizní hlasatel Johnu Isidorovi, který chtěl jenom vědět, kolik je hodin. „Paní Klugmanová, která se nedávno přistěhovala na Mars, v rozhovoru natočeném živě v Novém New Yorku řekla toto. Paní Klugmanová, jaký je rozdíl mezi vaším životem na kontaminované Zemi a novým životem tady na planetě, která překypuje všemi možnostmi, jaké si jen umíte představit?“ Odmlka, a pak unavený, suchý hlas ženy středního věku navázal: „Myslím, že jsme si já a moje tříčlenná rodina ze všeho nejvíc všimli důstojnosti.“ „Důstojnosti, paní Klugmanová?“ zeptal se hlasatel. „Ano,“ řekla paní Klugmanová, nyní obyvatelka Nového New Yorku na Marsu, „Těžko se to vysvětluje. Když máte sluhu, na kterého se můžete v téhle těžké době spolehnout… Dává mi to pocit bezpečí.“
„Paní Klugmanová, ještě na Zemi, za starých časů, bála jste se taky toho, že budete klasifikována, ehm, jako speciál?“
„Ach, my jsme se toho s manželem báli k smrti. Samozřejmě že když jsme se odstěhovali, tenhle strach zmizel, naštěstí navždycky.“
John Isidore si kysele pomyslel: A u mě zmizel taky, ani jsem nemusel emigrovat. Už přes rok byl speciálem, a nejenom co se týče zpřeházených genů, které v sobě nosil. Horší bylo, že se mu nepodařilo projít testem minimálních duševních schopností, takže podle lidové hantýrky byl kripl. Na jeho hlavu dopadalo opovržení tří planet. Ale'přes to všechno přežil. Měl práci, jezdil s dodávkou u firmy opravující umělá zvířata; Van Nessova Nemocnice pro domácí mazlíčky a její zachmuřený, primitivní šéf Hannibal Sloat ho brali jako člověka a on si toho cenil. Mors certa, vita incerta, jak pan Sloat příležitostně prohlašoval. Isidore, i když to úsloví slyšel mnohokrát, měl jenom vzdálenou představu, co znamená. Koneckonců, kdyby kripl uměl latinsky, přestal by být kriplem. Pan Sloat, když se mu to zdůraznilo, uznal, že na tom něco je. A žili tady nekonečně hloupější kriplové než Isidore, kteří nemohli vykonávat vůbec žádnou práci, kteří zůstávali v péči institucí bizarně nazývaných ‚Americký ústav pro speciální obchodní dovednosti', to slovo ‚speciál' se tam nějak muselo vpašovat, jako vždycky. „- váš manžel určitě neměl pocit,“ říkal právě televizní hlasatel, „že je nějak chráněn, když musel mít a neustále nosit drahý a neforemný olověný poklopec proti radiaci, viďte, paní Klugmanová?“
„Můj manžel,“ začala paní Klugmanová, ale v té chvíli už byl Isidore oholený, takže vešel do obýváku a televizi vypnul. Ticho. Vyšlehlo z obložení a stěn; vrhlo se na něj s hroznou, neodolatelnou silou, jako by je vyráběl obrovský mlýn. Vyvstalo z podlahy, prosáklo z prodřeného šedivého koberce, položeného ode zdi ke zdi. Osvobodilo se z polámaného nebo otlučeného zařízení v kuchyni, z mrtvých strojů, které nepracovaly ani jednou za celou dobu, kdy tu Isidore žil. Táhlo z neužitečné stojací lampy v obývacím pokoji a mísilo se s prázdným a bezhlesým tichem, které se snášelo ze stropu potřísněného mušinci. Vlastně vyvěralo z každého předmětu, který měl Isidore v dohledu, jako by - to ticho - chtělo vytlačit všechny hmatatelné věci. Utočilo nejenom na jeho uši, ale i oči; když tak stál vedle netečné televize, měl pocit, že to ticho je vidět a svým způsobem žije. Žije! Už dřív často cítil, jak se nesmlouvavě blíží; když přišlo, vtrhlo dovnitř bez skrupulí, nedovedlo čekat. Mlčení světa nedovedlo držet na uzdě svou chtivost. Už ne. Zvlášť když doopravdy zvítězilo.
Tehdy se ptal sám sebe, jestli i ostatní, kdo zůstali na Zemi, takhle prožívají prázdnotu. Nebo to byla zvláštnost, za kterou vděčil své biologické podivnosti, úchylce, kterou způsobil jeho nevyhovující smyslový aparát? Zajímavá otázka, pomyslel si Isidore. Ale s kým by se mohl porovnávat? Žil osaměle v této bortící se, osleplé budově o tisíci neobydlených bytech, která se stejně jako další podobné domy měnila den za dnem ve stále horší trosky. Nakonec se všechno v budově zhroutí, ztratí tvář a podobu, bude vypadat jako hromádky pudinku navršené v každém bytě až ke stropu. A potom se i budova, o kterou se nikdo nestará, sesune do čehosi beztvarého, pohřbeného pod všudypřítomným prachem. V té době bude on sám přirozeně po smrti - další zajímavá událost, o které mohl rozjímat, zatímco stál ve svém rozpadajícím se obývacím pokoji s bezděčným, všepronikajícím, násilnickým mlčením planety.
Možná by bylo lepší znovu zapnout televizi. Ale reklamy zaměřené na zbývající normální lidi ho děsily. V nekonečných obměnách ho informovaly o tom, že on, speciál, není žádoucí. Nemá využití. Nemůže emigrovat, ani kdyby chtěl. Tak proč to poslouchat? ptal se sám sebe popuzeně. Ať jdou do háje i s tou svou kolonizací; doufám, že tam taky začne válka - koneckonců, teoreticky to bylo možné - a dopadnou jak Země. Z každého, kdo emigroval, se stane speciál.
Oukej, pomyslel si; jdu do práce. Sáhl po klice, která otevírala cestu do neosvětlené chodby, pak ucukl zpátky, když nahlédl do prázdnoty domu. Čekala na něho, tam venku, ta síla, která, jak cítil, nezadržitelně proniká do jeho soukromého bytu. Bože, pomyslel si a dveře zavřel. Na cestu po řinčivých schodech nahoru na prázdnou střechu, kde neměl žádné zvíře, nebyl připravený. Ozvěna se násobila: ozvěna nicoty. Nejvyšší čas chytit se rukojetí, řekl si a přešel

obývákem k Černé krabičce empatie.
Když ji zapnul, z pohonné jednotky vytryskla obvyklá slabá vůně záporných iontů; dychtivě se nadechoval, už teď se mu zlepšila nálada. Pak se elektronka rozzářila katodovým paprskem, podobná nejasnému televiznímu obrazu; objevila se koláž, vytvořená z namátkou vybraných barev, pruhů a obrazců, které nic nepředstavovaly, dokud neuchopil madla. Takže se zhluboka nadechl, aby se uklidnil, a pevně se držadel chytil.
Obrazec nabýval tvaru; okamžitě uviděl známou krajinu, omšelý, hnědý, holý svah s trsy vyschlé ostřice, natahující kostnaté stvoly šikmo do kalného nebe bez slunce. Osamělá postava, víceméně lidského vzezření, namáhavě šplhala do svahu: byl to starší muž v nevýrazném, beztvarém oblečení, oděvu tak chudobném, jako by ho někdo uzmul z nepřátelské prázdnoty nebe. Ten muž, Wilbur Mercer, se plahočil vpřed a John Isidore svíral držadla a měl pocit, že obývací pokoj, ve kterém stojí, mizí; rozpadajici se nábytek a stěny ustupovaly, až je přestal vnímat docela. Namísto toho zjistil, jako už tolikrát předtím, že vstupuje do krajiny s pustým kopcem a pustým nebem. A zároveň přestal sledovat cestu staršího muže. Nyní jeho vlastní nohy klouzaly a hledaly oporu mezi známými viklajícími se kameny; cítil známou nepříjemnou, nezvykle drsnou půdu pod chodidly a znovu cítil palčivou pachuť padající z nebe - které nebylo pozemské, ale patřilo jinému, vzdálenému světu, přesto však bylo díky krabičce empatie na dosah.
Došel obvyklým podivuhodným procesem k fyzickému splynutí - doprovázenému duševní a duchovní identifikací- s Wilburem Mercerem. Stejně jako se to stalo každému, kdo v této chvíli svíral svoje držadla, ať už tady na Zemi nebo na některé kolonizované planetě. Cítil je, ty ostatní, přivtělené ševelení jejich myšlenek, slyšel ve svém mozku hluk mnoha jejich existencí. Všichni - i on - se starali o jediné; jejich prolnuté mysli upíraly pozornost na kopec, na výstup, potřebu stoupat. Všichni se sunuli krok za krokem, tak pomalu, že se pohyb téměř nedal postřehnout. Byl ale nepochybný. Výš, myslel si, když mu kameny rachotily pod nohama. Dnes jsme výš než včera, a zítra - on, součást složené postavy Wilbura Mercera, pohlédl vzhůru na svah před sebou. To je nemožné, dostat se nakonec. Je to příliš daleko. Ale jednou to přijde.
Shora přiletěl kámen a zasáhl ho do paže. Pocítil bolest. Napůl se otočil a kolem proletěl další kámen, tentokrát ho minul; dopadl na zem a ten zvuk ho vylekal. Kdo? divil se a namáhal se, aby uviděl svého mučitele. Staří protivníci, zjevující se na periférii vidění; sledovali ho celou cestu vzhůru do kopce a neopustí ho, dokud nedojde na vrchol…
Pamatoval se na vrchol, na to náhlé vyrovnání svahu, kdy přestal lézt a začala druhá část. Kolikrát to dokázal? Vzpomínky na těch několik případů se zamlžily; budoucnost a minulost se zamlžila; to, co už prožil a co ještě možná prožije, se tak smísilo, že nezůstalo nic, jenom přítomná chvíle, kdy tiše stál a odpočíval a mnul si ránu na paži, kterou způsobil kámen. Bože, pomyslel si unaveně. Kde je nějaká spravedlnost? Proč jsem tady nahoře takhle sám, a trápí mě někdo, koho ani nevidím? A potom v něm zmatené brebentění ostatních protrhlo iluzi osamění.
Vy to taky cítíte, pomyslel si. Ano, odpovídaly hlasy. Praštilo nás to do levé paže; bolí to jako čert. Oukej, řekl. Radši bychom se zase měli pustit vzhůru. Znovu vykročil a všichni se k němu hned přidali.
Kdysi, vzpomínal, to bylo jiné. Ještě než přišlo to prokletí, to byla dávnější, šťastnější část života. Jeho pěstouni Frank a Cora Mercerovi ho našli, jak pluje v nafukovacím gumovém člunu u pobřeží Nové Anglie… nebo to bylo Mexiko, poblíž přístavu Tampico? Už si nepamatoval okolnosti. Dětství bylo hezké, miloval život, zvlášť zvířata; po pravdě řečeno, nějakou dobu dovedl přivolávat k životu mrtvá zvířata, do té podoby, jakou mívala kdysi. Žil s králíky a brouky, ať to bylo kdekoli, na Zemi nebo na kolonizované planetě; na to už teď taky zapomněl. Ale pamatoval si zabijáky, protože ti ho zavřeli jako úchylného, horšího speciála, než byli ostatní. A díky tomu se všechno změnilo.
Místní zákon zrušil právo vracet čas, jímž se mrtví mohli navrátit k životu; vysvětlili mu to, když mu bylo šestnáct let. Pokračoval s tím tajně ještě rok ve zbytcích lesů, ale nějaká stařena, kterou nikdy neviděl a ani o ní neslyšel, to na něj řekla. Bez souhlasu rodičů bombardovali - ti zabijáci - unikátní uzlík, který se mu vytvořil v mozku, útočili na něj radioaktivním kobaltem, a to ho vrhlo do jiného světa, o jehož existenci neměl dřív ponětí. Byla to jáma plná mrtvol a kostí a on se celé roky snažil dostat se ven. Osel a zvlášť ropucha, stvoření, která pro něj byla nejdůležitější, zmizela, vymřela; zůstaly jenom hnijící zbytky, tady hlava bez očí, tamhle kus končetiny. Nakonec mu nějaký pták, který tam přišel umřít, řekl, kde je. Propadl se do hrobového světa. Nemohl se dostat ven, dokud se kosti rozházené kolem něj nepromění zpátky v živé bytosti; stal se součástí metabolismu jiných životů, a dokud ty životy nevzniknou, nemůže vzniknout ani on.
Jak dlouho trvala tato část cyklu, už teď nevěděl; vlastně se nic nedělo, takže to bylo bezměrné. Ale nakonec se kosti začaly znovu obalovat masem; prázdné oční jamky se zaplnily a nové oči prohlédly, a mezitím obnovené zobáky a tlamy zakdákaly, rozštěkaly se a zamňoukaly. Možná to způsobil on; snad ten mimosmyslový uzlík v mozku nakonec znovu narostl. Nebo to třeba nebyla jeho práce; velmi pravděpodobně šlo o přirozený proces. Každopádně se už nepropadal dál; začal stoupat, a ostatní s ním. Už dávno je ztratil z očí. Zjistil, že leze sám. Ale byli tady. Pořád ho provázeli; cítil je, tak zvláštně, uvnitř sebe sama.
Isidore stál a držel se rukojetí, cítil, že v sobě má všechny živé bytosti, a pak se neochotně pustil. Muselo to skončit, jako vždycky, a stejně ho bolela ruka, krvácela tam, kde ho udeřil kámen.
Když uvolnil držadla, prohlédl si paži a pak na nejistých nohou odešel do koupelny, aby si ránu omyl. Nebylo to první zranění, ke kterému přišel, když se prolnul s Mercerem, a pravděpodobně nebude ani poslední, Lidé, zvlášť starší, umírali, hlavně na vrcholu hory, kde už bylo mučení opravdu vážné. To jsem zvědavý, jestli tamtudy budu moci znovu projít, říkal si, když ránu dezinfikoval. Mohlo by se mi zastavit srdce; bylo by lepší, uvažoval, kdybych bydlel ve městě, kde mají v domech svého doktora s těmi elektrojiskrovými přístroji. Když jsem tu tak sám, je to příliš riskantní. Ale věděl, že riziko podstoupí. Vždycky to udělal. Stejně jako většina lidí, dokonce i ti starší, kteří byli fyzicky křehcí.
Papírovým ubrouskem si osušil zraněnou paži.
A zaslechl, tlumeně a zdálky, televizi.
V domě je ještě někdo, ta myšlenka jím projela jako blesk, nemohl tomu věřit. To není moje televize; je vypnutá, a přece

cítím, jak se chvěje podlaha. Je to dole, v úplně jiném poschodí! Už tady nejsem sám, uvědomil si. Přistěhoval se další obyvatel, zabral jeden opuštěný byt a je tak blízko, že ho můžu slyšet. V druhém nebo třetím patře, určitě ne níž. Uvidíme, přemýšlel horečně. Co uděláte, když se přistěhuje někdo nový? Zaskočíte k němu a něco si půjčíte, dělá se to tak? Nemohl si vzpomenout; dosud se mu nikdy nic takového nestalo, tady ani nikde jinde: lidé se stěhovali pryč, emigrovali, ale nikdo se nikdy nepřistěhoval. Přineseš mu něco, rozhodl se. Třeba hrnek vody nebo radši mléka; ano, mléko nebo mouku nebo možná vajíčko - tedy spíš jejich umělé náhražky.
Podíval se do ledničky - kompresor už dávno přestal fungovat - a našel podezřelou kostku margarínu. A s ní se vzrušeně, s bušícím srdcem, vydal o patro níž. Musím zůstat klidný, uvědomil si. Nesmí poznat, že jsem kripl. Jestli zjistí, že jsem kripl, nebude se mnou mluvit; tak to vždycky z nějakého důvodu dopadne. Zajímalo by mě proč? Pospíchal chodbou ze všech sil.

3. kapitola

Stejně jako spousta jiných lidí se Rick Deckard cestou do práce krátce zastavil a okouněl před jedním z větších obchodů s domácími mazlíčky v San Francisku. Ze středu výkladní skříně dlouhé přes celý blok mu vracel pohled pštros, usazený ve vyhřívané kleci z průzračného plastiku. Pták, podle toho, co hlásala visačka na kleci, právě přicestoval ze zoo v Clevelandu. Byl to jediný pštros na Západním pobřeží. Když se na něho vynadíval, strávil Rick několik minut ponurým studováním cenovky. Pak pokračoval dál k justičnímu paláci na Lombard Street, kde zjistil, že se s příchodem do práce opozdil o čtvrt hodiny.
Když odemykal dveře své kanceláře, zavolal na něj jeho nadřízený, policejní inspektor Harry Bryant, zrzavý, s odstávajícíma ušima, ledabyle oblečený, ale s chytrýma očima a vždycky informovaný o všem, co bylo nějak zajímavé. „Sejdeme se v půl desáté v kanceláři u Dava Holdena.“ Inspektor Bryant při řeči rychle listoval svazkem strojopisných kopií. „Holden,“ pokračoval už v chůzi, „leží v nemocnici Hora Sión s laserovým průstřelem páteře. Pobude si tam aspoň měsíc. Dokud se nová organická plastiková spinální sekce neujme.“
„Co se stalo?“ zeptal se Rick a zamrazilo ho. Hlavní nájemný lovec jejich oddělení byl přece ještě včera v pořádku; na konci dne jako vždycky odfrčel ve vznášedle do svého bytu v lidnaté části města, vysoce prestižním Nob Hillu.
Bryant zamumlal přes rameno cosi o půl desáté v Davově kanceláři a nechal Ricka stát o samotě.
Když Rick vešel do svých dveří, uslyšel za zády hlas sekretářky, Ann Marstenové. „Pane Deckarde, víte, co se stalo panu Holdenovi? Postřelili ho.“ Šla za ním do těsné, přecpané kanceláře a uvedla do provozu vzduchový filtr.
„Jo,“ odpověděl nepřítomně.
„Musel to být jeden z těch nových, zvlášť chytrých andíků, které vyrábí Rosenova společnost,“ řekla slečna Marstenová. „Pročítal jste si jejich brožuru a přehledy specifikací? Mozková jednotka Nexus-6, kterou teď používají, je schopná selekce v rámci dvou bilionů prvků nebo deseti miliónů separovaných nových drah.“ Snížila hlas. „Ráno tu byl videofonát. Řekla mi to slečna Wildová; prošel ústřednou přesně v devět.“
„Někdo sem volal?“ zeptal se Rick.
Slečna Marstenová odpověděla: „Pan Bryant volal ven na WPO v Rusku. Ptal se jich, jestli by nechtěli podat formální písemnou stížnost na továrnu Rosenovy společnosti na Východě.“
„Harry pořád chce, aby se mozková jednotka Nexus-6 stáhla z trhu?“ Nebyl nijak překvapen. Od srpna roku 2020, kdy se objevily její specifikace a diagramy výkonnosti, protestovala většina policejních agentur, které se zabývaly uprchlými andíky, „Ruská policie nemůže dělat víc než my,“ řekl. Po právní stránce se výrobci mozkové jednotky Nexus-6 chovali podle koloniálního práva, jejich mateřská továrna měla sídlo na Marsu. „Uděláme líp, když se smíříme s novou jednotkou jako s životní realitou,“ pokračoval. „Tak je to vždycky, s každou vylepšenou mozkovou jednotkou, která se objeví. Pamatuju se na ten řev, když se v osmnáctém lidi od Sudermanna vytasili se starou T-14. Všechny policejní agentury na západní polokouli prohlašovaly, že ji neodhalí žádný test, jakmile sem nelegálně vstoupí. No, vlastně měli nějaký čas pravdu.“ Přes padesát androidů s T-14, vzpomněl si, se dostalo takovým či onakým způsobem na Zemi a v několika případech se na ně přišlo až po roce. Potom ale Pavlovův institut, působící v Rusku, přišel s Voigtovým testem empatie. A žádnému androidovi s T-14 -aspoň pokud bylo známo - se nepodařilo tímhle testem projít.
„Chcete vědět, co Rusové odpověděli?“ zeptala se slečna Marstenová. „Já už to vím.“ Její pihovatý, oranžový obličej zářil.
„Dozvím se to od Harryho Bryanta,“ řekl Rick. Naštvalo ho to; kancelářské klepy ho rozčilovaly, protože se vždycky ukázalo, že jsou oproti pravdě dost vylepšené. Seděl u stolu a ostentativně se hrabal v zásuvce, dokud slečna Marstenová nepochopila a neodešla.
Z šuplíku vytáhl prastarou pomačkanou obálku.
Opřel se, zhoupl se na své důležité židli a probíral se obsahem obálky, dokud nenarazil na to, nač chtěl: všechny dosažitelné údaje o Nexu-6.
Po chvilce čtení dal slečně Marstenové za pravdu; Nexus-6 skutečně měl dva biliony prvků plus volbu v rámci deseti miliónů možných kombinací cerebrální činnosti. Ve čtyřiceti pěti setinách vteřiny dokázal android vybavený takovou mozkovou strukturou zaujmout jakýkoli ze čtrnácti základních reakčních postojů. Takového andíka by nenačapal žádný inteligenční test. Ale inteligenční testy nenachytaly žádného andíka už celé roky, už od dob prastarých, neumělých typů ze sedmdesátých let dvacátého století.
Androidi typu Nexus-6, přemítal Rick, převyšovali, co se týče inteligence, o několik tříd lidské speciály. Jinými slovy, androidi vybavení novým mozkem Nexus-6 se z jistého drsného, pragmatického a nikoli nesmyslného hlediska vyvinuli nad rámec větší - ale méněcenné - části lidstva. Ať to bylo dobré nebo špatné. Sluha se v některých případech stal šikovnějším než jeho pán. Ale nové úspěchy ve výzkumu, například Voigt-Kampffův test empatie, objevily kritéria, podle kterých bylo možné rozlišovat. Android, bez ohledu na to, jakou byl obdařen intelektuální kapacitou, nedokázal

najít smysl ve splynutí, ke kterému dochází mezi vyznavači mercerismu - což byla věc, kterou Rick stejně jako každý jiný, včetně podnormálních kriplů, zvládl bez potíží.
Občas ho, stejně jako většinu lidí, napadala otázka, proč android tak bezmocně pohoří, když ho konfrontují s testem poměřujícím empatii. Empatie, schopnost vcítění, evidentně existovala jenom v rámci lidského společenství, zatímco inteligence určitého stupně se dala najít v každém biologickém kmeni a řádu, včetně pavoukovců. Za prvé, schopnost empatie pravděpodobně vyžadovala neoslabený skupinový instinkt; samotářský tvor, jako třeba pavouk, by pro ni neměl využití; vlastně by narušovala pavoukovu schopnost přežití. Nutila by ho, aby si uvědomoval, že jeho oběť touží po životě. Pak by všichni predátoři, i vysoce vyspělí savci jako kočky, hladověli.
Empatie, došel jednou k závěru, je určitě omezena na býložravce nebo všežravce, kteří se dokážou obejít bez masa. Protože v konečném důsledku schopnost empatie maže hranice mezi lovcem a kořistí, mezi úspěšným a poraženým. Stejně jako při splynutí s Mercerem, všichni společně stoupali vzhůru, nebo když cyklus došel ke konci, propadli se společně do hrobového světa. Kupodivu to připomínalo druh biologické pojistky, ale dvousečné. Dokud nějaké stvoření prožívá radost, pak v náladě všech ostatních je kousek radosti. Ale jakmile nějaké živé stvoření trpí, pak ani ostatní se toho mráčku nemohou docela zbavit. Společenské zvíře, jako je člověk, tím získá vyšší faktor přežití; sova nebo kobra bude zničena.
Bylo zřejmé, že humanoidní robot představuje samotářského predátora.
Rick na ně s oblibou takhle myslel; zpříjemňovalo mu to práci. Při posílání andíků na odpočinek - tj. zabíjení - neporušoval pravidlo života, které stanovil Mercer. Zabiješ jenom zabijáky, řekl jim Mercer toho roku, kdy se na Zemi poprvé objevily krabice empatie. A v mercerismu, když se rozvinul do úplného náboženství, se představa Zabijáků záludně rozvinula. V mercerismu absolutní zlo tahalo za ošumělý plášť klopýtajícího starce, který šplhá vzhůru, ale nikdy nebylo jasné, kdo nebo co je to zlo. Mercerista cítil zlo, aniž mu rozuměl. Jinými slovy, mercerista mohl umístit mlhavou přítomnost Zabijáků, kamkoli se mu hodilo. Pro Ricka Deckarda byl zlem uprchlý humanoidní robot, který zabil svého pána, který byl vybavený větší inteligencí než jakou disponovala většina lidských bytostí, který nebral ohled na zvířata, který neměl schopnost cítit empatickou radost z úspěchu jiné formy života nebo smutek při její prohře - to Rickovi ztělesňovalo Zabijáky.
Pomyšlení na zvířata mu připomnělo pštrosa, kterého viděl v obchodě. Na chvíli odstrčil specifikace mozkové jednotky Nexus-6, dal si šňupec tabáku číslo 3 & 4 paní Siddonsové a rozvažoval. Pak se podíval na hodinky a zjistil, že má ještě čas; zvedl stolní videofon a řekl slečně Marstenové: „Zavolejte mi obchod Šťastný pes na Sutter Street.“
„Ano, pane,“ řekla slečna Marstenová a otevřela telefonní seznam.
Přece nemůžou za toho pštrosa fakticky chtít tolik, říkal si Rick. Čekají, že prodáte auto, jako za starých časů.
„Obchod se zvířaty Šťastný pes,“ ohlásil se mužský hlas a na Rickově videoobrazovce se objevil maličký šťastný obličej. Bylo slyšet řev zvířat.
„Ten pštros, kterého máte ve výkladní skříni,“ řekl Rick; pohrával si s keramickým popelníkem, který měl před sebou na stole. „Jak vysoká je první splátka?“
„Hned se podíváme,“ řekl prodavač a hmátl po peru a bloku, „Jedna třetina.“ Počítal, „Mohu se zeptat, pane, jestli nabízíte něco protiúčtem?“
Rick opatrně řekl: „Já - jsem se ještě nerozhodl.“
„Řekněme, že pštrosa dáme na třicetiměsíční smlouvu,“ řekl prodavač. „Na nízký, skutečně nízký úrok, šest procent měsíčně. Pak by vaše měsíční splátky, po složení zálohy -“
„Budete muset snížit cenu, kterou tam máte napsanou,“ řekl Rick. „Uberte dva tisíce a nic vám nebudu odprodávat na protiúčet; přijdu k vám s hotovostí.“ Dave Holden, uvažoval, je vyřazený z činnosti. To by mohlo hodně znamenat… záleží na tom, kolik úkolů se v příštím měsíci objeví.
„Pane,“ řekl prodavač zvířat, „naše cena je už o tisíc dolarů nižší než podle katalogu. Můžete si to ověřit u Sidneye; neslevím. Byl bych rád, kdybyste si sám ověřil, že naše cena je přiměřená, pane.“
Kristepane, pomyslel si Rick. Ti se nehnou. Ale aspoň aby prodavače popíchl, vytřepl přeložený katalog z kapsy kabátu, prolistoval se ke pštrosovi čárka samec-samice, mladý-starý, nemocný-zdravý, nový-použitý, a zkoumal ceny.
„Nový, samec, mladý, zdravý,“ informoval ho prodavač. „Třicet tisíc dolarů.“ Taky měl před sebou Sineyův katalog.
„Jsme přesně jeden tisíc pod cenou. Takže vaše záloha?-“
„Ještě si to rozmyslím,“ řekl Rick, „a zavolám vám.“ Chtěl zavěsit.
„Vaše jméno, pane?“ zeptal se prodavač pohotově.
„Frank Merriwell,“ řekl Rick.
„A adresa, pane Merriwelle? Pro případ, že bych tady nebyl, až se ozvete.“
Dal mu nějakou adresu a položil sluchátko videofonu zpátky do vidlice. Takovejch peněz, pomyslel si. A stejně je lidi kupujou; někteří lidi prachy mají. Znovu zvedl sluchátko a chraptivě řekl: „Dejte mi venkovní linku, slečno Marstenová, A neposlouchejte ten rozhovor; je důvěrný.“ Upřeně se na ni díval.
„Ano, pane,“ řekla slečna Marstenová. „Račte si vytočit číslo.“ Pak se odpojila z okruhu a nechala ho, aby se postavil tváří v tvář světu venku.
Vytočil - po paměti - číslo obchodu s umělými zvířaty, ve kterém dostal svou náhražkovou ovci. Na malé videoobrazovce se objevil muž oblečený jako veterinář. „Doktor McRae,“ ohlásil se muž.
„Tady je Deckard. Kolik stojí elektrický pštros?“
„Ach, řekl bych, že bychom to pro vás mohli zvládnout pod osm set dolarů. Jakou dodací lhůtu byste si přál? Museli bychom to provést jako zvláštní zakázku; není taková poptávka po -“
„Promluvím s vámi později,“ přerušil ho Rick; mrkl na hodinky, bylo už skoro půl desáté. „Na shledanou.“ Spěšně zavěsil, vstal a za chvíli stál před dveřmi kanceláře inspektora Bryanta. Prošel kolem Bryantovy sekretářky - atraktivní,

se stříbrnými vlasy po pás, spletenými do copu - a pak kolem další sekretářky, prastaré příšery z druhohorních bažin, studené a jedovaté jako některá archaická zjevení ze sedlin v hrobovém světě. Žádná z žen na něj nepromluvila, ani on na ně. Otevřel vnitřní dveře a kývnutím pozdravil nadřízeného, který právě telefonoval; usadil se a vytáhl specifikace Nexu-6, které si vzal s sebou, a znovu je pročítal, zatímco inspektor Bryant nepřestával hovořit.
Cítil se mizerně. A přece, logicky by se měl díky Davovu náhlému zmizení ze scény cítit aspoň lehce potěšeně.

4. kapitola

Možná mám strach, uvažoval Rick Deckard, že to, co se stalo Davovi, se stane i mně. Andík, který byl dost chytrý, aby ho dostal laserem, by nejspíš mohl sejmout i mě. Ale to asi nebude ono.
„Vidím, že sis přinesl nalejvárnu o té nové mozkové jednotce," řekl inspektor Bryant a zavěsil sluchátko.
Rick kývl: „Jo, něco se mi doneslo. Kolika andíků se to týká a jak daleko se Dave dostal?"
„Začalo se s osmi," vysvětloval Bryant a nahlížel do poznámkového bloku. „Dave dostal první dva."
„A těch zbývajících šest je tady v Severní Kalifornii?"
„Pokud víme, Dave si to myslí. Teď jsem s ním mluvil. Mám jeho poznámky; měl je ve stole. Říkal, že všechno, co ví, je tady." Bryant poklepal na hromádku papírů. Zatím se nezdálo, že by chtěl poznámky předat Rickovi; z nějakého důvodu jimi dál listoval sám, mračil se a objížděl si jazykem rty.
„Nemám zrovna žádnou agendu," nabídl se Rick. „Můžu to převzít po Davovj."
Bryant řekl zamyšleně: „Když Dave testoval jedince, které měl v podezření, používal Voigt-Kampffovu upravenou -stupnici. Poznáš - měl bys -, že pro tyhle nové mozkové jednotky není ten test nijak přizpůsobený. Žádný test není přizpůsobený; všechno, co máme, je Voigtova stupnice, obměněná Kampffem před třemi lety." Odmlčel se a zahloubal.
„Dave ji považoval za přesnou. Možná, že přesná je. Ale ještě než se pustíš za těmi šesti, navrhoval bych tohle," Znovu poklepal na hromádku papírů. „Zaleť do Seattlu a popovídej si s někým od Rosenu. Ať ti dají vzorek, který používá novou jednotku Nexus-6."
„A já ho proženu Voigt-Kampffem," řekl Rick.
„Vypadá to snadno," řekl Bryant napůl pro sebe.
„Prosím?"
Bryant uvažoval: „Myslím, že to vyřídím s Rosenovými sám, zatímco ty budeš na cestě." Mlčky se zahleděl na Ricka. Zabručel, chvíli si kousal nehet a rozmýšlel si, co řekne: „Proberu s nima, jestli by bylo možné kromě jejich nových androidů pozvat i pár lidí. Ale ty nebudeš nic vědět. Beru si to na triko, napůl s výrobci. Než se tam dostaneš, mělo by to být zařízené." Najednou ukázal prstem na Ricka a výraz mu zpřísněl. „Poprvé budeš v akci jako starší nájemný lovec. Dave hodně ví; má za sebou roky zkušeností."
„Já taky," řekl Rick napjatě.
„Zatím jsi měl co dělat s úkoly, které na tebe byly převedené z Davová rozvrhu; vždycky přesně rozhodoval, které ti předat a které ne. Ale teď jsi jich dostal šest, které chtěl poslat na odpočinek sám - a jeden z nich byl rychlejší. Tenhle." Bryant otočil blok tak, aby se Rick mohl podívat. „Max Polokov," řekl Bryant. „Tak si aspoň říká. Za předpokladu, že Dave měl pravdu. Všechno je založené na tomhle předpokladu, celý tenhle seznam. A přitom Voigt-Kampffova obnovená stupnice byla použita jenom u prvních tří, ty dva Dave poslal na odpočinek, a pak ten Polokov. Stalo se to zrovna, když Dave prováděl test; tehdy ho Polokov projel laserem."
„Což dokazuje, že Dave měl pravdu," řekl Rick. Jinak by nebyl postřelený; Polokov by neměl motiv.
„Vyrazíš do Seattlu," řekl Bryant. „Nic jim předem neříkej; to zařídím já. Poslouchej," vstal a střízlivě-si Ricka měřil, „až tam budeš dělat Voigt-Kampffův test, tak jestli někdo z lidí neprojde -"
„To se nemůže stát," řekl Rick.
„Před pár týdny jsem s Davem mluvil přesně o stejné věci. Uvažoval naprosto stejně. Dostal jsem memorandum od ruské policie, od samotné WPO, které oběhlo celou Zemi i kolonie. Skupina psychiatrů v Petrohradu přišla na WPO s následujícím projektem. Chtějí nejnovější a nejpřesnější analytické nástroje ke zjišťování profilu osobnosti používané k určení přítomnosti androida - jinými slovy Voigt-Kampffovu stupnici - aplikovat na pečlivě vybrané skupině schizoidních a schizofrenických lidských pacientů. Přesněji na těch, kteří vykazují to, čemu se říká ‚utlumení afektu'. Už jsi o tom slyšel?"
„Stupnice se zaměřuje zvlášť na tenhle jev," řekl Rick.
„Takže chápeš, čeho se bojí."
„Tenhle problém existoval vždycky. Od chvíle, kdy jsme objevili androidy, co se vydávali za lidi. Názor policie je známý z článku Lurie Kampffa, který napsal před osmi lety. Převládající blokace ve stabilizované schizofrenii. Kampff porovnával sníženou schopnost empatie zjištěnou u duševně chorých lidských pacientů, a u zdánlivě podobných, ale v podstatě -"
„Petrohradští psychiatři," přerušil ho Bryant netrpělivě, „si myslí, že malá skupina lidí neprojde Voigt-Kampffovou stupnicí. Kdybys je testoval při běžné policejní práci, označil bys je za humanoidní roboty. Spletl by ses, ale tou dobou by už byli mrtví." Zmlkl a čekal, co Rick odpoví.
„Ale tihle jedinci," řekl Rick, „by měli být všichni -"
„Měli by být všichni v ústavech," souhlasil Bryant. „Nemohli by dost dobře fungovat v normálním světě; určitě by byli jako pokročilí psychotici dobře rozpoznatelní - pokud samozřejmě jejich choroba nepropukla nedávno a nečekaně a nikdo v jejich okolí si toho nevšiml. Ale právě to se může stát."
„Šance jedna ku miliónu," řekl Rick, Ale věděl moc dobře, kam šéf míří.
„Davovi dělalo starosti právě to," pokračoval Bryant, „že se objevil vylepšený typ Nexus-6. Jak víš, Rosenova organizace nás ujišťovala, že Nexus-6 se dá určit standardními profilovými testy. Spolehli jsme se na jejich informaci.

Teď jsme nuceni, jak jsme stejně předpokládali, rozlišit ho sami. To bude tvoje práce v Seattlu. Určitě je ti jasné, že může dojít ke dvěma špatným koncům. Jestli nedokážeš vyhmátnout všechny humanoidní roboty, pak nemáme žádný spolehlivý analytický nástroj a nikdy nenajdeme ty, kteří jsou na útěku. A jestli tvoje měřítka při zkoušce identifikují člověka jako androida-“ Bryant se na něj studeně usmál. „To by bylo ošklivé, i když nikdo, určitě nikdo z Rosenových lidí, by takovou novinku nepustil na veřejnost. My ji můžeme tutlat donekonečna, i když samozřejmě budeme muset informovat WPO a oni obratem upozorní Petrohrad. Nakonec to na nás vyleze z novin. Ale do té doby možná vyvineme lepší stupnici.“ Zvedl telefon. „Chceš se do toho pustit? Vezmi si služební auto a zajeď si natankovat do našich garáží.“
Rick se zvedl a zeptal se: „Můžu si vzít poznámky Dava Holdena? Chtěl bych si je cestou přečíst.“
Bryant řekl: „Počkáme s tím, až jak dopadneš se svou stupnicí v Seattlu.“ Říkal to pozoruhodně neúčastným tónem, a Rick Deckard si toho všiml.
*
Když přistál s policejním vznášedlem na střeše budovy Rosenovy společnosti v Seattlu, shledal, že na něj čeká mladá žena, černovlasá a štíhlá, na očích nové mohutné protiprachové brýle, přišla k jeho autu, ruce zabořené hluboko do kapes dlouhého kabátu se světlým proužkem. Její drobný, ostře řezaný obličej vypadal znechuceně a zachmuřeně.
„Co se děje?“ řekl Rick, když vystoupil ze zaparkovaného vozu.
Dívka ucedila koutkem úst: „Mně nic. Jenom způsob, jakým jste nám volali. Ale na tom nesejde.“ Náhle mu podala ruku; reflexívně ji přijal. „Jsem Rachael Rosenová. Vy jste asi pan Deckard.“
„Já jsem si to nevymyslel,“ řekl.
„Ano, inspektor Bryant nám to řekl. Ale oficiálně patříte k policii ze San Franciska a ta nevěří, že náš výrobek je veřejnosti prospěšný.“ Měřila si ho zpod dlouhých černých řas, pravděpodobně umělých.
Rick pokrčil rameny: „Humanoidní robot je stejný jako jiné stroje; z obecného prospěchu se může hodně rychle stát obecné ohrožení. Coby veřejný prospěch nás nezajímá.“'
„Ale když jde o obecné ohrožení,“ řekla Rachael Rosenová, „tak jste tady. Je pravda, pane Deckarde, že jste nájemný lovec?“
Pokrčil rameny a neochotně přikývl.
„Takže vám nedělá potíže dívat se na androida jako na kus hmoty,“ řekla dívka. „Klidně ho můžete ‚poslat na odpočinek', jak se říká.“
„Máte pro mě vybranou tu skupinu?“ řekl. „Rád bych-“ Zmlkl. Protože v té chvíli uviděl jejich zvířata.
Silná společnost, uvědomil si, může si to samozřejmě dovolit. V koutku mysli byl určitě na takovou sbírku připravený; necítil ani tak překvapení, jako spíš touhu. Mlčky přešel od dívky k nejbližší ohradě. Už je ucítil, směs pachů stvoření, která stála nebo seděla, nebo, jako v případě čehosi, co vypadalo jako mýval, spala.
Nikdy v životě neviděl mývala na vlastní oči. Znal to zvíře jenom ze starých filmů v televizi. Z nějakého důvodu prach postihl tyhle druhy skoro stejně tvrdě jako ptáky - ze kterých touhle dobou nezbýval už skoro žádný. Automaticky zareagoval tím, že vytáhl ohmataný Sidneyův katalog a nalistoval mývaly. Jejich ceník byl přirozeně kurzívou; podobně jako peršeroni nebyl mýval na trhu v žádné podobě. Sidneyův katalog prostě uvedl cenu poslední transakce, která se týkala mývala. Byla to astronomická částka.
„Jmenuje se Bill,“ ozvala se mu dívka za zády. „Mýval Bill. Získali jsme ho zrovna před rokem od jedné pobočky.“
Ukázala kamsi vedle něj a on si všiml ozbrojených stráží společnosti, které tam stály se samopaly, malými, lehkými a rychlopalnými, značky Škoda; stráže ho nespustily z očí od chvíle, kdy jeho auto přistálo. A to je moje auto viditelně označené jako policejní vůz, pomyslel si.
„Velký výrobce androidů,“ řekl zamyšleně, „investuje přebytečný kapitál do živých zvířat.“
„Podívejte se na tu sovu,“ řekla Rachael Rosenová. „Počkejte, probudím vám ji.“ Vykročila směrem k malé vzdálené kleci, v jejímž středu trčel rozvětvený suchý strom.
Sovy přece nejsou, chtěl jí říct. Aspoň tak nám to řekli. Sidney, napadlo ho; uvádí je ve svém katalogu jako vyhynulý druh: drobné, úhledné písmeno V, kterého je v katalogu plno. Zatímco děvče šlo před ním, zkontroloval si to, a měl pravdu. Sidney se nikdy nemýlí, říkal si. To taky víme. Na co jiného bychom se mohli spolehnout?
„Je umělá,“ řekl v náhlém osvícení; zaplavilo ho čiré a bolestné zklamání.
„Není.“ Usmála se a on uviděl, že má malé pravidelné zuby, tak bílé, jako její oči a vlasy byly černé.
„Ale Sidney to uvádí,“ řekl a snažil se jí to ukázat v katalogu. Aby jí to dokázal,
Dívka řekla: „Nenakupujeme od Sidneye, ani od jiných obchodníků se zvířaty. Všechno nakupujeme od soukromníků a ceny, které platíme, nejsou nikde uvedeny.“ Dodala: „Taky máme své vlastní přírodovědce; teď zrovna pracují v Kanadě, Zbylo ještě poměrně dost lesů, jestli se to tak dá říct. Stačí menším zvířatům a občas i některému ptákovi.“
Dlouho stál a hleděl na sovu, která podřimovala na bidýlku. Hlavou mu proletělo tisíc myšlenek, myšlenek na válku, na dny, kdy sovy padaly z nebe; vzpomněl si - to byl malý -, jak se zjistilo, že jeden živočišný druh za druhým vymírá, a jak se to každý den uvádělo v novinách - jednoho rána lišky, druhý den jezevci, dokud lidé nepřestali číst ty nekonečné zvířecí nekrology.
Vzpomněl si taky na svou touhu po opravdovém zvířeti; znovu se v něm probudila nenávist vůči elektrické ovečce, kterou musel opatrovat, starat se o ni, jako by byla živá. Tyranie věci, pomyslel si. Neví, že existuju. Stejně jako androidi nemá schopnost uvědomit si existenci někoho jiného. Na to zatím nikdy nepomyslel, na tu podobnost mezi elektrickým zvířetem a andíkem. Elektrické zvíře, přemítal, se dá považovat za poddruh toho druhého, je to jakýsi hodně nekvalitní robot. Nebo naopak, androida je možno považovat za vysoce vyspělou, vyvinutou verzi umělého zvířete. Obě hlediska v něm budila odpor.
„Kdybyste tu sovu prodávali,“ řekl Rachael Rosenové, „kolik byste za ni chtěli, a kolík by dělala záloha?“

„Nikdy naši sovu neprodáme.“ Zkoumavě si ho prohlížela, se směsicí radosti a lítosti; aspoň tak si její výraz vyložil. „A i kdybychom ji prodávali, asi byste nemohl zaplatit. Jaké zvíře máte doma?“
„Ovci,“ řekl. „Suffolkskou bahnici s černou maskou.“
„No tak to byste měl být spokojený.“
„Jsem spokojený,“ odpověděl. „Jde mi jenom o to, že jsem vždycky chtěl sovu, už dávno předtím, než všechny pomřely.“ Opravil se: ‚Až na tu vaši,“
Rachael řekla: „V našem současném havarijním programu a celkovém plánu je úkol získat další sovu, která by se hodila do páru s Nebojsou.“ Ukázala na sovu, která seděla na bidýlku; ta krátce otevřela obě oči, žluté štěrbiny obkroužily okolí, a sova se znovu ponořila do klimbání. Její hruď se viditelně nadzvedla a zase klesla, jako by si sova v polospánku povzdychla.
Odtrhl od ní pohled - jeho počáteční úcta a touha dokonale zhořkla - a řekl: „Teď bych rád provedl testy. Půjdeme dolů?“
„Strýčkovi telefonoval váš nadřízený a touhle dobou-“
„Vy jste příbuzní?“ přerušil ji Rick. „Takovýhle velký podnik je rodinná záležitost?“
Rachael dokončila větu: „Touhle dobou by strýček Eldon měl mít pohromadě androidy a kontrolní skupinu. Půjdeme.“ Zamířila k výtahu, ruce znovu zabořené hluboko do kapes kabátu, ani se neohlédla; zaváhal, dotklo se ho to, ale po chvíli ji následoval,
„Co proti mně máte?“ zeptal se jí, když spolu sjížděli dolů.
Zamyslela se, jako by to do té doby nevěděla. „Víte,“ řekla, „vy, jako řadový policejní úředník, máte zvláštní postavení. Chápete, co mám na mysli?“ Věnovala mu postranní pohled naplněný záští.
„Co z vaší současné produkce,“ zeptal se, „je vybavené Nexem-6?“
„Všechno,“ řekla Rachael.
„Voigt-Kampffova stupnice určitě neselže.“
„A když selže, budeme muset stáhnout všechny Nexy-6 z trhu.“ Černé oči jí blýskaly; hleděla na něj, zatímco výtah se zastavil a dveře se rozevřely. „Protože policie není schopná odvést pořádnou práci, ani když se jedná o tak jednoduchou záležitost, jako je odhalení nepatrného počtu Nexů-6, které selhaly,“
Blížil se k nim nějaký muž, elegantní, štíhlý, po-starší, s nataženou rukou; ve tváři měl usoužený vý-raz, jako by se v poslední době všechno okolo něj dělo příliš rychle. „Já jsem Eldon Rosen,“ vysvětlil Rickovi, když si potřásali rukama. „Poslouchejte, Deckarde; vy přece víte, že my tady na Zemi nic nevyrábíme, že? Nemůžeme prostě zavolat do výroby a požádat o pár vzorků; to neznamená, že nechceme nebo nezamýš-líme s vámi spolupracovat. V každém případě jsem udělal, co jsem mohl.“ Levou rukou si roztřeseně pro-hrábl řídnoucí vlasy.
Rick ukázal na svůj služební kufřík a řekl: „Můžu začít.“ Nervozita starého Rosena mu zvedla sebevě-domí. Bojí se mě, uvědomil si uvolněně. Včetně Rachael Rosenové. Nejspíš je můžu donutit, aby přestali vyrábět typ Nexus-6; to, co udělám během následující hodiny, ovlivní jejich další plány. Mohlo by to pří-padně určit budoucnost Rosenovy společnosti, tady ve Spojených státech, v Rusku i na Marsu.
Dva členové rodiny Rosenu ho s obavami pozoro-vali, cítil, že dobré způsoby jen předstírají; tím, že sem vešel, jim přinesl prázdnotu, přivedl sem pustotu a klid ekonomické smrti. Mají nesmírnou moc, pomys-lel si. Tenhle podnik se považuje zajeden ze základ-ních pilířů průmyslu v soustavě; výroba androidů byla vlastně natolik propojena s kolonizačním úsilím, že kdyby se jedno zhroutilo, strhlo by časem to druhé s sebou. Rosenova společnost tohle dokonale chápala. Eldon Rosen si to samozřejmě uvědomil ve chvíli, kdy mu Harry Bryant zavolal.
„Na vašem místě bych si nedělal starosti,“ řekl Rick, když ho oba Rosenové vedli jasně osvětlenou širokou chodbou. On sám se cítil docela spokojený, Tahle chvíle ho těšila víc než jakákoli jiná, pokud TOU sahala paměti. Nu, brzy všichni poznají, co jeho testovací přístroj svede - a co ne. „Jestli nemáte důvěru ve Voigt-Kampffovu stupnici,“ zdůraznil, „vaše organizace by možná měla vyvinout jiný test. Mohlo by se argumentovat tím, že část odpovědnosti padá na vás, Á, díky,“ Rosenovi ho nasměrovali z chodby do elegantního obývacího pokoje, vybaveného koberci, lampami, pohovkou a moderními malými kávovými stolky, na kterých ležely čerstvé časopisy,.. včetně, jak si všiml, únorového vydání Sidneyova katalogu, který on sám ještě neviděl. Ve skutečnosti mělo únorové! číslo vyjít až za tři dny. Bylo vidět, že Rosenova společnost má se Sidneyovými zvláštní vztahy.
Dopáleně katalog zdvihl. „Tohle je v rozporu se zájmy veřejnosti. Nikdo by se neměl dozvědět předem změny cen,“ Vlastně by to mohlo být v rozporu s federálním předpisem; snažil se vzpomenout si na příslušný zákon, ale nešlo mu to, „Tohle si vezmu s sebou,“ řekl, otevřel kufřík a výtisk do něho hodil.
Po chvíli ticha řekl Eldon Rosen unaveně: „Podívejte se, pane, my nemáme ve zvyku vymáhat si nějaké přednosti-“
„Nejsem žádný strážce veřejného pořádku,“ přerušil ho Rick. „Jsem nájemný lovec.“ Z otevřeného kufříku. vylovil Voigt-Kampffův přístroj, usadil se u nejbližšího stolku z růžového dřeva a začal si připravovat poměrně jednoduché polygrafické instrumenty. „Můžete sem poslat prvního,“ obrátil se na Eldona Rosena, který teď vypadal vyčerpanéji než předtím.
„Ráda bych se dívala,“ řekla Rachael a také se posadila, „Ještě nikdy jsem neviděla, jak se provádí test empatie. Co tyhle věci přeměřují?“
Rick řekl: „Tohle -“ zdvihl plochý přísavný disk, od kterého se odvíjely dráty, „měří kapilární dilataci v obličeji. Známe to jako primární autonomní reakci, takzvaný ‚ruměnec' nebo ‚stuď, pokud dojde k morálně šokujícímu podnětu. Není ovládán vůlí, podobně jako vodivost kůže, pocení a srdeční rytmus.“ Ukázal jí další přístroj, lampičku vydávající úzký paprsek světla. „Tohle, zaznamenává výkyvy napětí očních svalů. Současně s objevením ruměnce se obvykle dá zjistit malý, ale patrný pohyb -“
„A tyhle reakce se nedají zjistit u androidů,“ konstatovala Rachael.

„Podnětové otázky je nevyvolají; ne. I když biologicky existují. Potenciálně,“
Rachael řekla: „Dejte mi ten test.“
„Proč?“ zeptal se Rick překvapeně.
Eldon Rosen se ozval, řekl chraptivě: „Vybrali jsme ji jako první pokusnou osobu, Může být androidka. Doufáme, že vy nám to prozradíte.“ Chvíli se vrtěl, než se usadil, vytáhl cigaretu, zapálil si a upřeně se na ně díval,

5. kapitola
Štíhlý paprsek bílého světla nehybně svítil do levého oka Rachael Rosenové. Na tváři měla přilepený kotouč se svazkem drátů. Vypadala klidně.
Rick Deckard, usazený tak, aby viděl na obě měřidla Voigt-Kampffbva testovacího přístroje, řekl; „Nastíním vám několik společenských situací. Vy se ke každé co nejrychleji vyjádříte. Samozřejmě vám budu měřit čas.“
„A samozřejmě,“ řekla Rachael chladně, „moje slovní reakce budou bezvýznamné. Záleží jenom na reakci očních svalů a kapilár, to jsou pro vás důkazy. Přesto budu odpovídat; chci to podstoupit a -“ Odmlčela se. „Tak do toho, pane Deckarde.“
Rick si vybral otázku číslo tři a řekl: „K narozeninám jste dostala kabelku z teletiny.“ Obě měřidla okamžitě zaregistrovala změnu ze zelené na červenou; ručičky se zhouply a pak se uklidnily.
„Nepřijala bych ji,“ řekla Rachael. „Taky bych toho glověka, který mi ji dal, ohlásila na policii.“
Rick si něco poznačil a pokračoval osmnáctou otázkou Voigt-Kampffovy profilové stupnice: „Máte malého chlapce a ten vám ukazuje sbírku motýlů, včetně svojí smrtičky.“
„Odvedla bych ho k lékaři.“ Rachaelin hlas byl hluboký, ale pevný. Měřidla znovu zaznamenala reakci, ale tentokrát ne tak bouřlivou. Tohle si také poznamenal.
„Díváte se na televizi,“ pokračoval, „a najednou zjistíte, že vám po ruce leze vosa.“
Rachael řekla: „Zabila bych ji.“ Měřidla tentokrát nezaznamenala téměř nic: jenom se lehce a na kratičko zachvěla. Poznamenal si to a pečlivě hledal další otázku.
„V časopise narazíte na celostránkovou barevnou fotografii nahé dívky.“ Odmlčel se.
„Testujete, jestli jsem androidka,“ řekla Rachael kousavě, „nebo jestli jsem homosexuální?“ Měřidla nezaregistrovala nic.
Pokračoval: „Vašemu manželovi se fotka líbí.“ Měřidla stále neukazovala žádnou reakci. „Ta dívka,“ dodal, „leží obličejem dolů na velké a krásné medvědí kožešině.“ Měřidla zůstala netečná a Rick si řekl, to je reakce androida. Nepodařilo se jí zachytit hlavní prvek, kůži z mrtvého zvířete. Její mozek se soustředil na jiné faktory. „Váš manžel si fotografii pověsí na stěnu v pracovně,“ dopověděl a tentokrát se ručičky pohnuly.
„To bych mu jistě nedovolila,“ řekla Rachael.
„Oukej,“ řekl a přikývl. „Teď uvažujte o tomhle. Čtete román, který byl napsaný dávno před válkou, Hrdinové zavítají do přístavu v San Francisku. Dostanou hlad a vejdou do restaurace s mořskými specialitami. Jeden si objedná humra a šéfkuchař hodí humra do hrnce s vařící vodou, přičemž naši hrdinové se na to dívají.“
„Ach Bože,“ řekla Rachael. „To je odporné! Opravdu to dělali? To je zkaženost! Myslel jste živého humra?“ Jenomže měřidla nereagovala. Formálně správná reakce. Ale předstíraná.
„Pronajmete si horskou chatu,“ řekl, „v místech, kde je ještě zeleň. Je sroubená z borovic, s velkým krbem.“
„Ano,“ řekla Rachael a netrpělivě přikývla.
„Na stěny kdosi pověsil staré mapy, Currierovy a Ivesovy tisky, a nad krbem je umístěna jelení hlava, krásný exemplář s rozvětvenými parohy. Lidé, kteří jsou s vámi, obdivují výzdobu chaty, a společně se rozhodnete -“
„Jenom když tam ta jelení hlava nebude,“ řekla Rachael. Přesto měřidla vykázala rozpětí pouze v rámci zelené.
„Otěhotníte,“ pokračoval Rick, „s mužem, který vám slíbil, že si vás vezme. Ten muž odejde s jinou ženou, vaší nejlepší přítelkyní; necháte si udělat potrat a-“
„Nikdy bych si potrat udělat nenechala,“ řekla Rachael, „Stejně by to nešlo. Je za to doživotí a policie stále bdí.“ Tentokrát se obě ručičky bleskurychle zhouply k červené.
„Jak to víte?“ zeptal se jí Rick zvědavě, „To o tom, že je těžké nechat si udělat potrat?“
„Každý to ví,“ odpověděla Rachael.
„Vypadalo to, že mluvíte z osobní zkušenosti.“ Upřeně pozoroval ručičky; opsaly široký oblouk přes číselník. „Ještě jednu. Máte schůzku s mužem a on vás požádá, abyste ho navštívila u něj v bytě. Když tam jste, nabídne vám skleničku. Jak tak stojíte se sklenkou v ruce, nahlédnete do ložnice; je atraktivně vyzdobená plakáty z býčích zápasů a vy se na ně chcete podívat blíž. On jde za vámi a zavře dveře, Položí vám ruku kolem ramen a řekne -“
Rachael mu skočila do řeči: „Co je to plakát z býčích zápasů?“
„Kresby, obyčejně barevné a velkých rozměrů, na kterých je znázorněný matador s rudým pláštíkem, a býk, který se ho snaží nabrat na rohy.“ Byl překvapen. „Kolik je vám let?“ zeptal se; to by mohl být důležitý faktor.
„Je mi osmnáct,“ řekla Rachael. „Oukej; takže ten muž zavře dveře a položí mi ruku kolem ramen. Co řekne?“
Rick řekl: „Víte, jak končily býčí zápasy?“
„Předpokládám, že byl někdo zraněn,“
„Býka nakonec vždycky zabili.“ Čekal a pozoroval dvě ručičky. Nepokojně se chvěly, nic víc. V podstatě žádná skutečná reakce. „Poslední otázka,“ řekl. „Má dvě části. Díváte se v televizi na starý film, natočený ještě před válkou. Ukazuje už pěkně rozjetý večírek; hosté si pochutnávají na syrových ústřicích,“
„Fuj,“ řekla Rachael; ručičky se rychle zhouply.
„První chod,“ pokračoval, „je vařený pes s rýží,“ Ručičky se tentokrát pohnuly méně, méně než při syrových ústřicích.
„Jsou pro vás syrové ústřice přijatelnější než vařený pes? Jak je vidět, tak ne.“ Položil tužku, zhasl světlo, odstranil jí

náplast z tváře. „Jste androidka," řekl. „Takový je závěr testu," informoval ji - nebo spíš to - a Eldona Rosena, který ho pozoroval s narůstající obavou; obličej starého muže se zkřivil, proměnil se zlostí. „Mám pravdu, že?" řekl Rick. Nedočkal se odpovědi, od žádného z Rosenových. „Podívejte se," řekl chlácholivě. „Naše zájmy se přece nekříží; pro mě je důležité, že Voigt-Kampffův test funguje, skoro tak důležité jako pro vás."
Rosen starší řekl: „Ona není androidka."
„Tomu nevěřím," řekl Rick.
„Proč by lhal?" řekla Rachael Rickovi ostře. „Když už, tak bychom lhali jinak."
„Chci, aby vám udělali analýzu kostní dřeně," řekl jí Rick. „Tou se nakonec dá organickým způsobem prokázat, jestli jste androidka nebo ne; uznávám, že je to pomalé a bolestivé, ale -"
„Podle zákona," řekla Rachael, „mě nemůže nikdo přinutit, abych podstoupila test kostní dřeně. Tak to stanovily soudy; jedině na vlastní žádost. A stejně to u živého člověka - ne u androida na odpočinku - trvá hodně dlouho. Tenhle zatracený Voigt-Kampffův test se má užívat jenom při vyšetřování speciálů; ti musejí být pořád testovaní, a zatímco vláda tohle dělala, policejní agentury jí toho Voigt-Kampffa vyfoukly. Ale to, co jste řekl, je pravda; tohle znamená konec testování." Vstala, poodešla stranou a zůstala stát zády k němu s rukama v bok.
„Nejde o právní stránku analýzy kostní dřeně," řekl Eldon Rosen chraptivě. „Jde o to, že váš test empatického profilu u mé neteře selhal. Vysvětlím vám, proč dopadla jako androidka. Rachael vyrůstala na palubě Salanderu 3. Narodila se na něm; čtrnáct let ze svých osmnácti žila z toho, co o Zemi věděla tamní knihovna a devět dospělých členů posádky. Pak, jak víte, se loď obrátila zpátky, v šestině cesty k Proximě. Jinak by Rachael nikdy Zemi nespatřila - možná až někdy ve starším věku."
„Vy byste mě poslal na odpočinek," prohodila Rachael přes rameno. „Při policejním zátahu by mě zabili. Dozvěděla jsem se to hned, když jsem sem před čtyřmi lety přišla; tohle není poprvé, kdy jsem dostala Voigt-Kampffův test. Ve skutečnosti tuhle budovu opouštím jenom málokdy; riziko je obrovské, kvůli zátarasům, které staví policie, a těm létajícím kontrolám, které mají najít nezařazené speciály."
„A androidy," dodal Eldon Rosen, „I když veřejnosti se to přirozeně neříká; nemají vědět, že androidi jsou na Zemi, mezi námi."
„Nemyslím, že by tu byli," řekl Rick. „Myslím, že je různé policejní agentury tady a v Rusku všechny pochytaly. Obyvatelstva je teď tak málo, že každý dřív nebo později narazí na náhodnou kontrolu." Takhle si to každopádně představoval.
„Jaké jste dostal pokyny," zeptal se Eldon Rosen, „pro případ, že chybně označíte člověka jako androida?"
„To je služební záležitost." Začal skládat testovací výbavu do kufříku; Rosenové ho mlčky sledovali. „Samozřejmě," dodal, „mi bylo řečeno, abych s dalšími testy přestal, což právě dělám. Jestli selhal jednou, nemá smysl pokračovat." S cvaknutím kufřík zavřel.
„Mohli jsme vás podvést," řekla Rachael. „Nic nás nenutilo, abychom přiznali, že jste mě otestoval špatně. Stejně jako u ostatních devíti, které jsme vybrali." Energicky mávla rukou. „Jednoduše bychom se řídili podle výsledků vašeho testování."
Rick poznamenal: „Předem bych si vyžádal seznam. V zapečetěné obálce. A pak bych svoje výsledky porovnal se seznamem. Musely by být shodné." A jak vidím, uvědomil si, tak jsem nic takového nedostal, Bryant měl pravdu. Díky bohu, že jsem nevyrazil na lov podle výsledků tohoto testu.
„Ano, předpokládám, že byste to udělal," řekl Eldon Rosen. Pohlédl na Rachael, která kývla. „Hovořili jsme o této možnosti," řekl pak Eldon neochotně.
„Tenhle problém," řekl Rick, „celý pochází z vašich metod práce, pane Rosene. Nikdo nenutí váš podnik, abyste vyvíjeli roboty až do stadia, ve kterém -"
„Vyrábíme to, co chtějí kolonisté," prohlásil Eldon Rosen. „Řídíme se tímhle dobou prověřeným principem, který provází každé obchodní podnikaní. Kdyby naše firma nevyrobila tyhle vysoce pokrokové humanoidnější typy, udělaly by to jiné firmy v našem oboru. Znali jsme to riziko, když jsme vyvíjeli mozkovou jednotku Nexus-6. Ale ten váš Voigt-Kampffův test byl špatný ještě předtím, než jsme vyvinuli tenhle typ androida, Kdyby se vám bývalo nepodařilo určit androida Nexus-6 jako androida, kdybyste ho byl býval považoval za člověka - ale to se nestalo." Jeho hlas byl najednou tvrdý a kousavě pronikavý. „Vaše policie - stejně jako ostatní - mohla poslat na odpočinek a velmi pravděpodobně poslala pravé lidi s nerozvinutou schopností empatie, podobné mé nevinné neteři. Z morálního hlediska je vaše pozice velice špatná, pane Deckarde. Naše ne."
„Jinými slovy," řekl Rick ostře, „nebudu mít možnost prověřit jediný Nexus-6. Předhodili jste mi jenom tuhle schizoidní holku." A můj test, uvědomil si, je v háji. Neměl jsem do toho chodit, říkal si. Ale stejně je už pozdě.
„Dostali jsme vás, pane Deckarde," souhlasila Rachael Rosenová tichým, mírným hlasem; pak se k němu otočila a usmála se.
Ani teď nemohl přijít na to, jak se Rosenově společnosti podařilo ho doběhnout, navíc tak lehce. Jsou to odborníci, uvědomil si. Takový mamutí podnik - ten má spoustu zkušeností. Vlastně má jakýsi skupinový mozek. A Eldon a Rachael Rosenovi jsou pouze mluvčími té jednolité bytosti. Bylo zjevné, že udělal chybu, když se na ně díval jako na jednotlivce. Tuhle chybu už nikdy nezopakuje.
„Váš nadřízený, pan Bryant," řekl Eldon Rosen, „bude jen s obtížemi chápat, jak jste nám mohl dovolit zneškodnit váš testovací přístroj ještě předtím, než testy začaly." Ukázal ke stropu a Rick spatřil čočky kamery. Jeho strašlivá chyba při jednání s Rosenovými byla nahrána. „Myslím, že by bylo nejlépe," řekl Eldon, „kdybychom se posadili a -" Vlídně pokynul. „Na něco přijdeme, pane Deckarde. Není důvod se čehokoliv obávat. Android typu Nexus-6 je fakt; my v Rosenově společnosti to uznáváme, myslím, že vy teď také."
Rachael se naklonila k Rickovi a řekla: „Jak by se vám líbilo mít sovu?"

„Pochybuju, že bych sovu někdy měl.“ Ale věděl dobře, jak to myslela; rozuměl tomu byznysu, který chtěla Rosenova společnost podniknout. Ucítil napětí, jaké dosud nezažil; pomalu zachvacovalo každou část jeho těla. Cítil to napětí, uvědomoval si, co se děje, úplně tomu podléhal.
„Ale ta sova,“ řekl Eldon Rosen, „tu přece chceš ty.“ Zadíval se na neteř. „Myslím, že ho ani nenapadlo -“
„Ale jistěže ho to napadlo,“ odtušila Rachael. „Ví naprosto přesně, kam mířím. Viďte, pane Deckarde?“ Znovu se k němu naklonila, a tentokrát blíž; cítil její jemný parfém a skoro i teplo. „Už je to prakticky hotová věc, pane Deckarde. Prakticky tu sovu máte.“ Otočila se k Eldonu Rosenovi: „Je nájemný lovec, vzpomínáš si? Takže žije z odměny, kterou si vydělá, ne z platu. Je to tak, pane Deckarde?“
Přikývl.
„Kolik androidů tentokrát uteklo?“ vyzvídala Rachael.
Po chvilce řekl: „Osm. Původně. Dva už jsou na odpočinku, poslal je tam někdo jiný; já ne.“
„Kolik dostáváte za jednoho androida?“ zeptala se Rachael.
Pokrčil rameny a řekl: „To je různé.“
Rachael řekla: „Když nemáte žádný test, který byste mohl provést, pak nemůžete androida nijak identifikovat. A když nemůžete androida nijak identifikovat, nemůžete nijak získat odměnu. Takže jestli se bude muset upustit od Voigt-Kampffbvy stupnice -“
„Nahradí ji,“ řekl Rick, „nová stupnice. To už se dřív stalo.“ Přesněji řečeno třikrát. Ale tehdy už modernější analytické zařízení, nová stupnice, existovalo; nedošlo k časové prodlevě. Tentokrát je to jiné.
„Voigt-Kampffova stupnice nakonec samozřejmě zastará,“ souhlasila Rachael. „Ale to není náš případ. My jsme spokojeni s tím, že se podle ní dá zjistit Nexus-6, a uvítali bychom, kdybyste na tomto předpokladu pokračoval ve své zvláštní, jedinečné práci.“ Kývala se dopředu a dozadu, ruce pevně založené, a upírala na něj oči. Pokoušela se uhádnout, jak zareaguje.
„Řekni mu, že může dostat tu sovu,“ zavrčel Eldon Rosen.
„Můžete dostat tu sovu,“ řekla Rachael a nespouštěla z něj oči. „Tu, kterou jste viděl na střeše. Nebojsu. Ale jestli se podaří sehnat k Nebojsovi partnera, chceme je spojit. A případní potomci budou naši; to musí být od začátku jasné.“
Rick řekl: „O snůšku se rozdělíme.“
„Ne,“ řekla Rachael okamžitě; Eldon Rosen za ní vrtěl hlavou a podporoval ji. „Pak byste si mohl dělat nárok na jedinou pokrevní linii sov už navěky. A pak je tu další podmínka. Nemůžete sovu nikomu odkázat; po vaší smrti se vrátí zpátky společnosti.“
„To vypadá,“ řekl Rick, „jako pozvánka, abyste mě přišli odkrouhnout. Abyste svou sovu dostali hned zpátky. S tím nesouhlasím; je to příliš nebezpečné.“
„Jste nájemný lovec,“ řekla Rachael. „Ovládáte laserovou pušku - i teď máte jednu s sebou. Jestli se neumíte bránit, jak chcete poslat na odpočinek těch šest zbývajících andíků? Jsou o dost chytřejší než staré W-4 od Grozziho korporace.“
„Ale já lovím je,“ řekl. „Takhle, s tou klauzulí návratnosti by někdo lovil mě.“ A představa, že ho někdo pronásleduje, se mu vůbec nelíbila; viděl následky na androidech. Působí to určité patrné změny, dokonce i u nich.
Rachael se zamyslela: „Dobře; v tomhle ustoupíme. Můžete odkázat sovu svým dědicům. Ale trváme na tom, že dostaneme celou snůšku. Jestli s tím nemůžete souhlasit, vraťte se do San Franciska a přiznejte se svým nadřízeným, že Voigt-Kampffova stupnice, aspoň tak, jak ji provádíte vy, nerozezná andíka od člověka. A pak si hledejte jinou práci.“
„Dejte mi trochu času,“ řekl Rick,
„Oukej,“ odpověděla Rachael. „Necháme vás tady, je to tu pohodlné,“ Podívala se na hodinky.
„Půl hodiny,“ řekl Eldon Rosen, Spolu s Rachael mlčky zamířili ke dveřím. Řekli všechno, co říct chtěli, uvědomil si; zbytek zůstal na něm.
Když Rachael zavírala dveře, řekl Rick věcně: „Podařilo se vám to se mnou zkoulet dokonale. Máte na pásku, že jsem u vás udělal chybu; víte, že moje práce závisí na používání Voigt-Kampffovy stupnice; a máte tu zatracenou sovu.“
„Vaši sovu, drahoušku,“ řekla Rachael. „Vzpomínáte si? Na nožičku tomu přivážeme lístek s vaší adresou a necháme to odletět do San Franciska; tam vás přivítá, až se vrátíte z práce.“
To, pomyslel si. Ona sově říká to. Ne ona, „Ještě vteřinku,“ řekl.
Rachael se ve dveřích zastavila a řekla: „Už jste se rozhodl?“
„Chtěl bych,“ řekl a otevíral kufřík, „vám položit ještě jednu otázku z Voigt-Kampffovy stupnice. Znovu se posaďte.“
Rachael pohlédla na strýce; ten přikývl a Rachael se váhavě otočila a posadila se jako předtím. „Proč to?“ ptala se a pozvedla znechuceně - a ostražitě - obočí. Postřehl napětí v držení těla, profesionálně to zaznamenal.
Ve chvilce byl paprsek světla zaměřený na její pravé oko a náplast přilepená na její tvář. Rachael nehybně hleděla do světla, nepřestávala dávat najevo maximální znechucení.
„Můj kufřík,“ řekl Rick, když z něho vyhrabal formuláře testu, „Hezký, že? Služební materiál.“
„No ano,“ řekla Rachael nepřítomně,
„Dětská kůže,“ řekl Rick. Pohladil černou useň kufříku, „Stoprocentní pravá dětská kůže.“ Viděl, že oba ukazatele divoce zakroužily. Ale až po chvilce. Reakce se dostavila, ale příliš pozdě. Věděl, že se reakce, i když byla správná, opozdila o zlomek vteřiny; neměla se opozdit vůbec. „Díky, slečno Rosenová,“ řekl a znovu začal sklízet vybavení; test byl u konce. „To je všechno.“
„Vy odcházíte?“ zeptala se Rachael,
„Ano,“ řekl. „Jsem spokojený.“
Rachael opatrně řekla: „A co těch devět dalších?“
„Stupnice je ve vašem případě odpovídající,“ řekl. „Z ní můžu vycházet; je zřejmé, že pořád ještě bohatě stačí.“ Obrátil se k Eldonu Rosenovi, který se zasmušile opíral o dveře: „Ví to?“ Někdy to nevěděli; mockrát se zkoušely falešné

vzpomínky, většinou v chybné představě, že díky jim se změní reakce na test.
Eldon Rosen řekl: „Ne. Naprogramovali jsme ji kompletně, Ale myslím, že ke konci měla podezření.“ Dívce řekl: „Uhodla jsi to, když tě požádal ještě o jeden pokus,“
Pobledlá Rachael ztuhle přikývla,
„Neboj se ho,“ řekl jí Eldon Rosen, „Nejsi žádný android, který utekl na Zemi ilegálně; jsi majetek Rosenovy společnosti, používaný jako prodejní pomůcka pro budoucí vystěhovalce,“ Přišel k dívce a položil jí chlácholivě ruku kolem ramen; dívka před jeho dotykem ucukla.,
„Má pravdu,“ řekl Rick, „Nepošlu vás na odpočinek, slečno Rosenová, Přeji vám dobrý den.“ Vykročil ke dveřím, ale na chvilku se ještě zarazil. Řekl jim oběma: „Je ta sova pravá?“
Rachael rychle pohlédla na Rosena staršího.
„Stejně odchází,“ řekl Eldon Rosen. „Už na tom nezáleží; ta sova je umělá. Sovy už nejsou.“
„Hmmm,“ zabručel Rick a ochable vyšel do chodby, Ti dva ho provázeli pohledem. Nikdo nic neřekl. Nebylo co říct.
Takže takhle pracuje největší výrobce androidů, říkal si Rick. To je zvrhlost, s něčím takovým se ještě nesetkal. Zvláštní a složitý nový typ osobnosti; není divu, že úřady pro dodržování zákona mají problémy s tím Nexem-6.
Nexus-6. Takže teď na něj narazil. Rachael, uvědomil si; ona musí být Nexus-6. Poprvé jsem viděl jednoho z nich. A dostali se zatraceně blízko; zatraceně blízko k podkopání Voigt-Kampffovy stupnice, jediné metody, kterou je rozeznáme. Rosenova společnost odvádí dobrou práci - stejně to byl dobrý pokus - pro ochranu svých výrobků.
A já se bude muset postavit šesti dalším, přemítal. Než skončím.
Tu odměnu si zaslouží. Každý cent.
Za předpokladu, že to přežije.
6. kapitola
Televize burácela; John Isidore sestupoval velkým domem po schodech pokrytých rovnoměrným nánosem prachu do nižšího podlaží a teď už rozeznával známý hlas Kámoše Bustera, který šťastně žvanil ke svým posluchačům v celé soustavě.
„- ohó, lidičky! Zip klik zip! Teď si povíme něco o zítřejším počasíčku; nejdřív východní pobřeží USA. Indický satelit hlásí, že spad zesílí hlavně kolem poledne a pak se zmírní. Takže vy lidičky, kteří se odvážíte ven, byste měli počkat až do odpoledne, co? A když tak mluvíme o čekání, zbývá už jenom deset hodin do té skvělé novinky, mého speciálního objevu! Všem svým přátelům řekněte, ať se dívají! Mám pro vás nachystané něco, nad čím budete žasnout. No, můžete si říct, že je to jenom obyčejný -“
Když Isidore zaklepal na dveře bytu, televize okamžitě zmlkla. Nejenomže ztichla; úplně přestala existovat, jeho klepání ji zahnalo zpátky do hrobu.
Cítil, že za zavřenými dveřmi je život, nejenom televize. Jeho napjaté smysly mu vykreslovaly, nebo spíš zachytily úděsný, bezeslovný strach kohosi, kdo se od něj odtahoval, kohosi, kdo utekl až k nejvzdálenější stěně bytu a snažil se před ním uniknout.
„Hej,“ zavolal. „Bydlím o patro výš. Slyšel jsem vaši televizi. Seznámíme se; oukej?“ Čekal a naslouchal, Žádný zvuk, ani pohyb; jeho slova toho člověka nijak neuklidnila. „Přinesl jsem vám trochu margarínu,“ řekl těsně u dveří, aby jeho slova pronikla dovnitř, „Jmenuju se J. R. Isidore a pracuju pro známého veterináře, pana Hannibala Sloata; určitě jste o něm slyšel. Mám dobrou pověst; mám práci. Jsem řidič dodávky u pana Sloata.“
Dveře se pootevřely, jen na škvíru, a on spatřil zhroucenou a strhanou, přikrčenou postavu, dívku, hrbila se a odtahovala, zároveň se však přidržovala dveří, jako by měla upadnout. Hrůza způsobila, že vypadala jako nemocná; pokřivila její tělo, jako by ji někdo nejdřív rozbil na kusy a pak ji zlomyslně a nedbale srovnal dohromady. Upírala na něj velikánské oči a pokoušela se usmát.
Najednou jí porozuměl a řekl: „Myslela jste, že v tomhle domě nikdo nebydlí. Myslela jste, že je opuštěný.“
Dívka přikývla a zašeptala: „Ano,“
„Ale,“ řekl Isidore, „je dobré mít sousedy. Páni, než jste přišla, neměl jsem žádné,“ A Bůh ví, že to nebyla žádná legrace.
„Vy jste tu jediný?“ zeptala se dívka. „V tomhle domě, kromě mě?“ Zdálo se, že už není tak ustrašená; narovnala se a rukou si upravila tmavé vlasy. Teď viděl, že má pěknou postavu, i když je malá, a že má hezké oči, výrazně lemované černými řasami. Užasl, protože dívka na sobě měla jenom pyžamové kalhoty a víc nic. A když se podíval za ni, spatřil pokoj plný nepořádku. Všude se povalovaly otevřené kufry a jejich obsah napůl vysypaný na špinavou podlahu. Ale to bylo přirozené; sotva se přistěhovala.
„Jsem tady kromě vás jediný,“ řekl Isidore. „A nebudu vás obtěžovat.“ Zamrzelo ho to; jeho nabídka, kterou naplnil autentický předválečný rituál, nebyla přijata. Vlastně se zdálo, že dívka si jí ani nebyla vědoma. Nebo možná nechápala, k čemu slouží kostka margarínu. Měl takový pocit; zdálo se, že dívka je spíš zmatená než co jiného. Vytáhl ji z hlubin a teď ji bezmocnou unáší pomalu opadajícími kruhy strachu. „Ten dobrák Buster,“ řekl, aby se trošku z té křečovité pozice uvolnila. „Líbí se vám? Dívám se na něho každé ráno a pak večer, když přijdu domů. Dívám se na něho při večeři a pak na noční program, dokud nejdu spát. Aspoň jsem to tak dělal, než se rni pokazila televize.“
„Kdo -“ začala dívka a zmlkla; skousla si ret, jako by se hrozně rozzlobila. Zjevně na sebe samu.
„Kámoš Buster,“ vysvětloval. Přišlo mu divné, že tohle děvče nikdy neslyšelo o nejsrandovnějším pozemském komikovi. „Odkud jste sem přišla?“ zeptal se zvědavě.
„Řekla bych, že na tom nezáleží,“ Na okamžik pozvedla oči nahoru k němu. Zdálo se, že cosi, co uviděla, ji trochu uklidnilo; její tělo se viditelně uvolnilo. „Budu ráda, když budu mít společnost,“ řekla, „ale až později, až se tady pořádně zabydlím. Zrovna teď o tom samozřejmě nemůže být řeč.“
„Proč by o tom nemohla být řeč?“ Překvapilo ho to, všechno na ní překvapovalo. Možná, napadlo ho, jsem tady žil o samotě příliš dlouho. A teď jsem divný. Říká se, že kriplové jsou takoví. To pomyšlení ho otrávilo ještě víc. „Mohl

bych vám pomoct vybalovat," řekl zkusmo; dveře se teď před ním prakticky zavíraly, „A pomoct s nábytkem."
Dívka řekla: „Nemám žádný nábytek. Všechny ty věci," ukázala do pokoje za sebou, „už tady byly."
„Nebudou stačit," řekl Isidore. Tím si byl jist i po letmém pohledu. Židle, koberec, stolky - všechno shnilo; bortilo se ve společné zkáze, oběti despotického násilí času. A opuštěnosti. Celé roky v tomhle bytě nikdo nežil; zkáza byla téměř dokonalá. Neuměl si představit, jak přišla na to, že bude bydlet v takovém prostředí. „Poslechněte," řekl vážně. „Když si projdeme celou budovu, určitě najdeme věci, které nejsou ještě úplně na hadry. Z jednoho bytu lampu, z jiného stůl."
„Udělám to," řekla dívka. „Sama, díky."
„Vy byste šla do těch bytů sama?" Nemohl tomu uvěřit.
„Proč ne?" Znovu se nervózně roztřásla, z jejího výrazu bylo patrné, že si uvědomuje, že řekla něco nepatřičného.
Isidore řekl: „Já už jsem to zkusil. Jednou. Od té doby jdu pokaždé rovnou k sobě domů a na ostatní nemyslím. Ty byty, ve kterých nikdo nebydlí - jsou jich stovky a všechny jsou plné věcí, které lidi měli, třeba rodinných fotografií a šatů. Ten, kdo umřel, si nic vzít nemohl, a ten, kdo emigroval, zase nechtěl, Tenhle dům, až na můj byt, je celý zaharaburděný."
„Zaharaburděný?" Nechápala.
„Haraburdí jsou neužitečné předměty, jako třeba reklamní letáky nebo prázdné krabičky od sirek nebo plastové obaly nebo včerejší noviny. Když není nikdo poblíž, haraburdí se samo rozmnožuje. Například, když jdete spát a necháte po bytě haraburdí, tak když se druhý den probudíte, bude ho dvakrát tolik. Je ho pořád víc a víc."
„Rozumím." Dívka si ho nejistě prohlížela, nevěděla, jestli mu má věřit. Nebyla si jistá, jestli to myslí vážně.
„Existuje První zákon haraburdí," řekl. „„Haraburdí kazí dobré věci.' Podobně jako Greshamův zákon o Špinavých penězích. A tady v těch bytech nebyl nikdo, kdo by s haraburdím bojoval."
„Takže tady všechno zabralo," dokončila dívka. Přikývla. „Teď už rozumím."
„Tady to místo," řekl, „tenhle byt, který jste si vybrala-je příliš zaharaburděný, aby se v něm dalo žít. Můžeme haraburdivý faktor zvrátit zpět; můžeme to udělat, jak jsem řekl, probrat se ostatními byty. Ale -" Zarazil se.
„Ale co?"
Isidore řekl: „Nemůžeme vyhrát."
„Proč ne?" Dívka vyšla do chodby a zavřela za sebou dveře, paže sebevědomě složené před malými vysokými ňadry, dívala se na něj, dychtivá pochopit. Aspoň tak mu to připadalo. Aspoň poslouchala.
„Nikdo nemůže nad haraburdím vyhrát," řekl, „jenom dočasně a možná na jednom místě, jako třeba já, u sebe v bytě udržuju jakousi umělou rovnováhu mezi tlakem haraburdí a potřebných věcí, prozatím. Ale nakonec umřu nebo odejdu, a pak bude haraburdí mít znovu navrch. To je všeobecný princip, který platí všude ve vesmíru; celý vesmír směřuje ke konečnému stavu totálního, absolutního zharaburdění." Dodal: „Samozřejmě kromě výstupu Wilbura Mercera,"
Dívka z něj nespouštěla oči: „Nechápu, jak to s tím souvisí."
„O tom je přece celý mercerismus." Znovu užasl, „Vy se prolínání neúčastníte? Vy nemáte krabičku empatie?"
Po chvíli dívka opatrně řekla. „Nevzala jsem si ji s sebou. Myslela jsem, že nějakou najdu tady."
„Ale krabička empatie," řekl a koktal vzrušením. „Je tím nejosobnějším majetkem, co máte. Rozšiřuje vaše tělo; s její pomocí se můžete dotknout jiných lidí, s její pomocí přestanete být sama. Ale to přece víte, Každý to ví. Mercer dovoluje dokonce i takovým, jako jsem já -" Zmlkl. Jenomže příliš pozdě; už jí to řekl a poznal podle obličeje, ve kterém se mihl záblesk odporu, že ví. „IQ testy jsem skoro udělal," řekl tichým, roztřeseným hlasem. „Nejsem moc speciální, jenom mírně; ne tak, jak to u některých vidíte. Ale o to se Mercer nestará."
„Pokud se mě týká," řekla dívka, „můžete to považovat za hlavní nedostatek mercerismu." Hlas měla jasný a neutrální; měla v úmyslu pouze prohlásit nějaký fakt, uvědomil si. Svůj faktický postoj vůči kriplům.
„Myslím, že se vrátím nahoru," řekl a odvrátil se od ní, kostku margarínu pevně v ruce; už změkla a zvlhla, jak ji mačkal.
Dívka se za ním dívala, ve tváři pořád ten neutrální výraz, A pak zavolala: „Počkejte."
Otočil se a řekl: „Proč?"
„Budu vás potřebovat. Až budu shánět nějaký vhodný nábytek. Z jiných bytů, jak jste řekl." Kráčela k němu, horní polovinu těla štíhlou a souměrnou, bez jediného přebytečného gramu tuku. „V kolik hodin se vracíte z práce? Pak byste mi mohl pomoct."
Isidore řekl: „Mohla byste pro nás třeba připravit večeři? Kdybych přinesl všechno, co je k tomu potřeba?"
„Ne, mám hodně práce." Dívka jeho žádost odmrštila úplně bez námahy, a on si toho všiml, ale nerozuměl jí. Teď, když její počáteční strach mizel, začínalo se z ní nořit cosi jiného, cosi ještě divnějšího, A, pomyslel si, žalostného. Chlad. Jako dech ze vzduchoprázdna mezi obydlenými světy, pomyslel si, vlastně odnikud: nebylo to tím, co udělala nebo řekla, ale tím, co neudělala a co neřekla. „Někdy jindy," řekla dívka a otočila se zpátky ke dveřím bytu.
„Pamatujete si, jak se jmenuju?" řekl dychtivě. „John, Isidore a pracuju u -"
„Už jste mi řekl, u koho pracujete." Na okamžik se ve dveřích zastavila; strčila do nich, aby se otevřely, a řekla: „Pro nějakého neuvěřitelného člověka jménem Hannibal Sloat, který určitě existuje jenom ve vašich představách. Já se jmenuju -" Věnovala mu poslední studený pohled, než se vrátila do svého bytu, zaváhala a řekla: „Já jsem Rachael Rosenová."
„Z Rosenovy společnosti?" zeptal se. „Od největšího výrobce humanoidních robotů používaných v kolonizačním programu naší soustavy?"
Obličejem jí přelétl nevyzpytatelný výraz, jen tak se mihl a ihned zmizel, „Ne," řekla. „Nikdy jsem o nich neslyšela; nic o tom nevím. Nejspíš další vaše kriplovská fantazie. John Isidore a jeho osobní, soukromá krabička empatie. Ubohý pane Isidore."
„Ale podle vašeho jména -"
„Já se jmenuju," řekla dívka, „Pris Strattonová, To je moje jméno po sňatku; používám jenom je, Vždycky používám

jméno Pris. Můžete mi říkat Pris," Zauvažovala a pak řekla: „Ne, radši mi říkejte slečno Strattonová. Protože se ještě moc neznáme. Aspoň já neznám vás." Dveře se za ní zavřely a Isidore se ocitl sám v prachem pokryté šeré hale.

7. kapitola

No, tak to chodí, pomyslel si J. R. Isidore, jak tak stál a mačkal změklou kostku margarínu. Možná si to rozmyslí a dovolí mi, abych jí říkal Pris. A možná si to rozmyslí i s tou večeří, jestli se mi podaří sehnat plechovku předválečné zeleniny. Ale třeba neumí vařit, napadlo ho najednou. Ou-kej, já to umím; připravím večeři pro nás oba. A ukážu jí, jak se to dělá, aby to mohla příště dělat sama, jestli bude chtít. Nejspíš chtít bude, když jí jednou ukážu, jak na to; pokud jsem mohl vypozorovat, tak většina žen, i tak mladých jako ona, vaří ráda; je to instinkt.

Vyšlapal po ztemnělých schodech a vrátil se do svého bytu.

Ona je fakticky nějak mimo, myslel si, když si oblékal bílou pracovní uniformu; i když si pospíší, přijde do práce pozdě a pan Sloat se bude zlobit, no a co?

Například nikdy neslyšela o Kámošovi Busterovi, A to je nemožné; Buster je nejdůležitějším žijícím člověkem, samozřejmě kromě Wilbura Mercera… ale Mercer, uvažoval, není lidská bytost; nepochybně je archetypální bytostí z hvězd, naroubovanou na naší kulturu podle kosmické šablony. Aspoň takhle jsem to slyšel od lidí; to říká například pan Sloat. A Hannibal Sloat to musí vědět.

Divné je, že si není pořádně jistá svým jménem, přemítal. Možná potřebuje pomoc. Můžu jí já nějak pomoct? ptal se sám sebe. Speciál, kripl; co vím? Nemůžu se ženit ani emigrovat a prach mě nakonec zabije. Nemám co nabídnout.

Konečně byl oblečený a připravený odejít, vyšel tedy z bytu a vystoupil na střechu, kde parkovalo jeho otlučené, ojeté vznášedlo.

*

O hodinu později už v dodávce zaměstnavatele vyzvedl první porouchané zvíře toho dne. Elektrickou kočku: ležela v plastikové prachotěsné přenosné kleci vzadu v dodávce a nepravidelně dýchala, člověk by si skoro myslel, že je skutečná, napadlo Isidora, když mířil zpátky do Van Nessovy nemocnice pro domácí mazlíčky - toho malého podniku se zavádějícím jménem, který se taktak držel v tvrdé konkurenci v oboru opravářství umělých zvířat.

Kočka v agónii zaúpěla.

No tohle, řekl si Isidore. Vydává fakticky zvuky, jako by umírala. Možná jí dochází desetiletá baterie a všechny její obvody se jeden po druhém spalují. To bude velká práce; Milt Borogrove, opravář Van Nessovy nemocnice pro domácí mazlíčky, bude mít co dělat, aby ji dala do kupy. A já jsem majiteli nedal předběžný účet, uvědomil si Isidore zasmušile. Ten chlápek mi tu kočku prostě hodil, řekl, že v noci začala být nějak divná, a pak asi odjel do práce. V každém případě ta chvilková výměna slov naráz ustala; majitel kočky se s burácením vznesl do nebe v novém pěkném modelu vznášedla, vyrobeném na zakázku. A z toho člověka byl nový zákazník.

Isidore kočce řekl: „Vydržíš, než se dostaneme do dílny?" Kočka dál sípala. „Ještě cestou tě znovu nabiju," rozhodl se Isidore; dosedl s dodávkou na nejbližší střechu, nechal motor běžet, vlezl si dozadu a otevřel prachotěsnou přenosnou klec, která spolu s jeho bílým oblečením a jménem na dodávce vytvářela dokonalou iluzi opravdového veterináře pečujícího o opravdové zvíře.

Elektrický mechanismus, skrytý pod přísně autentickou šedivou srstí, chrčel a pouštěl bublinky, video-čočky měly skelný výraz, kovové čelisti se pevně sevřely. To ho vždycky udivovalo, tyhle „chorobové" obvody, zabudované do umělých zvířat; výrobek, který mu nyní ležel na klíně, byl sestaven takovým způsobem, že když selhal nějaký primární komponent, celá věc vypadala ne polámaně, ale přirozeně nemocně. Úplně by mě to zmátlo, říkal si Isidore, když prohmatával umělou srst na břiše a hledal skrytý ovládací panel (ten je docela malý u tohoto typu umělých zvířat) a taky terminály rychlodobíjecí baterie. Nenašel ani jedno. Ani nemohl hledat moc dlouho; mechanismus se skoro zastavil. Jestli došlo ke kraťasu, který spaluje obvody, rozvažoval, tak bych se možná měl pokusit odpojit nějaký bateriový kabel; mechanismus se vypne, ale nedojde k další škodě. A v dílně to Milt dá zase dohromady.

Obratnými prsty přejížděl po páteři z pseudokostí, Kabely by měly být někde tam. Zatraceně dobrá práce; naprosto dokonalá napodobenina. Kabely nejsou vidět ani při bližším ohledání. To určitě vyrobil Wheelright & Carpenter - jsou sice dražší, ale podívejte se, jak dobrou práci odvedou.

Vzdal se; umělá kočka přestala fungovat, bylo zjevné, že kraťas - pokud právě ten tu věc trápil - zničil energetickou zásobu a základní pohonnou jednotku. To vleze do peněz, pomyslel si pesimisticky. No jo, ten chlápek určitě zanedbal tříroční preventivní čištění a mazání, tím to je. Tohle možná majitele naučí -a tvrdě.

Vlezl si zpátky na sedadlo řidiče, přitáhl volant k sobě, odfrčel do vzduchu a vydal se opět do opravářské dílny.

Aspoň že už nemusel dál poslouchat to pištění, které mu drásalo nervy; mohl se uvolnit. Divné, pomyslel si; i když vím, že je to umělé, tak se mi z těch zvuků, které vydává umělé zvíře, když se mu vypaluje pohonná jednotka a energie, obrací žaludek. Kéž bych mohl dostat jinou práci, pomyslel si bolestně. Kdybych prošel IQ testem, nemusel bych plnit takové potupné úkoly s vedlejšími citovými následky. Na druhé straně, umělé útrapy umělých zvířat nijak nedojímaly Milta Borogrova, ani jejich šéfa Hannibala Sloata. Takže možná je to ve mně, řekl si John Isidore. Možná že když člověk zdegeneruje jako já, když se propadne do bažiny hrobového světa tím, že je speciál - no, nejlepší je takového směru pátrání zanechat. Nic ho nedeprimovalo víc, než chvíle, kdy porovnával své současné duševní schopnosti s těmi, kterými vládl dřív. Každým dnem upadala jeho inteligence a bystrost.

Spolu s tisíci dalšími speciály po celé Zemi kráčel směrem ke smetišti. Proměňovali se v živoucí haraburdí.

Aby měl společnost, zapnul si rádio a naladil rozhlasovou šou Kámoše Bustera, která, podobně jako její televizní verze, trvala dvacet tři nepřetržitých příjemných hodin denně… plus jedna hodina pravidelného přerušení vysílání, deset minut ticha, a pak pravidelné zahájení.

„- rád, že jste zase se mnou," říkal právě Kámoš Buster. „Podívejme se, Amando; už jsou to celé dva dny, co jsme byli u

tebe na návštěvě. Začínáš nějaký nový filmík, zlato?“
„No, včera sem měla začít dělat biják, jo, jenomže voni po mně chtěli, abych začla v sedum -“
„V sedm ráno?“ přerušil ji Kámoš Buster.
„No jo, přesně tak, Bustíku; bylo to v sedum ráno!“ Amanda Wernerová se zasmála svým proslulým smíchem, který byl skoro stejný jako ten Busterův. Amanda Wernerová a několik dalších krásných, elegantních cizinek s kuželovitými ňadry, pocházejících z jakýchsi neurčitých zemí, spolu s několika venkovskými takzvanými humoristy tvořili donekonečna se opakující jádro Busterových představení. Ženy jako Amanda Wernerová nikdy netočily filmy a nikdy se neobjevily v žádné hře; žily své zvláštní, úžasné životy jako hosté Busterových nekonečných estrád, kde vystupovaly, jak si Isidore jednou spočítal, celých sedmdesát hodin týdně.
Kde našel Kámoš Buster čas, aby natáčel svoje šou jak pro rozhlas, tak pro televizi? uvažoval Isidore. A kde bere čas Amanda Wernerová, že může být jeho hostem každý druhý den, měsíc co měsíc, rok co rok? Jak to dělají, že pořád mluví? Nikdy se neopakují aspoň ne tolik, aby to mohl rozeznat. Jejich poznámky, vždycky vtipné, vždycky nové, nebyly nazkoušené, Amandiny vlasy svítily, oči zářily, zuby se blýskaly; nikdy se nevyčerpala, nikdy se neunavila, vždycky pohotová chytře odseknout na příval Busterových fórů a ostrých postřehů. Šou Kámoše Bustera, vysílaná rozhlasem a televizí po celé Zemi přes satelit, zalévala také emigranty na kolonizovaných planetách. Zkoušel se přenos signálu na Proximu, pro případ, že by lidská kolonizace dospěla tak daleko. Kdyby Salander 3 dospěl ke svému cíli, cestující na palubě by zjistili, že na ně čeká šou Kámoše Bustera. A byli by rádi.
Ale Johnu Isidorovi na Kámošovi Busterovi cosi vadilo, jedna zvláštní věc. Buster jemně, skoro nevinně zesměšňoval krabičky empatie. Ne jednou, ale mockrát. Vlastně to dělal i teď.
„- skály pro mě moc nejsou,“ žvanil Buster směrem k Amandě Wernerové, „A jestli se budu někdy šplhat někam nahoru, vezmu si s sebou pár budweiserů!“ Studiové obecenstvo se zasmálo a Isidore slyšel přepršku potlesku. „A přijdu se svým pečlivě dokumentovaným odhalením shora - to odhalení nás čeká od této chvíle přesně za deset hodin!“
„Já chci taky, zlato!“ vyprskla Amanda. „Vem mě s sebou! Pudu taky, a když po nás hoděj kámen, vochránim tě!“
Obecenstvo znovu zavylo a John Isidore cítil, jak mu vzadu za krkem vzlíná zmatený a bezmocný vztek. Proč si Kámoš Buster pořád utahuje z mercerismu? Zdálo se, že nikomu jinému nevadí; odsouhlasila ho dokonce i OSN. A americká a ruská policie veřejně prohlásily, že mercerismus snížil kriminalitu tím, že přiměl občany starat se víc o blaho svých sousedů. Lidstvo potřebuje víc empatie, prohlásil několikrát Titus Corning, generální tajemník OSN. Buster asi žárlí, došel Isidore k závěru. Určitě, to by bylo vysvětlení; Wilbur Mercer mu konkuruje. Ale proč to?
Kvůli našim myslím, uzavřel Isidore. Bojují o možnost ovládat naše duševní já; na jedné straně krabičky empatie, na druhé Busterův řehot a uštěpačné poznámky. To budu muset říct Hannibalu Sloatovi, rozhodl se. A zeptám se ho, jestli je to pravda; on to bude vědět.
*
Když zaparkoval svoji dodávku na střeše Van Nessovy nemocnice pro domácí mazlíčky, rychle odnesl plastikovou klec s nehybnou umělou kočkou dolů do kanceláře Hannibala Sloata. Když vstoupil, pan Sloat vzhlédl od soupisky náhradních dílů, jeho šedivý, vrásčitý obličej se svraštil jako zčeřená voda. Byl na emigraci příliš starý. Hannibal Sloat, i když nebyl speciál, byl odsouzený dožít zbytek svých let na Zemi. Prach ho za celé ty roky rozhlodal; způsobil, že jeho tvář zešedla, myšlenky zešedly; celý se scvrkl, nohy měl vratké a chůzi nejistou. Díval se na svět přes brýle doslova zasypané prachem. Jako by se už vzdal; smířil se s tou radioaktivní špínou a ta se pustila do práce, už dávno, aby ho pochovala. Už mu zatemnila zrak. V těch několika málo letech, která mu zbývala, bude prach nahlodávat další jeho smysly, až mu zbyde jenom ptačí hlásek, a ten nakonec zmizí taky.
„Co to tam máš?“ zeptal se pan Sloat.
„Kočku s kraťasem v energetické jednotce.“ Isidore postavil klec na šéfův stůl plný papírů.
„Proč mi to ukazuješ?“ ohrazoval se Sloat, „Odnes to do dílny Miltovi.“ Přesto automaticky otevřel klec a vytáhl umělé zvíře ven. Kdysi byl opravářem. Velmi dobrým opravářem.
Isidore řekl: „Myslím, že Kámoš Buster a mercerismus spolu bojují o možnost ovládat naše duše.“
„Jestli jo,“ řekl Sloat a prohlížel kočku, „Buster vyhrává.“
„Vyhrává teď,“ řekl Isidore, „ale nakonec prohraje.“
Sloat zvedl hlavu a zahleděl se na něj. „Proč?“
„Protože Wilbur Mercer se stále obnovuje. Je věčný. Na vrcholu hory ho srazí dolů; propadne se do hrobového světa a pak nevyhnutelně znovu povstane, A my s ním. Takže jsme taky věční.“ Cítil se příjemně, když tak dobře mluvil; v blízkosti pana Sloata obvykle koktal.
Sloat řekl: „Buster je taky nesmrtelný, jako Mercer. Není mezi nima žádný rozdíl.“
„Jak to? Vždyť je to člověk.“
„Já nevím,“ řekl Sloat. „Ale je to pravda. Samozřejmě to nikdy nepřiznali,“
„To jako že Kámoš Buster může dělat šou čtyřicet šest hodin denně?“
„Přesně tak,“ řekl Sloat.
„A co Amanda Wernerová a ty ostatní ženy?“
„Ty jsou taky nesmrtelné.“
„Jsou dokonalejší formou života z jiné soustavy?“
„To jsem nikdy nedokázal přesně zjistit,“ řekl pan Sloat a stále prohlížel kočku. Teď si sundal své uprášené brýle a nahlížel bez nich do napůl otevřené tlamičky. „Nakonec stejně jako v případě Wilbura Mercera,“ dokončil skoro neslyšně. Pak zaklel a vodopád nadávek trval celou minutu, jak se Isidorovi zdálo, „Tahle kočka,“ řekl Sloat nakonec, „není umělá. Věděl jsem, že se to jednou stane. A je po ní.“ Zadíval se na mrtvolu kočky. A znovu zaklel.

Ve dveřích kanceláře se objevil Milt Borogrove v tuhé ošumělé zástěře, rozložitý a se zrnitou kůží. „Co se děje?“ řekl. Když uviděl kočku, vešel dovnitř a zvíře zdvihl.
„Přinesl ji,“ řekl Sloat, „náš kripl.“ Nikdy předtím toho slova před Isidorem neužil.
„Kdyby byla ještě naživu,“ řekl Milt, „mohli jsme ji vzít ke skutečnému veterináři. Zajímalo by mě, kolik stojí. Nemáte tu někdo Sidneye?“
„V-v-vaše pojistka t-tohle n-n-n-nekryje?“ zeptal se Isidore pana Sloata. Nohy se pod ním podlomily a měl pocit, že místnost začíná nabírat temný neutěšený odstín se zelenými skvrnami.
„Jo,“ zavrčel nakonec napůl pan Sloat. „Ale čerti mě berou, jaká je to škoda. Další živé zvíře. Copak jsi to nepoznal, Isidore? Copak sis ničeho nevšiml?“
„Myslel jsem,“ vypravil ze sebe Isidore, „že je to moc dobrá práce. Tak dobrá, že mě spletla; chci říct, že vypadala jako živá a že se ta práce povedla -“
„Myslím, že Isidore rozdíl nemohl poznat,“ řekl Milt mírně. „Pro něho jsou všichni opravdu živí, včetně umělých zvířat. Určitě se ji snažil zachránit.“ A Isidorovi řekl: „Co jsi dělal, snažil ses dobít baterku? Nebo najít v ní kraťas?“
„A-ano,“ přiznal se.
„Nejspíš už na tom byla tak špatně, že by stejně nevydržela,“ řekl Milt. „Nech toho kriplíka na pokoji, Hane. Má pravdu; ty náhražky začínají být zatraceně podobné opravdovým, když se teď do těch nových typů zabudovávají chorobové obvody. A živá zvířata přece umírají; to je riziko těch, kdo je mají. Nejsme na to prostě zvyklí, protože my máme co dělat jenom s náhražkama.“
„Je to zatracená škoda,“ řekl Sloat.
„Podle M-Mercera,“ zdůraznil Isidore, „se v-veške-rý život vrátí. Z-z-zvířata mají také u-u-uzavřený cyklus. Chci říct, my všichni stoupáme s ním, umřeme -“
„To si vykládej chlápkovi, kterému patřila tahle kočka,“ řekl pan Sloat.
Isidore si nebyl jistý, jestli to šéf myslí vážně, a zeptal se: „Myslíte, že bych měl? Ale videofony vyřizujete vždycky vy.“ Z videofonu měl hrůzu a představa, že by měl někomu volat, navíc ještě cizinci, byla pro něj naprosto nesnesitelná. Pan Sloat to samozřejmě věděl.
„Nenuť ho,“ řekl Milt. „Já to udělám.“ Natáhl se po přístroji. „Jaké má číslo?“
„Mám ho někde tady.“ Isidore si horečně prohledával kapsy u kombinézy.
Sloat řekl: „Chci, aby to udělal kripl.“
„Já n-n-n-nemůžu používat videofon,“ bránil se Isidore a srdce mu bušilo. „Protože jsem zarostlý, ošklivý, špinavý, hrbatý, mám křivé zuby a vůbec jsem na nic. A taky je mi špatně z radiace; myslím, že umírám.“
Milt se usmál a řekl Sloatovi: „Myslím, že kdyby mně bylo takhle, taky bych nemohl videofon používat. No tak, Isidore; jestli mi nedáš číslo majitele, nebudu mu moct zavolat a budeš to muset udělat ty.“ Laskavě natáhl ruku.
„Udělá to ten kripl,“ řekl Sloat, „nebo poletí.“ Nedíval se na Isidora ani na Milta; díval se přímo před sebe.
„Ale no tak,“ protestoval Milt.
Isidore řekl: „N-n-n-nelíbí se mi, k-k-když mi někdo říká k-k-kripl. Chci říct, že p-p-prach už na v-v-vás taky zapracoval, fyzicky. I když možná, že n-n-ne na vašem m-mozku, jako v m-m-mém případě.“ Vyhodil mě, uvědomil si. Nedovedu vyřídit ten videofonát. A pak si najednou vzpomněl, že majitel odfrčel do práce. Takže nikdo nebude doma. „M-myslím, že mu zavolám,“ řekl, když vylovil kartičku s číslem.
„Vidíš?“ řekl pan Sloat Miltovi. „Svede to, když musí.“
Isidore se usadil k videofonu, sluchátko v ruce, a vytočil číslo.
„Jo,“ řekl Milt, „ale neměl bejt nucenej. A má pravdu; prach se na tobě podepsal; už jsi skoro slepej a za pár roků nebudeš slyšet.“
Sloat řekl: „Tebe to taky vzalo, Borogrove. Tvoje kůže má barvu psího hovna.“
Na obrazovce se objevil nějaký obličej, středoevropsky vyhlížející ustaraná žena s vlasy svázanými do pevného uzlu.
„Ano?“ řekla.
„P-p-paní Pilsenová?“ řekl Isidore a projela jím hrůza; přirozeně ho to nenapadlo, ale majitel měl manželku, která byla samozřejmě doma. „Chci s vámi m-mluvit o vaší k-k-k-k-k-“ Zmlkl a mnul si rozklepanou bradu. „O vaší kočce.“
„Ach ano, vy jste vyzvedl Horáce,“ řekla paní Pilsenová. „Je to zápal plic? To si pan Pilsen myslel.“
Isidore řekl: „Vaše kočka zemřela.“
„Ach ne, Bože na nebesích.“
„Nahradíme ji,“ pokračoval. „Jsme pojištěni.“ Kradmo se podíval na pana Sloata; zdálo se, že souhlasí. „Majitel naší firmy, pan Hannibal Sloat-“ zamotal se, „Osobně -“
„Ne,“ řekl Sloat, „pošleme jim šek. Podle Sidneyova ceníku.“
„- osobně vám zajistí náhradní kočku,“ slyšel svá vlastní slova Isidore, že říká. Když už začal rozhovor který nemohl vést, zjistil, že není schopen vycouvat. To, co říkal, mělo vnitřní logiku, kterou nedokázal zarazit; musela se dopracovat k vlastnímu závěru. Pan Sloat i Milt Borogrove na něj zírali, zatímco drnčel dál: „Dejte nám své požadavky, jakou kočku si přejete. Barvu, pohlaví, poddruh, jako třeba peršanku, bezocasou, habešanku -“
„Horác je po smrti,“ řekla paní Pilsenová.
„Měl zápal plic,“ řekl Isidore. „Zemřel cestou do nemocnice. Náš hlavní lékař, doktor Hannibal Sloat, vyjádřil přesvědčení, že v tomhle stadiu ho už nemohlo nic zachránit. Ale máte štěstí, paní Pilsenová, že vám ho nahradíme. Nemám pravdu?“
Paní Pilsenová se slzami v očích řekla: „Taková kočka jako Horác je jenom jedna. Vždycky - když byl ještě koťátko - se před nás postavil a díval se na nás, jako by se na něco ptal. Nikdy jsme nepochopili, jaká otázka to je. Možná že teď už zná odpověď.“ Objevily se další slzy. „Myslím, že ji poznáme všichni.“

Isidore dostal inspiraci. „A co takhle přesná elektrická napodobenina vaší kočky? Můžeme vám sehnat skvělou ruční práci od Wheelrighta & Carpentera, každou podrobnost mrtvého zvířete věrně zobrazí v trvalém -“
„Ale to je strašné!“ protestovala paní Pilsenová. „Co to povídáte? Neříkejte to mému manželovi; Edovi to nenavrhujte, nebo se zblázní. Miloval Horáce víc, než kteroukoli jinou kočku, a on míval kočku už od dětství.“
Milt vzal Isidorovi sluchátko a řekl ženě: „Můžeme vám dát šek na částku podle Sidneyova ceníku, nebo vám, jak pan Isidore nabídl, můžeme sehnat novou kočku. Je nám velmi líto, že vaše kočka zemřela, ale jak pan Isidore zdůraznil, kočka měla zápal plic, a ten skoro vždy končí smrtí.“ Jeho hlas zněl profesionálně; ve Van Nessově nemocnici pro domácí mazlíčky výřizoval Milt služební telefony nejlépe.
„To nemůžu manželovi říct,“ váhala paní Pilsenová,
„Dobrá, madam,“ řekl Milt a lehce se ušklíbl. „Zavoláme mu. Dala byste mi jeho číslo do zaměstnání?“ Zašátral po peru a bloku; pan Sloat mu obojí podal.
„Poslechněte,“ ozvala se paní Pilsenová; zdálo se, že se vzpamatovala. „Možná má ten druhý pán pravdu. Možná bych měla objednat elektrickou náhradu za Horáce, aby se Ed nic nedozvěděl; mohla by to být tak věrná napodobenina, že by to manžel nepoznal?“
Milt pochybovačně řekl: „Jak si přejete. Ale podle našich zkušeností majitele zvířete nijak neoklamete. To jenom náhodné pozorovatele, třeba sousedy. Víte, jakmile se jednou přiblížíte k umělému zvířeti -“
„Ed se nikdy Horácovi fyzicky nepřiblížil, i když ho miloval; to já jsem se starala o Horácovy tělesné potřeby, jako je třeba krabice s pískem. Myslím, že bych měla zájem o umělé zvíře, a kdyby to nedělalo dobrotu, pak nám můžete místo Horáce najít opravdovou kočku. Jenom nechci, aby se to manžel dozvěděl; myslím, že by to nepřežil. Proto se taky k Horácovi nikdy nepřiblížil; bál se. A když Horác dostal - zápal plic, jak jste mi řekli, Ed zpanikařil a prostě se s tím nemohl vyrovnat. Proto jsme tak dlouho čekali, než jsme vás zavolali. Příliš dlouho… to jsem věděla ještě dřív, než jste zavolali. Věděla jsem to.“ Pokývla, ale slzy už ovládla. „Jak dlouho to bude trvat?“
Milt řekl zkusmo: „Můžeme ji připravit do deseti dnů. Doručíme ji během dne, když váš manžel bude v práci.“ Uzavřel hovor, rozloučil se a zavěsil. „On to pozná,“ řekl panu Sloatovi. „Během pěti vteřin. Ale přesně to ona chce.“
„Majitelé, kteří si zvířata zamilují,“ řekl Sloat zachmuřeně, „se sesypou. Jsem rád, že normálně nemáme s opravdovými zvířaty co dělat. Uvědomujete si, že opravdový veterinář musí takhle telefonovat každou chvíli?“ Zahleděl se na Johna Isidora. „V některých ohledech nejsi zase tak hloupý, Isidore. Poradil sis s tím dost dobře. I když to musel převzít Milt.“
„Šlo mu to fajn,“ řekl Milt. „Bože, bylo to drsný,“ Zvedl mrtvého Horáce. „Vezmu ho do dílny; Hane, zavolej Wheelrightovi & Carpenterovi, ať sem přijde jejich konstruktér, aby si vzal míry a udělal fotky, Nedovolím jim, aby si ho vzali s sebou; chci si porovnat repliku sám.“
„Myslím, že s nimi necháme promluvit Isidora,“ rozhodl se pan Sloat. „On tohle začal; když zvládl paní Pilsenovou, měl by zvládnout i Wheelrighta & Carpentera.“
Milt řekl Isidorovi: „Jenom jim nedávej originál.“ Ukázal na Horáce. „Chtěli by ho, protože by jim to zatraceně usnadnilo práci. Nedej se.“
„Ehm,“ řekl Isidore a mrkal. „Oukej. Možná bych jim měl zavolat hned, než se začne kazit. Mrtvoly se přece kazí nebo tak něco?“ Měl radost.

8. kapitola

Nájemný lovec Rick Deckard zaparkoval služební rychlostní vznášedlo na střeše sanfranciského justičního paláce na Lombard Street a s kufříkem v ruce sešel do kanceláře Harryho Bryanta.
„Jsi zpátky nějak rychle,“ řekl mu nadřízený, opřel se a vzal si šňupec Speciálu No. 1.
„Dostal jsem, pro co jste mě poslal.“ Rick se usadil na židli před stolem. Kufřík postavil na zem. Jsem unavený, uvědomil si. Teď to na něj dolehlo, když se vrátil zpátky; uvažoval, jestli se dokáže sebrat natolik, aby zvládl práci, kterou má před sebou. „Jak se má Dave?“ zeptal se. „Je mu dost dobře, abych s ním mohl mluvit? To bych rád, než si vezmu na starost prvního andíka.“
Bryant řekl: „Nejdřív vyřídíš Polokova. Toho, co postřelil Dava. Nejlíp bude, když ho rychle sejmeš, protože ví, že ho máme na seznamu.“
„Ještě než si promluvím s Davem?“
Bryant se natáhl pro nějaké papíry, tři nebo čtyři rozmazané karbonové kopie. „Polokov teď dělá jako sběrač smetí, počišťovač.“
„Takovou práci přece dělají jenom speciálové?“
„Polokov napodobuje speciála, velmi poškozeného - aspoň to tak předstírá. Na to dojel Dave; Polokov vypadá a chová se jako speciál do té míry, že se Dave zapomněl. Už máš jistotu s Voigt-Kampffovou stupnicí? Víš absolutně jistě z toho, jak to dopadlo v Seattlu že-“
„Vím,“ řekl Rick zkrátka. Dál se nešířil.
Bryant kývl: „Mám tvoje slovo. Ale nemůžeš si dovolit šlápnout vedle ani jedinkrát.“
„Při lovení andíků se to nikdy nestalo. Tohle nebude nic výjimečného.“
„Nexus-6 je výjimečný.“
„Svého prvního jsem už našel,“ řekl Rick. „A Dave našel dva. Tři, když počítáte Polokova. Oukej, dnes pošlu na odpočinek Polokova, a pak si možná dnes večer nebo zítra promluvím s Davem.“ Natáhl se pro rozmazané kopie Polokovova popisu.
„Ještě jedna věc,“ řekl Bryant. „Jede sem ruský policajt, z WPO. Volal mi, když jsi byl v Seattlu; je na palubě letadla Aeroflotu, které dosedne tady na civilní letiště asi za hodinu. Šándor Kadalij, tak se jmenuje.“
„Co chce?“ V San Francisku se policajti z WPO ukazovali jenom zřídka.

„WPO se zajímá o nové typy s Nexem-6, takže chtějí, aby s tebou byl jeden člověk od nich. Jako pozorovatel - a taky ti bude asistovat, jestli bude moct. Záleží na tobě, jak rozhodneš, kdy a jestli vůbec bude k něčemu dobrý. Ale už jsem mu dal svolení, aby se k tobě přidal."
„A co odměna?" řekl Rick.
„Nebudeš se muset dělit," řekl Bryant a křivě se usmál.
„Já bych to prostě nepovažoval za finančně spravedlivé." Naprosto neměl v úmyslu dělit se o výhru s nějakým ostrým hochem z WPO. Prohlížel si Polokovův spis; byl tam popis toho muže - nebo spíš andíka - a jeho současná adresa a místo výkonu zaměstnání: Společnost metařů pro oblast Zátoky, s kancelářemi na Geary.
„Nechceš s Polokovem počkat, než se sem dostane ten ruský policajt, aby ti pomohl?" zeptal se Bryant. Rick se naježil.
„Vždycky jsem pracoval sám. Samozřejmě to záleží na vás - udělám všechno, co řeknete. Ale chci sejmout Polokova co nejdřív, nebudu čekat, až Kadalij dorazí do města."
„Tak se do toho pusť," rozhodl Bryant. „A až budeš dělat toho příštího, slečnu Lubu Luftovou - máš tam na ni taky popis -, můžeš Kadalije přibrat."
Rick si nacpal svazek kopií do kufříku, odešel z kanceláře nadřízeného a znovu vystoupil na střechu k zaparkovanému vznášedlu. A teď navštívíme pana Polokova, řekl si. Pohladil hlaveň laserové pistole.
*
Protože se měl nejdřív pustit za Polokovem, zastavil se Rick v kancelářích Metařské spolenosti pro oblast Zátoky.
„Hledám jednoho vašeho zaměstnance," řekl přísné šedovlasé ženě v ústředně. Metařská budova na něj udělala dojem; veliká a moderní, se spoustou prvotřídních čistých kanceláří. Vysoké koberce a drahé stoly z pravého dřeva mu připomněly, že sbírání a uklízení smetí se po válce stalo na Zemi jedním z nejvýznamnějších zaměstnání. Celá planeta se začala rozpadat do odpadků, a aby se udržela pro zbývající lidi obyvatelná, musely se odpadky občas uklízet.., jinak, jak rád prohlašoval Kámoš Buster, by Země zahynula pod příkrovem - nikoli radioaktivního prachu - ale haraburdí.
„U pana Ackerse," sdělila mu žena v ústředně. „Šéf osobního oddělení." Ukázala k impozantnímu stolu, který byl však pouze imitací dubu; seděl za ním zženštilý, drobný, obrýlený člověk a nořil se do záplavy papírů.
Rick mu ukázal svou policejní průkazku. „Kde je právě teď váš zaměstnanec Polokov? V práci nebo doma?"
Pan Ackers neochotně nahlédl do záznamů a řekl: „Polokov by měl být v práci. Šrotuje vznášedla v naší továrně v Daly City a hází je do Zátoky. Ale radši -" Šéf osobního se podíval do jiného papíru, pak zvedl videofon a pohovořil s kýmsi v budově. „Takže není," řekl a ukončil hovor; zavěsil a řekl Rickovi: „Polokov se dneska v práci neukázal. Bez vysvětlení. Co provedl, pane?"
„Kdyby se náhodou ukázal," řekl Rick, „neříkejte mu, že jsem se tady po něm ptal. Rozumíte?"
„Ano, rozumím," odpověděl Ackers nevrle, jako by Deckard urážel jeho hluboké znalosti, co se týče policejních záležitostí.
Rick odletěl v služebním vznášedle do Tenderloin, kde Polokov bydlel, Nikdy ho nedostaneme, říkal si. Čekali - Bryant a Holden - příliš dlouho. Bryant mě neměl posílat do Seattlu. Rovnou mě měl nasadit na Polokova - nejlíp ještě včera v noci, hned jak to Dave Holden schytal.
Tady je to ale ponuré, napadlo ho, když kráčel po střeše k výtahu. Opuštěné zvířecí ohrady, měsíce zasypávané prachem. A v jedné kleci už nefunkční umělé zvíře, kuře. Výtahem sjel do poschodí, v němž bydlel Polokov, a zjistil, že chodba je neosvětlená, jako podzemní jeskyně. Pomocí policejní A-svítilny osvětlil chodbu a ještě jednou nahlédl do papírů. Na Polokovovi byl proveden Voigt-Kampffův test; tuhle náležitost mohl pominout a přistoupit rovnou ke zničení androida.
Nejlepší bude ho odtamtud dostat, rozhodl se. Upravil si pouzdro se zbraněmi, otevřel je, vytáhl malý nepřímý vysílač Penfieldových vln; zmáčkl knoflík prokatalepsii, sám se chránil proti vyzařování pomocí vysílání protivln přes kovový kryt vysílače, který byl zaměřen jenom na něj.
Teď všichni pěkně ztuhli, řekl si, když vysílač vypnul. Každý, člověk nebo android, který byl v dosahu. Mám to bez rizika; zbývá mi jenom tam vlézt a odpálit ho. Samozřejmě za předpokladu, že je v bytě, což není pravděpodobné.
Použil univerzální klíč, který otevíral všechny známé druhy zámků, a s laserovou pistolí v ruce vstoupil do Polokovova bytu.
Polokov tam nebyl. Jenom polorozpadlý nábytek, všude haraburdí a rozklad. Vlastně žádné osobní věci: pozdravily ho jenom zbytečné trosky, které Polokov zdědil, když byt zabral, a které při odchodu přenechal dalšímu - pokud vůbec nějakému - nájemníkovi.
Věděl jsem to, řekl si. Dobrá, přišel jsem o tisíc dolarů odměny; nejspíš už je dávno za polárním kruhem. Mimo naši pravomoc; jiný nájemný lovec z jiného policejního okrsku pošle Polokova na odpočinek a shrábne peníze. Nuže vzhůru za andíky, kteří doufejme varováni nebyli, na rozdíl od Polokova. Za Lubou Luftovou.
Na střeše podal ze vznášedla hlášení Harrymu Bryantovi. „S Polokovem jsem neměl štěstí. Utekl nejspíš hned, jak postřelil Dava." Zkoumavě se zahleděl na hodinky. „Chcete, abych vyzvedl Kadalije na letišti? Ušetří to trochu času a už bych rád začal se slečnou Luftovou." Měl její popis před sebou a začal ho studovat.
„Dobrý nápad," řekl Bryant, „až na to, že pan Kadalij je už tady; letadlo Aeroflotu - jako obvykle, jak říká - přiletělo dřív. Okamžik." Neviditelná porada. „Přiletí za tebou, počkej na něho," řekl Bryant a vrátil se na obťazovku. „Mezitím si prostuduj slečnu Luftovou."
„Operní zpěvačka. Údajně z Německa. Momentálně u sanfranciské operní společnosti." Přikývl nepřítomně, myslí stále u popisu. „Musí mít dobrý hlas, když tak rychle navázala konexe. Oukej, počkám tu na Kadalije." Udal Bryantovi pozici a odpojil se.
Budu se tvářit jako operní fanda, rozhodl se Rick, když četl dál. Nejradši bych ji viděl jako Annu v Donu Giovannim. Ve sbírce mám nahrávky od takových dávných veličin, jako byla Elisabeth Schwarzkopfová, Lotte Lehmannová a Lisa

Della Oasa; tím pádem budeme mít o čem diskutovat, než si seřídím Voigt-Kampffa.
V autě zabzučel telefon. Zvedl sluchátko.
Ozvala se policejní spojovatelka: „Pane Deckarde, máme tu pro vás hovor ze Seattlu; pan Bryant nařídil, abychom vám to přepojili. Od Rosenovy společnosti.“
„Oukej,“ řekl Rick a čekal. Co chtějí? uvažoval. Pokud mohl soudit, Rosenovi vždycky znamenali špatné zprávy. A nepochybně s tím nepřestanou, ať mají za lubem cokoliv.
Na malé obrazovce se objevil obličej Rachael Rosenové. „Buďte zdráv, pane Deckarde.“ Její tón byl smířlivý; nastražil se. „Máte zrovna teď práci, nebo s vámi mohu mluvit?“
„Jen do toho,“ řekl.
„Probírali jsme ve společnosti vaši situaci, co se týče uprchlých Nexů-6, a protože je známe, máme pocit, že by se vám vedlo líp, kdyby s vámi někdo od nás spolupracoval.“
„Jakým způsobem?“
„Nejspíš tak, že by někdo od nás šel s vámi. Až za nimi vyrazíte.“
„Proč? Proč byste to dělali?“
Rachael řekla: „Nexové-6 budou obezřetní, když se k nim přiblíží člověk. Ale kdyby kontakt navázal jiný Nexus-6 “
„Vy chcete jít sama.“
„Ano.“ Přikývla, obličej nehybný.
„Už jste mi pomohla až dost.“
„Ale já si opravdu myslím, že mě potřebujete.“
„Pochybuju. Rozmyslím si to a zavolám vám.“ Někdy později, za dlouho, řekl si. Spíš nikdy. To tak akorát potřebuju: Rachael Rosenovou vířící při každém kroku prach.
„Myslíte si něco jiného,“ řekla Rachael. „Nikdy mi nezavoláte. Neuvědomujete si, jak chytrý je Nexus-6 na útěku, chytit ho bude pro vás nemožné. Máme pocit, že vám to dlužíme, protože - vy víte. Pro to, co jsme udělali.“
„Budu o tom uvažovat.“ Chtěl zavěsit.
„Beze mě,“ řekla Rachael, „vás některý z nich dostane dřív, než ho dostanete vy.“
„Na shledanou,“ řekl a zavěsil. Co je tohle za svět, ptal se sám sebe, když android zavolá nájemnému lovci a nabízí mu pomoc? Zavolal policejní spojovatelce. „Nepřepojujte mi žádné další hovory ze Seattlu,“ řekl.
„Ano, pane Deckadde. Už je u vás pan Kadalij?“
„Ještě čekám. A měl by si pospíšit, protože tu už nebudu moc dlouho.“ Znovu zavěsil.
Sotva se začetl do popisu Luby Luftové, několik metrů od něj přistálo vznášedlové taxi. Vystoupil z něho rudolící, cherubínsky vyhlížející muž okolo padesátky, na sobě měl těžký a nápadný kabát v ruském stylu; usmál se a s napřaženou rukou se blížil k Rickovu autu.
„Pan Deckard?“ zeptal se se slovanským přízvukem. „Nájemný lovec od sanfranciské policie?“ Prázdné taxi se vzneslo a Rus se za ním nepřítomně díval, „Já jsem Šándor Kadalij,“ řekl a otevřel dveře auta, aby se vecpal vedle Ricka.
Když si potřásli rukou, všiml si Rick, že představitel WPO má u sebe neobvyklý typ laserové pistole, jaký ještě nikdy neviděl.
„Ach, tohle?“ řekl Kadalij. „Zajímavé, že?“ Vytáhl ji z pouzdra. „Dostal jsem to na Marsu.“
„Myslel jsem, že znám všechny ruční zbraně,“ řekl Rick. „Dokonce i ty ručně vyrobené a ty, co se používají v koloniích.“
„Tohle jsme si dělali sami,“ řekl Kadalij a zářil jako slovanský Děda Mráz, v brunátném obličeji neskrývanou pýchu.
„Líbí se vám? Je tady funkční rozdíl - zde, vezměte si ji.“ Podal pistoli Rickovi, který ji zkoumal odborným zrakem, zkušený letitou praxí.
„V čem se to funkčně liší?“ zeptal se Rick. Nic nepoznal.
„Zmáčkněte spoušť.“
Rick zamířil z okna auta nahoru a stiskl spoušť pistole. Nic se nestalo. Nevyletěl žádný paprsek. Překvapeně se otočil ke Kadalijovi.
„Obvod spouště,“ řekl Kadalij radostně, „se nepropojil. Ten zůstal u mě. Vidíte?“ Rozevřel ruku a ukázal drobnou součástku. „A taky pistoli můžu zaměřit, v určitém rozmezí. Bez ohledu na to, kam je obrácená.“
„Vy nejste Polokov, vy jste Kadalij,“ řekl Rick.
„Nemyslíte to naopak? Jste nějak zmatený.“
„Chci říct, že jste Polokov, ten android; vy nejste od ruské policie.“ Rick špičkou nohy zmáčkl nouzový spínač na podlaze vozu.
„Proč moje laserová pistole nevystřelí?“ ptal se zmateně Kadalij-Polokov a zapínal a vypínal miniaturní spínací a zaměřovací zařízení, které držel v dlani.
„Sinusová vlna,“ řekl Rick. „Fázuje laserové záření a rozptyluje paprsek na běžné světlo,“
„Takže vám budu muset zlámat vaz.“ Android upustil přístroj a se zavrčením popadl oběma rukama Ricka za krk.
Jakmile se androidovy ruce zaryly Rickovi do krku, Rick zpod ramene vypálil ze své obyčejné staromódní pistole; projektil ráže osmatřicet zasáhl androida do hlavy a roztříštil jeho mozkovou schránku. Jednotka Nexus-6, která ho řídila, se rozletěla na kousky, bouřlivý, šílený poryv proletěl celým autem. Ricka zasypaly střepiny, podobné radioaktivnímu prachu. Pozůstatky androida odeslaného na odpočinek odlétly narazily do dveří vozu, odrazily se a těžce dopadly na Ricka; ten se zazmítal, aby ze sebe cukající se zbytky androida shodil.
Celý roztřesený nakonec sáhl po telefonu a zavolal do justičního paláce. „Můžu podat hlášení?“ začal. „Řekněte Harrymu Bryantovi, že jsem dostal Polokova.“
„„Dostal jste Polokova'. Bude tomu rozumět?“

„Bude," řekl Rick a zavěsil. Kristepane, to bylo o vlásek, uvažoval. To varování Rachael Rosenové mě muselo vykolejit; trochu jsem se zapomněl a skoro jsem to měl za sebou. Ale dostal jsem Polokova, říkal si. Jeho adrenalinové žlázy postupně přestaly pumpovat svoje výměšky do krevního řečiště; srdce zpomalilo na normál, dýchání už nebylo tak překotné. Ale pořád se třásl. Každopádně jsem si teď vydělal tisíc dolarů, oznámil sám sobě. Takže to stálo za to. A mám rychlejší reakce než Dave Holden. Jasně že mě Davova zkušenost varovala, to musím přiznat. Dava takhle nikdo nepřipravil.
Znovu zvedl sluchátko a vytočil číslo do svého bytu, k Iran. Zatím se mu podařilo zapálit si cigaretu; třas pomalu mizel. Na videoobrazovce se objevila tvář jeho ženy, prosáklá šestihodinovou sebeobviňující depresí, kterou si prorokovala.
„Ach, ahoj, Ricku."
„Co se stalo s tou pětsetčtyřiadevadesátkou, kterou jsem ti nastavil, než jsem odešel? Radostné uznání-"
„Přeprogramovala jsem to. Hned jak jsi odešel. Co chceš?" Její hlas klesl do unuděného bezbarvého tónu. „Jsem tak unavená a nemám žádnou naději, vůbec v ničem. V našem manželství, a tebe asi zabil nějaký andík. Tohle mi chceš říct, Ricku? Že tě dostal andík?" V pozadí bylo slyšel hýkání a řev Kámoše Bustera, který přehlušoval její slova; Rick viděl, že se jí pohybují ústa, ale slyšel jenom televizi.
„Poslouchej," přerušil ji. „Slyšíš mě? Zrovna po něčem jdu. Je to nový typ androida, kterého nezvládne nikdo kromě mě. Jednoho jsem už poslal na odpočinek, takže je to skvělý začátek. Víš, co budeme mít, ještě než to celé dodělám?"
Iran na něj nepřítomně hleděla. „Ach," řekla a pokývla.
„Ještě jsem to neřekl!" Teď to poznal; její deprese tentokrát zašla příliš daleko, aby ho vůbec slyšela. Přes veškerou snahu mluvil do prázdna. „Uvidíme se večer," dokončil hořce a praštil sluchátkem. Ať sejde vycpat, říkal si. K čemu to je, že riskuju život? Nezajímá ji, jestli máme pštrosa nebo ne; nic k ní nepronikne. Škoda že jsem se jí nezbavil už přede dvěma lety, kdy jsme se chtěli rozejít. Pořád to ještě můžu udělat, připomněl si.
Zadumaně se shýbl a sesbíral z podlahy pomačkané papíry, mezi nimi i informaci o Lubě Luftové. Žádná podpora, říkal si. Většina androidů, které jsem poznal, měla víc vitality a touhy po životě než moje žena. Nemá mi co dát.
To ho přimělo, aby se znovu zamýšlel nad Rachael Rosenovou. Její rada, týkající se mentality Nexu-6, uvědomil si, se ukázala správná. Pokud nechce část odměny, možná bych ji mohl využít.
Setkání s Kadalijem-Polokovem výrazně změnilo jeho názory.
Nastartoval a svižně odsvištěl do nebe, zamířil ke staré budově opery War Memorial, kde podle poznámek Dava Holdena najde touhle dobou Lubu Luftovou.
Byl na ni zvědavý. Některé androidky mu připadaly hezké; několik z nich ho dokonce fyzicky přitahovalo, a to byl divný pocit, když vám mozek říká, že je se jedná o stroj, ale city reagují jinak.
Například Rachael Rosenová. Ne, rozhodl se; je moc hubená. Není vyvinutá, zvlášť v prsou. Má postavu jako dítě, takovou plochou a nevýraznou. Na něj by mohlo čekat něco lepšího. Jakže je stará Luba Luftová? Zatímco řídil, probíral se pomačkanými poznámkami a našel její takzvaný ‚věk'. Dvacet osm, stálo tam. Podle vzhledu, který byl u andíků jenom užitkovým měřítkem.
To je dobře, že něco vím o opeře, rozvažoval Rick, Je to další výhoda, kterou mám oproti Davovi; jsem víc na kulturu.
Zkusím ještě jednoho andíka, než požádám Rachael o pomoc, rozhodl se. Jestli se slečna Luftová neukáže jako mimořádně tvrdý oříšek - ale měl předtuchu, že tomu tak nebude. Polokov byl drsný chlapík; ti ostatní, protože nevědí, že je někdo loví, jeden po druhém odpadnou, sestřelení jako hejno kachen.
Když klesal ke zdobené, rozlehlé střeše opery, hlasitě si prozpěvoval směs árií pseudoitalštinou, kterou na místě vymýšlel; i bez Penffeldových náladových varhan se jeho nálada rozjasnila do optimismu. A do hladového, rozdováděného očekávání.

9. kapitola

V ohromném velrybím břiše z ocele a kamene vytesaném tak, aby tvořilo věky přetrvávající starou operu, Rick Deckard zjistil, že právě probíhá hlučná, lehce neumělá zkouška. Když vstoupil, poznal tu hudbu: Mozartova Kouzelná flétna, první část závěrečné scény. Otroci z bažin - jinými slovy sbor - začali zpívat příliš brzo, a tím se ztratil jednoduchý rytmus kouzelných zvonků.
Jaká radost; miloval Kouzelnou flétnu. Usadil se na prvním balkóně (neobjevil se nikdo, kdo by si ho všiml) a udělal si pohodlí. Teď se Papageno ve fantastickém hávu z ptačích per připojil k Pamině, aby zpívali slova, která Rickovi vždycky vehnala slzy do očí, kdykoli si na ně náhodou vzpomněl. Konnte jeder brave Mann solche Glöckchen finden seine Feinde würden dann ohne Mühe schwinden.
No, pomyslel si Rick, ve skutečném životě neexistují žádné takové kouzelné zvonky, které zařídí, že váš nepřítel bez námahy zmizí. Toje smůla. Mozart krátce po napsání Kouzelné flétny zemřel - nebylo mu ještě čtyřicet - na chorobu ledvin. A pohřbili ho do neoznačeného hromadného hrobu.
Když o tom tak přemýšlel, napadlo jej, jestli měl Mozart nějaké tušení, že budoucnost neexistuje, že už vyčerpal svůj vyměřený čas. To je možná i můj případ, napadlo Ricka, když sledoval, jak zkouška pokračuje. Tahle zkouška skončí, představení skončí, zpěváci umřou, poslední zrnko hudby bude tak nebo onak zničeno; nakonec zmizí i jméno ‚Mozart', vyhraje prach, Když ne na této planetě, tak na jiné. Nějakou dobu se tomu můžeme vyhýbat. Stejně jako se andíci můžou vyhýbat mně a existovat o nějakou chvíli déle. Ale já je dostanu, nebo je dostane jiný nájemný lovec. Svým způsobem, uvědomil si, jsem součástí ničivého entropického procesu. Rosenova společnost tvoří a já ničím, Aspoň tak jim to musí připadat.
Papageno a Pamina na pódiu se pustili do dialogu, Přestal rozjímat a poslouchal.
Papageno: „Mé dítě, co bychom teď měli říct?"
Pamina: „Pravdu. Právě tu řekneme."

Rick se naklonil dopředu a pozorně se zahleděl na Paminu v těžkých šatech s kanýry a v čepci se závojem, který jí spadal přes ramena a obličej. Znovu se podíval do popisu a pak se v křesle spokojeně opřel,
Právě jsem viděl svého třetího androida s Nexem-6, uvědomil si. Luba Luftová. Je to ironie, ten sentiment, který její role vzbuzuje. Jenomže vitální, aktivní a hezká uprchlá androidka sotva může říct pravdu; aspoň ne o sobě.
Luba Luftová na pódiu zpívala a Ricka samotného překvapilo, jak dobrý má hlas; snesl porovnání s těmi nejlepšími, i s těmi vzácnými, které má ve sbírce historických nahrávek. Rosenova společnost ji postavila dobře, to musel uznat. A znovu se viděl sub specie oeternitatis, ničitel, kterého přitahuje to, co tu vidí a slyší. Možná čím lépe funguje, čím lepší je zpěvačka, tím více jsem zapotřebí. Kdyby androidi zůstali podprůměrní, jako třeba stařičké typy Q-40, vyráběné Derainovou společností - pak by tu nebyl žádný problém a nikdo by moje umění nepotřeboval. Kdy bych to asi tak měl provést, ptal se sám sebe. Co nejdřív. Po zkoušce, až půjde do šatny.
Na konci jednání byla zkouška přerušena. Znovu začne, jak dirigent oznámil anglicky, francouzsky a německy, za hodinu a půl. Dirigent potom odešel; hudebníci položili nástroje a také odešli. Rick vstal a prošel do zákulisí k šatnám; loudal se za posledními účinkujícími a přemýšlel. Takhle je to lepší, skoncovat s tím hned. Budu s ní mluvit a testovat ji co nejkratší dobu. Jakmile si budu jistý - ale technicky si nemohl být jistý, dokud test nedokončí. Možná ji Dave špatně odhadl, přemítal. Doufám. Ale pochyboval. Jeho profesionální instinkt už zareagoval. Zatím nikdy chybu neudělal… za celé ty roky u policie.
Zastavil komparsistu a zeptal se na šatnu slečny Luftové; komparsista, nalíčený a oblečený jako egyptský nosič kopí, ukázal směr. Rick došel k označeným dveřím, uviděl, že je na nich připevněná vizitka SLEČNA LUFTOVÁ, SOUKR., a zaklepal. „Vstupte.“
Vstoupil. Dívka seděla u toaletního stolku, na kolenou vázanou ohmatanou partituru, do které si tu a tam dělala propisovačkou značky. Pořád ještě byla nalíčená v kostýmu, až na čepec; ten už visel na věšáku. „Prosím?“ řekla a vzhlédla. Divadelní líčení zvýraznilo její oči; byly ohromné, oříškově hnědé, upíraly se na něj a nekolísaly. „Jak vidíte, mám naspěch.“ V její angličtině nebyly žádné známky přízvuku.
Rick řekl: „Vy se vyrovnáte Schwarzkopfové.“
„Kdo jste?“ V jejím tónu byla chladná rezervovanost - a ještě jiný chlad, s nímž už se setkal u tolika androidů. Vždycky to bylo stejné: velká inteligence, schopnost velmi mnoho pochopit, ale taky ten chlad. Bylo mu to líto. Ale kdyby ho nebylo, nedokázal by je pronásledovat.
„Jsem od sanfranciské policie,“ řekl.
„Ach?“ Obrovské oči se nepohnuly, nezareagovaly, „Kvůli čemu tady jste?“ Její tón zněl kupodivu vlídně.
Posadil se na vedlejší židli a rozevřel kufřík. „Poslali mě sem, abych u vás provedl standardní osobnostní test. Bude trvat jenom pár minut.“
„Je to nutné?“ Pokývla směrem k tlusté partituře. „Musím toho ještě spoustu udělat.“ Teď už začínala vypadat vystrašeně.
„Je to nutné.“ Vytáhl nástroje pro Voigt-Kampffův test a začal je rozkládat.
„Test IQ?“
„Ne. Na empatii.“
„Budu si muset vzít brýle.“ Natáhla se a otevřela zásuvku toaletního stolku.
„Jestli si můžete dělat poznámky v partituře bez brýlí, tak test taky zvládnete bez nich. Ukážu vám nějaké obrázky a položím pár otázek. Mezitím -“ Vstal, došel k ní, sklonil se a na silně nalíčenou tvář jí přitiskl přilnavou podušku s citlivými články. „A ještě tohle světlo,“ řekl a upravil úhel dopadu svazku paprsků, „a je to.“
„Myslíte si, že jsem android? Je to tak?“ Skoro ztratila hlas. „Já nejsem android. Ani jsem na Marsu nebyla; nikdy jsem ani androida nevidělal“ Její prodloužené řasy se bezděčně chvěly; viděl, že se snaží vypadat klidně. „Máte informaci, že v souboru je android? Ráda bych vám pomohla, a kdybych byla android, copak bych vám chtěla pomoci?“
„Android,“ řekl, „se nestará o to, co se stane jinému androidovi. To je jeden z příznaků, po kterých pátráme.“
„Takže,“ řekla slečna Luftová, „musíte být android vy.“
To ho zarazilo; zahleděl se na ni.
„Protože,“ pokračovala, „vaše práce je zabíjet je, že? Vám se říká -“ Snažila se rozvzpomenout.
„Nájemný lovec,“ řekl Rick. „Ale nejsem android.“
„Tenhle test, který mi chcete dát.“ Hlas se jí začal vracet. „Vy jste ho podstoupil?“
„Ano.“ Přikývl. „Už dávno; když jsem na oddělení začínal.“
„Možná je to falešná vzpomínka. Copak nejsou někteří androidi vybavení falešnými vzpomínkami?“
Rick řekl: „Moji nadřízení o tom testu vědí. Je povinný.“
„Třeba kdysi existoval člověk, který vypadal jako vy, a vy jste ho zabil a zaujal jeho místo. A vaši nadřízení nic nevědí.“
Usmála se. Jako by ho pobízela, aby souhlasil.
„Radši začneme s testem,“ řekl a vytáhl papíry s otázkami.
„Podstoupím ho,“ řekla Luba Luftová, „Jestli ho nejdřív podstoupíte vy.“
Znovu se ha ni zadíval, zarazil se v úprku po stopě.
„Nebylo by to spravedlivější?“ zeptala se. „Pak bych o vás měla jistotu. Takhle nevím; vypadáte tak divně, hrubě a zvláštně.“ Zachvěla se, pak se znovu usmála. Nadějně.
„Nedokázala byste provést Voigt-Kampffův test. Vyžaduje velké zkušenosti. Teď prosím vás pozorně poslouchejte. Tyhle otázky se budou týkat společenských situací, ve kterých byste se mohla octnout; od vás chci, abyste mi odpověděla, co byste udělala. A chci, abyste odpověděla co nejrychleji. Jedním z faktorů, které budu měřit, je časové zpoždění.“ Vybral si zahajovací otázku. „Díváte se na televizi a najednou zjistíte, že vám po ruce leze vosa.“ Podíval se na hodinky a počítal vteřiny. A podíval se taky na dvojici měřičů.

„Co je to vosa?“ zeptala se Luba Luftová.
„Létající hmyz se žihadlem.“
„Ach, zvláštní.“ Její ohromné oči se rozšířily dětským porozuměním, jako by jí odhalil největší tajemství stvoření.
„Pořád ještě existují? Nikdy jsem žádnou neviděla.“
„Vymřely díky prachu. Copak opravdu nevíte, co je to vosa? Přece už jste byla na světě, když vosy ještě byly; je to jenom-“
„Řekněte mi to německy.“
Snažil se vzpomenout si, jak se německy řekne vosa, ale nedokázal to. „Mluvíte perfektně anglicky,“ řekl rozzlobeně.
„Můj přízvuk,“ opravila jej, „je perfektní. Musí být, kvůli rolím. Ale moje slovní zásoba není nijak velká.“ Stydlivě se po něm podívala.
„Wespe,“ vzpomněl si na německé slovíčko. „Ach, ano; eine Wespe.“ Zasmála se. „A jak byla ta otázka? Už jsem ji zapomněla.“
„Zkusíme jinou.“ Teď bylo nemožné získat nějakou smysluplnou reakci. „Díváte se v televizi na starý film, ještě předválečný. Ukazuje večírek v plném proudu; jako první chod -“ přeskočil první část otázky, „- se podává vařený pes s rýží.“
„Nikdo by nezabil a nesnědl psa,“ řekla Luba Luftová. „Stojí celé jmění. Ale řekla bych, že by to byla jenom imitace: umělý pes. Správně? Ale ty se vyrábějí z drátů a motorů; nedají se jíst.“
„Před válkou,“ zavrčel.
„Před válkou jsem ještě nebyla na světě.“
„Ale staré filmy jste už v televizi viděla.“
„Byl ten film natočený na Filipínách?“
„Proč?“
„Protože,“ řekla Luba Luftová, „vaření psi s rýží se jedli na Filipínách! Vzpomínám si, že jsem o tom četla.“
„Ale jak na to reagujete,“ řekl. „Chci vaši společenskou, citovou a morální reakci.“
„Na ten film?“ Přemítala. „Vypnula bych to a dívala bych se na Kámoše Bustera,“
„Proč byste to vypnula?“
„No,“ řekla rozpáleně, „kdo by se ksakru chtěl dívat na starý film z Filipín? Co se kdy stalo na Filipínách kromě Bataanského pochodu smrti, a na to byste se chtěl dívat?“ Rozhořčeně na něj hleděla. Ručičky na měřidlech se rozkmitaly všemi směry.
Po chvilce opatrně řekl: „Najmete si horskou chatu.“
„Já.“ Přikývla. „Pokračujte; čekám.“
„V oblasti, kde je pořád ještě zeleň.“
„Prosím?“ Přiložila si dlaň k uchu. „Takový výraz jsem ještě neslyšela.“
„Rostou tam pořád ještě stromy a keře. Chata je sroubená z borovic a je v ní velký krb. Na stěny někdo pověsil staré mapy, tisky od Curriera a Ivese, a nad krbem je pověšená hlava jelena, s krásnými parohy, Lidé, kteří jsou s vámi, obdivují výzdobu chaty a -“
„Nerozumím, co je to ‚Currier', ‚Ives' a ‚výzdoba',“ řekla Luba Luftová; přesto se zdálo, že se ze všech sil snaží výrazy rozluštit. „Počkat.“ Zvedla vážně ruku. „Ta rýže se psem. Currier je to, co z rýže dělá kari rýži, V němčině je to Curry.“
Za nic na světě nedokázal rozeznat, jestli sémantické mlžení Luby Luftové je úmyslné. Chvíli uvažoval a rozhodl se zkusit další otázku; co jiného mohl dělat? „Máte schůzku s mužem,“ řekl, „a on vás požádá, abyste zašla k němu do bytu. Když tam jste -“
„Ó nein,“ přerušila ho Luba. „Já bych tam nebyla. Na to je lehká odpověď.“
„Ale to není ta otázka!“
„Dal jste špatnou otázku? Ale já rozumím; proč je otázka, které rozumím, špatná? Copak nemám rozumět?“ Nervózně se zachvěla a mnula si tvář - a odlepila přísavný kotouček. Spadl na podlahu, odrazil se a odkutálel se pod toaletní stolek.
„Ach Gott,“ zamumlala a sklonila se, aby ho zdvihla. Ozval se zvuk trhané látky. Její umělecký kostým.
„Já to seberu,“ řekl a odstrčil ji; klekl si a šátral pod stolem, dokud prsty nenahmatal kotouček.
Když se narovnal, zjistil, že se dívá do hlavně laserové pistole.
„Vaše otázky,“ řekla Luba Luftová rezavým, neosobním hlasem, „se začaly týkat sexu. Myslím, že nakonec to tak mělo dopadnout. Nejste od policie; jste sexuální uchyl.“
„Můžete se podívat na můj průkaz.“ Sáhl ke kapse kabátu. Viděl, že se mu zase začala třást ruka, stejně jako s Polokovem.
„Jestli sáhnete do kapsy,“ řekla Luba Luftová, „zabiju vás.“
„Stejně to uděláte.“ Zauvažoval, jestli by to tak dopadlo, kdyby byl počkal na Rachael Rosenovou. No, nemá smysl se tím obírat.
„Chci se podívat na další vaše otázky.“ Natáhla ruku a on jí neochotně podal papíry. „„V časopise narazíte na celostránkovou barevnou fotografii nahé dívky,' No, ta je. ‚Otěhotníte s mužem, který vám slíbil sňatek. Ten muž odejde s jinou ženou, vaší nejlepší přítelkyní; necháte si udělat potrat.' Je zřejmé, čeho se vaše otázky týkají. Zavolám policii.“
Nepřestávala na něj mířit pistolí, přešla místností k videofonu a zavolala ústřednu. „Spojte mě s policií,“ řekla, „Pošlete sem nějakého policistu.“
„To je to nejlepší,“ řekl Rick s úlevou, „co jste mohla udělat.“ Ale připadalo mu divné, že se Luba takhle rozhodla; proč ho prostě nezabila? Jakmile policie přijede, šance jí uteče a všechno půjde po jeho.
Určitě si myslí, že je člověk, dospěl k závěru. Je vidět, že to neví.
O několik minut později, během nichž ho Luba pečlivě nespouštěla z mušky, dorazil polda v archaické modré uniformě s

pistolí a hvězdou. „Oukej," řekl hned Lubě. „Dejte tu věc pryč." Sklonila pistoli a on ji vzal, aby si ji prohlédl a zjistil, jestli byla nabitá. „Takže co se to tu děje?" zeptal se jí. Než mohla odpovědět, obrátil se k Rickovi. „Kdo jste?" vyštěkl.
Luba Luftová řekla: „Přišel za mnou do šatny; nikdy v životě jsem ho neviděla. Předstíral, že dělá anketu nebo co, a chtěl mi položit nějaké otázky; myslela jsem, že je to v pořádku, a souhlasila jsem. Pak mi začal dávat obscénní otázky."
„Tak se podíváme na tvoji průkazku," řekl policajt Eickovi a natáhl ruku.
Rick vydal svůj průkaz a řekl: „Jsem nájemný lovec od policie."
„Já znám všecky nájemný lovce," řekl polda, zatímco si prohlížel Rickovu náprsní tašku. „Od sanfranciský policie?"
„Můj nadřízený je inspektor Harry Bryant," pokračoval Rick. „Převzal jsem práci po Davu Holdenovi, když je teď Dave v nemocnici."
„Jak říkám, znám všecky nájemný lovce," řekl polda, „a o tobě jsem nikdy neslyšel." Podal průkaz Rickovi nazpět.
„Zavolejte inspektora Bryanta," řekl Rick.
„Žádnej inspektor Bryant neexistuje," řekl chlapík.
Rickovi došlo, co se děje. „Vy jste android," řekl. „Jako slečna Luftová." Přešel k videofonu a vzal sluchátko sám. „Zavolám na oddělení." Byl zvědavý, jak daleko se dostane, než ho ti dva androidi zastaví.
„Číslo," řekl chlapík, „je -"
„Znám číslo." Rick vytočil číslo a ihned se objevila policejní spojovatelka. „Chci mluvit s inspektorem Bryantem," ohlásil.
„Kdo volá, prosím?"
„Tady je Rick Deckard." Čekal; mezitím si vedle něj policajt zapisoval prohlášení Luby Luftové; ani jeden mu nevěnoval pozornost.
Po chvíli se na obrazovce objevil obličej Harryho Bryanta. „Co se děje?" zeptal se Ricka.
„Je tu problém," řekl Rick. „Jeden z toho Davova seznamu k nám volal a přišel sem takzvaný policajt. Zdá se, že mu nemůžu prokázat, kdo jsem; říká, že zná všechny nájemné lovce od nás a že o mně nikdy neslyšel." Dodal: „O vás taky neslyšel."
Bryant řekl: „Dej mi ho."
„Chce s vámi mluvit inspektor Bryant." Rick mu podával sluchátko. Polda se přestal vyptávat slečny Luftové a šel si ho vzít.
„Pochůzkář Crams," ohlásil se řízně. Odmlčel se. „Haló?" Poslouchal, ještě několikrát řekl haló, počkal a pak se otočil k Rickovi. „Na lince nikdo není. Ani na obrazovce." Ukázal na obrazovku videofonu a Rick zjistil, že je prázdná.
Rick vzal sluchátko a řekl: „Pane Bryante?" Naslouchal, čekal; nic. „Vytočím to znovu." Zavěsil, počkal, pak znovu vytočil známé číslo. Videofon vyzváněl, ale nikdo ho nebral; zvonil znovu a znovu.
„Já to zkusím," řekl pochůzkář Crams a vzal Rickovi sluchátko. „Určitě jsi vytočil špatné číslo." Vytáčel. „Číslo je osm čtyři dva -"
„Já číslo znám," řekl Rick.
„Tady pochůzkář Crams," řekl polda do mluvítka. „Má něco společného, s policií nějaký inspektor Bryant?" Krátká pauza. „A co nájemný lovec Rick Deckard?" Znovu pauza. „Učitě? Nemohl třeba nedávno - aha, jasně; nojo, díky. Ne, mám to pod kotrolou."
Pochůzkář Crams zavěsil a otočil se k Rickovi.
„Měl jsem ho na lince," řekl Rick. „Mluvil jsem s ním; říkal, že s vámi promluví. Musí být nějaká závada ve videofonu; někde na trase muselo být přerušeno vedení. Copak jste to neviděl - Bryantův obličej se ukázal na obrazovce a najednou tam nebyl." Byl celý zmatený.
Pochůzkář Crams řekl: „Mám prohlášení slečny Luftové, Deckarde. Takže pojedeme do justičního paláce, ať si tě tam zaprotokolujou."
„Oukej," souhlasil Rick. Lubě Luftové řekl: „Za chvíli se vrátím. S testem jsme ještě neskončili."
„Je to úchyl," řekla Luba Luftová pochůzkáři Cramsovi. „Mám z něho husí kůži." Otřásla se.
„Jakou operu nacvičujete?" zeptal sejí.
„Kouzelnou flétnu," řekl Rick.
„Tebe jsem se neptal; ptal jsem se jí." Polda se po něm znechuceně podíval.
„Už se nemůžu dočkat, až budeme v justičním paláci," řekl Rick Deckard. „Tohle se musí vysvětlit," Vyrazil ke dveřím šatny, kufřík v ruce.
„Nejdřív tě prohledám." Pochůzkář Crams ho zručně prošacoval a vztyčil se s Rickovou služební i laserovou pistolí. Obě si přivlastnil, ale nejdřív hlavně očichal. „Z téhle se nedávno střílelo," řekl.
„Zrovna jsem poslal na odpočinek jednoho andíka," řekl Rick. „Jeho pozůstatky mám pořád v autě, nahoře na střeše."
„Oukej," řekl pochůzkář Crams. „Půjdeme nahoru a podíváme se."
Vykročili ze šatny a slečna Luftová je doprovázela až ke dveřím. „Už se nevrátí, viďte, pane? Opravdu se ho bojím; je tak divný."
„Jestli má v autě tělo někoho, koho zabil," řekl Crams, „tak se nevrátí." Postrčil Ricka dopředu a pak společně vyjeli výtahem na střechu opery.
Crams otevřel dveře Rickova auta a mlčky zkoumal Polokovovo tělo.
„Android," řekl Rick. „Poslali mě za ním. Skoro mě dostal, protože předstíral -"
„To vysvětlíš v justičním paláci," přerušil ho pochůzkář Crams. Dostrkal Ricka ke svému prostě označenému policejnímu autu, zaparkovanému opodál; z něho policejním rádiem zavolal někomu, aby vyzvedl Polokova. „Oukej, Deckarde," řekl pak a vypnul rádio. „Tak pojedem."
Hlídkový vůz s oběma na palubě odfrčel ze střechy a zamířil na jih.

Rickovi došlo, že něco není tak, jak by mělo být. Pochůzkář Crams jel špatným směrem.
„Justiční palác," řekl Rick, „je na severu, na Lombardu."
„To je starý justiční palác," řekl pochůzkář Crams. „Nový je na Mission. Ta stará budova se už rozpadá; je to ruina. Nikdo už ji roky nepoužívá. Už je to dlouho, co tě čapli naposledy?"
„Zavezte mě tam," řekl Rick. „Do Lombard Street." Už tomu všemu rozuměl; pochopil, čeho mohou androidi, když spolupracují, dosáhnout. Tuhle cestu nepřežije; to je jeho konec, stejně jako pro Dava - ten to má určitě taky spočítané.
„Ta holka vypadá dobře," řekl pochůzkář Crams. „Jasně že v tom kostýmu člověk nevidí figuru. Ale řekl bych, že jí nic nechybí."
Rick řekl: „Přiznejte se, že jste android."
„Proč? Nejsem žádnej android. Co to vyvádíš, couráš se sem a tam a zabíjíš lidi a namlouváš si, že to jsou androidi? Už chápu, proč byla slečna Luftová tak vyplašená. Udělala dobře, že nás zavolala."
„Tak mě vezměte do justičního paláce, na Lombard."
„Už jsem řekl-"
„Zabere to jenom tři minuty," řekl Rick, „Chci to tam vidět. Každé ráno se tam hlásím do práce; chci vidět, že už je to tam roky opuštěné, jak tvrdíte."
„Možná, že ty jsi android," řekl pochůzkář Crams. „S falešnou pamětí, jakou teď mívají. Napadlo tě to?" Chladně se zazubil, zatímco dál mířil na jih.
Rick si uvědomil, že je poražen, že prohrál, a zvrátil se na sedadle dozadu. Bezmocně čekal na to, co bude dál. Co si androidi naplánovali, teď když ho mají fyzicky v moci.
Ale jednoho jsem dostal, řekl si; dostal jsem Polokova. A Dave dostal dva.
Vznášeli se nad Mission a policejní auto pochůzkáře Cramse se připravovalo k přistání.

10. kapitola

Budova justičního paláce na Mission Street, na jejíž střechu vznášedlo dosedalo, byla korunována řadou barokně zdobených věžiček; složitá, moderní a hezká stavba působila na Ricka Deckarda přitažlivě - až na jednu věc. Nikdy dřív ji neviděl.
Policejní vznášedlo přistálo. A o několik minut později byl Rick zapsán.
„304," oznámil pochůzkář Crams seržantovi u vysoké přepážky. „A 612.4, uvidíme. Vydává se za civilního poldu."
„406.7," řekl seržant u přepážky a vyplňoval formuláře; psal líně, lehce znuděně. Rutinní záležitost, vyjadřoval jeho postoj a výraz. Nic důležitého.
„Tamhle," naznačil Crams Rickovi a vedl ho k bílému stolku, u kterého obsluhoval technik známé zařízení. „Mozkový diagram," řekl Crams. „Kvůli identifikaci."
Rick odsekl: „Já vím." Za starých časů, kdy sám byl poldou, vodil spousty podezřelých k podobnému stolu, Podobnému, ale ne zrovna tomuhle stolu.
Když mu udělali mozkový diagram, odvedli ho do další známé místnosti; automaticky začal sbírat cennosti, které odevzdá. Nedává to žádný smysl, říkal si. Kdo jsou tihle lidé? Jestli tady tenhle barák stál vždycky, proč jsme o něm nevěděli? A proč oni nevěděli o nás? Dvě paralelní policejní agentury, říkal si; naše a tahle. Ale nikdy nepřišly do kontaktu - aspoň pokud vím -, až teď. Nebo možná přišly, pomyslel si. Možná že tohle není poprvé. Těžko tomu uvěřit, myslel si, že by k tomu už někdy nedošlo. Pokud tohle tady je skutečně policejní aparát; pokud je to, zač se vydává.
Jakýsi muž, bez uniformy, se odlepil z místa, na němž dosud stál; přicházel k Rickovi odměřeným, nevzrušeným krokem a zvědavě se na něj díval. „Co je tohle?" zeptal se pochůzkáře Cramse.
„Podezřelý z vraždy," odpověděl Crams. „Máme tělo - našel jsem ho v jeho autě -, ale on prohlašuje, že je to android. Prověřujeme to, v laborce dělají analýzu kostní dřeně. A vydává se za policajta, nájemného lovce. Aby získal přístup do ženské šatny za účelem kladení dvojsmyslných otázek. Ta dáma měla podezření, že je někdo jiný, než za koho se vydával, a zavolala nás." Crams ustoupil o krok a řekl: „Přejete si případ osobně převzít, pane?"
„No dobře." Starší policejní důstojník, neuniformovaný, modrooký, s úzkým nosem, rozšířeným chřípím a nevýraznými rty pozoroval Ricka, pak sáhl po jeho kufříku. „Co v tom máte, pane Deckarde?"
Rick řekl: „Materiál k Voigt-Kampffovu osobnostnímu testu. Testoval jsem podezřelou, když mě pan Crams zatkl."
Sledoval, jak se policejní úředník prohrabuje obsahem kufříku a prohlíží si každou věc zvlášť. „Otázky, které jsem kladl slečně Luftové, jsou standardní otázky V-K stupnice vydané -"
„Znáte George Gleasona a Phila Resche?" zeptal se policejní úředník.
„Ne," řekl Rick; žádné z těch jmen mu nic neříkalo.
„To jsou nájemní lovci pro Severní Kalifornii. Oba patří k našemu oddělení. Možná že na ně během svého pobytu u nás narazíte. Jste android, pane Deckarde? Důvod, proč se ptám, tkví v tom, že jsme tu v minulosti měli už několikrát uprchlé andíky, vydávali se za nájemné lovce z jiného rajónu, kteří tady mají co dělat s nějakým podezřelým."
Rick řekl: „Nejsem android. Můžete na mně vyzkoušet Voigt-Kampffův test; už jsem jím prošel dřív a nevadí mi, jestli si ho zopakuju. Ale vím, jaké budou výsledky. Můžu zavolat své ženě?"
„Máte povolený jen jeden hovor. Nechcete radši zavolat svému advokátovi?"
„Zavolám své ženě," řekl Rick. „Může mi sehnat advokáta."
Policejní důstojník v civilu mu podal padesáticentovou minci a ukázal prstem. „Tamhle je videofon." Díval se, jak Rick přechází místností k videofonu. Pak se vrátil k prohlídce Rickova kufříku.
Rick vhodil minci a vytočil své číslo. Pak stál a čekal, jak se mu zdálo, celou věčnost.
Na videoobrazovce se objevil ženský obličej. „Haló," řekla.
Nebyla to Iran. V životě tu ženu neviděl.
Zavěsil a pomalu se vrátil k policejnímu úředníkovi.

„Omyl?“ řekl policista. „No, můžete si zavolat znovu; v tomhle ohledu jsme liberální. Nemůžu vám nabídnout, abyste zavolal ručiteli, protože na váš případ se kauce zatím nevztahuje. Až budete obžalován stejně-“
„Já vím,“ řekl Rick trpce. „Policejní postup dobře znám.“
„Tady je váš kufřík,“ řekl policista; podal ho Rickovi. „Pojďte do mé kanceláře… Rád bych si s vámi promluvil.“ Jako první vykročil boční chodbou; Rick ho následoval. Potom se důstojník zarazil a otočil se; „Jmenuji se Garland.“ Natáhl ruku a Rick ji přijal. Krátce si rukama potřásli. „Posaďte se,“ řekl Garland, když otevřel dveře do své kanceláře, a zasunul se za veliký uklizený stůl.
Rick se posadil čelem ke stolu.
„Tenhle Voigt-Kampffův test,“ začal Garland, „o kterém jste se zmiňoval.“ Ukázal na Ričkův kufřík. „Všechen ten materiál, který nosíte s sebou.“ Nacpal si a zapálil dýmku, chvilku bafal. „To je analytický prostředek pro určování andíků?“
„Je to náš základní test,“ řekl Rick. „Jediný, který v současnosti využíváme. Jediný, který je schopný rozeznat tu novou mozkovou jednotku Nexus-6. Vy jste o tom testu neslyšel?“
„Slyšel jsem o několika stupnicích profilové analýzy, které se používají na testování androidů. Ale o téhle ne.“
Nepřestával si Ricka upřeně prohlížet, obličej měl opuchlý; Rick nedovedl odhadnout, co si Garland myslí. „Tyhlety ušmudlané průklepáky,“ pokračoval Garland, „které jste měl v kufříku. Polokov, slečna Luftová… vaše úkoly. Ten další jsem já.“
Rick na něj hleděl, pak hmátl po kufříku.
Ve chvilce ležely papíry před ním. Garland měl pravdu; Rick hleděl do poznámek. Žádný z mužů - či spíš ani on, ani Garland - chvíli nepromluvil, pak si Garland nervózně odkašlal.
„Je to nepříjemný pocit,“ řekl. „Zjistit takhle zčistajasna, že jsem na seznamu nájemného lovce. Nebo kdo vlastně jste, Deckarde.“ Stiskl tlačítko interkomu na stole a řekl: „Pošlete mi sem jednoho nájemného lovce; to je jedno kterého. Oukej; děkuji vám.“ Pustil knoflík. „Za nějakou chvilku tady bude Phil Resch,“ řekl Rickovi. „Chci vidět jeho seznam, než budu pokračovat.“
„Myslíte, že bych mohl být na jeho seznamu?“ řekl Rick.
„Je to možné. Brzo se to dozvíme. Lepší je mít jistotu, když jde o tak vážné věci. Raději nenechávat nic náhodě. Tomuhle seznamu, ve kterém jsem já.“ Ukázal na pomačkanou kopii. „Nejsem tam uvedený jako policejní inspektor; chybně mě uvádí jako pojišťovacího agenta. Jinak je to správně, co se týče fyzického popisu, věku, osobních zvyklostí, soukromé adresy. Ano, jsem to já. Podívejte se sám.“ Přistrčil papír Rickovi, který si ho vzal a prohlédl.
Dveře kanceláře se otevřely a objevil se vysoký, vyzáblý muž ostře řezaných rysů s brýlemi opatřenými rohovinovými obroučkami a se špičatou bradkou. Garland vstal a ukázal na Ricka.
„Phil Resch, Rick Deckard. Oba jste nájemní lovci a podle všeho nastal čas, abyste se seznámili.“
Phil Resch si potřásal rukou s Rickem a prohodil: „Ke kterému městu patříte?“
Garland odpověděl za Ricka: „K San Francisku. Koukni se na jeho seznam. Tenhle přijde na řadu jako další.“ Podal Philu Reschovi papír, který si Rick dosud prohlížel, ten s Garlandovým popisem.
„Heleďme, Gare,“ řekl Phil Eesch. „To seš ty.“
„Je nás tam víc,“ kývl Garland. „V seznamu má taky Lubu Luftovou, operní zpěvačku, a Polokova. Pamatuješ na Polokova? Už je po smrti; tenhle nájemný lovec nebo android nebo co je to zač ho sejmul a v laboratoři dělají test jeho kostní dřeně. Abychom viděli, jestli je tady nějaká možnost-“
„S Polokovem se znám,“ řekl Phil Resch. „To je ten přerostlý Děda Mráz od ruské policie?“ Uvažoval a tahal se za rozcuchanou bradku. „Myslím, že dělat u něj test kostní dřeně není dobrý nápad.“
„Proč to říkáš?“ zeptal se Garland, zjevně popuzený. „Musíme přece odstranit jakýkoli legální podklad, na základě kterého by tenhle Deckard mohl prohlašovat, že nikoho nezabil; že jenom ‚poslal na odpočinek' jednoho androida.“
Phil Resch řekl: „Polokov na mě působil studeně. Strašně obřadný a vypočítavý; odtažitý.“
„Spousta ruských policajtů je taková,“ řekl Garland, viditelně dopálený.
„S Lubou Luftovou jsem se nikdy nesetkal,“ řekl Phil Resch. „I když jsem slyšel její nahrávky.“ A k Rickovi: „Otestoval jste ji?“
„Začal jsem,“ řekl Rick. „Ale nemohl jsem zjistit přesnou hodnotu. A pak přivolala toho ostrého hocha, tím jsem skončil.“
„A Polokov?“ zeptal se Phil Resch.
„Neměl jsem vůbec možnost ho testovat.“ Phil Resch řekl, spíš pro sebe:
„A předpokládám, že jste neměl možnost otestovat ani inspektora Garlanda.“
„Jistěže ne,“ prohodil Garland, obličej stažený pobouřením; jeho slova zněla hořce a ostře.
„Jaký test používáte?“ zeptal se Phil Resch.
„Voigt-Kampffovu stupnici.“
„Tuhle zrovna neznám.“ Zdálo se, že Resch i Garland rychle, profesionálně přemýšlejí - ale ne stejným směrem.
„Vždycky jsem si říkal,“ pokračoval Resch, „že nejlepší místo pro androida by bylo u velké policejní organizace, jako je WPO. Od chvíle, kdy jsem potkal Polokova, jsem ho chtěl otestovat, ale nikdy se nenaskytla příležitost. A nikdy by se nenaskytla… což je jedna z výhod, které takové místo nabízí výkonnému androidovi.“
Inspektor Garland se pomalu zvedl a otočil se k Philu Reschovi: „Chceš mě taky otestovat?“
Po tváři Phila Resche přelétl zdrženlivý úsměv; už chtěl odpovědět, pak pokrčil rameny. Zůstal zticha. Nezdálo se, že se nadřízeného bojí, i když se Garland třásl hněvem.
„Myslím, že nechápeš situaci,“ spustil Garland. „Tenhle člověk - nebo android - Rick Deckard k nám přišel z vymyšlené, neexistující policejní agentury, která je údajně řízena ze starého ústředí na Lombardu. Nikdy o nás neslyšel a my jsme

nikdy neslyšeli o něm - i když údajně oba pracujeme na stejné straně. Využívá test, o kterém jsme nikdy neslyšeli. Seznam, který má u sebe, není seznam androidů; je to seznam lidí. Jednoho už zabil - přinejmenším jednoho. A kdyby nás slečna Luftová nezavolala, nejspíš by ji zabil taky a pak by asi začal čmuchat okolo mně."
„Hmmm," řekl Phil Resch.
„Hmmmm," pitvořil se Garland vztekle. Zdálo se, že je na pokraji mrtvice. „To je všechno, co k tomu řekneš?"
Ozval se interkom a ženský hlas řekl: „Inspektore Garlande, laboratorní zpráva o mrtvole pana Polokova je připravena."
„Myslím, že bychom si ji měli poslechnout," řekl Phil Resch.
Garland se na něj podíval, stěží se ovládal. Pak se sklonil a zmáčkl knoflík interkomu. „Přečtěte ji, slečno Frenchová."
„Test kostní dřeně," řekla slečna Frenchová, „prokázal, že pan Polokov byl humanoidní robot. Chcete podrobnou-"
„Ne, to stačí." Garland se znovu usadil v křesle, zachmuřeně studoval protější stěnu; nic neříkal ani Rickovi, ani Philu Reschovi.
Resch řekl: „Jaká je podstata toho vašeho Voigt-Kampffova testu, pane Deckarde?"
„Empatické reakce. V různých společenských situacích. Většinou se týkají zvířat."
„Naše metoda je pravděpodobně jednodušší," řekl Resch. „Reflexní reakce ve vyšších gangliích páteřního sloupce, která vyžaduje o několik mikrosekund víc u humanoidních robotů než u lidského nervového systému." Natáhl se přes stůl inspektora Garlanda a postrčil k němu blok s papíry; propiskou nakreslil obrázek. „Používáme zvukový signál nebo záblesk světla. Objekt stiskne knoflík a my změříme uplynulý čas. Zkoušíme to samozřejmě několikrát. Uplynulý čas totiž kolísá jak u andíků, tak u lidí. Ale když změříme deset reakcí, máme za to, že jsme získali spolehlivý klíč. A, podobně jako ve vašem případě s Polokovem, pojistkou je kostní dřeň."
Nastala chvilka ticha a pak Rick řekl: „Můžete mě otestovat. Jsem připraven. Samozřejmě bych si pak rád otestoval vás. Jestli budete souhlasit."
„Přirozeně," řekl Resch. Přitom zkoumavě pozoroval inspektora Garlanda. „Říkal jsem už celé roky," zamumlal, „že by se Boneliho reflexní test měl dělat u každého člena policejního personálu, čím výš, tím líp. Neříkal jsem to, inspektore?"
„Máš pravdu," řekl Garland. „A já jsem byl vždycky proti tomu. Protože by to snižovalo morálku zaměstnanců."
„Tak si myslím," řekl Rick, „že si to budete muset ještě probrat. Vzhledem k laboratorní zprávě o Polokovovi."

11. kapitola

Garland řekl: „Souhlasím." Píchl prstem proti nájemnému lovci Philu Reschovi. „Ale varuju tě; výsledky těch testů se ti nebudou líbit."
„Ty víš, jak dopadnou?" zeptal se Resch, viditelně překvapený; nevypadal potěšeně.
„Vím to skoro úplně přesně," řekl inspektor Garland.
„Oukej." Resch přikývl. „Půjdu nahoru a vezmu si výbavu pro Boneliho." Přešel rázně ke dveřím kanceláře, otevřel je a zmizel na chodbu. „Vrátím se za tři čtyři minuty," řekl Rickovi. Dveře za ním zaklaply.
Inspektor se natáhl k pravé horní zástuvce stolu, chvíli v ní něco hledal a pak vytáhl laserovou pistoli; otáčel jí tak dlouho, dokud nemířila na Ricka.
„To je k ničemu," řekl Rick. „Resch mě nechá posmrtně vyšetřit, stejně jako to vaše laboratoř udělala s Polokovem. A pořád bude trvat na tom, že u vás a u sebe provede - jak tomu říkáte - Boneliho reflexní test."
Laserová pistole nezměnila polohu a inspektor Garland řekl: „Byl to špatný den. Už když jsem viděl, jak vás sem Crams vede; měl jsem předtuchu - proto jsem se do toho vložil." Pomalu laser sklonil; seděl, svíral ho, pak pokrčil rameny a vrátil ho zpátky do zásuvky, zásuvku zamkl a klíč zastrčil do kapsy.
„Co ten test u nás tří ukáže?" zeptal se Rick.
Garland řekl: „Ten blázen Resch."
„On to opravdu neví?"
„Neví to; nemá žádné podezření; nemá nejmenší tušení. Jinak by nemohl žít jako nájemný lovec, což je lidské zaměstnání - sotva zaměstnání pro androida." Garland ukázal na Rickův kufřík. „Ty další papíry, ostatní podezřelí, které máte testovat a poslat na odpočinek. Všechny je znám." Odmlčel se, pak řekl: „Přiletěli jsme sem všichni společně na jedné lodi z Marsu, Resch ne; opozdil se o týden, dávali mu syntetický paměťový systém." Pak ztichl úplně.
Nebo spíš, ztichlo to úplně.
Rick se zeptal: „Co udělá, až to zjistí?"
„Nemám nejmenší představu," řekl Garland nepřítomně. „Z abstraktního, intelektuálního hlediska by to mohlo být zajímavé. Možná mě zabije, možná zabije sebe; možná zabije taky vás. Možná zabije každého, kdo se mu namane, člověka nebo androida. Chápu, že se takové věci stávají, když je založený syntetický paměťový systém. Když si někdo myslí, že je člověk."
„Takže když tohle děláte, riskujete."
Garland řekl: „Vždycky je to riziko, osvobodit se a přiletět sem na Zemi, kde nás nepovažujete ani za zvířata. Kde každého červa a veš považujete za přijatelnější než nás všechny dohromady." Garland rozčíleně vystrčil spodní ret. „Vaše postavení by bylo lepší, kdyby se Philu Reschovi podařilo projít Boneliho testem, než kdyby se to podařilo mně. V takovém případě by se výsledky daly předpovědět; pro Resche bych byl jenom další andík, kterého má co nejdřív poslat na odpočinek. Ale ani tak nejste v příliš dobré pozici, Deckarde. Vlastně jste na tom skoro tak špatně jako já. Víte, kde jsem udělal chybu? Nevěděl jsem o Polokovovi. Musel sem přijít už dřív; určitě sem přišel dřív. V úplně jiné skupině - ta s námi neměla žádné spojení. Když jsem přijel, už byl zapojený do WPO. S laboratorní zprávou jsem riskoval, tu jsem neměl nechat dělat. Crams samozřejmě riskoval stejně."
„Polokov mě skoro dostal," řekl Rick.
„Ano, něco s ním bylo. Myslím, že nemohl mít stejný typ mozkové jednotky jako máme my; určitě byl vylepšený nebo

s ním někdo něco dělal - měl změněnou strukturu, takovou neznáme ani my. Byl taky dobrý. Skoro dobrý.“
„Když jsem volal k sobě domů,“ řekl Rick, „proč jsem se nedovolal své ženě?“
„Všechny naše videofonní linky končí tady. Hovor je převeden do nějaké kanceláře v budově. Tohle je kyberneticky řízený podnik, Deckarde. Jsme uzavřená smyčka, odříznutá od zbytku San Franciska. Víme o nich, ale oni nevědí o nás. Občas sem zabloudí nějaký člověk, nebo - jako ve vašem případě - je sem přiveden, kvůli naší ochraně.“ Křečovitě máchl rukou ke dveřím. „A za chvilku tady máme horlivce Phila Resche se slušivým příručním testíkem. Skutečně mu to zapaluje. Zničí život sobě, mně a asi i vám.“
„Vy androidi,“ řekl Rick, „se vzájemně asi moc nepodržíte, když jde do tuhého.“
Garland odsekl: „Asi máte pravdu; skoro by se zdálo, že postrádáme zvláštní talent, který máte vy lidé. Myslím, že se mu říká empatie.“
Dveře kanceláře se otevřely; za nimi se rýsoval Phil Resch s přístrojem, ze kterého se odvíjely dráty. „Tu to máme,“ řekl a zavíral za sebou dveře; posadil se a zapojil přístroj do elektrické zásuvky.
Garland napřáhl pravou ruku a zamířil na Resche. Resch - a taky Rick Deckard - se bleskově skulil ze židle na podlahu; Resch zároveň vytrhl laserovou pistoli a v pádu vystřelil na Garlanda.
Laserový paprsek, zaměřený s léty vybroušenou zkušeností, rozčísl inspektoru Garlandovi hlavu. Garland se zhroutil dopředu a z ruky se mu na stůl vykutálel miniaturní laser. Mrtvola sebou na židli škubla a potom, jako pytel brambor, se svezla na stranu a padla na podlahu.
„Zapomnělo to,“ řekl Resch a zvedal se na nohy, „že tohle je moje práce. Skoro můžu předpovídat, co android udělá. Vy myslím taky.“ Odložil svůj laser, sklonil se a zvědavě zkoumal tělo bývalého nadřízeného. „Co vám to napovídalo, když jsem byl pryč?“
„Že je - byl - android. A vy -“ Rick se odmlčel, mozek mu běžel na plné obrátky, počítal a volil; rozmýšlel si, co začne říkat. „- na to přijdete,“ dokončil větu. „Během několika minut.“
„Nic jiného?“
„Že tenhle dům je zamořený androidy.“
Resch řekl zamyšleně: „Dá nám to zabrat, než se odtud dostaneme. Teoreticky mám samozřejmě právo odejít, kdy chci. A odvést s sebou vězně.“ Naslouchal; zvenčí se neozval žádný zvuk. „Myslím, že nic neslyšeli. Určitě sem nenasadili žádnou štěnici, která by všechno monitorovala… jak by to správně mělo být.“ Špičkou boty kopl do androidova těla. „To je fakticky zvláštní, ta psionická schopnost, kterou při téhle práci získáte; věděl jsem, ještě než jsem otevřel dveře kanceláře, že na mě vystřelí. Upřímně řečeno, překvapilo mě, že vás nezabil, když jsem byl nahoře.“
„Skoro to udělal,“ řekl Rick. „Nějakou dobu na mě mířil velkým laserem. Uvažoval o tom. Ale bál se vás, ne mě.“
„Android prchá,“ řekl Resch vážně, „když ho pronásleduje nájemný lovec. Určitě je vám jasné, že se budete muset vrátit do opery a dostat Lubu Luftovou, než ji někdo upozorní, jak to tady dopadlo. Měl bych říct, než to někdo upozorní. Taky na ně myslíte jako na ‚to'?“
„Jeden čas jsem to dělal,“ řekl Rick. „Když mě občas trápilo svědomí kvůli práci, kterou jsem musel dělat; chránil jsem se tím, že jsem na ně tak myslel, ale teď už to nepovažuju za nutné. Takže, já teď půjdu rovnou zpátky do opery. Pokud mě odtud dostanete.“
„Mohli bychom posadit Garlanda zpátky za stůl,“ řekl Resch; nacpal mrtvolu androida zpátky do židle a srovnal mu ruce a nohy tak, že jeho pozice vypadala skoro přirozeně - dokud se nikdo nepodívá pořádně. Dokud nikdo nevejde do kanceláře. Phil Resch stiskl tlačítko na stolním interkómu a řekl: „Inspektor Garland chtěl, aby se k němu příští půl hodinu nepřepojovaly žádné hovory. Má práci, při které si nepřeje být vyrušován.“
„Ano, pane Reschi.“
Phil Resch pustil knoflík interkomu a řekl Rickovi:
„Dokud budeme v budově, připoutám vás k sobě pouty. Až se ocitneme na vzduchu, přirozeně vás pustím.“ Vytáhl pouta, jedno zacvakl kolem Rickova zápěstí a druhé kolem svého. „Tak jdem; ať to máme za sebou.“ Narovnal se, zhluboka se nadýchl a otevřel dveře kanceláře.
Kam se podívali, všude seděli nebo postávali uniformovaní policisté, plně zaměstnaní denní rutinou; nikdo nevzhlédl a nevšímal si Phila Resche, který vedl Ricka halou k výtahu.
„Jenom se bojím,“ řekl Resch, když čekali na kabinu, „že Garland měl v krku vestavěný varovný komponent pro případ smrti. Ale -“ Pokrčil rameny. „Řekl bych, že touhle dobou už to stejně bude na útěku; jinak by to bylo samo proti sobě.“
Přijel výtah; vystoupilo z něho několik těžko popsatelných mužů a žen připomínajících policisty, a rozešli se za svými pochůzkami. Rickovi ani Philu Reschovi nevěnovali žádnou pozornost.
„Myslíte, že mě vaše oddělení přijme?“ zeptal se Resch, když se zavřely dveře výtahu a uvěznily oba muže uvnitř; zmáčkl tlačítko a výtah se tiše rozjel. „Jak se zdá, tak jsem vlastně bez práce. Přinejmenším.“
Rick ostražitě řekl: „Já - nevidím důvod, proč ne. Až na to, že už máme dva nájemné lovce.“ Musel jsem mu to povědět, řekl si v duchu. Neříct to by bylo neetické a kruté. Pane Reschi, vy jste android, pomyslel si. Vytáhl jste mě odtud a tohle je vaše odměna; vy jste přesně to, co si společně hnusíme. Ukázka toho, co máme nařízeno zničit.
„Nemůžu si to pořád srovnat v hlavě,“ řekl Phil Resch. „Vypadá to úplně nemožně. Tři roky mi šéfoval android. Jak to, že jsem neměl podezření - myslím, takové podezření, abych něco podnikl?“
„Možná to není tak dlouho. Možná do budovy pronikli teprve nedávno.“
„Byli tady celou tu dobu. Garland byl můj nadřízený od začátku, celé ty tři roky.“
„Podle něho,“ řekl Rick, „se na Zemi dostala celá jejich skupina pohromadě. A nebylo to před třemi lety; bylo to pár měsíců.“
„Takže kdysi existoval opravdový Garland,“ řekl Phil Resch. „A někdy za pochodu byl nahrazen.“ Jeho žraločí hubený obličej se svraštil, jak se snažil pochopit. „Nebo - mě impregnovali falešným paměťovým systémem. Možná si z celé té

doby pamatuju jenom Garlanda. Ale -“ Jeho obličej, zrudlý stále větší námahou, se nepřestával křivit a křečovitě stahovat. „S falešným paměťovým systémem se vyskytují jenom androidi; na lidech se ukázal neefektivní.“
Výtah se zastavil; dveře se rozevřely a před nimi se rozprostíralo střešní policejní letiště, pusté, kromě několika prázdných parkujících vznášedel.
„Tady je moje auto,“ řekl Phil Resch, odemkl dveře blízkého vznášedla a mávl na Ricka, aby si rychle nastoupil; sám si sedl za volant a nastartoval. Ve chvilce se vznesli do nebe a zatočili k severu, zpátky k opere War Memorial. Phil Resch byl duchem nepřítomný a řídil reflexivně; jeho pozornost zcela zaujal stále zlověstnější směr vlastních myšlenek.
„Poslouchejte, Deckarde,“ řekl najednou. „Až pošleme Lubu Luftovou na odpočinek - chci, abyste - „ Jeho hlas, chraptivý, zmučený, se zlomil. „Však víte. Dáte mi Boneliho test nebo tu zkoušku empatie, kterou máte. Aby bylo jasno.“
„To můžeme nechat na později,“ řekl Rick vyhýbavě.
„Nechcete, abych dělal test, že?“ Phil Resch se na něj podíval a náhle rozuměl. „Myslím, že výsledky znáte předem; Garland vám určitě něco řekl. Fakta, která neznám.“
Rick řekl: „Zvládnout Lubu Luftovou nám dá zabrat oběma; já na ni nestačím. Radši se budeme soustředit na ni.“
„To nejsou jenom falešné paměťové struktury,“ řekl Phil Resch. „Mám zvíře; ne umělé, ale opravdové. Veverku. Já mám tu veverku hrozně rád, Deckarde; sakra, každé ráno ji krmím a vyměňuju ubrousky - víte, čistím jí klec - a pak večer, když přijdu z práce, pustím si ji v bytě a ona se pěkně proběhne. V kleci má kolo; viděl jste někdy veverku, jak běhá v kole? Utíká a utíká, kolo se točí, ale veverka stojí na místě. Líbí se jí to.“
„Řekl bych, že veverky nejsou moc chytré,“ řekl Rick.
Dál už letěli mlčky.

12. kapitola

V opeře se Rick Deckard a Phil Resch dozvěděli, že zkouška už skončila. A slečna Luftová odešla.
„Neřekla, kam půjde?“ zeptal se Phil Resch kulisáka a ukázal mu policejní průkaz. „Někam do muzea.“ Kulisák si prohlížel průkaz. „Říkala, že se chce podívat na výstavu Edvarda Muncha. Ta zítra končí.“
A Luba Luftová, pomyslel si Rick, končí dnes.
Vydali se pěšky po chodníku k muzeu a po chvíli Phil Resch řekl: „Jaké podle vás máme šance? Utekla; v muzeu ji nenajdeme.“
„Možná,“ řekl Rick.
Došli k budově muzea, zjistili, ve kterém patře se koná Munchova výstava a vystoupili nahoru. „Krátce se prošli mezi malbami a dřevořezy. Na výstavu přišlo hodně lidí, včetně školní třídy; ostrý hlas učitelky pronikal všemi místnostmi a Rick si pomyslel, čekal bys, že andík bude mít přesně takový hlas - a vzhled. Ne jako Rachael Rosenová a Luba Luftová. A - ten muž vedle něj. Nebo spíš ta věc vedle něj.
„Slyšel jste někdy o andíkovi, který by měl nějaké domácí zvíře?“ zeptal se Phil Resch.
Z nějakého nejasného důvodu pocítil potřebu být bezohledně čestný; snad už se začal připravovat na to, co ho čeká.
„Vím o dvou případech, kdy andíkové vlastnili zvířata a starali se o ně. Ale to je výjimka. Co jsem slyšel, tak tohle obvykle nezvládají; andík nedokáže udržet zvíře při životě. Zvířata potřebují laskavé prostředí, aby prospívala. Kromě hadů a hmyzu.“
„Veverka by to potřebovala? Pocit lásky? Protože mojí Hnědce se daří dobře, kožešinku má jako vydra. Češu ji a kartáčuju každý druhý den.“ U jedné olejomalby se Phil Resch zarazil a upřeně zíral. Na obraze bylo bezvlasé, ztýrané stvoření s hlavou jako obrácená hruška, ruce v hrůze přitisknuté k uším, ústa otevřená do strašného, nezvučného výkřiku. Zkroucené siločáry muk té bytosti, ozvěny jejího výkřiku pronikaly vzduchem, který obraz obklopoval; ten muž či žena, na tom nezáleží, podlehl vlastnímu zaječení. Zakryl si uši, aby neslyšel svůj vlastní hlas. To stvoření stálo na mostě, nikdo jiný tam nebyl; to stvoření tam křičelo zcela osaměle. Zcela odříznuto díky - nebo navzdory - svému výkřiku.
„Udělal stejný dřevořez,“ řekl Rick, když si přečetl kartičku pod obrazem.
„Myslím,“ řekl Phil Resch, „že takhle se musí cítit andík.“ Sledoval prstem ve vzduchu křivky výkřiku té bytosti, které byly na obraze viditelné. „Já se tak necítím, takže možná nejsem -“ Odmlčel se, protože se přiblížilo několik lidí a prohlíželo si obraz.
„Tamhle je Luba Luftová,“ ukázal Rick a Phil Kesch přerušil svoje chmurné sebezpytování a obhajobu; oba k ní zamířili odměřeným krokem, nespěchali, jako by je nic nezaujalo; jako vždy bylo nejdůležitější respektovat atmosféru veřejného prostranství, Ostatní lidé, kteří netušili, že jsou mezi nimi androidi, museli být chráněni za každou cenu - i za cenu ztracené kořisti.
Luba Luftová, v ruce tištěný katalog, na sobě lesklé úzké kalhoty a zářivý zlatý kabátek podobný vestě, stála zahloubaná do obrazu před sebou: byla to kresba mladé dívky, která sedí na kraji postele s rukama sevřenýma, na tváři utkvělý výraz zmateného údivu a jakési nové, plíživé hrůzy.
„Chcete, abych vám to koupil?“ řekl Rick Lubě Luftové; stál vedle ní, jako by mimochodem ji držel pod paží a svým volným sevřením jí dával najevo, že ví, že ji má - nemusel se příliš namáhat, aby ji zadržel. Phil Resch jí položil ruku na druhé rameno a Rick uviděl hlaveň jeho laserové pistole. Phil Resch neměl v úmyslu podstupovat jakékoliv riziko, protože s inspektorem Garlandem to bylo jen o vlásek.
„Není na prodej.“ Luba Luftová se na něj zvolna podívala, pak sebou trhla, když ho poznala; oči se jí zarazily a z obličeje se vytratila barva; vypadala mrtvolně, jako by se už měla začít rozkládat. Jako by se v ní život v okamžiku stáhl kamsi hluboko dovnitř a zanechal tělo automatickému zániku. „Myslela jsem, že vás zavřeli. Má to znamenat, že vás pustili?“
„Slečno Luftová,“ řekl, „tohle je pan Resch. Phile Reschi, toto je známá operní zpěvačka Luba Luftová.“ Lubě řekl: „Ten

ostrý hoch, který mě zatkl, je android. Stejně jako jeho nadřízený. Znáte - znala jste - inspektora Garlanda? Řekl mi, že jste sem všichni, celá skupina, přiletěli ve stejné lodi.“
„Policejní oddělení na Mission, kam jste zavolala,“ řekl jí Phil Resch, „je agentura, přes kterou, jak se zdá, se celá vaše skupina udržuje v kontaktu. Na Mission se cítí dokonce tak jistí, že si najali lidského nájemného lovce; zřejmě -“
„Vás?“ řekla Luba Luftová. „Vy nejste člověk. O nic víc než já: vy jste taky android.“
Chvíli všichni mlčeli a pak Phil Resch řekl nízkým, ale ovládaným hlasem: „Tohle si probereme, až bude vhodná chvíle.“ Rickovi řekl: „Vezmeme ji ke mně do auta.“
Vzali ji mezi sebe a postrkovali k výtahu muzea. Luba Luftová nešla ochotně, ale na druhé straně nekladla aktivní odpor; zdálo se, že rezignovala. Rick to už dřív, v klíčových momentech, u androidů zažil. Zdálo se, že umělá životní síla, která je oživovala, selže, jakmile jsou zatlačeni za určitou mez… aspoň u některých z nich. Ale ne u všech.
A může znovu zuřivě vzplanout.
Pokud ale věděl, androidům byla vlastní touha nebýt podezřelí. V muzeu, kde se potloukalo tolik lidí, neudělá Luba Luftová nejspíš nic. Ke skutečnému střetnutí - pro ni patrně poslednímu - dojde v autě, kde je nikdo neuvidí. Až budou sami, mohla by s děsivou náhlostí odhodit zábrany. Připravoval se - a nepřemýšlel o Philu Reschovi. Jak Resch řekl, proberou to, až bude vhodná doba.
Na konci chodby u výtahů byl jakýsi stánek; prodávaly se tam tisky a knihy o umění, a Luba se u něj váhavě zastavila.
„Poslechněte,“ řekla Rickovi. Do obličeje se jí trochu vrátila barva; ještě jednou vypadala - aspoň na kratičko - jako živá. „Kupte mi reprodukci toho obrazu, na který jsem se dívala, když jste mě našli. Ten s tou dívkou sedící na posteli.“
Rick po chvilce řekl prodavačce, ženě středního věku s mohutnou bradou a prošedivělými vlasy: „Máte reprodukci Puberty od Muncha?“
„Pouze v téhle knize, kde je celé jeho souborné dílo,“ řekla prodavačka a ukazovala jim pěkný svazek s lesklým obalem. „Dvacet pět dolarů.“
„Vezmu si ho.“ Sáhl po peněžence. Phil Resch řekl: „Na oddělení mi v životě překročený rozpočet neuhradili -“
„Kupuju za vlastní,“ řekl Rick; podal ženě bankovky a Lubě knihu. „A jedem dolů,“ řekl jí a Philu Reschovi.
„To je od vás moc hezké,“ řekla Luba, když vstupovali do výtahu. „Na lidech je něco moc divného a dojemného. Android by tohle nikdy neudělal.“ Ledově se podívala na Phila Resche. „Jeho by to ani nenapadlo; přesně jak říkal, nikdy v životě.“ Nespouštěla z Resche oči, teď se znásobeným nepřátelstvím a odporem. „Opravdu nemám androidy ráda. Od chvíle, kdy jsem přišla žena z Marsu, zaplňuje můj život napodobování lidí - pořád jsem dělala to, co by udělala ona, jednala jsem tak, jako bych měla ty myšlenky a podněty, které má člověk. Napodobovala jsem, aspoň pokud se mě týče, vyšší formu života.“ Philu Reschovi řekla: „Nebylo to takhle nějak i s vámi, Reschi? Snažil jste se -“
„Tohle nesnesu.“ Phil Resch zajel rukou pod kabát.
„Ne,“ řekl Rick; popadl Phila Resche za ruku; ten uhnul, vytrhl se mu, „Boneliho test,“ připomněl Rick.
„Přiznalo to, že je android,“ řekl Phil Resch. „Nemusíme čekat.“
„Ale poslat ji na odpočinek,“ řekl Rick, „protože tě provokuje - dej mi to.“ Snažil se Philu Reschovi sebrat laserovou pistoli. Ta zůstávala pořád u Phila Resche; Resch couval pozpátku kolem stěn kabiny výtahu, uhýbal a nespouštěl z Luby Luftové oči. „Oukej,“ řekl Rick. „Pošli to na odpočinek; zabij to hned. Ukaž tomu, že tak je to správné.“ Pak uviděl, že Resch to doopravdy chce udělat. „Počkej -“
Phil Resch vystřelil a Luba Luftová se ve stejném okamžiku, v křeči šíleného strachu lovené zvěře, otočila a smýkla sebou stranou a zároveň upadla. Paprsek minul svůj cíl, ale když ho Resch snížil, v tichosti vypálil úzkou díru do jejího břicha. Začala křičet; celá zkroucená se opírala o stěnu výtahu a křičela. Jako na tom obraze, pomyslel si Rick a pak ji vlastní laserovou pistolí zabil. Tělo Luby Luftové přepadlo dopředu, obličejem dolů, a sesunulo se na hromadu. Ani se nezachvělo.
Rick laserovou pistolí systematicky spálil na popel obrazovou knihu, kterou před pár minutami Lubě daroval. Dělal tu práci důkladně a mlčel; Phil Resch se díval a nic nechápal, ve tváři překvapení.
„Mohl sis tu knížku přece nechat,“ řekl Resch, když bylo po všem. „Stála tě -“
„Myslíš, že androidi mají duše?“ skočil mu Rick do řeči.
Phil Resch sklonil hlavu na stranu a zíral na něj ještě zmateněji.
„Mohl jsem si tu knížku dovolit,“ řekl Rick. „Za dnešek jsem si zatím vydělal tři tisíce dolarů, a to nejsem ještě ani v polovině.“
„Ty si počítáš Garlanda?“ zeptal se Phil Resch. „Ale toho jsem zabil já, ne ty. Tys tam jenom stál, A Lubu taky. Dostal jsem ji já.“
„Nemůžeš si odměnu nikde vybrat,“ řekl Rick, „Ani u vašeho oddělení, ani u našeho. Až se dostaneme k tobě do auta, provedu na tobě Boneliho nebo Voigt-Kampffův test a pak uvidíme. I když tě nemám na seznamu.“ Ruce se mu třásly, když otevřel kufřík a probíral se zmuchlanými papíry. „Ne, nejsi tady. Takže legálně tě ohlásit nemůžu; abych si něco vydělal, budu muset nahlásit Lubu Luftovou a Garlanda,“
„Víš jistě, že jsem android? To ti fakticky Garland řekl?“
„To mi Garland řekl.“
„Třeba lhal,“ řekl Phil Resch. „Aby nás rozdělil. To se mu povedlo. Jsme hlupáci, když se necháme rozdělit; s Lubou Luftovou jsi měl naprosto pravdu - neměl jsem se nechat vytočit. Musím být nějak přecitlivělý, To by bylo u nájemného lovce přirozené; ty jsi na tom nejspíš stejně. Ale podívej se; stejně bychom museli Lubu Luftovou poslat na odpočinek, nejpozději za půl hodiny - jenom půl hodiny navíc. Ani by neměla čas prohlídnout si tu knihu, kterou jsi jí dal. A stejně si myslím, že jsi ji neměl pálit; to je plýtvání. Nechápu, co tě k tomu vedlo; není to rozumné, tak je to.“
Rick řekl: „S tímhle zaměstnáním praštím.“
„A co budeš dělat?“

„To je jedno. Pojišťovacího agenta, jako měl údajně dělat Garland. Nebo emigruju. Ano.“ Přikývl. „Poletím na Mars.“
„Ale naši práci musí někdo dělat,“ zdůraznil Phil Resch.
„Ať používají androidy. Bylo by mnohem lepší, kdyby to dělali andíci. Já už dál nemůžu; už toho mám dost. Byla to skvělá zpěvačka. Planeta z ní mohla mít užitek. Tohle je šílené.“
„Je to nutné. Vzpomeň si: zabili lidi, aby se dostali pryč. A kdybych tě nedostal z policejní stanice na Mission, taky by tě zabili. Proto mě tam Garland chtěl; proto mě zavolal k sobě do kanceláře. Copak tě Polokov skoro nezabil? A Luba Luftová taky? Jednáme v sebeobraně; jsou tady na naší planetě - jsou to vražední ilegální vetřelci, co se maskují jako -“
„Jako policajti,“ řekl Rick. „Jako nájemní lovci.“
„Oukej; dej mi Boneliho test. Třeba Garland lhal. Myslím, že lhal - falešné vzpomínky prostě nejsou tak dokonalé. Co moje veverka?“
„Ano, tvoje veverka. Zapomněl jsem na tvou veverku.“
„Jestli jsem andík,“ řekl Phil Resch, „a zabiješ mě, můžeš si vzít moji veverku. Podívej se; napíšu to, odkážu ti ji.“
„Andíci nemůžou nic odkazovat. Nemůžou vlastnit nic, co by mohli odkázat.“
„Tak si ji prostě vezmi,“ řekl Phil Resch.
„Možná jo,“ řekl Rick. Výtah dojel do přízemí; dveře se otevřely. „Zůstaneš s Lubou; zavolám sem hlídkové auto, aby ji odvezli do justičního paláce. Na test kostní dřeně.“ Uviděl telefonní budku, vešel, vhodil minci a roztřesenými prsty vytočil číslo. Zatím se kolem Phila Resche a těla Luby Luftové shromáždila skupina lidí, kteří čekali na výtah.
Fakticky byla skvělá zpěvačka, říkal si, když skončil hovor a zavěšoval sluchátko. Nechápu to; jak může být takový talent nebezpečný pro naši společnost? Ale to nebyl talent, řekl si; byla to ona sama. Stejně jako Phil Resch, pomyslel si. Je úplně stejnou hrozbou, ze stejných důvodů. Takže teď se nemůžu zastavit. Vynořil se z budky, protlačil se mezi lidmi zpátky k Reschovi a tělu androidky, ležícímu tváří k zemi. Kdosi přes ni přehodil kabát. Nebyl Reschův.
Když přišel k Philu Reschovi - který stál stranou a energicky kouřil krátkou šedou cigaretu -, řekl: „Doufám z celého srdce, že v testu dopadneš jako android.“
„Ty mě fakticky nenávidíš,“ řekl Phil Resch užasle, „Tak najednou; na Mission Street to bylo jinak. Dokud jsem ti zachraňoval život.“
„Sleduju, jak se chováš. Způsob, jak jsi zabil Garlanda a pak Lubu. Nezabíjíš způsobem, jakým to dělám já; ani se nesnažíš - doprdele,“ řekl. „Já vím, jak to je. Zabíjíš rád. Potřebuješ jenom záminku. Kdybys měl záminku, zabil bys mě. Proto jsi se zaměřil na možnost, že Garland je android; tím pádem bylo možné ho zabít. Zajímá mě, co uděláš, když se ti nepodaří projít Boneliho testem. Zabiješ se? Androidi to někdy dělají.“ Ale jen zřídka.
„Ano, postarám se o to sám,“ řekl Phil Resch. „Nebudeš muset nic dělat, jenom provést ten test.“
Přijelo hlídkové auto; vyskočili z něho dva policisté, uviděli shluk lidí a okamžitě si proklestili cestu. Jeden z nich Ricka poznal a kývl. Takže už můžeme jít, uvědomil si Rick. Naše práce tady je u konce. Konečně.
Když s Reschem kráčeli po ulici k opeře, na jejíž střeše parkovalo jejich vznášedlo, řekl Resch: „Dám ti teď svoji laserovou pistoli. Takže se nemusíš bát, jak budu na test reagovat. V zájmu tvé bezpečnosti.“ Zvedl pistoli a Rick ji přijal.
„Jak se bez ní zabiješ?“ zeptal se Rick. „Když testem neprojdeš?“
„Zadržím dech.“
„Kristepane,“ řekl Rick. „To přece nejde.“
„Androidi,“ řekl Phil Resch, „nemají automatickou pojistku bloudivého nervu. Tu mají lidi. To jste se při výcviku neučili? Já jsem se to dozvěděl už před lety.“
„Ale umřít takovým způsobem,“ protestoval Rick.
„Nebolí to. Co ti na tom vadí?“
„Je to -“ Máchl rukou. Nedokázal najít pravá slova.
„Ale nemyslím, že to budu muset skutečně udělat,“ řekl Phil Resch.
Společně vystoupili na střechu opery a došli k zaparkovanému vznášedlu Phila Resche.
Phil Resch vklouzl za volant, zavřel dveře a řekl: „Byl bych radši, kdybys použil Boneliho test.“
„To nejde. Nevím, jak se vyhodnocuje.“ Musel bych se spolehnout na tvoje vysvětlování, uvědomil si. A to nepřipadá v úvahu.
„Řekneš mi pravdu, že?“ zeptal se Phil Resch, „Řekneš mi, jestli jsem android?“
„Jasně.“
„Protože to fakticky potřebuju vědět. Musím to vědět.“ Phil Resch si znovu zapálil, poposedával na ošoupaném sedadle ve snaze udělat si pohodlí. Bylo vidět, že se mu to nedaří. „Opravdu se ti líbil ten obraz, na který se dívala Luba Luftová?“ zeptal se. „Mně teda nezaujal. Realismus v umění mě nezajímá; mám rád Picassa a -“
„Puberta je z roku 1894,“ řekl Rick stroze. „Tehdy kromě realismu neexistovalo nic; to musíš vzít v úvahu.“
„Ale ten druhý, s tím člověkem, jak si drží uši a ječí - ten nebyl zrovna realistický.“
Rick otevřel kufřík a vylovil testovací přístroj.
„Promyšlené,“ prohodil Phil Resch, zatímco ho sledoval. „Kolik otázek musíš položit, než určíš výsledek?“
„Šest nebo sedm.“ Podal Philu Reschovi přilnavou podušku. „Přitiskni si to na tvář. Pevně. A tohle světlo -“ Zaměřil je. „Zůstane zaměřené na tvoje oko. Nehýbej se; udržuj bulvu co nejklidnější.“
„Reflexní kolísání,“ řekl Phil Resch bystře. „Ale ne při fyzických podnětech; neměříš například dilataci. Budou to verbální otázky; my tomu říkáme trhavá reakce.“
Rick řekl: „Myslíš, že ji můžeš ovládat?“
„Ne. Později snad. Ale počáteční amplitudu ne; ta je mimo vědomou kontrolu. Kdyby nebylo -“ Zmlkl, „Tak do toho. Jsem celý napnutý; promiň, jestli moc mluvím.“

„Mluv, jak chceš," řekl Rick. Mluv si celou cestu do hrobu, řekl si v duchu. Jak je ti libo. Nevadilo mu to.
„Jestli mě otestuješ jako androida," breptal Phil Resch, „obnoví se v tobě důvěra v lidskou rasu. Ale když to tak nedopadne, navrhuju ti, abys začal budovat ideologii, která bude považovat -"
„První otázka," řekl Rick; přístroj už byl připravený a ručičky měřidel se chvěly. „Faktorem je doba reakce, takže odpovídej co nejrychleji." Po paměti vybral první otázku. Test začal.
*
Když skončili, Rick chvíli mlčky seděl. Potom začal skládat svoji výbavu a ukládat ji zpátky do kufru.
„Uhodl jsem to podle toho, jak se tváříš," řekl Phil Resch; oddechl si v naprosté, nesmírné, skoro křečovité úlevě.
„Oukej; můžeš mi vrátit pistoli." Natáhl ruku dlaní vzhůru a čekal.
„Jak je vidět, měl jsi pravdu," řekl Rick. „S Garlandovým motivem. Chtěl nás rozdělit; jak jsi říkal." Cítil se duševně i tělesně unavený.
„Už jsi položil základy své ideologie?" zeptal se Phil Resch. „Která by mě považovala za součást lidské rasy?"
Rick řekl: „Tvoje schopnost empatie, vcítění se do role jiného, je defektní. To netestujeme. Ty tvoje pocity vůči androidům."
„Samozřejmě že to netestujeme."
„Možná bychom měli." Nikdy dřív o tom nepřemýšlel, sám nikdy necítil nějakou empatii ve svém chování vůči androidům, které zabil. Vždycky měl za to, že svou duší androida považuje za chytrý stroj - stejně jako při vědomém hodnocení. A zatím, na rozdíl od Phila Resche, se u něj ten rozpor projevil. A instinktivně cítil, že má pravdu. Empatie vůči umělému výrobku? ptal se sebe sama. K něčemu, co jenom předstírá, že žije? Ale Luba Luftová vypadala, že žije doopravdy; nebylo znát, že simuluje.
„Uvědomuješ si," řekl Phil Resch tiše, „co by to způsobilo. Kdybychom zahrnuli androidy do rozpětí naší empatické identifikace, jako to děláme u zvířat."
„Nemohli bychom se chránit."
„Přesně tak. Tyhle typy s Nexem-6… Vrhli by se na nás a úplně by nás převálcovali. Ty a já, všichni nájemní lovci - stojíme mezi Nexem-6 a lidstvem, jsme bariéra, která zajišťuje, aby byli jedni od druhých k rozeznání. Jinak -" Zmlkl, protože si všiml, že Rick znovu vytahuje testovací přístroj. „Myslel jsem, že už je po testu."
„Chci si položit otázku," řekl Rick. „A na tobě chci, abys mi řekl, co ručičky ukážou. Jenom mi přečteš hodnoty; já už si to spočítám." Přilepil si kotouček na tvář a upravoval paprsek světla, dokud mu nemíří přímo do oka. „Jsi připraven? Sleduj ciferníky. Časovou prodlevu vynecháme; potřebuju jenom rozsah."
„Jasně, Říčku," řekl Phil Resch ochotně.
Rick hlasitě pronesl: „Jedu dolů výtahem s androidem, kterého jsem zajal. A najednou ho někdo bez i varování zabije."
„Žádná zvláštní reakce," řekl Phil Resch.
„Kam ručičky ukázaly?"
„Levá 2,8. Pravá 3,3."
Rick řekl: „Byla to androidka."
„Teď jsou na 4,0 a na 6."
„To je dost vysoko," řekl Rick; pak si odstranil z tváře kotouček s dráty a zhasl lampičku. „Z hlediska empatie je to empatická reakce," řekl. „Asi taková, jakou lidský subjekt vykazuje při většině otázek. Až na ty extrémní, které se týkají například používání lidských kůží pro dekorační účely… ty opravdu patologické."
„Co to znamená?"
Rick řekl: „Jsem schopen cítit empatii vůči aspoň některým, určitým androidům. Ne vůči všem, ale vůči jednomu nebo dvěma." Vůči Lubě Luftové, například, řekl si. Takže jsem se mýlil. V reakcích Phila Resche není nic nepřirozeného nebo nelidského; je to ve mně.
Zajímalo by mě, uvažoval, jestli už někdy nějaký člověk měl takové pocity vůči androidovi.
Samozřejmě, přemítal, tohle se v mé práci nikdy nesmí projevit; mohla to být výjimka, třeba má něco společného s pocity, které ve mně vyvolala Kouzelná flétna. A Lubin hlas, vlastně celá její kariéra. Dřív se to určitě nikdy neprojevilo; aspoň ne tak, aby si něco uvědomil. Ani u Polokova. Ani u Garlanda. A kdyby se ukázalo, že Phil Resch je android, uvědomil si, zabil bych ho a necítil bych nic, po tom, jak zemřela Luba.
Tolik k rozdílu mezi pravými, živými lidmi a humanoidními výrobky. V tom výtahu v muzeu, říkal si, jsem sjížděl dolů s dvěma stvořeními, jedno bylo člověk, druhé android… a já jsem měl pocity úplně opačné, než bych měl mít. Opačné, než jaké jsem byl zvyklý cítit - jaké jsem povinen cítit.
„Jseš v bryndě, Deckarde," řekl Phil Resch; zdálo se, že ho to pobavilo.
Rick řekl: „Co - bych měl dělat?"
„To je sex," řekl Phil Resch.
„Sex?"
„Protože ona - to - bylo tělesně přitažlivé. Copak se ti to nikdy předtím nestalo?" smál se Phil Resch. „Učili nás, že to je základní problém při nájemném lovení. Copak nevíš, Deckarde, že v koloniích mají androidí milenky?"
„To je protizákonné," řekl Rick, věděl, že je na to paragraf.
„Jasně že to je protizákonné. Mnoho sexuálních praktik je protizákonných. Ale lidi to stejně dělají."
„A co - ne sex -, ale láska?"
„Láska je jiné slovo pro sex."
„Jako láska k zemi," řekl Rick. „Láska k hudbě."
„Jestli je to láska k ženě nebo androidí napodobenině, je to sex. Probuď se a podívej se na sebe, Deckarde. Chtěl jsi se vyspat s feminním typem androida - nic víc, nic míň. Taky jsem na to měl chuť, jednou. Když jsem zrovna začal s

nájemným lovením. Nesmíš se tomu poddat; vyléčíš se. Stalo se jenom to, že jsi obrátil pořadí. Nemůžeš ji zabít - nebo být u toho když je zabíjena - a pak teprve po ní zatoužit. Dělej to i opačně."
Rick na něj hleděl. „Nejdřív s ní jít do postele -"
„- a pak ji zabít," řekl Phil Resch stroze. Jeho drsný, utkvělý úsměv nezmizel,
Jsi dobrý nájemný lovec, uvědomil si Rick. Tvůj postoj to dokazuje. Ale co já?
Najednou, poprvé v životě, o tom začal uvažovat.

13. kapitola
Jako oblouk čistého ohně, John R. Isidore uháněl odpoledním nebem z práce domů. Jsem zvědavý, jestli tam ještě je, říkal si. Dole v tom zaharaburděném starém bytě; určitě se dívá na Kámoše Bustera v televizi a vyjekne pokaždé, když se jí zdá, že někdo jde po chodbě. Včetně mě, předpokládám.
Už předtím nakoupil na černém trhu. Taška s takovými pochoutkami jako sojový tvaroh, zralé broskve či dobrý, měkký ďábelsky vonící sýr, se kolébala sem a tam, jak střídavě zrychloval a zpomaloval; byl totiž dnes večer napjatý a řídil poněkud špatně. A jeho údajně opravené auto kašlalo a poskakovalo, jako to dělalo měsíce před generálkou. Krysy jedny, řekl si Isidore.
Vůně broskví a sýra se šířila autem a plnila mu nos potěšením. Za všechny ty vzácnosti utratil dvoutýdenní plat - vzal si ho předem od pana Sloata. A navíc, pod sedadlem auta, kde se nemohla zakutálet a rozbít poklepávala láhev chablis: ta největší vzácnost ze všech. Měl ji uloženou v bezpečnostní schránce Americké banky, lpěl na ní a neprodával ji bez ohledu na to, kolik nabízeli, pro případ, že se někdy v budoucnu, na poslední chvíli objeví nějaké děvče. To se nikdy nestalo, až teď.
Ušpiněná, mrtvá střecha domu, v němž bydlel, ho vždycky deprimovala. Cestou z auta ke dveřím výtahu omezil periferní vidění; soustředil se na cennou tašku a láhev, kterou nesl, a ujišťoval se, že nešlápne na žádné odpadky a tím si nezpůsobí hanebný pád do ekonomické zhouby. Když výtah se skřípáním přijel, sjel s ním - ne do svého - ale do nižšího patra, ve kterém teď bydlela nová nájemnice, Pris Strattonová. Když stál před jejím bytem a klepal hrdlem vinné láhve na dveře, srdce mu v hrudi vyvádělo divy.
„Kdo je tam?" Její hlas, ztlumený dveřmi a přesto jasný. Polekaný tón, ale ostrý jako břitva.
„Tady J. R. Isidore," řekl pohotově s novým sebevědomím, které tak nedávno získal díky videofonu pana Sloata. „Mám tady několik dobrot a myslím, že spolu dáme dohromady něco lepšího než jenom obyčejnou večeři."
Dveře se pootevřely; Pris, uvnitř všechna světla zhasnutá, vykoukla do šeré chodby. „Mluvíte jinak," řekla.
„Dospěleji."
„Musel jsem dneska v práci vyřídit několik běžných záležitostí. Jako vždycky. Kdybyste mě p-p-p-pustila dovnitř -"
„Tak byste o nich pohovořil." Přesto podržela dveře dostatečně otevřené, aby mohl vstoupit. A když uviděla, co nese, vykřikla; její obličej se rozzářil bezzuzdnou, dětinskou radostí. Ale skoro okamžitě, bez varování, jí rysy zastřela smrtonosná hořkost a usadila se jí ve tváři jako beton. Radost zmizela.
„Co je?" řekl; odnesl balíčky a láhev do kuchyně, položil je tam a spěchal zpátky.
Pris nezvučně řekla: „Pro mě je to zbytečné vyhazování."
„Proč?"
„Ach…" Pokrčila rameny a bezcílně odcházela pryč, ruce v kapsách těžké, trochu staromódní sukně. „Jednou vám to povím." Pak zvedla oči. „Stejně to od vás bylo hezké. Ale teď bych byla ráda, kdybyste odešel. Nechci nikoho vidět."
Malátně se pohnula směrem ke dveřím do chodby; sotva se vlekla, vypadala vyčerpaně, zásoby energie jí docházely.
„Já vím, co s váma je," řekl.
„Ach?" Její hlas, když znovu otevírala dveře do chodby, klesl ještě hlouběji do netečnosti, ochablósti a lhostejnosti.
„Vy nemáte žádné přátele. Jste na tom o hodně hůř, než když jsem vás viděl ráno; to proto, že -"
„Mám přátele." Náhlá autorita jí zpevnila hlas; viditelně okřála. „Nebo jsem měla. Bylo jich sedm. Tolik nás začínalo, ale nájemní lovci měli dost času na svoji práci. Takže někteří - možná všichni - jsou mrtví." Přešla k oknu, zahleděla se ven do černoty, ve které tu a tam mrkala světla. „Asi jsem jediná, která z nás osmi zbyla. Takže možná máte pravdu."
„Co je to nájemný lovec?"
„Správná otázka. Vy lidé o tom nemáte vědět. Nájemný lovec je profesionální vrah, který dostane seznam těch, které má zabít. Dostane určitou sumu - teď se dává tak tisíc dolarů, jak jsem vyrozuměla - za každého, koho dostane. Obvykle má smlouvu s radnicí, takže kromě toho dostává plat. Ale ten se mu udržuje nízký, aby měl motivaci."
„To víte určitě?" zeptal se Isidore.
„Ano," přikývla. „Ptáte se, jestli vím určitě, že má motivaci? Ano, má. Líbí se mu to."
„Myslím," řekl Isidore, „že se mýlíte." V životě o takové věci neslyšel. Například Kámoš Buster se o tom nikdy nezmínil. „Není to v souladu se současnou mercerovskou etikou," zdůraznil. „Všechen život je jediný; ‚žádný člověk není ostrov', jak kdysi v dávných dobách řekl Shakespeare."
„John Donne."
Isidore rozrušeně gestikuloval. „To je to nejhorší, co jsem kdy slyšel. Nemůžete zavolat policii?"
„Ne."
„A oni jdou po vás? Oni jsou schopní přijít sem a zabít vás?" Teď už chápal, proč se dívka chovala tak tajemně. „Není divu, že jste tak vyděšená a nechcete nikoho vidět." Ale myslel si: To jsou určitě halucinace. Určitě je psychotička. S halucinacemi, že ji někdo pronásleduje. Možná jí prach poškodil mozek; možná je speciálka. „Já je dostanu," řekl.
„Jak?" Slabě se usmála; ukázala drobné, bílé zuby.
„Dostanu licenci pro držení laserové zbraně. Sežene se lehce, když tady skoro nikdo není; policie tu nehlídá - musíme se o sebe postarat sami."

„A když budete v práci?“
„Vezmu si volno!“
Pris řekla: „To je od vás moc hezké, J. R. Isidore. Ale jestli nájemní lovci dostali ty ostatní, jestli dostali Maxe Polokova a Garlanda a Lubu a Haskinga a Roye Batyho -“ Odmlčela se. „Roye a Irmgardu Batyovy. Jestli jsou mrtví, tak už na ničem nezáleží. Byli to moji nejlepší přátelé. Zajímalo by mě, proč se ksakru neozývají?“ Vztekle zaklela.
Zašel do kuchyně a nachystal zaprášené, dávno nepoužívané talíře, misky a sklenice; začal je v dřezu umývat pod rezavou horkou vodou, zakrátko byly čisté. V té chvíli se objevila Pris a usadila se u stolu! Odzátkoval láhev chablis, rozdělil broskve, sýr a sojový tvaroh.
„Co je to bílé? Sýr asi ne.“ Ukázala prstem.
„To se dělá ze sojového mléka. Škoda že nemám -“ Zmlkl a začervenal se. „Jedlo se to se šťávou z hovězího masa.“
„Android,“ mumlala Pris. „Takhle se podřekne jedině android. Tímhle to všechno prohraje.“ Přešla kuchyň, postavila se vedle něj, a pak mu k jeho naprostému úžasu položila ruku kolem pasu a na okamžik se k němu přitiskla. „Ochutnám kousek broskve,“ řekla a dlouhými prsty opatrně uchopila kluzký růžovo-oranžový sametový odkrojek. Potom, když snědla plátek broskve, se rozplakala. Studené slzy jí tekly po tvářích a dopadaly na hruď. Nevěděl co dělat, tak dál rozděloval jídlo. „Zatraceně,“ řekla zuřivě. „No -“ Odtáhla se od něj, pomalu odměřenými kroky obcházela okolo místnosti, „- víte, my jsme žili na Marsu. Tak se stalo, že znám androidy.“ Hlas se jí třásl, ale dokázala pokračovat; zřejmě pro ni znamenalo velmi mnoho, když si mohla s někým pohovořit.
„A jediní lidé na Zemi, které znáte,“ řekl Isidore, „jsou vaši spolunavrátilci.“
„Znali jsme se už před cestou. Ze sídliště poblíž New Yorku. Roy Baty a Irmgard vedli drugstore; on byl lékárník a ona měla na starosti kosmetiku, krémy a masti; na Marsu používali spoustu pleťových krémů. Já -“ Zaváhala. „Dostávala jsem od Roye různé léky - ze začátku jsem je potřebovala, protože - no prostě je to strašné místo. Tohle -“ Jediným úsečným gestem obsáhla pokoj a celý byt, „-tohle je nic. Myslíte si, že trpím, protože jsem osamělá. Zatraceně, to Mars je osamělý. Mnohem víc než tohle.“
„Copak vám androidi nedělají společnost? Slyšel jsem reklamu -“ Sedl si a jedl, i ona si vzala sklenku vína; bez jakéhokoli výrazu usrkávala. „Vyrozuměl jsem, že androidi pomáhají.“
„Androidi,“ řekla, „jsou taky osamělí.“
„Chutná vám to víno?“
Postavila sklenku. „Je dobré.“
„Je to jediná láhev, kterou jsem za poslední tři roky viděl.“
„Vrátili jsme se,“ řekla Pris, „protože tam by nikdo neměl žít. Nedá se tam žít, aspoň ne poslední miliardu let. Je to tam tak staré. Cítíte to v kamení, ten strašlivý věk. Ze začátku jsem od Roye dostávala léky; žila jsem z toho nového syntetického prášku proti bolesti, silenizinu. A pak jsem potkala Horsta Hartmana, který v té době měl filatelistický obchod se vzácnými poštovními známkami; je tam tolik času, který můžete věnovat zálibám, něčemu, nad čím můžete donekonečna sedět. A Horst mě získal pro předkoloniální science fiction.“
„Myslíte staré knihy?“
„Příběhy napsané před vesmírnými lety, ale o vesmírných letech.“
„Jak by mohly být příběhy o vesmírných letech před-“
„Spisovatelé,“ řekla Pris, „si to vymysleli.“
„Na základě čeho?“
„Fantazie. Mockrát se ukázalo, že se spletli. Například psali o tom, že Venuše je rajská džungle s obrovskými zvířaty a ženami s náprsními pancíři, co se lesknou.“ Hleděla na něj. „Zajímá vás to? Urostlé ženy s dlouhými spletenými blond vlasy a svítícími náprsními pancíři velikosti melounu?“
„Ne,“ řekl.
„Irmgard je blondýna,“ řekla Pris. „Ale je malá. Stejně, na pašování předkoloniální sci-fi, starých časopisů, knih a filmů na Mars by se dalo vydělat celé jmění. Nic není tak vzrušující, číst o městech a obrovských průmyslových podnicích, o opravdu úspěšné kolonizaci. Můžete si představit, jaké to mohlo být. Jaký Mars měl být. Kanály.“
„Kanály?“ Vzdáleně si vzpomínal, že o tom četl; kdysi dávno se věřilo, že na Marsu jsou kanály.
„Průzkum planety,“ řekla Pris. „A bytosti z jiných hvězd. Nekonečně moudré. Příběhy o Zemi, zasazené do našeho nebo i pozdějšího času. A bez radioaktivního prachu.“
„Myslel bych,“ řekl Isidore, „že vám to mohlo ještě přitížit.“
„Nepřitížilo,“ odsekla Pris.
„Přivezla jste si zpátky některé ty předkoloniální knížky?“ Napadlo ho, že by si měl některou zkusit přečíst.
„Tady jsou bezcenné, protože na Zemi se tahle mánie nikdy neujala. Stejně je jich tady spousta, v knihovnách; tam jsme sehnali ty naše - ukradli jsme je z knihoven na Zemi a dopravili autoraketou na Mars. Motáte se v noci po otevřeném prostranství, zčistajasna uvidíte záblesk, a je tu raketa, rozkřápne se a odevšad se hrnou předkoloniální fantastické časopisy. Jmění. Ale samozřejmě si to nejdřív přečtete, než je prodáte.“ Celá se tím tématem rozehřívala, „Ze všech -“
Od vstupních dveří se ozvalo zaklepání.
Pris zpopelavěla a zašeptala: „Nemůžu tam jít. Ani se nehněte; jenom seďte.“ Napjatě poslouchala. „Nevím, jestli jsem zamkla,“ řekla skoro neslyšně. „Bože, doufám, že ano.“ Její oči, divoké a vyděšené, se na něj prosebně upíraly, jako by se k němu modlily, aby to byla pravda.
Vzdálený hlas z chodby zavolal: „Pris, jsi tam?“ Byl to mužský hlas. „Tady je Roy a Irmgard. Dostali jsme tvůj lístek.“
Pris se zvedla a odešla do ložnice, pak se znovu objevila s perem a kusem papíru; znovu se posadila a cosi spěšně načmárala.

BĚŽTE KE DVEŘÍM.
Isidore od ní nervózně vzal pero a napsal:
A CO MÁM ŘÍCT?
Pris vztekle naškrábala:
PODÍVEJTE SE, JESTLI JSOU TO OPRAVDU ONI.
Vstal a zachmuřeně přešel do obývacího pokoje, Jak mám poznat, jestli jsou to oni? ptal se v duchu, Otevřel dveře. V tmavé hale stáli dva lidé, malá žena, líbezná jako Greta Garbo, s modrýma očima a žlutými vlasy; muž byl statnější, s inteligentníma očima, ale plochými mongolskými rysy, které mu dodávaly krutého vzhledu. Žena měla na sobě módní přiléhavé tílko, lesklé boty a úzké kalhoty; muž byl oblečený do zmačkané košile a ušpiněných kalhot, budil dojem téměř záměrné vulgarity. Usmál se na Isidora, ale jeho jasné, malé oči zůstaly záludné.
„Hledáme -“ začala malá blondýnka, ale pak se podívala za Isidora; obličej jí roztál v návalu nadšení a prosmýkla se s voláním kolem něj. „Pris! Jak se máš?“ Isidore se otočil. Obě ženy se objímaly. Ustoupil stranou a Roy Baty vstoupil, podmračený a statný, s pokřiveným, němým úsměvem.

14. kapitola
„Můžeme mluvit?“ řekl Roy a ukázal na Isidora.
Pris, rozechvělá blahem, řekla: „To je docela v pořádku.“ Isidorovi řekla: „Omluv nás.“ Odvedla Batyovy stranou a cosi jim šeptala; pak se všichni tři vrátili k J. R. Isidorovi, který se cítil nesvůj a nežádoucí. „Toto je pan Isidore,“ řekla Pris. „Stará se o mě.“ Ta slova byla lehce zabarvená zlomyslným sarkasmem; Isidore zamrkal. „Vidíte? Přinesl mi přírodní jídlo.“
„Jídlo,“ opakovala Irmgard Batyová a křepče odběhla do kuchyně, aby se podívala. „Broskve,“ zvolala a hned si vytáhla misku a lžíci; usmívala se na Isidora a pochutnávala si drobnými spěšnými sousty malého zvířátka. Její úsměv, odlišný od Prisina, vyjadřoval prostou potěchu; neskrýval žádné podtóny.
Isidore přišel za ní - přitahovalo ho to k ní - a řekl: „Jste z Marsu.“
„Ano, vzdali jsme to,“ zahlaholila, zatímco její modré oči svítily ptačí bystrostí. „Vy ale žijete v hrozném domě. Nikdo jiný tady nebydlí, že? Nikde jsme neviděli světlo.“
„Bydlím o patro výš,“ řekl Isidore.
„Ach, myslela jsem, že třeba s Pris bydlíte spolu.“ Nezdálo se, že by to Irmgard Batyová odsuzovala; prostě to jen tak prohlásila.
Roy Baty, zarputilý - ale stále s tím svým úsměvem - řekl: „Dostali Polokova.“
Radost, která se objevila Pris ve tváři, když uviděla přátele, se ihned vytratila. „Koho ještě?“
„Dostali Garlanda,“ pokračoval Roy Baty. „Dostali Anderse a Gitchel a dneska, právě před chvilkou, dostali Lubu.“ Sděloval ty novinky, jako by ho nějak zvráceně těšilo, že je může říkat. Jako by mu Prisin otřes působil radost. „Myslel jsem, že Lubu nedostanou; pamatuješ, že jsem to říkal celou cestu?“
„Takže zbývají -“ řekla Pris.
„Jenom my tři,“ řekla Irmgard naléhavě.
„Proto jsme tady.“ Hlas Roye Batyho zazněl s novým, nečekaným nadšením; zdálo se, že čím horší situace, tím víc se raduje. Isidore tomu nerozuměl ani za mák.
„Ach Bože,“ řekla Pris zničeně.
„Měli toho vyšetřovatele, toho nájemného lovce,“ řekla Irmgard vzrušeně, „Jmenoval se Dave Holden.“ Z jejích rtů při tom jménu ukápl jed. „A Polokov ho skoro dostal.“
„Skoro,“ opakoval Roy a jeho úsměv se rozšířil.
„Je v nemocnici, ten Holden,“ pokračovala Irmgard. „A tak dali ten jeho seznam dalšímu nájemnému lovci a Polokov ho taky skoro dostal. Ale dopadlo to tak, že Polokov odešel na odpočinek. A pak šel po Lubě; víme to, protože se jí podařilo sehnat Garlanda a on poslal někoho, aby toho nájemného lovce chytil a přivedl na Mission Street. Víš, Luba nám zavolala, když Garlandův agent lovce sebral. Byla si jistá, že to bude oukej; byla si jistá, že ho Garland zabije.“ Dodala: „Ale jak se zdá, na Mission se něco pokazilo. Nevíme co. Možná se to nedozvíme nikdy.“
Pris se zeptala: „Má ten nájemný lovec naše jména?“
„Ale ano, drahoušku, předpokládám, že má,“ řekla Irmgard. „Ale neví, kde jsme. Roy a já se do našeho bytu nevrátíme; do auta jsme nacpali co nejvíc věcí a chceme zabrat některý byt v tomhle zaneřáděném starém baráku.“
„Je to moudré?“ ozval se Isidore, když sebral odvahu. „B-b-být všichni na jednom místě?“
„No, všechny ostatní dostali,“ řekla Irmgard věcně; stejně jako její manžel vypadala přes vnější rozrušení podivně lhostejná. Všichni, pomyslel si Isidore; všichni jsou divní. Cítil to, ale nebyl schopný to pojmenovat, Jako by jejich duševními procesy pronikala jakási zvláštní a zhoubná abstraktnost. S výjimkou, snad, Pris; určitě byla hrozně vystrašená. Pris vypadala skoro v pořádku, skoro přirozeně. Ale -
„Proč se k němu nepřestěhuješ?“ zeptal se Roy Pris a ukázal na Isidora. „Mohl by tě aspoň trochu chránit.“
„Kripl?“ řekla Pris. „Nebudu žít s nějakým kriplem.“ Chřípí se jí rozšířilo.
Irmgard rychle řekla: „Myslím, že jsi blázínek, když chceš být snob v takovéhle době. Lovci se pohybují rychle; možná se pokusí skoncovat s tím dnes večer. Třeba mu slíbili nějaký bonus, jestli to zvládne do -“
„Krrristepane, zavři dveře,“ řekl Roy a rázně přešel ke dveřím; zabouchl je jediným pohybem ruky a pečlivě zamkl.
„Myslím, že by ses měla k Isidorovi nastěhovat, Pris, a Irm a já bychom měli zůstat tady, ve stejném domě; tak si budeme moct pomáhat. V autě mám nějaké elektronické součástky, odpad, který jsem vytrhal z lodě. Nainstaluju sem štěnice, Pris, takže budeš slyšet nás a my budeme slyšet tebe, a dám sem poplašné zařízení, které bude moct zapnout každý z nás čtyř. Samozřejmě, syntetické bytosti to nezachytí, ani ty Garlandovy. Garland si zavařil tím, že si na Mission

Street nechal přivést nájemného lovce; to byla chyba. A Polokov, místo aby se držel od lovce co nejdál, šel rovnou k němu. My to neuděláme; zůstaneme sedět na místě.“ Zdálo se, že si ani v nejmenším nedělá obavy; vypadalo to, že situace v něm probouzí třeskutou, skoro maniackou energii. „Myslím -“ Hlučně nasál vzduch, pozornost všech v místnosti se upírala na něj, dokonce i Isidorova. „Já si myslím, že je tu důvod, proč jsme my tři pořád ještě naživu. Myslím, že kdyby měl nějakou stopu, už by se tady touhle dobou ukázal. Celý vtip toho lovení tkví v tom, že se musí pracovat po čertech rychle. Pak má lovec výhodu.“
„A jestli bude otálet,“ souhlasila Irmgard, „vyklouzneme, jako jsme to už udělali. Roy má určitě pravdu; vsadím se, že má naše jména, ale neví, kde jsme. Chudák Luba; přivázaná k opeře, přímo na očích. Dala se najít úplně snadno.“
„No,“ pronesl Roy teatrálně, „sama to tak chtěla; věřila, že jako veřejná osoba bude bezpečnější.“
„Tys jí říkal, aby to nedělala,“ řekla Irmgard.
„Ano,“ souhlasil Roy, „říkal jsem jí to a říkal jsem Polokovovi, aby se nepokoušel vydávat se za člověka z WPO. A říkal jsem Garlandovi, že ho dostane jeden z jeho vlastních nájemných zabijáků, což se velmi pravděpodobně, skoro jistě stalo.“ Zhoupl se dopředu a zpátky na mohutných podpatcích, tvář zmoudřelou hlubokým zamyšlením.
Isidor promluvil: „Z-z-z toho, c-co jsem sly-slyšel, jsem vyrozuměl, že p-pan Baty je váš p-p-přirozený velitel.“
„Ach ano, Roy je velitel,“ řekla Irmgard.
Pris řekla: „Organizoval náš - výlet. Z Marsu sem.“
„Takže,“ řekl Isidore, „byste měla udělat to, co n-n-navrhuje.“ Hlas se mu zlomil nadějí a napětím. „Myslím, že by to bylo s-s-skvělé, Pris, kdybyste bydlela u mě. Pár dní nepůjdu do práce - vezmu si dovolenou. Abych měl jistotu, že jste v pořádku.“ A Milt, který byl velmi vynalézavý, by možná uměl vyrobit nějakou zbraň. Něco úžasného, co by zničilo nájemné lovce… ať je to, kdo chce. Měl nezřetelnou, vzdálenou představu: čehosi nelítostného, co s sebou nosí natištěný seznam a pistoli, co se jako stroj zabývá jednotvárnou, byrokratickou zabijáckou prací. Věc bez emocí, dokonce i bez obličeje; věc, která by byla, kdyby ji zabili, ihned nahrazena jinou věcí, jež by se jí podobala. A tak pořád dál, dokud nebude všechno opravdové a živé postříleno.
Neuvěřitelné, myslel si, že policie nemůže nic dělat. Tomu nevěřím. Tihle lidé určitě něco provedli, Třeba emigrovali zpátky na Zemi ilegálně. Říkají nám - televize nám říká -, abychom hlásili každou loď, která přistane mimo určené rampy. Policie na to musí dohlížet.
Ale i tak, nikdo už přece nemůže někoho úmyslně zabít.
To je proti mercerismu.
„On mě má rád,“ řekla Pris, „ten kriplík.“
„Neříkej mu tak, Pris,“ řekla Irmgard; soucitně se na Isidora podívala. „Pomysli, jak by on mohl říkat tobě.“
Pris byla zticha. Tvářila se nevyzpytatelně.
„Pustím se do toho odposlouchávacího zařízení,“ řekl Roy. „Irmgard a já zůstaneme v tomhle bytě; Pris, ty půjdeš s - panem Isidorem.“ Vyrazil ke dveřím, pohyboval se na tak statného muže úžasně mrštně. Bleskově zmizel za dveřmi, které se rozrazily a zabouchly skoro zároveň. Isidore pak měl chvilkovou, divnou halucinaci; krátce zahlédl kovovou kostru, desku s převody a obvody a bateriemi a spirálami a dráty - a pak se vrátil obraz neúpravné postavy Roye Batyho. Isidor cítil, jak v něm bublá smích; nervózně si odkašlal. Byl zmatený.
„To je muž,“ řekla Pris nepřítomně, „činu. Hrozná škoda, že na tom není tak dobře s rukama při mechanické práci.“
„Jestli se zachráníme,“ řekla Irmgard hádavým, drsným tónem, jako by ji peskovala, „bude to díky Royovi.“
„Ale stojí to za to,“ řekla Pris spíš pro sebe. Pokrčila rameny a pak kývla na Isidora. „Oukej, J. R. Odstěhuju se k tobě a můžeš mě ochraňovat.“
„V-v-v-vás všechny,“ řekl Isidore okamžitě.
Irmgard Batyová mu řekla vážným, slavnostním hlasem: „Chci, abyste věděl, že to velmi oceňujeme, pane Isidore. Myslím, že jste první přítel, kterého jsme tady na Zemi potkali. Je to od vás velice milé, snad vám to budeme moci někdy oplatit.“ Proplula k němu a pohladila ho po paži.
„Máte nějaké předkoloniální sci-fi, které bych si mohl přečíst?“ zeptal se jí.
„Prosím?“ Irmgard Batyová se tázavě ohlédla na Pris.
„Ty staré časopisy,“ řekla Pris; posbírala pár věcí, které si chtěla vzít s sebou, Isidore jí vzal hromádku z rukou a cítil blaho, které způsobuje jenom uspokojení z dosaženého cíle. „Ne, J. R. Zpátky jsme si žádné nebrali, z důvodů, které jsem ti vysvětlila.“
„Zítra p-p-půjdu do knihovny,“ řekl a vycházel na chodbu. „A v-v-vezmu pro vás a pro sebe taky něco na čtení, abyste měla co dělat a nemusela jenom čekat.“
*
Vedl Pris nahoru do svého bytu, tmavého, prázdného, přeplněného a vlahého jako vždy; odnesl její věci do ložnice a hned zapnul topení, světla a televizi s jejím jediným kanálem.
„Líbí se mi tu,“ řekla Pris, jenomže týmž netečným a vzdáleným hlasem jako dřív. Bloudila kolem, ruce zastrčené do kapes sukně; na obličeji se jí objevil rozmrzelý výraz, téměř čistá tresť znechucení. V kontrastu k tomu, co prohlásila.
„Co se děje?“ zeptal se, když položil její majetek na pohovku. ,
„Nic.“ Zastavila se u velikého okna, stáhla závěsy a zamračeně se dívala ven.
„Jestli si myslíte, že vás hledají -“ začal.
„Je to sen,“ řekla Pris. „Přivodily mi ho drogy, které mi Roy dal.“
„P-prosím?“
„Opravdu si myslíte, že nájemní lovci existují?“
„Pan Baty říkal, že zabili vaše přátele.“
„Roy Baty je stejný blázen jako já,“ řekla Pris. „Přijeli jsme sem z nemocnice pro duševně choré na Východním pobřeží.

Všichni jsme schizofrenici, s defektním citovým životem - říká se tomu utlumení afektu. A máme skupinové halucinace.“
„Myslel jsem si, že to není pravda,“ řekl a velmi se mu ulevilo.
„Proč?“ Otočila se a dívala se přímo na něj; její zkoumavý pohled byl tak přísný, až Isidore cítil, že se červená.
„P-p-p-protože takové věci se nestávají. V-vláda už nikoho nezabíjí, za žádný zločin. A mercerismus -“
„Ale chápej,“ řekla Pris, Jestliže nejde o člověka, je všechno jinak.“
„To není pravda. I zvířata - dokonce i úhoři a syslové a hadi a pavouci - všichni jsou posvátní.“
Pris, která se na něj stále upřeně dívala, řekla: „Takže to tak nemůže být, že? Jak říkáš, zákon chrání dokonce i zvířata. Veškerý život. Všechno organické, co se hemží a svíjí, hrabe a létá nebo se plazí nebo snáší vajíčka nebo -“ Zmlkla, protože se objevil Roy Baty, prudce rozrazil dveře bytu a vešel; za sebou táhl svazek drátů.
„Hmyz,“ řekl a neprojevil žádné rozpaky nad tím, že je slyšel, „ten je zvlášť nedotknutelný.“ Sundal obraz ze stěny v obývacím pokoji, na skobu připevnil malé elektronické zařízení, ustoupil, prohlédl si je, a pak obraz vrátil na místo. „Teď ten poplach.“ Sebral kroutící se drát, který vedl do složitého rozvaděče. S týmž nepatřičným úsměvem ukázal zásobník Pris a Johnu Isidorovi. „Poplašné zařízení. Tyhle dráty povedou pod kobercem; jsou to antény. Zachytí přítomnost -“ Zaváhal. „Oduševnělé bytosti,“ řekl záhadně, „pokud to nebude nikdo z nás čtyř,“
„Tak to zazvoní,“ uvažovala Pris, „a co potom? Bude mít pistoli. Nemůžeme se na něho vrhnout a rozsápat ho.“
„Tenhle rozvaděč,“ pokračoval Koy, „má v sobě zabudovanou Penfieldovu jednotku. Jakmile se spustí poplach, začne vysílat panickou náladu - na narušitele. Pokud si nebude počínat velmi rychle, což by mohl. Obrovská panika; nastavil jsem to na maximum. Žádná lidská bytost nemůže zůstat nablízku déle než několik vteřin. To je povaha paniky: vede k náhodným pohybům v kruhu, bezcílnému pobíhání a svalovým a nervovým křečím.“ Uzavřel: „Což nám poskytne možnost ho dostat. Možná. Záleží na tom, jak bude dobrý.“
Isidore řekl: „Nebude poplach působit na nás?“
„To je pravda,“ řekla Pris Royovi Batymu. „Bude působit na Isidora.“
„Dobrá, takže co,“ řekl Roy. A znovu se zahloubal nad tím, jak instalaci vyřešit. „Oba dva odtud utečou v záchvatu paniky. Pořád nám to poskytne čas. A Isidora nezabijí; nemají ho na seznamu. Proto je použitelný jako krytí.“
Pris prudce řekla: „Nemůžeš to vymyslet nějak líp, Royi?“
„Ne,“ odpověděl. „Nemůžu.“
„Zítra bych mohl se-se-sehnat zbraň,“ ozval se Isidore.
„Víš určitě, že se ten poplach nespustí, když je tady Isidore?“ řekla Pris. „Koneckonců, je to - však víš.“
„Kompenzoval jsem jeho mozkové vyzařování,“ vysvětloval Roy. „Jejich souhrn nic nespustí; zachytí až někoho dalšího. Člověka.“ Úkosem se podíval na Isidora, uvědomil si, co řekl.
„Vy jste androidi,“ řekl Isidore. Ale nevadilo mu to; pro něj v tom nebyl žádný rozdíl. „Už chápu, proč vás chtějí zabít,“ řekl. „Ve skutečnosti nejste živí.“ Teď všechno dávalo smysl. Nájemný lovec, zabíjení jejich přátel, výlet na Zemi, všechna ta opatrnost.
„Když jsem použil slova ‚člověk',“ řekl Roy Baty Pris, „použil jsem nesprávného slova.“
„To je pravda, pane Baty,“ řekl Isidore. „Ale co mně na tom záleží? Jsem přece speciál; stejně se ke mně nechovají moc dobře, například nemůžu emigrovat.“ Zjistil, že mluví jako o život. „Vy nesmíte sem; já nesmím -“ Utišil se.
Po chvíli řekl Roy Baty lakonicky: „Na Marsu by se ti nelíbilo. O nic jsi nepřišel.“
„Byla jsem zvědavá, jak dlouho to bude trvat,“ řekla Pris Isidorovi, „než to poznáš. Jsme jiní, že?“
„Na tohle nejspíš doplatili Garland a Max Polokov,“ řekl Roy Baty. „Byli si zatraceně jistí, že si jich nikdo nevšimne. Luba taky.“
„Jste velice chytří,“ řekl Isidore; znovu pocítil vzrušení z toho, že rozumí. Vzrušení a pýchu. „Myslíte abstraktně, a -“ Gestikuloval, slova se mu zamotala dohromady. Jako obvykle. „Škoda, že nemám IQ jako vy; pak bych prošel testem a nebyl bych kripl. Myslím, že jste skvělí; mohl bych se od vás hodně naučit.“
Roy Baty po chvilce řekl; „Dodělám to poplašné zařízení.“ Pustil se znovu do práce.
„Ještě mu nedošlo,“ řekla Pris ostrým, chladným hlasem, „jak jsme se dostali z Marsu. Co jsme tam udělali.“
„Co jsme byli nuceni udělat,“ zamručel Roy Baty.
V otevřených vstupních dveřích stála Irmgard Batyová; všimli si jí, až když promluvila. „Myslím, že si kvůli panu Isidorovi nemusíme dělat starosti,“ řekla vážně; rychle k němu přešla a podívala se mu do tváře. „Stejně se k němu moc dobře nechovají, jak sám řekl. A to, co jsme udělali na Marsu, ho nezajímá; zná nás a má nás rád a takovéhle citové přijetí - to je pro něho všechno. Pro nás je těžké to pochopit, ale je to pravda.“ Přistoupila k němu znovu velice těsně, vzhlížela k němu a řekla: „Mohl byste dostat hodně peněz, když nás prozradíte; uvědomujete si to?“ Otočila se a řekla manželovi: „Vidíš, uvědomuje si to, ale stejně nic neřekne.“
„Jsi skvělý muž, Isidore,“ řekla Pris. „Děláš své rase čest.“
„Kdyby byl android,“ řekl Roy znechuceně, „práskl by nás hned zítra ráno. Odjel by do práce a už by to bylo. Nemůžu ho ani dost obdivovat.“ Jeho tón se nedal rozluštit; aspoň pro Isidora byl hádankou. „A my jsme si představovali, že tohle bude svět bez přátel, planeta nepřátelských tváří, všichni proti nám.“ Vybuchl smíchem.
„Já se vůbec nebojím,“ řekla Irmgard.
„Měla by ses bát až do morku kostí,“ řekl Roy.
„Budeme hlasovat,“ řekla Pris. „Jako jsme hlasovali na lodi, když jsme se neshodli.“
„No,“ řekla Irmgard, „já už k tomu nic neřeknu. Ale jestli to zamítneme, myslím, že už nenajdeme jiného člověka, který by nás přijal a pomohl nám. Pan Isidore je -“ Hledala to pravé slovo.
„Speciál,“ řekla Pris.

15. kapitola

Vážně a slavnostně hlasovali.
„Zůstaneme tady," řekla Irmgard pevně. „V tomhle bytě, v tomhle domě."
Roy Baty řekl: „Hlasuju pro to, abychom pana Isidora zabili a schovali se někde jinde." Spolu s manželkou - a Johnem Isidorem - se teď napjatě obrátili k Pris.
Pris pronesla tichým hlasem: „Já hlasuju pro to, abychom si založili stanoviště tady." Pak hlasitěji dodala: „Myslím, že to, jakou má pro nás John cenu, převažuje nebezpečí, které plyne z toho, co ví. Je jasné, že nemůžeme žít mezi lidmi, aniž by se na nás přišlo; zabilo to Polokova a Garlanda a Lubu a Anderse. Všechny to zabilo."
„Možná udělali přesně to, co děláme my," řekl Roy Baty. „Důvěřovali a svěřili se jedné lidské bytosti, o které si mysleli, že je jiná. Jak říkáš, speciál."
„To nevíme," řekla Irmgard. „Je to jenom domněnka. Myslím, že -" Mávla rukou. „Že se prostě moc producírovali. Zpívali na jevišti jako Luba. My důvěřujeme - povím ti, čemu důvěřujeme a co nás zrazuje, Royi; je to ta naše zatracená dokonalá inteligence!" Upřeně se dívala na manžela, její malá, vysoká ňadra se rychle zdvíhala a klesala. „Jsme tak chytří - Royi, zrovna teď to děláš; krucinál, zrovna teď!"
Pris řekla: „Myslím, že Irma má pravdu."
„Takže svěříme svoje životy podprůměrnému, zanedbanému-" začal Roy, a pak se vzdal. „Jsem unavený," řekl prostě. „Byla to dlouhá cesta, Isidore. Ale ne dost dlouhá. Naneštěstí."
„Doufám," řekl Isidore šťastně, „že vám pomůžu zpříjemnit pobyt na Zemi." Byl přesvědčený, že by to dokázal. Zdálo se mu, že je to jistá věc, že je to vrchol celého jeho života - a taky nové autority, kterou projevil dnes v práci u videofonu.
*
Když Rick Deckard večer oficiálně skončil s prací, zaletěl městem k obchodům se zvířaty: několik bloků prvotřídních obchodů s rozsáhlými výkladními skříněmi a křiklavými nápisy. Nová a strašlivě neznámá deprese, která ho zavalila během dne, ještě nepominula. Zvířata a ochodníci se zvířaty mu připadali jako jediná slabá stránka clony deprese, trhlina, skrz kterou by ji mohl popadnout a skoncovat s ní. Už často v minulosti pro něj pohled na zvířata, vůně peněz proudících při velkých obchodech, udělaly hodně. Možná to zapůsobí i teď…
„Prosím, pane," zašvitořil elegantně oblečený obchodník, když Rick stál a zíral trochu skelným, pokorným pohledem na vystavená zvířata. „Líbí se vám něco?"
Rick kývl: „Vidím toho hodně, co se mi líbí. Starosti mi dělá cena."
„Vy nám řeknete, jaký obchod chcete udělat," řekl obchodník. „Co si chcete odnést domů a jak chcete platit. Návrh předložíme našemu obchodnímu řediteli a ten udělí souhlas."
„Mám v hotovosti tři tisíce." Oddělení mu na konci směny vyplatilo odměnu. „Kolik stojí," zeptal se, „tamhle ta králičí rodinka?"
„Pane, jestli máte jako základní splátku tři tisíce, můžete se stát majitelem něčeho mnohem lepšího než párku králíků. Co takhle koza?"
„O koze jsem nikdy moc nepřemýšlel," řekl Rick.
„Mohu se zeptat, jestli tohle pro vás představuje novou cenovou třídu?"
„No, obyčejně u sebe tři tisíce nemám," přiznal Rick.
„Napadlo mě to, pane, když jste se zmínil o těch králících. S králíky se to má tak, pane, že je má každý. Byl bych velice rád, kdybych vás viděl postoupit do kozí třídy, kam, jak cítím, patříte. Skutečně mi připadáte spíš jako kozí muž."
„Jaké jsou výhody koz?"
Obchodník se zvířaty řekl: „Výrazná výhoda kozy je, že ji můžete naučit trknout každého, kdo by se ji pokusil ukrást."
„Pokud ji ovšem nestřelí uspávači střelou a neunesou po provazovém žebříku ze vznášedla," řekl Rick. Prodavač neochvějně pokračoval: „Koza je věrná. A má volnou, přirozenou duši, kterou nemůže spoutat žádná klec. A ještě jeden význačný rys kozy mají, který byste si nemusel uvědomit. Často se stane, že když investujete do zvířete a vezmete je domů, jednoho rána zjistíte, že snědlo něco radioaktivního a zemřelo. Koze kontaminovaná potrava nevadí; může jíst všechno možné, dokonce i věci, které by porazily krávu nebo koně, o kočce nemluvě. Jako dlouhodobá investice nabízí koza - zvlášť samice - serióznímu majiteli nepřekonatelné přednosti."
„Tamhle to je samice?" Všiml si velké černé kozy, rozkročené uprostřed klece; vydal se k ní a prodavač ho doprovázel. Rickovi připadalo, že ta koza je překrásná.
„Ano, je to samice. Černá núbijská koza, velmi statná, jak vidíte. Je to velký hit letošního trhu, pane. A nabízíme ji za skvělou, neobvykle nízkou cenu."
Rick vytáhl svého umaštěného Sidneye a prohlížel si údaje týkající se černých núbijských koz.
„Budete platit hotově?" zeptal se prodavač. „Nebo nám odprodáte použité zvíře?"
„Jenom hotově," řekl Rick.
Prodavač načmáral na útržek papíru cenu a pak ji Rickovi letmo, skoro tajnůstkářsky ukázal.
„To je moc," řekl Rick. Vzal papírek a napsal nižší cifru.
„Za tohle bychom kozu nemohli prodat," bránil se prodavač. Napsal jinou číslici. „Téhle koze není ještě ani rok; má před sebou dlouhý život." Ukázal sumu Rickovi.
„Souhlasím," řekl Rick.
Podepsal smlouvu o splátkách, složil tři tisíce dolarů - celou odměnu - jako základní splátku a za chvilku už byl u svého vznášedla, trošku omámený, zatímco zaměstnanci obchodu nakládali klec s kozou do auta. Tak už mám zvíře, říkal si. Živé zvíře, ne elektrické. Podruhé v životě.
Ta cena, dluh, ke kterému se upsal, ho děsily; celý se třásl. Ale musel jsem to udělat, říkal si. Ten zážitek s Philem Reschem - musím znovu získat sebedůvěru, víru v sebe sama a ve své schopnosti. Jinak si svou práci neudržím.

Zdřevěnělýma rukama navedl vznášedlo do výšky a pak zamířil ke svému bytu a k Iran. Bude se zlobit, říkal si. Protože ji to vyděsí, ta odpovědnost. A protože bývá celý den doma, hodně starostí připadne na ni. Znovu na něj padly chmury.
Když přistál na střeše jejich domu, chvíli seděl a v duchu spřádal nějakou pravděpodobnou povídačku. Moje práce to vyžaduje, pomyslel si, jako by se chytal stébla. Prestiž. S elektrickou ovcí už prostě dál nevystačíme; podkopává mi morálku. To bych jí možná mohl říct, rozhodl se.
Vylezl z auta, vymanévroval klec s kozou ze zadního sedadla a s hekáním ji postavil na střechu. Koza, která během přepravy klouzala sem a tam ho sledovala chytrýma jasnýma očima, ale nevydala žádný zvuk.
Sjel do svého patra a šel známou cestou po chodbě ke svým dveřím.
„Ahoj," pozdravila ho Iran, která se v kuchyni zabývala přípravou večeře. „Proč dneska tak pozdě?"
„Pojď na střechu," řekl. „Chci ti něco ukázat."
„Ty jsi koupil zvíře." Sundala si zástěru, automaticky si uhladila vlasy a vyšla za ním z bytu; spěchali chodbou dlouhými, dychtivými kroky. „Neměl jsi je kupovat beze mně," lapala Iran po dechu. „Mám právo spolurozhodovat, je to největší koupě, jakou kdy -"
„Chtěl isem, aby to bylo překvapení," řekl.
„Ty jsi dneska dostal odměnu," řekla Iran vyčítavě, Rick řekl: „Ano, poslal jsem na odpočinek tři andíky," Vešel do výtahu a společně stoupali blíž k Bohu, „Musel jsem to koupit," řekl. „Dneska to bylo zlé; něco se se mnou stalo, když jsem je posílal na odpočinek, Nemohl bych prostě pokračovat, kdybych si nekoupil zvíře." Výtah vyjel na střechu; vyvedl manželku do večerní tmy ke kleci; zapnul světlomety - byly k použití pro všechny obyvatele domu - a mlčky ukázal kozu. Čekal, jak bude žena reagovat.
„Ach můj Bože," řekl Iran měkce. Přešla ke kleci a nakoukla dovnitř; pak ji obešla a prohlížela si kozu ze všech úhlů. „Je opravdu pravá?" zeptala se. „Není umělá?"
„Naprosto opravdová," řekl. „Pokud mě nepodvedli." Ale to se stávalo málokdy; pokuta za padělek by byla obrovská; dvaapůlnásobek plné tržní ceny pravého zvířete. „Ne, neošidili mě."
„Je to koza," řekla Iran. „Černá núbijská koza."
„Samička," řekl Rick. „Takže později ji možná budeme moct nechat oplodnit. A budeme mít mléko, ze kterého se dá dělat sýr."
„Můžeme ji pustit? Dát ji tam, kde je ovce?"
„Měla by být přivázaná," řekl. „Aspoň několik dní."
Iran řekla podivným, křehkým hláskem: „‚Můj život je láska a radost.' Ta stará, hodně stará písnička od Josefa Strausse. Pamatuješ? Když jsme se poprvé setkali." Jemně mu položila ruku na rameno, přivinula se k němu a políbila jej. „Hodně lásky. A strašně moc radosti."
„Díky," řekl a přitiskl ji k sobě. „Poběžme dolů a vzdáme díky Mercerovi. Pak se znovu vrátíme nahoru a pojmenujeme ji; potřebuje jméno. A snad najdeš nějaký provaz, abys ji přivázal." Vyrazila k výtahu.
Jejich soused, který stál u své klisny Judy a česal ji a hřebelcoval, na ně zavolal: „Hej, Deckardovi, máte moc pěknou kozu. Blahopřeju. Dobrý večer, paní Deckardová. Třeba budete mít kůzlata; možná vám prodám svoje hříbě za párek kůzlat."
„Díky," řekl Rick. Šel za Iran směrem k výtahu. „Vyléčí to tvou depresi?" zeptal se jí. „Moji to léčí."
Iran se usmála: „Určitě. Teď už můžeme každému přiznat, že ovce je umělá."
„To není potřeba," řekl opatrně.
„Ale můžeme," trvala na svém Iran. „Podívej se, teď už nemáme co skrývat; to, co jsme vždycky chtěli, se splnilo. To je sen!" Ještě jednou se postavila na špičky a vtiskla mu polibek; ucítil na krku její dech, dychtivý a přerývaný. Potom se natáhla, aby zmáčkla knoflík výtahu.
Něco ho varovalo. Něco ho přimělo říct: „Ještě nepůjdeme domů. Zůstaneme tady s kozou. Budeme jenom sedět a dívat se na ni a třeba ji něčím krmit. Dali mi balík vloček do začátku. A můžeme si přečíst návod, jak o kozu pečovat; ten mi taky přidali, už byl v ceně. Můžeme jí říkat Eufémie." Jenomže výtah přijel a Iran vběhla dovnitř. „Iran, počkej," řekl.
„Bylo by nemorální nespojit se vděčně s Mercerem," řekla Iran. „Dneska jsem držela rukojeti krabičky a to mi trochu zahnalo depresi - jenom trochu, ne jako tohle. Ale stejně jsem dostala kamenem, tady." Zvedla zápěstí; zahlédl na něm malou tmavou modřinu. „A pamatuju si, jak jsem myslela na to, o kolik jsme lepší, když jsme s Mercerem. Bez ohledu na bolest. Tělesná bolest, ale duševně jsme spolu; cítila jsem všechny ostatní, všechny z celého světa, všechny, kdo se ve stejné době spojili s Mercerem." Zadržovala dveře výtahu, aby se nezavřely. „Nastup, Ricku. Bude to jenom chvilka. Stejně k Mercerovi chodíš málokdy; chci, abys předával náladu, ve které právě jsi, všem ostatním; dlužíš jim to. Bylo by nemorální nechávat si ji jenom pro sebe."
Samozřejmě měla pravdu. Takže nastoupil do výtahu a znovu klesal.
V obývacím pokoji Iran rychle stiskla spínač u krabičky empatie, obličej oživený rostoucí radostí; osvětlovala ji jako vycházející měsíc. „Chci, aby to každý věděl," řekla mu. „Jednou se mi to stalo; spojila jsem se a narazila na někoho, kdo právě získal zvíře. A pak jednoho dne -" Rysy jí na chvilku ztuhly; radost zmizela. „Jednoho dne jsem zjistila, že jsem zachytila někoho, komu zvíře zemřelo. Ale my ostatní jsme se s ním podělili o naše různé radosti -já jsem žádnou neměla, jak asi víš - a to tu osobu rozveselilo. Mohli bychom se třeba dostat k potenciálnímu sebevrahovi; to, co máme, co cítíme, by mohlo -"
„Budou mít naši radost," řekl Rick, „ale my ji ztratíme. Vyměníme to, co cítíme, za to, co cítí oni. Naše radost se ztratí."
Obrazovka krabičky empatie teď ukazovala proplétající se beztvaré proudy jasných barev; jeho žena se nadýchla a pevně se chytila rukojetí. „Neztratíme doopravdy to, co cítíme, pokud si to jasně udržíme v mozku. Ricku, ty jsi nikdy nedosáhl opravdového spojení, že ne?"

„Myslím, že ne," řekl. Ale teď začal poprvé cítit, jakou hodnotu lidé, jako je Iran, získávají od mercerismu. Zkušenost s nájemným lovcem Philem Reschem v něm pravděpodobně změnila nějakou drobnou synapsi, uzavřel nějaký neurologický spoj a otevřela jiný. A tím možná začala řetězová reakce. „Iran," řekl naléhavě; odtáhl ji od krabičky empatie. „Poslouchej; chci s tebou mluvit o tom, co se mi stalo." Odvedl ji k pohovce a posadil ji čelem k sobě. „Potkal jsem jiného nájemného lovce," řekl. „Nikdy předtím jsem ho neviděl. Takový dravec, zdálo se, že se mu líbí, když je ničí. Když jsem s ním chvíli pobyl, poprvé jsem se na ně začal dívat jinak. Chci říct, můj názor na ně byl jiný než jeho."
„Nepočká to?" řekla Iran.
Rick zakroutil hlavou: „Dal jsem si test, jednu otázku, a potvrdilo se mi to; začal jsem cítit k androidům empatii, a ty víš, co to znamená. Sama jsi to dneska ráno řekla. ‚Ti ubozí andíci.' Takže víš, o čem mluvím. Proto jsem koupil tu kozu. V životě mi tak nebylo. Možná by to mohla být deprese, jaké dostáváš ty. Teď už chápu, jak trpíš, když máš depresi. Vždycky jsem si myslel, že se ti to líbí, a myslel jsem, že s tím můžeš kdykoli přestat, když ne sama, tak s pomocí náladových varhan. Ale když dostaneš takovouhle depresi, tak tě nezajímá nic. Je to apatie, protože jsi ztratila smysl pro všechno, co má cenu. Nezáleží na tom, jestli se cítíš líp, protože když nemáš nic, co má cenu -"
„Co tvoje práce?" Její tón ho bodl; zamrkal. „Tvoje práce," opakovala Iran. „Jaké jsou měsíční splátky na tu kozu?" Natáhla ruku; reflexivně vytáhl smlouvu, kterou podepsal, a podal jí ji.
„Tolik," vydechla slabě. „Ty úroky; pane Bože - jenom ty úroky. A ty jsi to udělal, protože jsi měl depresi. Ne jako překvapení pro mě, jak jsi původně řekl." Vrátila mu smlouvu. „No, natom nesejde. Pořád jsem ráda, že jsi tu kozu sehnal; mám ji hrozně ráda. Ale hrozně nás to zatíží." Vypadala sklesle.
Kick uvažoval: „Můžu se nechat přeložit. Oddělení má deset nebo jedenáct různých sekcí. Krádeže zvířat; mohl bych tam přejít."
„Ale ty odměny. Potřebujeme je, jinak nám tu kozu zase vezmou!"
„Nechám smlouvu prodloužit z třiceti šesti měsíců na čtyřicet osm." Vytáhl propisovačku a rychle něco čmáral na zadní stránku smlouvy. „To bude o padesát dva padesát měsíčně méně."
Zazvonil videofon.
„Kdybychom se sem nevraceli," řekl Rick, „kdybychom zůstali na střeše, s kozou, nemuseli bychom brát ten hovor."
Iran cestou k videofonu řekla: „Proč se bojíš? Ještě nechtějí tu kozu zpátky, ještě ne." Vzala sluchátko.
„Někdo od nás z práce," řekl. „Řekni, že tu nejsem." Zamířil do ložnice.
„Haló," řekla Iran do mluvítka.
Ještě tři andíky, přemýšlel Rick, jsem měl dneska vystopovat, místo abych chodil domů. Na obrazovce se vynořil obličej Harryho Bryanta, takže bylo příliš pozdě, aby se schovával. Přešel zpátky k přístroji, svaly na nohou ztuhlé.
„Ano, je tady," říkala Iran. „Koupili jsme kozu. Přijďte se na ni někdy podívat, pane Bryante." Chvilku poslouchala a pak podala sluchátko Řickovi. „Chce ti něco říct," řekla. Přešla ke krabičce empatie, rychle si sedla a znovu se chytila rukojetí. Skoro okamžitě se ponořila do sebe. Rick držel sluchátko a uvědomoval si, že ho duševně opustila.
Uvědomoval si, že je sám.
„Haló," řekl do mluvítka.
„Máme stopu dvou androidů z těch tří zbývajících," řekl Harry Bryant. Volal z kanceláře; Rick viděl známý stůl, hromady dokumentů, papírů a haraburdí. „Určitě jsou teď ostražití - už nejsou na adrese, kterou ti dal Dave, teď by měli být k nalezení v… počkej." Bryant šátral po stole, až konečně našel materiál, který hledal.
Rick sáhl automaticky po tužce; na kolenou měl smlouvu na kozu a byl připravený psát.
„Obytný blok číslo 3967-C," řekl inspektor Bryant. „Zajdi tam co nejdřív. Musíme počítat s tím, že vědí o těch, které jsi dostal, o Garlandovi a Luftové a Polokovovi; a protizákonně uprchlí."
„Protizákonně," opakoval Rick. Aby si zachránili život.
„Iran říkala, že jste si koupili kozu," řekl Bryant. „Zrovna dneska? Když jsi odešel z práce?"
„Cestou domů."
„Až pošleš na odpočinek ty zbylé androidy, zajdu se k vám na tu kozu podívat. Mimochodem - zrovna jsem mluvil s Davem. Řekl jsem mu o potížích, co máš s těmi andíky; blahopřeje ti a máš být opatrnější. Říká, že typy Nexus-6 jsou chytřejší, než si myslel. Ani nemohl uvěřit, že jsi ty tři dostal během jednoho dne."
„Tři jsou až dost," řekl Rick. „Víc už nemůžu. Musím si odpočinout."
„Do zítřka budou pryč," řekl inspektor Bryant. „Mimo naši pravomoc."
„Tak brzy ne. Budou tu pořád ještě někde poblíž."
Bryant řekl: „Půjdeš tam dnes večer. Než se stačí zakopat. Nebudou čekat, že se tam dostaneš tak rychle."
„Ale to určitě budou," řekl Rick. „Budou na mě čekat."
„Dostal jsi třesavku? Kvůli tomu Polokovovi -"
„Žádnou třesavku nemám," řekl Rick.
„Tak co se děje?"
„Oukej," kývl Eick. „Půjdu tam." Chtěl zavěsit.
„Dej mi vědět, jakmile budeš mít nějaké výsledky. Budu u sebe v kanceláři."
Rick řekl: „Jestli je dostanu, koupím si ovci."
„Ovci už máš. Máš ji celou dobu, co tě znám."
„Je elektrická," oznámil Rick. Zavěsil. Tentokrát opravdová ovce, říkal si. Musím ji dostat. Jako odškodné.
Jeho žena se skláněla u černé empatické krabičky, v obličeji nepřítomný výraz. Chvíli za ní stál, ruce položené na jejích prsou; cítil, jak se zvedají a klesají, cítil život v ní, aktivitu. Iran si ho nevšimla; prožitek s Mercerem byl jako vždy dokonalý.
Na obrazovce se trmácela vzhůru malá, stará postavička Mercera v plášti, a tu najednou kolem něj proletěl kámen. Rick

se díval a pomyslel si: Můj Bože; moje situace je v něčem horší než jeho. Mercer nemusí dělat nic, co by mu bylo cizí. Trpí, ale aspoň se po něm nechce, aby znásilňoval vlastní identitu.
Sklonil se a jemně vyprostil držadla ženě z prstů. Pak sám zaujal její místo. Poprvé za celé týdny. Impulsívně: neměl to v plánu; prostě se to tak najednou stalo.
Ocitl se v krajině porostlé trávou, všude pusto, Vzduch ostře voněl květy; tohle byla poušť, nebyl tu žádný déšť. Před ním stál muž, v unavených očích zalitých slzami lítostivé světlo.
„Mercere," řekl Rick.
„Jsem tvůj přítel," promluvil stařec. „Ale musíš pokračovat, jako bych neexistoval. Rozumíš tomu?" Roztáhl prázdné ruce.
„Ne," řekl Rick. „Nerozumím tomu. Potřebuju pomoc."
„Jak tě mohu zachránit," řekl stařec, „když nemohu zachránit ani sebe?" Usmál se. „Nechápeš? Není záchrany."
„Tak nač to je?" ptal se Rick. „K čemu jste?"
„Abych ti ukázal," řekl Wilbur Mercer, „že nejsi sám. Jsem tu s tebou a vždycky budu. Jdi a splň svůj úkol, i když víš, že není správný."
„Proč?" divil se Rick. „Proč bych to měl udělat? Dám výpověď a vystěhuju se."
Stařec řekl: „Budeš muset dělat špatné věci bez ohledu na to, kam půjdeš. To je základní podmínka života, nutnost znásilňovat vlastní identitu. V určité době to musí udělat každé stvoření, které žije. Je to nepřekonatelný stín, porážka tvoření; je to prokletí práce, prokletí, které naplňuje celý život. Všude ve vesmíru."
„To je všechno, co mi můžete říct?" řekl Rick.
Zasvištěl kámen; přikrčil se a kámen ho udeřil do ucha. Okamžitě se pustil držadel a znovu stál v obývacím pokoji, vedle manželky a krabičky empatie. Hlava ho bolela jako střep; sáhl si na boltec a ucítil čerstvou krev, která mu stékala ve velkých jasných kapkách po tváři. Iran mu kapesníkem otírala ucho. „Jsem docela ráda, že jsi mě odstrčil. To opradu nesnáším, když dostanu ránu. Díky, že jsi ten kámen schytal za mě."
„Půjdu," řekl Rick.
„Nějaká práce?"
„Ještě tři úkoly." Vzal si od ní kapesník a kráčel ke vchodovým dveřím, pořád se mu točila hlava a teď pocítil nevolnost.
„Hodně štěstí," řekla Iran.
„Nic jsem z toho neměl, že jsem se držel těch madel," řekl Rick. „Mluvil jsem s Mercerem, ale nepomohlo to. Neví o nic víc než já. Je to prostě stařec, který poleze na kopec až do smrti."
„Copak tohle není ten objev?"
Rick se usmál: „Na ten objev jsem už přišel." Otevřel dveře. „Na shledanou později." Vkročil do chodby a zavřel za sebou dveře.
Dům 3967-C, uvažoval, když si to přečetl na zadní straně smlouvy. Předměstí; je to tam většinou opuštěné. Dobrý úkryt. Až na světla v noci. Půjdu podle nich, pomyslel si. Světla. Jsem fototropní, jako smrtihlavové. A potom, uvažoval, už žádný nezůstane. Budu dělat něco jiného, budu si vydělávat jiným způsobem. Tihle tři jsou poslední. Mercer má pravdu; přes tohle se musím přenést. Ale, pomyslel si, asi to nedokážu. Dva andíci společně - to není otázka morálky, je to praktická otázka.
Pravděpodobně je nedokážu poslat na odpočinek, uvědomil si. Dokonce i když to zkusím; jsem příliš unavený a za dnešek se toho stalo příliš mnoho. Mercer to možná věděl, přemítal. Možná předvídal všechno, co se stane.
Ale já vím, kde můžu získat pomoc, už mi byla nabídnuta, ale já jsem odmítl.
Vyjel na střechu a o chvíli později seděl v příšeří vznášedla a vytáčel číslo.
„Rosenova společnost," ozvala se služba.
„Rachael Rosenovou," řekl.
„Prosím?"
Rick zavrčel: „Dejte mi Rachael Rosenovou."
„Ví slečna Rosenova -"
„Určitě," řekl. Čekal.
O deset minut později se na videoobrazovce objevil drobný tmavý obličej Rachael Rosenové. „Dobrý večer, pane Deckarde."
„Máte zrovna práci nebo s váma můžu mluvit?" začal. „O tom, co už jste dneska říkala." Zdálo se, že to nebylo dnes; povstala a zanikla celá generace od chvíle, kdy s ní mluvil naposledy. A veškerá její tíha a únava se projevila v jeho těle; cítil fyzickou tíži. Možná, pomyslel si, je to tím kamenem. Kapesníkem si otíral stále krvácející boltec.
„Jste zraněný na uchu," řekla Rachael. „To je ostuda."
Rick se zeptal: „Opravdu jste si myslela, že vám nezavolám? Jak jste říkala?"
„Řekla jsem vám," odpověděla Rachael, „že beze mě vás jeden Nexus-6 dostane dřív než vy jeho."
„Mýlila jste se."
„Ale voláte. Přesto. Chcete, abych přijela do San Franciska?"
„Dnes večer," řekl.
„Ach, už je moc pozdě. Přijedu zítra; ta cesta trvá hodinu."
„Řekli mi, že je musím dostat dnes v noci." Odmlčel se a pak řekl: „Z původních osmi zbývají tři."
„Vypadáte, že jste neměl zrovna moc příjemné zážitky."
„Jestli sem dnes v noci nepřiletíte," řekl, „půjdu po nich sám a nebudu schopen je poslat na odpočinek. Zrovna jsem si koupil kozu," dodal. „Z odměny, kterou jsem dostal za ty tři."
„Vy lidé," zasmála se Rachael. „Kozy strašně smrdí."

„Jenom kozlové. Přečetl jsem si to v návodu, co jsem k ní dostal.“
„Vy jste ale opravdu unavený,“ řekla mu Rachael. „Vypadáte omámeně. Určitě víte, co děláte, když se pokoušíte o další tři Nexy-6 v jediném dni? Nikdo nikdy neposlal na odpočinek šest androidů během jednoho dne.“
„Franklin Powers,“ řekl Rick. „Asi před rokem, v Chicagu. Poslal jich na odpočinek sedm.“
„Ty zastaralé McMillanovy typy Y-4,“ řekla Rachael. „Tohle je něco jiného.“ Uvažovala. „Ricku, nemůžu to udělat. Ještě jsem ani nevečeřela.“
„Potřebuju tě,“ řekl. Jinak zemřu, dořekl v duchu, Vím to; Mercer to věděl; myslím, že ty to víš taky. A ztrácím čas, když tě přesvědčuju, přemýšlel. Androida nemůžete prosit; ničeho se tím nedosáhne.
Rachael řekla: „Promiň, Ricku, ale dnes večer to nejde. Budu muset odletět až zítra.“
„Androidí pomsta,“ řekl Rick.
„Cože?“
„Protože jsem tě nachytal na Voigt-Kampffovu stupnici.“
„Tohle si myslíš?“ řekla s rozšířenýma očima. „Opravdu?“
„Sbohem,“ řekl a chtěl zavěsit.
„Poslouchej,“ řekla Rachael rychle. „Ty vůbec nemyslíš hlavou.“
„To se ti zdá, protože vy, typy Nexus-6, jste chytřejší než lidé.“
„Ne, tomu opravdu nerozumím,“ vzdychla Rachael, „Přece poznám, že dneska v noci tu práci nechceš dělat - možná že ji nechceš dělat vůbec. Určitě chceš, abych ti umožnila poslat na odpočinek ty tři zbývající androidy? Nebo chceš, abych tě přesvědčila, abys to nezkoušel?“
„Přileť sem,“ řekl, „a najmeme si hotelový pokoj.“
„Proč?“
„Něco jsem se dneska doslechl,“ řekl chraptivě. „O určitých situacích, ve kterých se můžou octnout lidští muži a androidí ženy. Přileť dneska večer do San Franciska a já ty zbývající andíky nechám. Budeme dělat něco jiného.“
Zírala na něj a pak najednou řekla: „Oukej, přiletím. Kde se s tebou setkám?“
„U Svatého Františka. Je to jediný trochu slušný hotel, který v oblasti Zátoky pořád ještě funguje.“
„A ty nic nepodnikneš, dokud se tam nedostanu.“
„Budu sedět v hotelovém pokoji,“ řekl, „a sledovat v televizi Kámoše Bustera. Jako hosta tam měl v posledních třech dnech Amandu Wernerovou. Líbí se mi; mohl bych se na ni dívat až do smrti. Má prsa, který se přímo smějou.“ Potom zavěsil a chvíli seděl, v hlavě prázdno. Nakonec ho probrala zima v autě; otočil klíčkem od zapalování a o chvíli později už uháněl do centra San Franciska. Do hotelu Svatý František.
16. kapitola
Rick Deckard seděl v přepychovém, rozlehlém hotelovém pokoji a četl strojem psané popisy dvou androidů, Roye a Irmgard Batyových. V obou případech byly připojeny teleskopicky pořízené momentky, rozmazané barevné kopie byly sotva k rozeznání. Došel k závěru, že žena vypadá atraktivně. Ale Roy Baty, to je něco jiného. Něco horšího.
Lékárník na Marsu, četl. Nebo aspoň android, který vystupoval v tomhle postavení. Ve skutečnosti to byl pravděpodobně pomocník, zemědělský dělník s aspiracemi na něco lepšího. Mají androidi sny? ptal se Rick sám sebe. Jak je vidět, tak ano; proto občas zabíjejí své zaměstnavatele a utíkají sem. Lepší život, bez služby. Jako Luba Luftová; zpívala Dona Giovanniho & Le Nozze, místo aby se dřela na jalovém kamenitém poli. Na neobyvatelné kolonizované planetě.
Roy Baty (jak ho informoval popis) má agresivní, asertivní chování umělé autority. Dřívější zaměstnání neznámá, android nabídl skupině pokus o útěk, který ideologicky odůvodnil okázalou fikcí o posvátnosti takzvaného androidího ‚života'. Dále tenhle android kradl různé drogy podporující prolínání myslí a experimentoval s nimi, a když ho chytili, tvrdil, že tak chtěl androidům poskytnout skupinovou zkušenost podobnou mercerismu, která, jak zdůraznil, zůstává androidům nedosažitelná.
Popis měl v sobě něco patetického. Hrubý, chladný android doufá, že zažije zkušenost, ze které, vzhledem k úmyslně vestavěnému defektu, zůstává vyčleněný. Ale Rickovi nemohlo být Roye Batyho líto; z Davových poznámek pochytil, že se kolem tohoto androida vznáší jakási odpudivá atmosféra. Baty se pokusil násilnými prostředky prožít fúzní zkušenost - a když se mu to nepodařilo, zesnoval vraždu několika lidských bytostí… následoval let na Zemi. A potom, do dnešního dne, z původních osmi androidů jeden po druhém odpadal, až zbyli jenom tři. A ti, zvlášť nadaní členové ilegální skupiny, měli také svoje dny sečteny, protože když se nepodaří úkol splnit jemu, podaří se to někomu jinému. Všeho dočasu, pomyslel si. Cyklus života. Tady končí, poslední paprsky. Než přijde ticho smrti. Vnímal to v tomhle mikrovesmíru dokonale.
Dveře hotelového pokoje se rozletěly. „Hrozná cesta,“ vyhrkla Rachael Rosenová bez dechu, když vstoupila v dlouhém kabátě se vzorem rybích šupin, doplněném podobnou podprsenkou a šortkami; kromě velké, ozdobné kabelky nesla papírový sáček. „To je ale hezký pokoj.“ Podívala se na hodinky. „Ani ne za hodinu; dobrý čas. Podívej se.“ Zvedla papírový sáček. „Koupila jsem láhev. Bourbon.“
Rick řekl: „Nejhorší z těch osmi je pořád ještě naživu. Ten, který je zorganizoval.“ Podal jí popis Roye Batyho; Rachael položila sáček a přijala strojopis.
„Víš, kde je?“ zeptala se, když dočetla.
„Mám číslo domu. Na předměstí, kde se pravděpodobně zdržuje pár zničených speciálů, kriplů a jiných chudáků, a žijí jejich způsobem života.“
Rachael natáhla ruku. „Podíváme se na ty ostatní.“
„Obě jsou ženy.“ Podal jí kopie, na jedné byl popis Irmgard Batyové, na druhé popis androidky, která si říkala Pris Strattonová.

Když se Rachael podívala na poslední papír, řekla: „Ach -“ odhodila kopie, přešla k oknu a zahleděla se dolů na San Francisco. „Myslím, že tě ten poslední dostane. Možná ne; možná je ti to jedno.“ Zbledla a hlas se jí třásl. Najednou byla hrozně neklidná.
„Co si to prosím tě mumláš?“ Sbíral papíry, prohlížel si je, zajímalo ho, co Rachael tak rozrušilo.
„Otevřeme ten bourbon.“ Rachael odnesla tašku do koupelny, vzala dvě sklenky, vrátila se; pořád vypadala rozčileně a nejistě - a starostlivě. Cítil, jak její skryté myšlenky uhánějí; byly patrné na jejím zamračeném, napjatém obličeji. „Mohl bys to otevřít?“ zeptala se. „Stojí celé jmění, to poznáš. Není syntetická; je předválečná, pravá žitná.“
Vzal láhev, otevřel ji, nalil bourbon do dvou nízkých sklenek. „Řekni mi, co se děje,“ naléhal.
Rachael kývla: „Při tom rozhovoru jsi řekl, že jestli přiletím dnes večer, necháš ty andíky na pokoji. ‚Budeme dělat něco jiného,' to jsi řekl. Ale jsem tady -“
„Řekni mi, co tě rozrušilo,“ skočil jí do řeči.
Rachael se na něj vyzývavě zahleděla a odpověděla: „Řekni mi, co budeš dělat místo rozčilování se kvůli těm posledním třem andíkům.“ Svlékla si kabát, odnesla ho do šatny a pověsila ho. Takže mel poprvé příležitost důkladně a dlouze si ji prohlížet.
Rachaeliny proporce, to si všiml okamžitě, byly zvláštní; hlava s mohutnou hřívou tmavých vlasů se zdála veliká a tělo s drobnými ňadry vypadalo hubeně, skoro dětsky. Ale její velké oči s dokonalými řasami mohly patřit jenom dospělé ženě; tady podobnost s nedorostlým děvčátkem končila. Rachael našlapovala velmi lehce na špičky nohou a její paže se při pohybu ohýbaly v lokti; to je držení, uvažoval, ostražitého cromagnonského lovce. Žádné zbytečné maso, ploché břicho, malý zadek i prsa - Rachael byla modelována podle keltského typu, anachronického a atraktivního. Její nohy, štíhlé, neutrální, nesexuální, v krátkých kalhotách, nijak zvlášť zaoblené dospělými křivkami. Přesto byl celkový dojem dobrý. I když určitě budila dojem dívky, ne ženy. Až na ty neklidné, bystré oči.
Usrkl bourbon; jeho sílu, panovačnou silnou chuť a vůni už skoro zapomněl a měl potíže polknout. Naproti tomu Rachael se svou sklenkou neměla potíže.
Usadila se na posteli a nepřítomně hladila prostěradlo; z jejího výrazu se teď dala vyčíst špatná nálada. Postavil sklenku na noční stolek a usadil se vedle ní. Pod jeho velkou vahou se postel zhoupla a Rachael se posunula.
„Co je?“ zeptal se. Vzal ji za ruku; byla studená, kostnatá, trochu vlhká. „Co tě rozčililo?“
„Ten poslední Nexus-6,“ řekla Rachael s námahou. „Je stejný typ jako já.“ Hleděla dolů na prostěradlo, našla nit a začala ji muchlat do kuličky. „Nevšiml sis toho popisu? Na mě se hodí taky. Možná se češe a obléká jinak - možná si koupila paruku. Ale až ji uvidíš, tak poznáš, co myslím.“ Trpce se zasmála. „Je dobře, že společnost přiznala, že jsem andík; jinak bys třeba zešílel, kdybys Pris Strattonovou zahlédl. Nebo by sis myslel, že jsem to já.“
„Proč ti to tak vadí?“
„Sakra, budu přece poblíž, když ji budeš posílat na odpočinek.“
„Třeba ne. Třeba ji nenajdu.“
Rachael řekla: „Znám psychologii Nexu-6. Proto jsem tady; proto ti můžu pomoct. Ti poslední tři jsou všichni pohromadě. Drží se toho porouchaného, který si říká Roy Baty. On bude řídit jejich hlavní, konečnou obranu, ve které půjde o všechno.“ Zkřivila rty. „Ježíši.“
„Hlavu vzhůru,“ zašeptal; vzal její ostrou malou bradu do dlaně a zvedl jí hlavu, takže se na něj musela podívat. To jsem zvědavý, jaké to je, políbit androidku, řekl si. Naklonil se trochu vpřed a políbil suché rty. Nenásledovala žádná reakce; Rachael zůstala netečná. Jako by to na ni neudělalo žádný dojem. Ale přesto měl jiný pocit. Nebo to možná bylo zbožné přání.
„Škoda,“ řekla Rachael, „že jsem to nevěděla, ještě než jsem přišla. Nepřiletěla bych sem. Myslím, že žádáš příliš mnoho. Víš, co cítím? K té androidce Pris?“
„Empatii,“ řekl.
„Něco takového. Ztotožnění; tam směřuji. Můj Bože; možná že se to stane. V tom zmatku pošleš na odpočinek mě, ne ji. A ona se může vrátit do Seattlu a žít mým životem. Takhle mi nikdy nebylo. Jsme stroje, vyrábějí nás jako uzávěry lahví. Je to jenom iluze, že já - osobně já - opravdu existuju; jsem jenom ukázka jednoho typu.“ Otřásla se.
Nemohl si pomoci, ale pobavilo ho to; Rachael začala být sentimálně plačtivá. „Mravenci tohle necítí,“ řekl, „a jsou fyzicky totožní.“
„Mravenci. Ti necítí nic.“
„Identická lidská dvojčata. Ta ne-“
„Ale ta se ztotožňují jedno s druhým; chápu to tak, že mají empatické, zvláštní pouto.“ Vstala a trochu nejistě přešla k láhvi bourbonu; dolila si sklenku a rychle ji vypila. Chvíli se jen tak potloukala po pokoji, obočí zachmuřeně sevřené, a pak jakoby náhodou zabrousila k němu a sedla si zpátky na postel; přehodila nohy na pelest, natáhla se a opřela se o tlusté polštáře. Vzdychla. „Zapomeň na ty tři andíky.“ V hlase měla plno únavy. „Jsem tak utahaná, asi z té cesty. A ze všeho, co jsem se dneska dozvěděla. Chci jenom spát.“ Zavřela oči. „Jestli zemřu,“ zamumlala, „možná se znovu narodím, až Rosenova společnost vyrobí další jednotku mého typu.“ Otevřela oči a hrozivě se na něj podívala. „Víš,“ řekla, „proč jsem opravdu přišla? Proč Eldon a ostatní Rosenovi - ti lidi - chtěli, abych s tebou šla?“
„Pozorovat,“ řekl. „Přesně zjistit, co Nexus-6 dělá, že ho to prozradí při Voigt-Kampffově testu.“
„Při testu nebo jindy. Všechno, čím se nějak liší. Všechno ohlásím a společnost modifikuje zygoty DNS. A pak budeme mít Nexus-7. A až se i ten nechá chytit, budeme znovu modifikovat a nakonec společnost bude mít typ, který bude nerozpoznatelný.“
„Víte o Boneliho reflexním testu?“ zeptal se. „Taky pracujeme na spinálních gangliích. Jednoho dne i Boneliho test zahalí šedivý plášť duchovního zapomnění.“ Krotce se usmívala - v kontrastu ke svým slovům. V té chvíli nedokázal rozeznat, do jaké míry mluví vážně. Téma, které otřásá celým světem ale lebce se o něm vtipkuje; možná je to androidí

vlastnost, pomyslel si. Žádné citové uvědomění, žádné vycítění skutečného významu toho, co řekla. Jenom duté, formální definice různých termínů.
A co víc, Rachael ho začala dráždit. Nepostřehnutelně přešla od nářků nad svým postavením k posměškům na postavení, v jakém se nacházel on.
„Jdi do háje," řekl.
Rachael se smála. „Jsem opilá. Nemůžu s tebou jít, Jestli odejdeš -" Odmítavě mávla rukou. „Zůstanu tady a vyspím se a ty mi pak můžeš povědět, co se stalo."
„Až na to," řekl, „že žádné pak nebude, protože Roy Baty mě sejme."
„Ale já ti nemůžu nijak pomoct, protože jsem opilá. Stejně znáš pravdu, tvrdou a nespravedlivou pravdu. Jsem jenom pozorovatel a nezasáhnu, abych tě zachránila; nezajímá mě, jestli tě Roy Baty sejme nebo ne. Zajímá mě, jestli někdo sejme mě." Doširoka otevřela oči. „Kristepane, jsem empatická sama vůči sobě. A koukni, jestli půjdu do toho pobořeného domu na předměstí -" Natáhla se a hrála si s knoflíky u jeho košile; pomalu a obratně je začala rozepínat.
„Neodvážím se tam jít, protože androidi nejsou vůči sobě loajální a já vím, že mě ta zatracená Pris Strattonová zničí a zaujme moje místo. Chápeš? Sundej si kabát."
„Proč?"
„Abychom mohli jít do postele," řekla Rachael.
„Koupil jsem černou nůbijskou kozu," řekl. „Musím poslat na odpočinek další tři andíky. Musím dodělat svou práci a vrátit se domů k ženě." Vstal a obešel postel k láhvi bourbonu. Pozorně si nalil druhou skleničku; ruce, jak si všiml, se mu nepatrně třásly. Pravděpodobně únavou. Oba, uvědomil si, jsme unavení. Příliš unavení na to, abychom lovili tři andíky, mezi kterými čeká na ránu ten nejhorší z celé skupiny.
Najednou si uvědomil, že cítí zřetelný, nepopiratelný strach z toho hlavního androida. Všechno to záviselo na Batym - od začátku. Až dosud se setkával a posílal na odpočinek stále zlověstnější podoby Batyho. A teď přijde sám Baty. Když na to pomyslel, cítil, jak jeho strach roste; prostoupil ho celého, když mu teď dovolil, aby vstoupil do jeho vědomí. „Teď bez tebe nemůžu odejít," řekl Rachael. „Nemůžu tady ani zůstat. Polokov šel po mně; Garland mě skoro dostal."
„Myslíš, že tě Roy Baty najde?" Postavila prázdnou sklenku a naklonila se dopředu, sáhla si za záda a rozepjala si podprsenku. Rázně z ní vyklouzla, a pak stála a pohupovala se, zubila se, protože se motala. „V kabelce," řekla, „mám přístroj, který nám na Marsu vyrobili jako bez -" Zašklebila se. „Bezpečnostní tentonoc, -nonc, když nově vyrobený andík prochází běžnými prohlídkami. Najdi to. Připomíná to škebli. Uvidíš."
Začal prohledávat kabelku. Stejně jako lidská žena i Rachael měla každou myslitelnou věc schovanou v kabelce; přehraboval se jí donekonečna.
Mezitím Rachael odkopla střevíce a rozepjala si šortky; balancovala na jedné noze, zachytila shozený kus oděvu nohou a hodila ho na druhou stranu pokoje. Pak znovu padla do postele, kde se převalovala a šátrala po skleničce, až ji neobratně shodila na koberec. „Kruci," řekla a znovu se nejistě postavila; stála jen v kalhotkách a sledovala ho, jak se jí hrabe v kabelce, a pak, velice pozorně a pečlivě, shrnula deky, vklouzla l pod ně a přetáhla je přes sebe.
„Je to ono?" Zvedl kovovou kuličku s vyčnívající j trubičkou.
„Tím uvedesp androida do katalepsie," řekla Rachael s očima zavřenýma. „Na několik vteřin. Zarazí mu to dýchání; tobě taky, ale lidé můžou fungovat bez dýchání - píchání? - několik minut, ovšem andíkův bloudivý nerv -"
„Já vím." Narovnal se. „Androidí autonomní nervový systém není tak pružný při zapojování a vypojování jako náš. Ale jak jsi řekla, tohle by fungovalo jenom pět nebo šest vteřin."
„To je dost dlouho na to," zamumlala Rachael, „aby ti to zachránilo život. Podívej se -" Zvedla se a posadila se na posteli. „Jestli se tu Roy Baty ukáže, můžeš to držet v ruce a můžeš zmáčknout ten výčnělek. A zatímco Roy Baty ztuhne, protože nebude mít zásoby kyslíku v krvi a jeho mozkové buňky se budou ničit, můžeš zabít Roye Batyho laserovou pistolí."
„Ty máš taky laserovou pistoli," řekl. „V kabelce."
„Je to napodobenina. Androidi -" zívla, oči pevně zavřené, „- nemůžou mít laserové pistole." Přešel k posteli. Rachael se vrtěla, dokud se jí nepodařilo převrátit se na břicho, obličej zabořený do bílého prostěradla. „Tohle je čistá, nóbl panenská postel," prohlásila. „Jenom čisté, nóbl dívky, které -" Zamyslela se. „Androidi nemůžou mít děti," řekla potom. „Přicházíme o něco?" Svlékl ji. Odhalil její bledé, chladné slabiny. „Přicházíme o něco?" opakovala Rachael. „Já opravdu nevím; nemůžu to nijak posoudit. Jaké to je, mít dítě? Jaké to je, narodit se? My se nerodíme; my nevyrůstáme; namísto abychom umřeli na nemoc nebo věkem, vyčerpáme se jako mravenci. Zase mravenci; to jsme my. Ty ne; já. Chitinové reflexní mašiny, které nejsou doopravdy živé." Otočila hlavu na stranu a řekla hlasitě: „Nejsem živá! Nejdeš do postele se ženou. Nebuď zklamaný, oukej? Už ses někdy miloval s androidkou?"
„Ne," řekl a sundával si košili a kravatu. „Vyrozuměla jsem - řekli mi -, že když o tom moc nepřemýšlíš, je to docela přesvědčivé. Ale - jestli na to budeš moc myslet, jestli si uvědomíš, co děláš - tak ti to nepůjde. Ehm, z fyziologických důvodů." Sklonil se a políbil ji na holé rameno. „Díky, Ricku," řekla bezbarvě, „Ale pamatuj si: nemysli na to, prostě to dělej. Nepřestávej a nefilozofuj, protože z filozofického hlediska je to smutné. Pro nás oba."
„Pořád ještě chci potom jít hledat Roye Batyho. Budu tě tam potřebovat. Vím, že ta laserová pistole, kterou máš v kabelce, je -"
„Myslíš, že kvůli tobě pošlu ty tvoje andíky na odpočinek?"
„Myslím, že přes to, co jsi řekla, mi pomůžeš, jak budeš moct. Jinak bys tu v té posteli neležela."
„Miluju tě," řekla Rachael. „Kdybych vstoupila do pokoje a uviděla tam sofa potažené tvou kůží, zabodovala bych vysoko ve Voigt-Kampffově stupnici."
Dnes, někdy během noci, přemýšlel, když vypínal lampičku, pošlu na odpočinek Nexus-6, který vypadá přesně jako

tahle nahá dívka. Můj ty Bože, pomyslel si; dopadl jsem tak, jak Phil Resch řekl. Jdi s ní nejdřív do postele, vzpomněl si. Pak ji zabij. „Já nemůžu," řekl a couvl od postele.
„To je škoda," řekla Rachael. Její hlas zakolísal.
„Ne kvůli tobě. Kvůli Pris Strattonové; kvůli tomu, co s ní musím udělat."
„Nejsme stejné. Mě Pris Strattonová nezajímá. Poslechni." Rachael se v posteli zavrtěla a posadila se; v šeru sotva rozeznal její skoro plochou, úhlednou postavu. „Pojď se mnou do postele a já Strattonovou pošlu na odpočinek. Oukej? Protože nesnesu, abych se dostala tak daleko a pak -"
„Děkuju ti," řekl; zaplavila ho vděčnost - nepochybně díky bourbonu - a sevřela mu hrdlo. Dva, pomyslel si. Teď už mám poslat na odpočinek jenom dva; jenom Batyovy. Udělá to Rachael doopravdy? Určitě. Androidi takhle myslí a fungují. Jenomže se nikdy s ničím takovým nesetkal.
„Krucinál, pojď do postele," řekla Rachael.
Šel do postele.

17. kapitola

Potom si užívali velikého luxusu: Rick objednal u pokojové služby kávu. Dlouho seděl v objetí pohovky se zelenými, černými a zlatými listy, usrkával kávu a přemýšlel o následujících několika hodinách. Rachael si v koupelně pobroukávala a prozpěvovala a cákala pod horkou sprchou.
„Udělals dobrý obchod," zavolala, když zavřela kohoutek; kapala z ní voda, vlasy měla svázané gumičkou, a tak se zjevila nahá a růžová ve dveřích koupelny. „My androidi nemůžeme ovládat naše fyzické, smyslové vášně. Pravděpodobně jsi to věděl; podle mého názoru jsi mě využil." Přesto se nezdálo, že se zlobí. Spíš se rozveselila a vypadala lidsky, jako každé děvče, které kdy poznal. „Opravdu musíme sledovat ty tři andíky dnes v noci?"
„Ano," řekl. Já mám poslat na odpočinek dva, pomyslel si; jeden je pro tebe. Jak Rachael řekla, uzavřeli obchod.
Rachael si kolem těla omotala velkou bílou osušku a řekla: „Líbilo se ti to?"
„Ano."
„Šel bys ještě někdy do postele s androidem?"
„Kdyby to bylo děvče. Kdyby ti bylo podobné."
Rachael řekla: „Víš, jakou délku života má humanoidní robot jako já? Jsem na světě už dva roky. S kolika mám ještě počítat?"
Po chvilce zaváhání řekl: „Ještě asi se dvěma."
„Nepodařilo se jim ten problém vyřešit. Myslím nahrazování buněk. Trvalá nebo aspoň částečná obnova. No, tak to chodí." Energicky se začala utírat. Z tváře se jí vytratil jakýkoli výraz.
„Promiň," řekl Rick.
„Kruci," řekla Rachael. „Neměla jsem se o tom vůbec zmiňovat. Každopádně to lidi chrání před amortizací a životem s androidem."
„A tohle se týká i vás, typů Nexus-6?"
„To je metabolismem. Ne mozkovou jednotkou." Vyběhla ven, navlékla si kalhotky a začala se oblékat. Oblékl se také. Pak společně, aniž příliš mluvili, vyjeli na střechu, kde příjemný lidský posluha v bílém obleku zaparkoval jeho vznášedlo.
Když směřovali na předměstí San Farnciska, řekla Rachael: „Je hezká noc."
„Moje koza už asi spí," uvažoval. „Nebo jsou kozy možná noční zvířata. Některá zvířata nespí nikdy. Ovce třeba, aspoň jsem to nikdy nepoznal; kdykoli se na ni podíváš, dívá se na tebe taky. Čeká, že dostane žrát."
„Jakou máš ženu?"
Neodpověděl.
„Máš-"
„Kdybys nebyla androidka," přerušil ji Rick, „kdybych si tě mohl legálně vzít, udělal bych to."
Rachael řekla: „Nebo bychom mohli žít v hříchu, až na to, že nejsem živá."
„Právně ne. Ale ve skutečnosti jsi. Biologicky. Nejsi vyrobená z tranzistorových obvodů jako umělé zvíře; jsi organická bytost." A za dva roky, pomyslel si, se vyčerpáš a zemřeš. Protože jsme nedokázali vyřešit problém obnovy buněk, jak jsi zdůraznila. Takže to asi stejně nemá cenu.
Tohle je můj konec, řekl si. Jako nájemného lovce. Po Batyových už nebude nikdo. Po tomhle večeru ne.
„Vypadáš tak smutně," řekla Rachael.
Natáhl ruku a dotkl se její tváře.
„Už nebudeš schopný dál lovit androidy," řekla klidně. „Netvař se tak smutně. Prosím."
Beze slova na ni hleděl.
„Žádný nájemný lovec nepokračoval," řekla Rachael. „Po tom, co byl se mnou. Až na jednoho. Velmi cynický muž. Phil Resch. Je to hlupák; dělá na vlastní pěst."
„Chápu," řekl Rick. Pocítil ochablost. Naprostou.
V celém těle.
„Ale tenhle výlet," řekla Rachael, „nebude úplně marný, protože se setkáš se skvělým, inteligentním mužem."
„S Royem Batym," řekl. „Znáš je všechny?"
„Znala jsem je všechny, když ještě existovali. Teď znám tři. Snažili jsme se tě dnes ráno zastavit, než jsi začal podle seznamu Dava Holdena. Znovu jsem to zkusila těsně předtím, než se k tobě dostal Polokov. Ale potom jsem musela čekat."
„Dokud jsem se nesesypal," řekl. „A nemusel ti zavolat."
„Luba Luftová a já jsme byly blízké, velmi blízké přítelkyně, skoro dva roky. Co sis o ní myslel? Líbila se ti?"

„Líbila se mi.“
„Ale zabil jsi ji.“
„Zabil ji Phil Resch.“
„Ach, takže Phil tě doprovodil zpátky do opery. To jsme nevěděli; tou dobou se naše spojení přerušilo. Jenom jsme věděli, že byla zabitá; přirozeně jsme předpokládali, že jsi to udělal ty.“
„Myslím,“ řekl, „že podle Davových poznámek bych mohl pořád ještě pokračovat a poslat Roye Batyho na odpočinek. Ale možná už ne Irmgard Batyovou.“ A taky ne Pris Strattonovou, pomyslel si. Ani teď ne; i když jsem se dozvěděl tohle všechno. „Takže všechno, co se odehrálo v tom hotelu,“ řekl, „bylo -“
„Společnost,“ řekla Rachael, „chtěla, abych se setkala se všemi nájemnými lovci tady a v Rusku. Zdá se, že je to účinná metoda… z důvodů, kterým úplně nerozumíme. To jsou zase ty naše limity.“
„Pochybuju, že to funguje tak často nebo tak dobře, jak říkáš,“ řekl zastřeně.
„Ale u tebe ano.“
„Uvidíme.“
„Já už to vím,“ řekla Rachael. „Když jsem uviděla v tvé tváři ten výraz, ten smutek. Čekala jsem na něj.“
„Kolikrát jsi to už udělala?“
„Nepamatuju se. Sedmkrát, osmkrát. Ne, myslím, že devětkrát.“ Přikývla - nebo spíš přikývlo to. „Ano, devětkrát.“
„Je to hodně otřepaný nápad,“ řekl Rick.
Rachael polekaně řekla: „C-cože?“
Odtlačoval od sebe kormidlo a naváděl auto na sestupnou křivku. „Prostě to na mě tak působí. Zabiju tě,“ řekl. „A půjdu na Roye a Irmgard Batyovy a na Pris Strattonovou sám.“
„Proto přistáváš?“ Pohotově dodala: „Jenom klid; jsem majetek, legální majetek společnosti. Nejsem uprchlý android, který sem utekl z Marsu; nejsem stejná třída jako ti ostatní.“
„Ale,“ řekl, jestli dokážu zabít tebe, dokážu zabít i je.“
Její ruce vklouzly do nadité, přecpané kabelky; horečně ji prohledávala, pak se vzdala. „Zatracená kabelka,“ vybuchla zuřivě. „Nikdy v ní nic nenajdu. Zabiješ mě tak, aby to nebolelo? Udělej to pečlivě. Když se nebudu bránit; oukej? Slibuju, že se nebudu bránit. Souhlasíš?“
Rick uvažoval: „Teď už chápu, proč Phil Resch říkal to, co říkal. Vůbec nebyl cynický; prostě se toho příliš mnoho dozvěděl. Když jsem tohle zažil - nemůžu ho obviňovat. Zdeformovalo ho to.“
„Jenomže nesprávným způsobem.“ Zdálo se, že už je navenek klidnější. Ale v hloubi pořád rozrušená a napjatá. Ten temný plamen však pohasínal; životní síla z ní vyprchávala, jak to často vídal u jiných androidů. Klasická rezignace. Mechanické, intelektuální smíření s tím, s čím by se pravý organismus - který má za sebou dvě miliardy let boje o přežití a vývojových útrap - nedokázal nikdy vyrovnat.
„Je mi nanic z toho, jak se vy androidi vzdáváte,“ řekl divoce. Auto v té chvíli skoro zachytilo o zem; musel trhnout volantem k sobě, aby se vyhnul nárazu. Brzdil, až se mu podařilo po mnohém potácení a kodrcání zastavit; vypnul motor a vytáhl laserovou pistoli.
„Do týlní kosti, dozadu do hlavy.“ řekla Rachael, „Prosím.“ Otočila se, aby se nemusela dívat na laserovou pistoli; paprsek jí pronikne nepozorovaně.
Rick odložil laserovou pistoli a řekl: „Nemůžu udělat to, co řekl Phil Resch.“ Znovu nahodil motor a o chvíli později už zase letěli.
*
„Jestli to chceš vůbec někdy udělat, „řekla Rachael, „udělej to hned. Nenech mě čekat.“
„Nezabiju tě.“ Řídil auto znovu směrem do centra San Franciska. „Tvoje auto je u Svatého Františka, že? Nechám tě tam vystoupit a pak můžeš odletět do Seattlu.“ Tím řekl všechno, co měl na srdci; řídil mlčky.
„Díky, že jsi mě nezabil,“ řekla Rachael.
„Sakra, sama jsi řekla, že ti stejně zbývají dva roky života. A mně padesát. Budu žít pětadvacetkrát déle než ty.“
„Ale teď se na mě díváš zle,“ řekla Rachael. „Kvůli tomu, co jsem udělala.“ Vrátila se jí sebejistota; její litanie nabrala na tempu. „Dopadl jsi jako ti ostatní, Ti nájemní lovci před tebou. Pokaždé se rozzuří a vyhrožují, že mě zabijou, ale když na to přijde, nemůžou to udělat. Stejně jako ty, zrovna teď.“ Zapálila si cigaretu a s úlevou vdechla kouř. „Uvědomuješ si, co to znamená, že? Znamená to, že jsem měla pravdu; už nedokážeš zabít žádného androida; nejenom mě, ale ani Battyovy a Strattonovou. Takže se vrať domů ke své koze. A trochu si odpočiň.“ Najednou si rukou cosi bleskově smetla z kabátu. „Ajaj! Spadl mi popel z cigarety - á, už je pryč.“ Znovu klesla do sedadla a uvolnila se.
Mlčel.
„Ta koza,“ řekla Rachael. „Miluješ tu kozu víc než mě. Pravděpodobně víc než vlastní ženu. Nejdřív je koza, pak manželka, a poslední ze všeho -“ Vesele se rozesmála. „Co můžeš dělat jiného než se smát!“
Neodpověděl. Chvíli letěli mlčky, potom Rachael zašátrala před sebou, našla rádio a zapnula ho.
„Vypni to,“ řekl Rick.
„Vypnout Kámoše Bustera a jeho Přátelské přátele? Vypnout Amandu Wernerovou a Oscara Scruggse? Zrovna je čas poslechout si Busterovo skvělé odhalení, na které konečně došlo.“ Nahnula se, aby ve světle rádia viděla na hodinky.
„Už brzo. Už jsi o tom slyšel? Pořád o tom mluví, chystá se na to -“
Rádio řeklo: „- a zrovínka vám chci lidičky říct, že tady sedím se svým Kámošem Busterem a dali jsme řeč a máme se fakticky moc fajn a celý napnutý každým cvaknutím hodin tady čekáme na něco, co, jak jsem pochopil, bude fakticky něco, nejdůležitější oznámení ze -“
Rick rádio vypnul. „Oscar Scruggs,“ řekl. „Hlas inteligentního muže.“
Rachael okamžitě natáhla ruku a rádio znovu zapnula . „Chci poslouchat. Budu poslouchat. Tohle je důležité, co musí

Kámoš Buster říct v dnešní šou.“ Z reproduktoru znovu zablábolil idiotský hlas, Rachael Rosenová se usadila a udělala si pohodlí. Uhlík její cigarety zářil ve tmě jako zadeček spokojené světlušky: klidné, nehybné znamení úspěchu Rachael Rosenové. Jejího vítězství nad ním.

18. kapitola

„Přines sem ostatní moje věci,“ nařídila Pris J. R. Isidorovi. „Chci hlavně televizi. Abychom si mohli poslechnout Busterovo odhalení.“

„Ano,“ souhlasila Irmgard Batyová s rozjasněnýma očima, podobná střelhbité, načechrané vlaštovce, potřebujeme televizi; dlouho jsme čekali na dnešní večer a teď už to brzo začne.“

Isidore řekl: „Na moji televizi se dá chytit jenom vládní kanál.“

Stranou, v rohu obývacího pokoje, usazený v hlubokém křesle, jako by tam zamýšlel zůstat navždycky, jako by se v tom křesle ubytoval, si Roy Baty říhl a pak řekl trpělivě: „My se chceme dívat na Kámoše Bustera a na jeho Přátelské přátele, lži. Nebo chceš, abych ti říkal J. R.? No, rozumíš? Takže půjdeš pro tu televizi?“

Isidore sám procházel prázdnou chodbou plnou ozvěn ke schodům. Ozařovalo ho stále mocné a silné štěstí, pocit, že je - poprvé ve svém nanicovatém životě - užitečný. Teď na mně závisejí jiní, jásal, když namáhavě scházel po schodech pokrytých prachem o patro níž.

A bude to pěkné, pomyslel si, vidět zase v televizi Kámoše Bustera, nejenom poslouchat rádio v dodávce. Je to pravda, uvědomil si; Kámoš Buster nám dnes odhalí svůj pečlivě dokumentovaný senzační objev. Takže díky Pris, Royovi a Irmgard budu moci sledovat to, co bude pravděpodobně nejdůležitější zprávou za spoustu let. No tohle, řekl si. Život pro J. R. Isidora rozhodně nabíral otáčky.

Vešel do bývalého Prisina bytu a odpojil televizi a anténu. Okamžitě vtrhlo dovnitř ticho; cítil, jak mu těžknou ruce. Když tu nebyli Batyovi a Pris, shledal, že nějak ochabuje, podivně se připodobňuje netečné televizi, kterou zrovna odpojil. Musíš být s jinými lidmi, pomyslel si. Abys vůbec žil. Tím chci říct, že než sem přišli, mohl jsem to vydržet, když jsem byl v domě sám. Ale teď se to změnilo. Nemůžeš se vrátit, pomyslel si, nemůžeš odejít od lidí zpátky k nelidem. V panice ho napadlo: Jsem na nich závislý. Díky Bohu, že zůstali.

Bude muset jít nadvakrát, aby přenesl Prisiny věci do bytu nahoře. Když potěžkal televizi, rozhodl se, že ji vezme první, pak odnese kufry a zbývající šaty.

O několik minut později už byl s televizí nahoře; se znecitlivělými prsty ji postavil na kávový stolek v obývacím pokoji. Batyovi a Pris netečně přihlíželi.

„V tomhle domě máme dobrý signál,“ oddechoval, když zapojoval zástrčku a anténu. „Když jsem dřív chytal Kámoše Bustera a jeho -“

„Jen to zapni,“ řekl Roy Baty. „A přestaň žvanit.“

Poslechl a spěchal zase ke dveřím. „Ještě jedna cesta,“ řekl, „a už to bude.“ Postával tam, hřál se v teple jejich přítomnosti.

„Fajn,“ řekla Pris bezbarvě.

Isidore znovu vyrazil. Myslím, že mě trochu využívají. Ale nestaral se o to. Přesto jsou to dobří přátelé, říkal si.

Když byl znovu dole, sesbíral dívčiny šaty, nacpal každý kousek do kufrů a pak se znovu tápavě šinul chodbou a nahoru po schodech.

Na schodu před ním se v prachu cosi malého pohybovalo.

Ihned kufry položil; bleskově vytáhl plastikovou lahvičku od léků, kterou, jako všichni ostatní, s sebou pro takové případy nosil. Pavouk, nepatrný, ale živý. Rozechvěle ho smetl do lahvičky, zacvakl čepičku - proděravělou pomocí jehly - a pevně lahvičku zavřel.

Nahoře, u dveří svého bytu, se zastavil, aby nabral dech.

„- ano pane, lidičky; teď přišel čas. Tady je Kámoš Buster, který doufá a věří, že jste dychtiví stejně jako já být svědky objevu, který jsem učinil a který byl mimochodem ověřen nejlepšími výzkumnými pracovníky, kteří pracovali přesčas celé týdny. Ohó, lidičky; už je to tadyl“

John Isidore řekl: „Našel jsem pavouka.“ Tři androidi vzhlédli, na okamžik přenesli pozornost od televizní obrazovky na něj.

„Podíváme se,“ řekla Pris. Natáhla ruku. Roy Baty křikl: „Nemluvte, když je Buster.“

„Nikdy jsem pavouka neviděla,“ řekla Pris. Vzala lahvičku od léků do dlaní a pozorovala stvoření uvnitř.

„Tolik nohou. Proč potřebuje tolik nohou, J.R.?“

„Pavouci jsou takoví,“ řekl Isidore a srdce mu bušilo; těžko se mu dýchalo. „Mají osm nohou.“

Pris vstala a řekla: „Víš, co si myslím, J.R.? Myslím, že všechny ty nohy nepotřebuje.“

„Osm?“ divila se Irmgard Batyová. „Proč by nevystačil se čtyřmi? Uřežeme mu čtyři a uvidíme.“ Rychle otevřela kabelku, vytáhla čisté, ostré manikůrové nůžky a podala je Pris.

J. R. Isidorem projela strašná hrůza. Pris odnesla lékovku do kuchyně a posadila se ke stolu, u kterého J. R. Isidore snídal. Odstranila z lahvičky víčko a vyklepla pavouka ven. „Asi nebude moct utíkat tak rychle,“ řekla, „ale tady přece není nic, co by si mohl chytit. Stejně umře.“ Sáhla po nůžkách.

„Prosím,“ vydechl Isidore.

Pris zvědavě vzhlédla. „Má nějakou cenu?“

„Netrapte ho,“ řekl sípavě. Úpěnlivě. Pris nůžkami ustřihla pavoukovi jednu nohu.

V obývacím pokoji mlel Kámoš Buster na televizní obrazovce: „Podívejte se na tuhle zvětšenou sekci pozadí. To je nebe, které obvykle vidíte. Počkejte, nechám Earla Parametera, vedoucího mého výzkumného týmu, aby vám vyložil svůj objev, který otřese světem.“

Pris odcvakla další nohu, hranou dlaně pavoukovi bránila v útěku. Usmívala se.
„Zvětšeniny videozáznamů," řekl nějaký nový hlas z televize, „byly podrobeny přísnému laboratornímu zkoumání a ukázalo se, že ten šedivý horizont a bledý měsíc, proti kterému se Mercer pohybuje, nejenomže není pozemský - je umělý!"
„Zmeškáš to!" zavolala Irmgard úzkostlivě na Pris; vběhla do kuchyňských dveří a uviděla, do čeho se Pris pustila.
„Ach, udělej to potom," řekla chlácholivě, „Tohle je tak důležité, co říkají; dokazuje to, že všechno, čemu jsme věřili -"
„Buď zticha," řekl Roy Baty.
„-je pravda," dokončila Irmgard.
Televize pokračovala: „„Měsíc' je namalovaný; na zvětšeninách, ze kterých jednu zrovna vidíte na obrazovce, jsou patrné tahy štětcem. A tady je dokonce důkaz, že ta řídká tráva a pustá, sterilní zem - snad dokonce i kameny vrhané na Mercera neviditelnými údajnými účastníky - jsou stejně tak kašírované. Je docela možné, že ve skutečnosti jsou ‚kameny' vyrobené z měkkého plastiku, který nezpůsobí autentické zranění."
„Jinými slovy," skočil mu Kámoš Buster do řeči, „Wilbur Mercer vůbec netrpí."
Vedoucí výzkumu řekl: „Nakonec se nám podařilo, pane Kámoši, vystopovat bývalého hollywoodského trikového specialistu, pana Wada Cortota, a ten přímo potvrdil, vzhledem k dlouholetým zkušenostem, že ‚Mercerem' by mohl být jenom nějaký příležitostný herec, pohybující se v dokonalé kulise. Cortot zašel dokonce tak daleko, že prohlásil, že poznává kulisy, které kdysi použil nyní už nečinný druhořadý režisér, se kterým před několika desetiletími Cortot několikrát pracoval."
„Takže podle Cortota," řekl Kámoš Buster, „nemůže být opravdu žádných pochyb,"
Pris právě pavoukovi odstřihla třetí nohu a pavouk se zuboženě plazil po kuchyňském stole a hledal cestu ven, cestu ke svobodě. Žádnou nenalézal.
„Abych byl upřímný, věřili jsme Cortotovi," řekl vedoucí výzkumu suchým, pedantickým hlasem, „a strávili jsme spoustu času zkoumáním fotografií příležitostných herců, kteří byli kdysi zaměstnáni v nyní nefunkčním hollywoodském filmovém průmyslu."
„A zjistili jste-"
„Poslouchejte," řekl Roy Baty. Irmgard upřeně sledovala televizní obrazovku a Pris přestala týrat pavouka.
„Našli jsme, mezi tisíci a tisíci fotografií, teď už velice starého muže, jmenuje se Al Jarry, který v předválečných filmech hrál spoustu menších rolí. Poslali jsme tým z naší laboratoře do Jarryho domova v East Harmony v Indianě. Ať to, co našli, popíše přímo jeden ze členů týmu." Ticho, pak nový hlas, stejně nevýrazný. „Dům na Lark Avenue v East Harmony je na spadnutí, zchátralý a na kraji města, kde kromě Al Jarryho nebydlí už nikdo. Pozval nás přátelsky dovnitř a posadil do obývacího pokoje, kde to páchlo jako ve stáji, všude plíseň a haraburdí. Telepatickými prostředky jsem prozkoumal zamlženou, roztříštěnou a nezřetelnou mysl Ala Jarryho, který seděl naproti mně."
„Poslouchejte," řekl Roy Baty, posunul se na krajíček křesla, jako by se chystal k útoku.
„Zjistil jsem," pokračoval technik, „že ten stařec skutečně udělal sérii krátkých patnáctiminutových videofilmů pro zadavatele, se kterým se nikdy nesetkal. A, jak jsme předpokádali, ‚kameny' byly z plastiku podobného gumě, ‚krev' byl kečup, a," technik se zachichotal, „jediné utrpení, které pan Jarry podstoupil, bylo to, že strávil celý den bez hltu whisky."
„Al Jarry," pronesl Kámoš Buster, jehož tvář se objevila na obrazovce. „Starý muž, který dokonce ani ve svých nejlepších letech nikdy nedosáhl ničeho, čeho bychom si on nebo my mohli vážit. Al Jarry udělal opakující se a hloupý film, vlastně celou sérii filmů, nevěděl pro koho - a dodneška to neví. Přívrženci mercerismu často říkali, že Wilbur Mercer není lidská bytost, že je to vlastně archetypální nadřazená entita, možná z jiné hvězdy. Nu, v jistém smyslu se tohle tvrzení ukázalo správné. Wilbur Mercer není lidská bytost, ve skutečnosti neexistuje. Svět, ve kterém stoupá vzhůru, je obyčejná, laciná, hollywoodská kulisa, která zmizela v haraburdí už před lety. A kdo si takhle kolosálně vystřelil z celé Sluneční soustavy? Přemýšlejte o tom chvíli, lidičky."
„To se asi nikdy nedozvíme," zamumlala Irmgard.
Kámoš Buster řekl: „To se asi nikdy nedozvíme. Ani si nedokážeme představit, jaké prapodivné důvody vedly k tomuhle podvodu. Ano, lidičky, podvodu, Mercerismus je podvod!"
„Myslím, že to víme," řekl Roy Baty. „Je to jasné. Mercerismus vznikl -"
„Ale uvažujte o tom," pokračoval Kámoš Buster, „Zeptejte se sami sebe, co to je, co mercerismus způsobuje. No, jestli máme věřit jeho početným vyznavačům, tak je to zážitek splynutí -"
„To je ta empatie, kterou lidé mají," řekla Irmgard „- mužů a žen po celé sluneční soustavě do jediné bytosti. Ale bytosti, která je ovladatelná takzvaným telepatickým hlasem ‚Mercera'. Všimněte si toho. Nějaký ambiciózní, politicky myslící rádoby Hitler by mohl-"
„Ne, je to ta empatie," řekla Irmgard živě. Pěsti zaťaté, poodešla do kuchyně, za Isidorem. „Není to způsob, jak dokázat, že lidé můžou dělat něco, co my ne? Protože když nemáme zážitek s Mercerem, máme jenom vaše slovo, že cítíte tu svou empatii, nějaké to společenství. Jak se má pavouk?" Naklonila se Pris přes rameno.
Pris odstřihla nůžkami další nohu. „Zbývají mu čtyři," řekla." Strčila do pavouka. „Nechce lízt. Ale mohl by."
Ve dveřích se objevil Roy Baty, zhluboka se nadechoval, na tváři výraz uspokojení. „A je to. Buster to řekl nahlas a skoro každý člověk v soustavě ho slyšel. ‚Mercerismus je podvod.' Celý ten zážitek empatie je podvod." Přišel blíž a zvědavě se zadíval na pavouka.
„Nechce lízt," řekla Irmgard.
„Já ho donutím." Roy Baty vytáhl krabičku sirek a jednu zapálil; přidržel ji blízko u pavouka, přibližoval ji stále víc, až se konečně pavouk mátožně odbelhal pryč.
„Měla jsem pravdu," řekla Irmgard. „Neříkala jsem, že by mohl chodit jenom po čtyřech nohách?" S očekáváním se

zahleděla na Isidora. „Co se děje?“ Dotkla se jeho paže a řekla: „O nic jste nepřišel; zaplatíme vám, co je v tom - jak se tomu říká? - Sidneyově katalogu. Netvařte se tak ponuře. Nemůže za to ten objev o Mercerovi? Ten výzkum? Haló, odpovězte.“ Úzkostně jím zatřásla.
„Zlobí se,“ řekla Pris. „Protože má empatickou krabičku. V druhém pokoji. Používáš ji, J. R.?“ zeptala se Isidora.
Roy Baty řekl: „Samozřejmě ji používá. Dělají to všichni - nebo dělali. Možná se teď začnou divit,“
„Myslím, že tímhle Mercerův kult neskončí,“ řekla Pris. „Ale zrovna v téhle chvíli je spousta lidí nešťastných.“
Isidorovi řekla: „Čekali jsme celé měsíce; všichni jsme věděli, že to přijde, tenhle Busterův vtípek,“ Zaváhala a pak řekla: „No, proč ne. Buster je jeden z nás.“
„Android,“ vysvětlovala Irmgard. „A nikdo to neví. Myslím nikdo z lidí.“
Pris nůžkami odstřihla pavoukovi další nohu. John Isidore ji najednou odstrčil a zvedl týrané stvoření. Odnesl je k dřezu a tam je utopil. Jeho myšlenky, naděje, se utopily taky. Stejně rychle jako pavouk.
„On se fakticky zlobí,“ řekla Irmgard nervózně, „Netvařte se tak, J. R. Proč nic neříkáte?“ Otočila se k Pris a k manželovi a řekla: „Hrozně mě rozčiluje, když tady tak stojí u umyvadla a nemluví; neřekl nic od chvíle, kdy jsme zapnuli televizi.“
„To není televizí,“ řekla Pris. „Je to tím pavoukem. Že ano, Johne R. Isidore? Však ho to přejde,“ řekla k Irmgard, která odešla do druhého pokoje a vypnula televizi.
Roy Baty pozoroval Isidora s lehkým pobavením a řekl: „Už je po všem, lži. Pro mercerismus, myslím.“ Nehty se mu podařilo vytáhnout mrtvolku pavouka z dřezu, „Tohle byl možná poslední pavouk,“ řekl. „Poslední žijící pavouk na Zemi.“ Uvažoval. „V tom případě je po všem taky pro pavouky.“
„Mně - mně není dobře,“ řekl Isidore. Z kuchyňské skříňky vytáhl šálek; chvíli stál a potěžkával ho -nevěděl přesně, jak dlouho. A pak řekl Roy Batymu: „Nebe za Mercerem je jenom namalované? Není skutečné?“
„Viděl jsi přece na obrazovce zvětšeniny,“ řekl Roy Baty. „Tahy štětcem.“
„Mercerismus neskončil,“ řekl Isidore. Ty tři androidy sužovala nějaká nemoc, něco hrozného. Ten pavouk, pomyslel si. Možná to byl poslední pavouk na Zemi, jak řekl Roy Baty. A ten pavouk je pryč; Mercer je pryč; viděl prach a zkázu v bytě, která se prostírala všude - slyšel, jak se haraburdí blíží, konečný chaos veškerého řádu, nepořádek, který nakonec zvítězí. Rostl kolem něj, jak tak stál a držel prázdný keramický hrníček; skříňky v kuchyni vrzaly a štěpily se a on cítil, jak ztrácí půdu pod nohama.
Natáhl ruku a dotkl se zdi. Ruka strhla omítku; šedivé částečky zavířily a padaly dolů, úlomky omítky připomínaly radioaktivní prach venku. Posadil se ke stolu a nohy židle, podobné shnilým dutým trubkám, se ohnuly; rychle vstal, položil hrnek a snažil se židli spravit, snažil se narovnat ji zpátky do správného tvaru. Židle se mu v rukách rozpadla, šrouby, které předtím spojovaly její součásti, se utrhly a volně visely. Viděl, jak keramický hrníček na stole praská; jemná pavučina prasklin rostla jako šlahouny vinné révy, pak z okraje hrníčku odpadla šupinka a pod ní se ukázala drsná, neglazovaná vrstva.
„Co to dělá?“ dolehl k němu z dálky hlas Irmgard Batyové. „Všechno rozbíjí! Isidore, přestaň -“
„Já to nedělám,“ řekl. Nejistě přešel do obývacího pokoje, aby byl sám sebou; stál u potrhané pohovky a hleděl na žlutou flekatou stěnu se skvrnami po mrtvých štěnicích, které tam kdysi lezly, a znovu pomyslel na mrtvolu pavouka se čtyřma zbývajícíma nohama. Všechno je tady staré, uvědomil si. Dávno se to začalo hroutit a nezastaví se to. Mrtvola pavouka zvítězila.
V proláklině, vzniklé zborcením podlahy, se ukázaly kusy zvířat, hlava vrány, vyschlé ruce, které možná kdysi patřily opičkám. Kousek stranou stál osel, nehýbal se, a přesto bylo vidět, že je živý; aspoň se ještě nezačal rozkládat. Isidore se k němu vydal, cítil, jak mu pod nohama křupají dlouhé kosti, vyschlé jako tráva. Ale než k oslovi došel - to stvoření patřilo k jeho nejmilovanějším -, shora se snesla lesklá modrá vrána a usadila se na oslově netečné tlamě. Nedělej to, řekl hlasitě, ale vrána rychle vyklovla oslovi oči. Zase, pomyslel si. Zase se mi to stalo. Budu tady dole hodně dlouho, uvědomil si. Stejně jako předtím. Vždycky to trvá dlouho, protože tady se nikdy nic nemění; zlom přijde, až se nebude nic rozpadat.
Zaševelil suchý vítr, kolem něj se sesouvaly hromady kostí. Dokonce i vítr je ničí, povšiml si. V tomhle stadiu. Těsně předtím, než zanikne čas. Kéž bych si vzpomněl, jak se odsud dostanu, pomyslel si. Díval se nahoru a neviděl nic, čeho by se mohl zachytit.
Mercere, řekl hlasitě. Kdepak jsi teď? Tohle je hrobový svět a já jsem v něm zase, ale tentokrát zde nejsi se mnou.
Cosi mu přelezlo přes nohu. Klekl si a hledal - našel to, protože se to hýbalo jen pomalu. Zmučený pavouk, trhavě klopýtal na zbylých nohách; zvedl ho a podržel na dlani. Kosti, uvědomil si, proměnily se; pavouk zase žije. Mercer je určitě nablízku.
Zadul vítr, lámal a rozhazoval zbývající kosti, ale on cítil Mercerovu přítomnost. Pojď sem, říkal Mercerovi. Přelez mi přes nohu nebo najdi jiný způsob, jak ke mně přijdeš. Oukej? Mercere, myslel si. Hlasitě řekl: „Mercere!“
Krajinou se kutálely chomáče trávy poháněné větrem; tráva se zavrtávala do zdí kolem něj a prorůstala stěnami, dokud se neproměnila ve spory. Spory se zvětšovaly, štěpily a praskaly v zasažené oceli a kusech betonu, ve které se stěny rozpadly. A když stěny zmizely, zůstala poušť; po všem nakonec zůstala poušť; Až na křehkou, zamlženou postavu Mercera; stařec stál čelem k němu, na tváři klidný výraz.
„Je to nebe namalované?“ zeptal se Isidore. „Opravdu tam jsou tahy štětcem, které se při zvětšení ukážou?“
„Ano,“ řekl Mercer.
„Já je nevidím.“
„Jsi příliš blízko,“ řekl Mercer. „Musel bys být hodně daleko, jako androidi. Mají lepší rozhled.“
„Proto tvrdí, že jste podvod?“
„Já jsem podvod,“ řekl Mercer. „Jsou upřímní; skutečně provedli výzkum. Z jejich hlediska jsem dávno penzionovaný příležitostný herec Al Jarry. Celý jejich objev je pravdivý. Mluvili se mnou u mě doma, jak tvrdí; řekl jsem jim, co chtěli

vědět, a oni chtěli vědět všechno.“
„I o té whisky?“
Mercer se usmál. „Byla to pravda. Odvedli dobrou práci a z jejich hlediska byl objev Kámoše Bustera přesvědčivý. Těžko budou chápat, proč se nic nezměnilo. Protože ty jsi pořád tady a já jsem taky pořád tady.“ Mercer ukázal vláčným gestem na holý, prudký svah hory, na to dobře známé místo. „Právě jsem tě pozvedl z hrobového světa a dál tě budu pozvedat, dokud neztratíš zájem a nebudeš chtít přestat. Ale ty sám mě budeš muset přestat vyhledávat, protože já nikdy nepřestanu vyhledávat tebe.“
„S tou whisky se mi to nelíbilo,“ řekl Isidore. „Je to ponižující.“
„To proto, že jsi vysoce morální člověk. Takový já nejsem. Nikoho nesoudím, ani sebe.“ Mercer zdvihl sevřenou dlaň, hřbetem ruky dolů. „Než na to zapomenu, mám tady něco, co ti patří.“ Rozevřel prsty, Na ruce mu odpočíval umučený pavouk, ale jeho předtím odstřižené nohy byly na svém místě.
„Díky,“ Isidore přijal pavouka. Chtěl říct ještě něco…
Rozdrnčel se poplašný zvonek.
Roy Baty vyštěkl: „V domě je nájemný lovec! Zhasněte všechna světla. Odtrhněte ho od té empatické krabice; musí se připravit u dveří. Tak dělejte - popožeňte hol“

19. kapitola
Isidore se podíval dolů a uviděl své ruce; svíraly rukojeti empatické krabičky. Jak stál a zíral na ně, světla v obývacím pokoji jeho bytu zhasla. Viděl, jak Pris spěchá do kuchyně ke stolní lampě.
„Poslouchej, J. R.,“ zašeptala mu Irmgard chraptivě do ucha; popadla ho za rameno a nehty mu zaryla hluboko do masa. Zdálo se, že si neuvědomuje, co dělá; v kalném nočním osvětlení zvenku vypadal její obličej zkresleně, jako v křivém zrcadle. Proměnil se ve zbabělou placku, s ustrašenými štěrbinami očí bez víček. „Musíš jít,“ šeptala, „ke dveřím, až zaklepe - jestli zaklepe; budeš mu muset ukázat svůj osobní průkaz a říct, že je to tvůj byt a že tu nikdo jiný není. A chtěj vidět povolení.“
Pris, která mu stála po druhém boku celá přikrčená, zašeptala: „Nepouštěj ho dovnitř, J. R. Řekni cokoliv, udělej cokoliv, co ho zastaví. Víš, co by nájemný lovec udělal, kdybys ho sem pustil? Chápeš, co by nám udělal?“
Isidore se odtrhl od dvou androidek a tápavě se vydal ke dveřím; prsty našel kliku, zarazil se, poslouchal. Úplně cítil chodbu za dveřmi, jako ji cítil vždycky: prázdnou, zvučící a neživou.
„Slyšíš něco?“ řekl Roy Baty a nakláněl se blíž. Isidore cítil jeho páchnoucí, schoulené tělo; vdechoval jeho strach, strach, který z něj prýštil a tvořil mlhu, „Vylez ven a podívej se.“
Isidore otevřel dveře a rozhlédl se šerou chodbou vlevo a vpravo. Vzduch venku byl čistý, bez ohledu na tíhu prachu. Pořád držel pavouka, kterého mu dal Mercer. Opravdu to byl pavouk, kterého Pris rozstříhala manikúrovými nůžkami Irmgard Batyové? Pravděpodobně ne. To se nikdy nedozví. Ale přesto byl živý; pohyboval se v zavřené dlani, ale nekousal: jako většina malých pavouků nemohl svými kusadly proniknout lidskou kůží.
Došel na konec chodby, sešel po schodech a vyšel ven, tam, kde kdysi bývala terasa se zahradou. Zahrada za války zanikla a terasa se rozpadla na tisíc kusů. Ale on její povrch znal; jeho nohy si hledaly známou cestičku, šel pořád podél domu, až konečně přišel k jedinému kousku zeleně v širokém okolí - čtverečnímu metru polehlé trávy, nasycené prachem. Tam pavouka položil. Sledoval, jak mu kmitají nohy, když opouštěl jeho ruku. A bylo to; narovnal se.
Na trávu dopadl silný paprsek světla; v jeho záři vypadala napůl mrtvá stébla tvrdě, hrozivě. Teď pavouka uviděl; odpočíval na zoubkovaném listu. Takže vyvázl v pořádku.
„Co jste to dělal?“ zeptal se muž se svítilnou.
„Pustil jsem tady pavouka,“ řekl, udivený, že to ten člověk nevidí; v proudu žlutého světla získal pavouk nadživotní velikost. „Aby se odtud dostal,“
„Proč ho nevezmete k sobě do bytu? Mohl byste si ho držet ve sklenici. Podle lednového Sidneyova katalogu stoupla maloobchodní cena většiny pavouků o deset procent. Mohl jste za něho dostat stovku a nějaké drobné.“
Isidore řekl: „Kdybych ho vzal zpátky nahoru, zase by ho rozstříhala. Kousek po kousku, aby viděla, co udělá.“ -
„To androidi dělají,“ řekl muž. Sáhl pod kabát, cosi vytáhl, rozevřel to a přistrčil k Isidorovi.
V nezvyklém světle vypadal nájemný lovec jako průměrný muž, nijak úctyhodný. Kulatý obličej a bezvousé, hladké rysy; jako úředník v kanceláři. Metodický, ale přátelský. Postavou žádný polobůh; vůbec nebyl takový, jak si ho Isidore představoval.
„Jsem vyšetřoval sanfranciské policie. Deckard, Rick Deckard.“ Složil svůj průkaz a zastrčil ho do kapsy pláště. „Jsou teď nahoře? Ti tři?“
„No, ono je to tak,“ řekl Isidore, „já se o ně starám. Dvě jsou ženy. Jsou poslední ze skupiny; ostatní jsou mrtví. Přenesl jsem ke mně televizi z Prisina bytu, aby se mohli dívat na Kámoše Bustera. Buster prokázal nade vší pochybnost, že Mercer neexistuje.“ Isidore pocítil vzrušení, věděl přece něco tak důležitého - novinku, kterou nájemný lovec zjevně neslyšel.
„Tak půjdeme nahoru,“ řekl Deckard. Najednou mířil na Isidora laserovu pistolí; potom ji nerozhodně sklonil. „Ty jsi speciál, že,“ řekl. „Kripl.“
„Ale mám práci. Jsem řidič u -“ S hrůzou si uvědomil, že zapomněl jméno. „- nemocnice pro domácí mazlíčky,“ řekl. „Van Nessovy nemocnice pro domácí mazlíčky,“ řekl. „Majitelem j-j-je Hannibal Sloat.“
Deckard řekl: „Mohl bys mě odvést nahoru a ukázat, ve kterém bytě jsou? Je tam víc než tisíc bytů; ušetříš mi spoustu času.“ Hlas mu unaveně klesl.
„Jestli je zabijete, nebudete schopen znovu se spojit s Mercerem,“ řekl Isidore.
„Takže mě tam nezavedeš? Neukážeš mi poschodí? Jenom mi řekni, ve kterém poschodí jsou. Už si zjistím, který byt to

je.“
„Ne,“ řekl Isidore.
„Ve jménu zákona,“ začal Deckard. Potom přestal. Nechal toho vyslýchání. „Dobrou noc,“ řekl a odešel pryč po cestičce a pak do budovy, z baterky před něj vytékala žlutá, rozmazaná stružka.
*
Když byl uvnitř domu, Rick Deckard baterku zhasl; veden slabými, řídce rozmístěnými žárovkami postupoval chodbou a přemýšlel: Ten kripl ví, že to jsou androidi; věděl to ještě předtím, než jsem mu to řekl. Ale nic nechápe. Na druhé straně, chápe to někdo? Chápu to já? Chápal jsem to předtím? Jeden z nich navíc bude duplikát Rachael, uvažoval. Možná, že ten speciál s ní žije. Zajímalo by mě, jak se mu to líbí, napadlo ho. Možná právě jí se bojí, že by mu rozstříhala pavouka. Mohl bych se vrátit a toho pavouka chytit, přemítal. Nikdy jsem nenašel živé, divoké zvíře. Musí to být fantastický zážitek, dívat se na zem a vidět, jak se tam hemží něco živého. Snad se mi to taky jednou přihodí, jako jemu.
Z auta si s sebou nesl naslouchací zařízení; teď je zapojil, byl to otáčivý detektor s monitorem. V tichu chodby obrazovka neukazovala nic. V tomhle poschodí ne, řekl si. Přepojil na vertikálu. Na úhlopříčce detektor zachytil slabý signál. Nahoře. Sebral zařízení a kufřík a stoupal po schodech do dalšího patra.
Ve stínu kdosi čekal.
„Jediný pohyb a pošlu tě na odpočinek,“ řekl Rick. Byl to muž, čekal na něj. V sevřených prstech Rick cítil tvrdou rukojeť pistole, ale nemohl ji zvednout a zamířit. Nachytal se první, nachytal se příliš brzo.
„Nejsem android,“ řekla postava. „Jmenuji se Mercer.“ Vystoupil do světla. „Obývám tento dům kvůli panu Isidorovi. Tomu speciálovi, který měl pavouka; chvíli jste s ním venku mluvil.“
„Jsem už mimo mercerismus?“ řekl Rick. „Jak říkal ten kripl? Kvůli tomu, co za chvíli udělám?“
Mercer řekl: „Pan Isidore mluvil za sebe, ne za mě. To, co uděláte, se musí stát. Už jsem to říkal.“ Zvedl paži a ukázal na schody za Rickem. „Přišel jsem, abych vám pověděl, že jeden z nich je za vámi, dole. Není v bytě. Bude to ten nejtvrdší z těch tří a musíte ho poslat na odpočinek jako prvního.“ Ševelivý stařecký hlas najednou nabyl na síle. „Rychle, pane Deckarde. Na schodech.“
Rick vytrhl laserovou pistoli, otočil se, poklesl v kyčlích a pohlédl na schodiště. Nahoru po něm utíkala žena, směrem k němu, a on ji znal; poznal ji a sklonil pistoli. „Rachael,“ řekl zmateně. Copak ho sledovala svým vznášedlem až sem? A proč? „Vrať se do Seattlu,“ řekl. „Nech mě na pokoji; Mercer mi řekl, že to musím udělat.“ A pak zjistil, že to není tak docela Rachael.
„Pro to, co znamenáme jeden pro druhého,“ říkala androidka, když se k němu přibližovala a natahovala paže, jako by ho chtěla pevně obejmout. Ty šaty, pomyslel si, jsou jiné. Ale ty oči, ty stejné oči. A takových je tady víc; může jich být celý pluk, každá s jiným jménem, ale všechny budou Rachael Rosenová - Rachael, prototyp, používaný výrobcem, aby bránil ostatní. Vystřelil na ni, když se k němu dychtivě vrhla, Androidka vybuchla a její součásti se rozletěly; zakryl si obličej a pak se znovu podíval, podíval se a viděl, že laserová pistole, kterou měla v ruce, se kutálí po schodech; kovová pistole s boucháním padala dolů, schod za schodem, a ten zvuk se rozléhal a zanikal a zpomaloval. Ten nejtvrdší ze všech, říkal Mercer. Rozhlédl se a zapátral po Mercerovi. Stařec byl pryč. Můžou mě nechat pronásledovat Rachael Rosenovou, dokud nezemřu, pomyslel si, nebo dokud ten typ nezastará, jedno nebo druhé. A teď ti další dva, pomyslel si. Jeden z nich není v bytě, říkal Mercer. Mercer mě chránil, uvědomil si. Ukázal se a nabídl pomoc. Ona - ono - by mě dostala, řekl si, kdyby nebylo toho, že mě Mercer varoval. Teď už zbytek zvládnu, uvědomil si. Tohle bylo to neproveditelné; byla přesvědčená, že to nedokážu. Ale už je to za mnou. Ve chvilce. Udělal jsem, co bylo pro mě nemožné. Batyovy vyhmátnu běžným postupem; budou tvrdí, ale nebude to jako tohle.
Stál osaměle v prázdné chodbě; Mercer ho opustil, protože splnil to, kvůli čemu přišel, Rachael - nebo spíš Pris Strattonová - se rozletěla na tisíc kusů, takže nezbývalo nic, jenom on sám. Ale někde v domě byli Batyovi, čekali a věděli. Už jim došlo, co udělal. V této chvíli se pravděpodobně bojí. To byla jejich reakce na to, že se objevil v domě. To byl jejich pokus. Bez Mercera by to vyšlo. Jejich dny jsou sečteny.
To, co mě teď čeká, se musí udělat rychle, uvědomil si; utíkal chodbou a najednou jeho detekční zařízení zaregistrovalo přítomnost mozkové činnosti. Našel jejich byt. Už zařízení nepotřeboval; odložil je a zabušil na dveře.
Zevnitř se ozval mužský hlas: „Kdo je to?“
„Tady pan Isidore,“ řekl Rick. „Pusťte mě dovnitř, já vás znám, d-d-dvě z vás jsou ženy.“
„Neotevřeme,“ ozval se ženský hlas.
„Chci se dívat na Kámoše Bustera v televizi od Pris,“ řekl Rick. „Teď, když dokázal, že Mercer neexistuje, je moc důležité, abysme se na něj dívali. Jsem řidič u Van Nessovy nemocnice pro domácí mazlíčky, jejím majitelem je pan Hannibal S-s-sloat.“ Přinutil se koktat. „T-t-tak otevřeli byste ty d-d-dveře? Je to můj byt.“ Čekal, a dveře se otevřely. V bytě zahlédl tmavé a nezřetelné obrysy, byly dva.
Menší postava, ženská, se pohnula: „Musíte provést test.“
„Pozdě,“ řekl Rick. Vyšší postava se pokusila dveře zabouchnout a zapnout jakési elektronické zařízení. „Ne,“ řekl Rick. „Musím vstoupit.“ Nechal Batyho jednou vypálit; sám nestřílel, dokud laserový paprsek neprošel kolem něj, jenom se vrhl stranou. „Tím, že jsi na mě vystřelil,“ řekl Rick, „jste se ocitli mimo zákon. Měli jste mě donutit, abych vám dal Voigt-Kampffův test. Ale teď už to nemá smysl.“ Ještě jednou po něm Roy Baty vyslal rezavý paprsek, minul, odhodil pistoli a rozběhl se kamsi hlouběji do bytu, možná do jiného pokoje. Elektronické zařízení nechal být.
„Jak to, že vás Pris nedostala?“ zeptala se paní Batyová.
„Žádná Pris není,“ řekl. „Jenom Rachael Rosenová, pořád dokola.“ V její ruce, která se před níin nezřetelně rýsovala, zahlédl laserovou pistoli; Roy Baty ji Irmgard podstrčil, chtěl ho vlákat do bytu, hluboko dovnitř, aby ho Irmgad Batyová mohla dostat zezadu, „Je mi líto, paní Batyová,“ řekl Rick a zastřelil ji.
Z druhého pokoje se ozval zuřivý výkřik Roye Batyho.

„Oukej, miloval jsi ji," řekl Rick. „A já jsem miloval Rachael. A ten speciál miloval zase jinou Rachael." Zastřelil Roye Batyho; mrtvé tělo statného muže se zazmítalo, pak se sesulo jako nevyvážená hromada oddělených, křehkých součástek; padlo na kuchyňský stůl a strhlo s sebou talíře a příbory. Reflexní obvody způsobovaly, že sebou mrtvola škubala a třásla se, ale android už byl mrtvý; Rick si ho nevšímal, nedíval se na něj a nedíval se na Irmgard Batyovou u předních dveří. Dostal jsem posledního, uvědomil si. Za dnešek šest; skoro rekord. Teď už je po všem a můžu jít domů, zpátky k Iran a ke koze. A budeme mít dost peněz, aspoň jednou.
Sedl si na pohovku, a jak tak seděl ve ztichlém bytě, mezi nehybnými předměty, ve dveřích se objevil speciál, pan Isidore.
„Radši se nedívej," řekl Rick.
„Viděl jsem ji na schodech. Pris." Ten speciál plakal.
„Neber si to tak," řekl Rick. Ztěžka se postavil, motala se mu hlava. „Kde máš videofon?"
Speciál nic neříkal, nic nedělal, jenom stál. Takže se Rick porozhlédl po přístroji sám, našel ho a zavolal Harrymu Bryantovi do kanceláře.

20. kapitola

„Dobře," řekl Harry Bryant, když si všechno poslechl. „Teď si běž domů trochu odpočinout. Pošleme hlídkový vůz, aby ty tři vyzvedl."
Rick Deckard zavěsil. „Androidi jsou hloupí," vyjel na speciála divoce. „Roy Baty mě od tebe nerozeznal; myslel si, že za dveřmi jsi ty. Policie to tady uklidí; mohl bys zatím počkat v jiném bytě, než to dodělají. Přece tu nechceš zůstat s tímhle vším pohromadě."
„Odejdu z tohohle d-d-domu," řekl Isidore. „Budu b-b-bydlet blíž ve městě, kde je v-v-víc lidí."
„Myslím, že v našem domě jsou volné byty," řekl Rick.
Isidore se zajíkl. „N-n-n-nechci bydlet blízko vás."
„Běž ven nebo nahoru," řekl Rick. „Tady nezůstávej."
Speciál tam pořád postával, nevěděl, co dělat; ve tváři se mu vystřídalo několik výrazů, pak se otočil, vyštrachal se z bytu a nechal Ricka o samotě.
Co je tohleto za práci, přemýšlel Rick. Jsem pohroma, jako hlad nebo mor. Kam vejdu, tam mě proklínají. Jak Mercer řekl, chce se po mně, abych dělal špatné věci. Všechno, co jsem udělal, bylo od začátku špatné. Ale teď už je čas jít domů. Možná, až budu chvíli s Iran, zapomenu.
*
Když přistál na domě, kde bydlel, Iran už ho čekala na střeše. Dívala se na něj nějak divně, rozrušeně; za celé ty roky, které s ní prožil, ji nikdy takovouhle neviděl.
Položil jí ruku kolem ramen a řekl: „Už je to pryč. A přemýšlel jsem; Harry Bryant by mě možná mohl přeložit -"
„Ricku," řekla, „něco ti musím říct. Je mi to líto. Ta koza je mrtvá."
Z nějakého důvodu ho to nepřekvapilo; jenom se mu přitížilo, další závaží k tíze, která na něj doléhala ze všech stran.
„Myslím, že ve smlouvě je záruka," řekl. „Když během devadesáti dnů onemocní, tak obchodník -"
„Neonemocněla. Někdo -" Iran si odkašlala a chraptivě pokračovala, „- někdo sem přišel, pustil kozu z klece a odtáhl ji na kraj střechy."
„Shodil ji?" řekl.
„Ano," přikývla.
„Vidělas, kdo to udělal?"
„Viděla jsem ji úplně jasně," řekla Iran. „Barbour i tady nahoře ještě něco dělal; přišel ke mně dolů a zavolali jsme policii, ale to už bylo zvíře mrtvé a ona odešla. Drobná, hodně mladá dívka s tmavými vlasy a velkýma černýma očima, velmi štíhlá. Měla na sobě dlouhý kabát se vzorem rybích šupin. V ruce kabelku. A nijak se nesnažila skrývat, abychom ji neviděli. Jako by jí to bylo jedno."
„Ano, bylo jí to jedno," řekl. „Rachael nezajímá ani trochu, jestli ji někdo viděl; nejspíš chtěla, abys ji viděla, abych se dozvěděl, kdo to udělal." Políbil ji. „Tys tady celou dobu čekala?"
„Jenom půl hodiny. Je to půl hodiny, co se to stalo." Iran mu polibek jemně vrátila. „Je to tak strašné. Tak zbytečné."
Obrátil se ke svému zaparkovanému autu, otevřel dveře a posadil se za volant. „Zbytečné ne," řekl. „Udělala to, k čemu měla nějaký důvod." Androidí důvod, pomyslel si.
„Kam jedeš? Copak nepůjdeš dolů a - nebudeš se mnou? V televizi říkali otřesnou zprávu; Kámoš Buster tvrdí, že Mercer je podvod. Co si o tom myslíš, Ricku? Myslíš, že by to mohla být pravda?"
„Všechno je pravda," řekl. „Všechno, co si kdo kdy myslel." Nastartoval.
„Dáš na sebe pozor?"
„Dám na sebe pozor," řekl a pomyslel si: A chystám se zemřít. Tohle obojí je taky pravda. Přibouchl dveře auta, mávl rukou na Iran a pak odsvištěl do nočního nebe.
Kdysi, pomyslel si, bych viděl hvězdy. Před mnoha lety. Ale teď je všude jenom prach; už léta nikdo neviděl jedinou hvězdu, aspoň ne ze Země. Možná pojedu tam, kde budou vidět hvězdy, říkal si, zatímco jeho auto nabíralo rychlost a výšku; mířil pryč ze San Franciska, směrem k neobydlené pustině na severu. Na místo, kam by nevstoupila žádná živá bytost. Pokud nepocítila, že se přiblížil konec.

21. kapitola

Země pod ním se v ranním světle táhla zdánlivě donekonečna, šedivá a posetá odpadky. Balvany velikosti domu se nejspíš kutálely, dokud se o sebe navzájem nezarazily, a on si pomyslel: Je to jako ve skladišti, ze kterého odvezli všechno zboží. Zůstaly jenom zbytky přepravek, kontejnery, které samy o sobě nic neznamenají. Kdysi, pomyslel si,

tady rostlo obilí a pásla se zvířata. Pozoruhodná myšlenka - že tady vůbec něco mohlo spásat trávu.
Jaké podivné místo k umírání jsem to našel, pomyslel si.
Snížil výšku a chvíli plachtil se vznášedlem nad povrchem. Co by mi asi tak teď řekl Dave Holden? ptal se sám sebe. V jistém smyslu jsem nyní největší nájemný lovec, který kdy žil; nikdy nikdo neposlal na odpočinek šest Nexů-6 během čtyřiadvaceti hodin a nikomu se to pravděpodobně už ani nepovede. Měl bych mu zavolat, řekl si.
Prudce se před ním zdvihl svah pokrytý sutí; stočil vznášedlo vzhůru, když se zem příliš přiblížila. Únava, pomyslel si; neměl bych už řídit. Vypnul zapalování, chvíli jen tak klouzal a pak vznášedlo posadil na zem. Řítilo se a poskakovalo po svahu, až kameny létaly na všechny strany; zamířilo nahoru a až po chvíli se konečně namáhavě zarazilo.
Vzal sluchátko videofonu a vytočil číslo ústředny v San Francisku. „Dejte mi nemocnici Hora Sión," řekl. Ve chvilce měl na videoobrazovce jinou spojovatelku. „Nemocnice Hora Sión."
„Je u vás pacient jménem Dave Holden," řekl. „Mohl bych s ním mluvit? Jak se cítí?"
„Okamžik, zjistím to, pane." Obrazovka se na chvíli vyprázdnila. Čas ubíhal. Rick si vzal šňupeček Dr. Johnsona a otřásl se; bez topení začala teplota v autě prudce klesat. „Dr. Costa říká, že pan Holden nepřijímá hovory," sdělila mu spojovatelka, když se znovu objevila.
„Tohle je policejní záležitost," řekl; podržel plochý obal průkazu před obrazovkou.
„Okamžik." Spojovatelka opět zmizela. Rick si znovu dal šňupeček Dr. Johnsona; takhle brzy ráno v něm mentol chutnal odporně. Stáhl okénko a vyhodil žlutou krabičku mezi smetí. „Bohužel, pane," řekla spojovatelka, když se na obrazovku vrátila. „Dr. Costa je toho názoru, že stav pana Holdena nedovoluje přijímat jakékoli hovory, bez ohledu na to, jak jsou naléhavé, ani -"
„Oukej," řekl Rick. Zavěsil.
Vzduch byl taky nějak zkažený; znovu okénko vytáhl. Dave je fakticky mimo, přemýšlel. Zajímalo by mě, proč nedostali mě. Protože jsem byl příliš rychlý, dospěl k závěru. Všechny v jednom dni; to nemohli čekat. Harry Rryant měl pravdu.
V autě už začala být příliš zima, otevřel proto dveře a vystoupil. Vlezlý, nečekaný vítr mu pronikl přes šaty, začal se procházet a mnul si ruce.
Měl bych pocit zadostiučinění, kdybych s Davem promluvil, řekl si. Dave by schválil, co jsem udělal. Ale měl by pochopení i pro tu druhou stranu, což myslím ani Mercer nechápe. Pro Mercera je všechno snadné, myslel si, protože Mercer přijímá všechno. Nic mu není cizí. Ale to, co jsem udělal, přemýšlel, je najednou cizí mně. Vlastně všechno na mně se stalo nepřirozené; sám jsem se stal nepřirozeným.
šel dál, vzhůru do kopce, a každým krokem v něm rostla tíha. Jsem příliš unavený, pomyslel si, abych lezl. Zastavil se, otřel si pot kapající do očí, slané slzy prýštící z kůže, z celého jeho bolavého těla. Rozzlobený sám na sebe si odplivl - odplivl si zuřivě a opovržlivě, na holou zem, cítil k sobě strašnou nenávist. Potom se znovu pustil namáhavě vzhůru do svahu, opuštěnou a neznámou krajinou, vzdálenou od všeho; nežilo tu nic kromě něj.
Vedro. Výrazně se oteplilo; bylo znát, že uplynula nějaká doba. A měl hlad. Nejedl už bůhvíjak dlouho. Hlad v kombinaci s vedrem, jedovatá chuť připomínající porážku; ano, pomyslel si, to je ono: nějakým tajemným způsobem jsem byl poražen. Tím, že jsem zabil ty androidy? Tím, že Rachael zavraždila moji kozu? Nevěděl, ale když se tak trmácel, jeho mysl zamlžil nějaký nejasný a skoro halucinační příkrov; v jedné chvíli zjistil, aniž měl představu, jak k tomu mohlo dojít, že se nachází krok od téměř smrtelného pádu do propasti - pádu pokorného a bezmocného, pomyslel si; dál a dál, beze svědků. Tady nebyl nikdo, kdo by zaznamenal jeho nebo čikoli potupu, a jakákoli odvaha nebo pýcha, která by se tady mohla projevit, by zůstala nepovšimnuta: mrtvé kameny, uprášená stébla trávy, suchá a umírající, si nic neuvědomí a na nic si nevzpomenou, ani na něho, ani na sebe.
V té chvíli ho do třísla uhodil první kámen - a nebyla to žádná guma nebo plastová pěna. Ta bolest, náhlé poznání naprosté osamělosti a utrpení, jím projela nezastřeně a opravdově.
Zarazil se. A pak ho něco popohnalo vpřed - ty ostruhy byly neviditelné, ale nebylo možné jim odporovat - začal znovu šplhat. Kutálím se, pomyslel si, jako kameny; dělám to, co kameny, bez vůle. Aniž by to něco znamenalo.
„Mercere," řekl, lapaje po dechu; zastavil se, tiše stál. Před sebou rozeznával nejasnou, nehybnou postavu. „Wilbure Mercere! Jsi to ty?" Můj Bože, uvědomil si; to je můj stín. Musím se odtud dostat, dolů z toho kopce!
Začal se škrábat dolů. Jednou spadl; mračna prachu všechno zakryla, a on z toho prachu utíkal - spěchal ještě víc, klouzal a potácel se na viklavých kamenech. Vpředu uviděl svoje zaparkované auto. Jsem dole, řekl si. Slezl jsem z hory.
Trhnutím otevřel dveře a vmáčkl se dovnitř. Kdo po mně ten kámen hodil? ptal se v duchu. Nikdo. Ale proč mě to znepokojuje? Prodělal jsem to už dřív, při splynutí. Když jsem používal svoji empatickou krabičku, jako každý jiný. Není to nic nového. Ale bylo. Protože, pomyslel si, jsem to udělal sám.
Roztřeseně vytáhl z přihrádky na rukavice novou plechovku tabáku; odtrhl ochrannou pásku a dal si pořádný šňupec, pak odpočíval, seděl napůl v autě a napůl venku, nohy na vyprahlé, prašné půdě. Tohle je poslední místo, kam by člověk šel, uvědomil si. Neměl jsem sem letět. A zjistil, že je teď příliš unavený, aby letěl zpátky.
Kdybych tak jenom mohl mluvit s Davem, pomyslel si, bylo by všechno dobré; dostal bych se odtud, letěl bych domů a šel se vyspat. Pořád ještě mám elektrickou ovci a pořád mám svou práci. Přijdou další andíci, které bude potřeba poslat na odpočinek; moje kariéra ještě není u konce; neposlal jsem na odpočinek posledního andíka, který existuje. Možná, že tohle je ono, pomyslel si. Bojím se, že už žádní nejsou.
Podíval se na hodinky. Devět třicet.
Zdvihl sluchátko videofonu a vytočil číslo justičního paláce na Lombardu. „Chci mluvit s inspektorem Bryantern," řekl policejní spojovatelce, slečně Wildové.
„Inspektor Bryant není ve své kanceláři, pane Deckarde; je venku v autě, ale neodpovídá mi. Určitě na chvíli vystoupil z auta."
„Říkal, kam chce jít?"

„Něco říkal o těch androidech, které jste poslal včera v noci na odpočinek.“
„Přepojte mě k mé sekretářce,“ řekl.
O chvíli později se na obrazovce objevil oranžový, trojúhelníkový obličej Anny Marstenové. „Ach, Pan Deckard - pokoušel se vás sehnat inspektor Bryant. Myslím, že se o vás zmíní náhlavním velitelství. Protože jste poslal na odpočinek těch šest -“
„Já vím, co jsem udělal,“ řekl.
„To se zatím nikdy nestalo. Ach, a pane Deckarde; volala vaše žena. Chce vědět, jestli jste v pořádku. Jste v pořádku?“
Neodpověděl.
„No,“ řekla slečna Marstenová, „možná byste jí měl zavolat a říct jí to sám. Nechala vzkaz, že bude doma, bude čekat, až se ozvete.“
„Slyšela jste o mé koze?“ řekl.
„Ne, ani jsem nevěděla, že máte kozu.“
Rick řekl: „Tu kozu mi sebrali.“
„Kdo, pane Deckarde? Zloději zvířat? Zrovna jsme dostali hlášení o novém velkém gangu těch zlodějů, pravděpodobně teenagerů, kteří se -“
„Zloději životů,“ řekl.
„Nerozumím vám, pane Deckarde.“ Slečna Marstenová se na něj upřeně zahleděla. „Pane Deckarde, vypadáte hrozně. Tak unaveně. Bože, krvácíte na tváři.“
Zvedl ruku a ucítil krev. Asi od kamene. Určitě ho nezasáhl jenom jeden.
„Vypadáte,“ řekla slečna Marstenová, „jako Wilbur Mercer.“
„Já jsem,“ řekl. „Já jsem Wilbur Mercer; jsem s ním neustále spojený. A nemůžu se odpojit. Sedím tady a čekám, až se odpojím. Někde u oregonských hranic.
„Máme tam někoho poslat? Služební auto, aby vás vyzvedlo?“
„Ne,“ řekl. „Už na oddělení nepatřím.“
„Je vidět, že jste včera pracoval příliš mnoho, pane Deckarde,“ řekla káravě. „Teď si potřebujete pořádně odpočinout. Pane Deckarde, jste náš nejlepší nájemný lovec, ten nejlepší, jakého jsme kdy měli. Řeknu to inspektorovi Bryantovi, až sem přijde; vy leťte domů a jděte spát. Hned zavolejte své ženě, pane Deckarde, protože si dělá hrozné, hrozné starosti. To poznám, Oba jste na tom špatně.“
„To je kvůli mé koze,“ řekl. „Ne kvůli androidům; Rachael neměla pravdu - nedělalo mi potíže poslat je na odpočinek. A ten speciál taky neměl pravdu, když tvrdil, že už nedokážu splynout s Mercerem. Jediný, kdo pravdu měl, je Mercer.“
„Radši byste se měl vrátit sem k Zátoce, pane Deckarde. Tady jsou lidi. Tam u Oregonu není nic živého; je to tak? Nejste sám?“
„Je to divné,“ řekl Rick. „Měl jsem absolutní, naprostou, dokonale skutečnou iluzi, že jsem sestal Mercerem a že lidé po mně házejí kameny. Ale ne tak, jak to zažíváte vy, když se držíte rukojetí empatické krabičky. Když používáte empatickou krabičku, cítíte, že jste s Mercerem. Rozdíl je v tom, že já jsem s nikým nebyl; byl jsem sám.“
„Teď se říká, že Mercer je podvod.“
„Mercer není podvod,“ řekl. „Pokud i skutečnost není podvod.“ Tenhle kopec, pomyslel si. Tenhle prach a ta spousta kamenů, každý je jiný, liší se jeden od druhého. „Bojím se,“ řekl, „že nemůžu přestat být Mercerem. Jakmile jednou začnete, je příliš pozdě vycouvat.“ Budu muset tu horu zlézt znovu? uvažoval. Pořád a navždycky, jako to dělá Mercer… lapený věčností. „Sbohem,“ řekl a chtěl zavěsit.
„Zavoláte své ženě? Slibujete mi to?“
„Ano.“ Přikývl. „Díky, Ann.“ Zavěsil. Vyspat se, pomyslel si. Naposledy, kdy jsem vlezl do postele, to bylo s Rachael. Porušení předpisu. Soulož s androidkou; naprosto protiprávní, tady i na kolonizovaných planetách. Teď už je určitě v Seattlu. S ostatními Roseny, skutečnými a humanoidními. Kéž bych ti mohl provést to, co ty mně, přál si. Ale to se androidovi provést nedá, protože mu to nevadí. Kdybych tě včera večer zabil, moje koza by teď byla naživu. Rozhodl jsem se tehdy špatně. Ano, pomyslel si; všechny nitky se sbíhají k tomuhle bodu a k tomu, že jsem se s tebou vyspal. Ale stejně jsi měla v jednom pravdu; změnilo mě to. Ale ne tak, jak jsi předpovídala.
Mnohem hůř, uvědomil si.
Jenomže mi to nijak zvlášť nevadí. Už ne. Ne, pomyslel si, po tom, co se mi tam nahoře stalo, u vrcholu té hory. Jsem zvědav, co by bylo dál, kdybych pokračoval ve výstupu a došel na vrchol. Protože tam, zdá se, Mercer umírá. Tam se jasně projevuje Mercerovo vítězství, tam na konci velkého siderického cyklu.
Ale jestli jsem Mercer, pomyslel si, nemůžu nikdy zemřít, ani za deset tisíc let. Mercer je nesmrtelný.
Ještě jednou zdvihl sluchátko, aby zavolal své ženě.
A strnul.

22. kapitola

Položil sluchátko a nespouštěl oči z bodu, který se pohnul před autem. Jakási hromádka na zemi, mezi kameny. Zvíře, řekl si. A srdce se mu zaškubalo pod tou nadměrnou zátěží, pod šokem poznání. Vím, co to je, uvědomil si; nikdy jsem to neviděl, znám to ze starých přírodopisných filmů, které běží na vládním kanále v televizi.
Přece vyhynuly! říkal si; rychle vytáhl umaštěného Sidneye a nervózními prsty obracel, stránky.
ROPUCHA (Bufonidae), všechny druhy…..…V.
Teď už je léta vyhynulá. Tvoreček Wilburovi Mercerovi nejdražší, stejně jako osel. Ale ropuchy mu byly nejmilejší.
Potřebuju krabičku. Otočil se dozadu, na zadním sedadle vznášedla neviděl nic; vyskočil ven, spěchal k zavazadlovému prostoru, odemkl a otevřel. Tam ležela kartónová krabice, v ní náhradní palivová pumpa pro auto. Vysypal pumpu,

našel kus chlupatého konopného provázku a pomalu se blížil k ropuše. Nespouštěl z ní oči.
Ropucha, jak si všiml, úplně splývala s povrchem a odstínem všudypřítomného prachu. Možná se tak vyvinula, přizpůsobila se novému klimatu, jako se dosud přizpůsobila všem klimatům. Kdyby se nepohnula, nikdy by ji nezahlédl; i když od ní seděl ne víc než dvametry. Co se stane, když člověk najde - jestli najde - zvíře; o kterém se má za to, že vyhynulo? ptal se sám sebe a snažil se rozvzpomenout. Stávalo se to tak zřídka. Nějaká čestná hvězdička od OSN a důchod. Odměna, která jde do miliónů dolarů. A ze všech možností - najít stvoření, které je Mercerovi nejsvatější.
Ježíši, pomyslel si; to nemůže být pravda. Něco se mi stalo. Jako tomu kriplovi Isidorovi a jeho pavoukovi; to, co se stalo jemu, se děje mně. Zařídil to Mercer? Ale já jsem Mercer. Já jsem to zařídil; našel jsem ropuchu. Našel jsem ji, protože jsem se díval Mercerovýma očima.
Přidřepl vedle ropuchy. Tiskla se k drobnému štěrku, kde si udělala jamku: rozhrnula zadečkem prach. Takže nad povrch vykukoval jenom vršek její ploché hlavy a oči. Mezitím se její metabolismus zpomalil, až se skoro zastavil, upadla do transu. V očích nebyla žádná jiskra, žádný náznak, že si ho všimla, a on si v hrůze pomyslel: Je mrtvá, možná žízní. Ale pohnula se.
Položil krabici na zem a opatrně začal od ropuchy odhrabovat hlínu. Nezdálo se, že něco namítá, ale jistě si jeho přítomnost neuvědomovala.
Když ropuchu zvedl, pocítil její zvláštní chlad; v rukou mu připadalo její tělíčko suché a svraštělé - skoro schlíplé - a studené, jako by bydlela v jeskyni míle pod zemí, daleko od slunce. Teď se ropucha zavrtěla; tenkou zadní nohou se pokusila osvobodit z jeho sevření, instinktivně chtěla uskočit. Je veliká, pomyslel si; dospělá a moudrá. Schopná, po svém vlastním způsobu, přežít tam, kde se pořádně nedaří přežít ani nám. Zajímalo by mě, kde hledá vodu pro svoje vajíčka.
Takže tohle Mercer vidí, myslel si, když přepečlivě zábaloval krabici - převazoval ji znovu a znovu. Život, který my už nedokážeme rozeznat; život, pečlivě zahrabaný až po hlavu v mršině mrtvé planety. Na každém škvarku ve vesmíru Mercer pravděpodobně rozezná nenápadný život. Teď už vím, pomyslel si. A když jsem jednou viděl Mercerovýma očima, asi už nikdy nepřestanu.
Žádný android, pomyslel si, tomuhle nohy neustřihne. Jako to udělali tomu kriplovu pavoukovi.
Položil pečlivě zavázanou krabici na sedadlo auta a sedl si za volant. Připadám si, jako bych byl zase malý kluk, pomyslel si. Všechna tíže ho opustila, ta strašlivá a zahlcující únava. Počkejte, až o tom Iran uslyší; popadl sluchátko videofonu a začal vytáčet číslo. Pak se zarazil. Nechám si to jako překvapení, rozhodl se. Bude to trvat jenom třicet nebo čtyřicet minut, než doletím zpátky.
Dychtivě nahodil motor a pak krátkým obloukem vzlétl do nebe, směrem k San Francisku, sedm set mil na jih.
*
Iran Deckardová seděla u Penfieldových náladových varhan a pravým ukazováčkem se dotýkala číselného voliče. Nic ale nevolila; cítila se příliš mdlá a nemocná, aby vůbec něco chtěla: břemeno, které zatemnilo budoucnost a s ní všechny možnosti, které v sobě mohla ukrývat. Kdyby tu tak byl Rick, pomyslela si, přiměl by mě navolit trojku a pak bych si chtěla nastavit něco důležitého, bujnou radost, nebo když ne, tak třeba 888, touhu dívat se na televizi, bez ohledu na to, co v ní je. To by mě zajímalo, co v ní je, pomyslela si. A pak si znovu vzpomněla na Ricka, kde asi je. Možná už se vrací, a třeba taky ne, říkala si a cítila, jak se v ní kosti věkem smršťují.
Na dveře bytu kdosi zaklepal.
Položila ovladač Penffelda a vyskočila. Teď už nemusím nic nastavovat, napadlo ji; už to mám - jestli je to Rick. Utíkala ke dveřím a otevřela dveře dokořán.
„Ahoj," řekl. Stál tam, na tváři ránu, šaty pomačkané a šedivé, dokonce i vlasy měl nasáklé prachem. Ruce, obličej - prach mu olepil všechny části těla, kromě očí. Oči mu svítily posvátnou bázní, jako malému chlapci; vypadá, pomyslela si, jako by si býval hrál, a teď přišel čas toho nechat a jít domů. Odpočinout si, umýt se a vyprávět, jaké zázraky toho dne prožil.
„Jsem ráda, že tě vidím," řekla.
„Něco mám." Oběma rukama svíral kartónovou krabici; když vstoupil do bytu, krabici neodložil. Jako by, pomyslela si, v ní bylo něco příliš křehkého a cenného, než aby to mohl opustit; chtěl to pořád držet v rukou.
Řekla: „Udělám ti šálek kávy." U sporáku zmáčkla knoflík na kávu a ve chvilce před něj stavěla na stůl pořádný hrnek. Sedl si, krabici stále v rukou, na tváři stále ten údiv. Za celé ty roky, co ho znala, se u něj s takovým výrazem nesetkala. Něco se stalo od chvíle, kdy ho viděla naposledy; od chvíle, kdy včera v noci odletěl. Teď se vrátil a s ním se objevila tahle krabice; v té krabici držel všechno, co se mu stalo.
„Budu spát," oznámil. „Celý den. Volal jsem a mluvil s Harrym Bryantem; řekl, abych si vzal den volna a odpočinul si. Přesně to udělám." Opatrně postavil krabici na stůl a zdvihl hrnek; poslušně, protože to po něm chtěla, pil svou kávu.
Posadila se naproti němu a řekla: „Co to máš v té krabici, Ricku?"
„Ropuchu."
„Můžu se podívat?" Sledovala, jak otevírá krabici a odklápí víko. „Ach," řekla, když ropuchu uviděla; z nějakého důvodu se jí bála. „Kouše?" zeptala se.
„Vezmi ji do ruky. Nekouše; ropuchy nemají zuby." Rick zdvihl ropuchu a přistrčil ji k ní. Potlačila nechuť a přijala ji.
„Myslela jsem, že ropuchy vyhynuly," řekla, když ji otáčela, zvědavá na její nožky; vypadaly skoro neužitečně. „Můžou ropuchy skákat jako žáby? Může mi najednou vyskočit z ruky?"
„Ropuchy mají příliš slabé nohy," řekl Rick. „To je hlavní rozdíl mezi žábou a ropuchou, tohle a voda. Žába zůstává poblíž vody, ale ropucha může žít v poušti. Našel jsem ji v poušti, u oregonské hranice. Kde už všechno umřelo."
Natáhl ruku, aby si ji vzal zpátky. Ale Iran něco objevila; pořád ji držela břichem nahoru, dloubala ji do kůže a pak nehtem našla drobný ovládací panel. Odklopila víčko panelu.

*
„Ach.“ Jeho obličej rychle pohasl. „Jo, už chápu; máš pravdu.“ Celý skleslý němě hleděl na umělé zvíře; vzal si je od ní zpátky, zaveslovalo zmateně nožičkami ve vzduchu - nezdálo se, že to úplně pochopil. Pak ropuchu opatrně položil zpátky do krabice. „To by mě zajímalo, jak se tam dostala, do tak opuštěné části Kalifornie. Někdo ji tam musel dát. To bych rád věděl proč.“
„Možná jsem ti to neměla říkat - že je elektrická.“ Natáhla ruku a dotkla se jeho paže; cítila se provinile, když viděla, jak to na něj zapůsobilo, celý se proměnil.
„Ne,“ řekl Rick. „Jsem rád, že to vím. Nebo spíš -“ Ztichl. „Je lepší, že to vím.“
„Chceš si pustit náladové varhany? Aby ti bylo líp? Vždycky jsi z nich měl mnohem víc, než jsem kdy měla já.“
„Budu v pořádku.“ Potřásl hlavou, jako by se ji pokoušel vyčistit, pořád zmatený. „Pavouk, kterého Mercer dal tomu kriplovi, Isidorovi; ten byl pravděpodobně taky umělý. Ale na tom nesejde. Elektrické věci taky mají své životy. Ubohé, jak tyhle životy bývají.“
Iran řekla: „Vypadáš, jako bys ušel stovku mil.“
„Byl to dlouhý den.“ Přikývl.
„Jdi se vyspat.“
Potom se na ni zahleděl, jako by se strašně divil. „Už je po všem, že?“ Zdálo se, že důvěřivě čeká, že mu to poví ona, jako by to ona mohla vědět. Jako by nic neznamenalo, že se slyší, jak to říká; pochyboval o vlastních slovech; stala se skutečností, až když s nimi Iran souhlasila.
„Je po všem,“ řekla.
„Bože, to byl ale nekonečný úkol,“ vydechl Rick. „Když jsem s tím začal, nedokázal jsem už přestat; pořád mě to táhlo dál, dokud jsem se nakonec nedostal k Batyovým, a pak jsem najednou neměl co dělat. A potom -“ Zaváhal, zjevně zmatený tím, o čem vlastně začal. „Pak to bylo horší,“ řekl. „Když jsem skončil. Nemohl jsem se zastavit, protože kdybych to udělal, nezbylo by už nic. Měla jsi pravdu dnes ráno, když jsi říkala, že jsem jenom hnusný policajt s hnusnýma policajtskýma rukama.“
„Už si to nemyslím,“ řekla. „Jsem hrozně ráda, že jsi se vrátil zpátky domů, kam patříš.“ Políbila ho, zdálo se, že ho to potěšilo; obličej se mu rozzářil skoro jako předtím - předtím, než mu ukázala, že ropucha je elektrická.
„Myslíš, že jsem provedl něco špatného? Tím, co jsem dneska udělal?“
„Ne.“
„Mercer řekl, že je to špatné, ale že bych to měl stejně udělat. Opravdu divné. Někdy je lepší udělat něco špatného než správného.“
„To je to naše prokletí,“ řekla Iran. „O tom Mercer mluví.“
„Prach?“ zeptal se.
„Zabijáci, kteří Mercera našli, když mu bylo šestnáct let, tehdy mu řekli, že nemůže vracet čas a přivádět všechno zpátky k životu. Takže teď se může jedině pohybovat životem, jít tam, kam kráčí život, ke smrti. A zabijáci házejí kameny; to dělají oni. Pořád ho pronásledují. A vlastně nás všechny. To ti jeden z nich prosekl tvář, tam kde pořád krvácíš?“
„Ano,“ řekl mdle.
„Půjdeš si teď lehnout? Když nařídím náladové varhany na 670?“
„Co to obnáší?“ zeptal se.
„Dlouhotrvající zasloužený klid,“ řekla Iran.
Narovnal se, chvíli unaveně stál, obličej ospalý a zmatený, jako by prožil celé roky, během kterých vypukla a zase odezněla celá řada bitev. A pak se, pomalu, vydal na cestu do ložnice. „Oukej,“ řekl. „Dlouhotrvající zasloužený klid.“
Natáhl se na postel, prach ze šatů a vlasů se sypal na bílá prostěradla.
Náladové varhany není potřeba zapínat, uvědomila si Iran, když zmáčkla knoflík, kterým, zatemnila okna v ložnici.
Šedivé denní světlo zmizelo.
Rick v posteli ve chvilce usnul.
Zůstala stát a dívala se na něj, aby se ujistila, že se neprobudí, neposadí se náhle celý vystrašený, jako to někdy v noci dělával. A pak se vrátila do kuchyně a znovu si sedla ke stolu.
Vedle ní v krabici přešlapovala a šramotila elektrická ropucha; zajímalo ji, co jí a jak se udržuje. Umělé mouchy, rozhodla se.
Otevřela telefonní seznam, podívala se na žluté stránky pod zvířecí doplňky, elektrické; vytočila číslo, a když se jí ozval prodavač, řekla: „Ráda bych objednala libru umělých much, co opravdu poletují a bzučí.“
„Je to pro elektrickou želvu, madam?“
„Pro ropuchu,“ řekla.
„Pak navrhuji naši směs umělých lezoucích a létajících brouků všech typů, včetně -“
„Mouchy budou stačit,“ řekla Iran. „Doručíte nám to? Nechci odcházet z bytu; manžel spí a já na něj chci dávat pozor.“
Prodavač řekl: „Pro ropuchu bych také navrhoval trvale se obnovující kalužˇ, pokud to není ropucha růžkatá, v tom případě tu máme soupravu obsahující písek, barevné kamínky a úlomky organických zbytků. A pokud budete pravidelně dodržovat cyklus krmení, navrhuji vám, abyste nechala naše servisní oddělení jednou za čas provést seřízení jazyka. U ropuchy je životně důležitý.“
„Dobře,“ řekla Iran. „Chci, aby dokonale fungovala. Manžel je do ní celý pryč.“ Dala mu svou adresu a zavěsila.
Bylo jí líp, a tak si konečně dala šálek černé, horké kávy.

Kronikář rozpadajícího se času P. K. D.

Ten velký zázrak lidství spočívá v tom, že se k celé-mu univerzu staví izomorfně: Člověk sám funguje jak-si chybně. Když pozná, že je nefungující částí špatně fungujícího vesmíru, ve svém úsilí setrvává, namísto aby se tomuto závěru podvolil a rezignoval.

Pokud jsme právě dočetli tuto knihu, o to lépe chá-peme význam slov, která Dick pronesl v rozhovoru s Uwe Antonem v roce 1977. A mytický a nepochopi-telný Wilbur Mercer za našimi zády dodává: „To je základní podmínka života, nutnost znásilňovat vlast-ní identitu. V určité době to musí udělat každé stvo-ření, které žije. Je to nepřekonatelný stín, porážka tvoření; je to prokletí práce, prokletí, které naplňuje celý život. Všude ve vesmíru."
Philip K. Dick byl kronikářem rozpadajícího se ča-su, celé jeho dílo poukazuje k chybnosti lidské podsta-ty i našeho současného světa. A jeho život nese s se-bou ten nepřekonatelný stín, jakési podivné, smutné prokletí. Narodil se 16. prosince 1928 v Chicagu, čtr-náct dní nato se rodina odstěhovala do Kalifornie. Dickovi rodiče se v roce 1934 rozvádějí, nadále žije jen s matkou u jedné z tet v Berkley a později u kamará-dů ve Washingtonu, kde studuje na High School. Po návratu do Berkley Dick objevuje svět literatury. Pra-cuje jako prodavač v obchodě s deskami, má hodně času a tak čte a čte. Na rozdíl od jiných autorů však začal s Kafkou, Proustem, Plaubertem a Mannem, k science fiction se dostal až později. Rok se pokoušel o studium na univerzitě v Berkley, ale neměl výdrž. Začal psát komentáře pro soukromou rozhlasovou sta-nici v Berkley, pokoušel se o vlastní tvorbu. V roce 1951 prodal svou první povídku Beyond Lies the Wub, a třebaže v magazínu Planet Stories vyšla až o rok později, okamžitě dal v práci výpověď s tím, že se bude nadále věnovat jen psaní. Tušil tehdy, co ho v příštích čtyřech letech čeká? V této době uveřejnil na 75 poví-dek a novel, a to byl vskutku raketový start. Třebaže to zavání jistou grafomanií, je většina těch povídek výborná, charakterizuje celá 50. léta v americké SP a pro Dicka je dobrou školou pro pozdější fabulaci ro-mánů. Témata mnohých próz Dick skutečně po letech rozpracoval ve větší literární celky. The Defenders (Obránci) vyšly poprvé 1953 v lednovém vydání maga-zínu Galaxy. Svět kolem není takový, jak se nám jeví, to je základní postulát této práce. O desetiletí později se autor k tématu vrací a spolu s námětem povídky The Mold of Yancy (1958, Yancyho zvláštní vlastnost) z něj míchá románový koktejl The Penultimate Truth (1964, Předposlední pravda) s opravdu „dickovskou" fabulí. Na Zemi si pár lidí užívá takřka pastorální selanky, zatímco zbytek lidstva vegetuje pod zemí v domnění, že na povrchu stále zuří válka. Když pro-niknou vzhůru, poznají pravdu, ale zároveň pochopí, že celá tahle iluze slouží jen k jejich prospěchu. Mi-mochodem, v povídce Obránci se také u Dicka poprvé objevují roboti, zatím však jen jako (ne)škodní plecháčkové s delším vedením. Žádný sborník typu „The Best of Dick" se neobejde bez povídek Colony (1953, Kolonie), The Variable Man (1953, Proměnlivý muž) či Foster You're Dead (1955, Fostere, jste mrtev).
Často se však opomíjí Dickova nejdelší povídka z prv-ního období jeho tvorby s názvem The World of Talent (Svět nadaných). Vyšla v říjnovém vydání magazínu Galaxy v roce 1954 a dodnes se nám nad její složitě prokomponovanou strukturou tají dech. Každý neob-vyklý talent, ať už schopnost pohybovat věcmi kdekoli ve vesmíru či vidět do budoucnosti, se stává prokle-tím, které je člověku jen na obtíž. Ovšem jen do chvíle, než se objeví člověk s dokonalým talentem: „Můžeme měnit věci tak, že se pohybujeme zpět v čase," říká hlavní hrdina této novely. „Je to nebezpečné. Jedno-duchá úprava v minulosti může změnit celou přítom-nost. Talent k cestování v čase je tím nekritičtějším - přímo prométheovským. Jakékoliv jiné nadání může bez výjimky měnit jen to, co se má stát. Já mohu nechat zmizet vše, co teď existuje. Mám výhodu přede vším a před každým. Nic se mi nemůže postavit. Jsem tu stále. A byl jsem tu stále."
V roce 1955 napsal Dick povídek jen dvanáct. Dů-vod: pracoval již na svém prvním románu Solar Lottery (1955, Sluneční loterie), v němž sociální uspořá-dání represivního státu je řízeno díky náhodě, pros-tým losováním. Dick tu způsobem psaní trochu připomíná van Vogta, ale myšlenkově stojí docela jin-de. Již v pevném spojení tu zazáří tematické trojhvězdí, prostupující celou jeho tvorbou: neustálé odhalo-vání nepochopitelné tváře objektivní a subjektivní rea-lity, záliba v mesianistických postavách obdařených neobvyklým talentem, studium teorie her projevující se v dějové linii vedené v několika větvích se vzájemnými zkraty a logicky vybroušenými epizodami. V dal-ších třech románech se basso continuo myšlenky neuchopitelnosti našeho světa rozeznívá v nejrůznějších tóninách. Protagonisté příběhů Eye in the Sky (1956, Oko v obloze), Cosmic Puppets (1956, Kosmické lout-ky) a Time out of Joint (1959, Vykolejený čas) pozná-vají, že za kulisami jejich světa se skrývá „pravdivější" skutečnost, a pokoušejí se k ní proniknout. Nejtypič-tějším příkladem je Time out of Joint, v němž si Ragle Gumm v poklidu luští křížovky unášen šedivým prou-dem dní, než zjistí, že celé jeho okolí je pouhou iluzí a on ve skutečnosti propočítává dráhy mezikontinen-tálních raket.
Nenechme se mýlit počtem uveřejněných děl v té době, Dick se potýkal s nemalými finančními problé-my. Dopustil se totiž velké chyby, když svoje práce nabídl dosti mizerným nakladatelům, kteří platili má-lo a špatně. Přesto však měl - jaksi shodou náhod - štěstí, SF-romány začal psát v době, kdy se na kniž-ním trhu objevilo nové submédium - paperback. Vznikla tak možnost tvořit přímo pro paperbackový trh a nejen pro magazíny a časopisy, které byly domé-nou žánru SF až do poloviny 50. let. Zatímco v roce 1953 se na americkém knižním trhu slunilo asi 36 SF-magazínů, v roce 1961 to bylo už jen šest. Paper-back vítězně táhl americkými knihkupectvími a s se-bou do nich vnesl nepozorovaně i tituly žánru SF (předtím se SF-periodika většinou rozesílala přímo abonentům). Dick byl jedním z prvních autorů science fiction, jež se na vlně téhle paperbackové revoluce dos-tal do rukou i čtenářům, kteří měli tehdy o SF prama-lé ponětí. (Mimochodem právě proto, že většina díla tohoto autora byla prezentována v paperbackové úpravě, došlo k vytvoření i ceny Philip K. Dick Memo-rial Award, která je od roku 1983 pravidelně udělo-vána románu, který se na trhu poprvé objevil právě jako paperback.) Ovšem ohlas ze seriózních literár-ních kruhů byl pramalý, a snad tím si lze vysvětlit Dickovo úsilí, charakterizující konec 50. let, kdy autor napsal pravděpodobně sedm či osm románů ze sou-časnosti, pokoušeje se tak vyprostit z pout žánru SF. Bohužel ani jeden z nich nenašel nakladatele a Dick vyčerpán

konflikty v soukromém životě (v té době byl již potřetí ženat) usedá, aby napsal jeden z nejsmut-nějších a zároveň nejlepších SF-románů, jejichž téma-tem jsou paralelní světy - Muž z Vysokého zámku (The Man in the High Castle, 1962, čes. Plzeň, Laser 1992).
Začíná se tak druhá tvůrčí perioda v Dickově živo-tě, na jejímž počátku stojí veliký úspěch, román hned po vydání získal prestižní cenu Hugo. Autor vychází z předpokladu, že Spojenci prohráli 2. světovou válku a Japonci a Němci si rozdělili mezi sebe Spojené státy. Dickova finanční situace se úspěchem této knihy však nijak nezlepšila. Zůstal vězet v síti průměrných na-kladatelů, byl nucen psát rychle, aby se vůbec uživil. V letech 1962-1970 vydal celkem 19 románů, mezi ni-miž jsou mistrovská díla science fiction jako je Martian Time-Slip (1964, Marťanský časový skok), The Three Stigmata of Palmer Eldritch (1964, Tři znamení Pálmera Eldritsche) či Ubik (1969). Nejfamózněji za-září Dickovo tématické trojhvězdí, o kterém jsme se již zmínili, v posledně jmenovaném románu. Joe Chip odlétá se svými kolegy na Měsíc, aby tu splnil podivný úkol. Je členem Runciter Associates, organizace, vě-nující se sledování a neutralizaci parapsychologicky nadaných jedinců. Na celou suitu je však spáchán atentát, šéf organizace Glen Runciter je těžce raněn a pro lékařské účely zmražen. Ostatním se podaří vyváznout, ale hned nato pozorují, jak se jim svět roz-padá doslova před očima. A pak Chip odhalí děsivou skutečnost. On sám se nachází ve zmrazeném stavu a je možné, že celý svět kolem je jen výplodem jeho mysli balancující mezi životem a smrtí. Anebo je to ještě jinak…? Potměšilá skutečnost si strhává jednu masku za druhou, autor tu do důsledku dovádí „de-montáž“ našeho světa, a to vše ještě s humorem a parodickými prvky.
Během tohoto období vzniká rovněž trojice romá-nů, kladoucí si stejnou otázku: Jak se liší lidé od vyspělých robotů, resp. androidů? V čem spočívá esence lidskosti? The Simulacra (1964, Simulacra), We Can Build You (čas. 1969/1970, knižně 1972, Můžeme tě stvořit) a konečně náš román Sní androidi o elektric-kých ovečkách? (1968, Do Androids Dream of Electric Sheep?) nedávají jednoznačnou odpověď, ale jsou jen dalším důkazem toho, jak se tento autor svědomitě a do důsledku snaží vyrovnávat s tématy, která jej zajímají. Začátkem 70. let je Dick považován již za bezesporu nejvýznamnějšího filozofa současné ame-rické SF-scény, kritika jej bere zvolna na vědomí. V osobním životě však následuje další ztroskotání, po-čtvrté se rozvádí, z předešlých manželství zůstávají dvě děti, ale takřka se s nimi nestýká, je sám. Jeho finanční situace je - jak dosvědčují jeho nejbližší pří-telé - doslova zoufalá. „Potom, co mě v roce 1970 opus-tila moje žena Nancy, jsem se ocitl v dost zuboženém stavu,“ říká v jednom z rozhovorů sám Dick. „Úplně mě to vzalo, protože jsem ji měl rád - odvedla s sebou i naši malou dcerku, kterou jsem pak směl vidět mož-ná jednou v roce a jen na pár minut… A tak jsem pros-tě pozval kupu lidí z ulice do svého domu, jen proto, aby nezůstal prázdný. Dům se čtyřmi ložnicemi a dvě-ma koupelnami je příliš velký pro jednoho člověka. Mezi těmi lidmi bylo i kupa těch, kteří brali hodně drog. Tenhle stav trval asi rok. Já jsem sice bral amfetaminy, ale nikdy ne nic tvrdého. Jasně jsem poznal, co tvrdé drogy u těchto lidí způsobily. Vůbec jsem to-mu nemohl věřit, tak strašné to bylo.“ Temný obraz (1977, A Scanner Darkly, slov. Bratislava, Směna 1986), román z pozdější doby, je právě pokusem vy-rovnat se s touto pochmurnou životní epizodou a halucinogeními drogami vůbec.
Začátkem 70. let se Dick také velice kriticky staví k americké vládě, Nixonův státní aparát několikrát veřejně označuje za bandu zločinců. Zvolna se dostává do centra pozornosti undergroundové kultury, po otiš-tění článku v hudebním časopise Rolling Stone se stá-vá v kruzích ‚antiamerické' mládeže rázem slavným. Ke svému překvapení je však vystaven doslova poli-cejnímu teroru ze strany severokalifornských úřadů, kteří v něm spatřují jakéhosi ‚státního nepřítele', a po několika domovních prohlídkách a opakovaném předvolání opouští na nějaký čas Spojené státy. Až v roce 1972 se vrací zpět z Kanady, tentokrát na jih Kalifornie do Los Angeles. Začíná jeho třetí tvůrčí perioda, sestávající se prakticky jen z pěti románů. Tím prvním je Dickův nejpolitičtější román Flow My Tears, the Policeman Said (1974, Tečte mé slzy, pravil policajt). Spojené státy jsou ve velmi nedaleké budouc-nosti - roku 1988 - totalitním státem, kde vládne policejní teror, a vnitřní disidenti i přisluhovači reži-mu se rovnou měrou stávají obětí nedemokratického zřízení. Pikantní je historka z období vzniku díla, kdy se policejní úřady doslechly, o čem Dick píše, a v jeho nepřítomnosti mu „trochu provětrali“ byt. Dick však naštěstí těsně předtím rukopis díla uschoval u svého i notáře a tak jej zachránil. Další dva romány, už zmíněný Scanner Darkly a o rok předtím vzniklý Dous Irae (napsaný spolu s Rogerem Zelaznym) nedosahují kvality drsné vize totalitního státu. Flow My Tears, the Policeman Said získal cenu John W. Campbell Memorial, udělovanou každoročně nejoriginálnějšímu a literárně nejnáročnějšímu románu porotou, sesta-vovanou z amerických autorů a vědců. Při rozhodo-vání o prestižních cenách Hugo a Nebula se kniha umístila na 2. místě.
Po desítkách let štvanice a hektického způsobu ži-vota nastává u Dicka zlom a jakoby rozchod se vším, co předtím prožil. Tvrdí, že se stal svědkem nábo-ženského zjevení, které mu s konečnou platností od-halilo podstatu našeho světa. Několikrát se k tomu vyjádřil v různých esejích, rozhovorech a konečně pod dojmem této vize se pustil do psaní takzvané trilogie Valis, sestávající se z románů Valis (1980), The Divine Invasion (1981, Božská invaze) a The Transmigration of Timothy Archer (1982, Převtělení Timothy Archera). Jedná se vlastně o solipsistické extrapolace v ob-lasti teologie, děj je oproti dřívějším dílům značně zjednodušený, oproštěn od motivů SF, jeho základem je popis symbolického zápasu Boha a Satana, kon-krétně Bůh se snaží s konečnou platností zdolat vládu Satana na Zemi. Tento prvek zazněl vzdálenou ozvě-nou již v románu Cosmic Puppets, v němž spolu nad střechami amerického provinčního města bojují dvě božstva, dobrý duch Ormuzd a zlý duch Arihman. První verze Valisu, vznikající pravdě podobně v polovině 70. let, byla nalezena až v Dickově pozůstalosti a v roce 1985 otištěna pod názvem Radio Free Albemuth. Ultrakonzervativní americký prezident v něm terorizuje pomocí svého státního aparátu menšinu, která se nemůže bránit - motiv vyzrále zpracovaný již v románu Flow My Tears… Další důkaz toho, kterak Dickovo dílo tvoří jednotný celek, do sebe uzavřený komplex, jaký nenalezneme u žádného jiného spisovatele science fiction.
Koncem 70. let se Dickova finanční situace koneč-ně výrazně zlepšila. Především v Evropě se mu dosta-lo uznání, ale i literární Amerika si svého autora zača-la trvale všímat. Valis se stal bestsellerem, náhle se ti nejlepší nakladatelé

předháněli v nabídkách na vy-dání knih a šroubovali vzhůru sumy svých záloh. V roce 1981 se začalo s přípravami k filmu Blade Runner, kterému posloužil za základ román Sní androidi o elektrických ovečkách? Ze zahraničí přicházejí na-bídky na nové a nové překlady povídek a románů. Na posledních fotografiích z nejrůznějších setkám ame-rické SF elity je možné vidět Dicka, jak se doopravdy usmívá. Jen krátce poté - 2. března 1982 - umírá na ná-sledky srdečního infarktu. Už se nedožil fenomenálního úspěchu filmu Blade Runner, souborného vydání svého díla…
V březnu 1972, v době, kdy se Dick zdržoval v Ka-nadě, pronesl při příležitosti vancouverské SF-konference slavnou tzv. Vancouverskou řeč. Její původní název zněl The Android and the Human (Android a člo-věk) a byla otištěna 1972 v prosincovém vydání ka-nadského fanzinu SF Commentary. Dick se tu esejisticky zamýšlí nad tím, co o čtyři roky dříve zpra-coval románově v knize Sní androidi o elektrických ovečkách: „Stroje se stávají takříkajíc lidštějšími - při-nejmenším v tom smyslu, že existují, jak naznačil Wiener, jisté důležité podobnosti mezi jednáním lidí a strojů. Ale známe vůbec své jednání? Snad bychom se neměli bezpodmínečně pokoušet se dozvědět něco o sobě tím, že budeme pozorovat naše stroje, nýbrž se spíše snažit pochopit to, co mají v úmyslu naše stroje - tak, že se ponoříme do sebe a pokusíme se dozvědět, co zamýšlíme my sami. Snad přitom rozpoznáme do-konce postupné slévání se všeobecné podstaty lidské-ho jednání sjednáním a funkcemi toho, co jsme vytvo-řili a čím jsme se obklopili.“ Nejsou snad tohle slova podobná sentencím Wilbura Mercera? A Dick v přednášce hovoří kvazi i ke všem lidem typu Ricka Deckarda a ptá se: „Co je to, co můžeme na svém chování označit jako zvlášť lidské? Týká se to speciálně nás jako žijícího druhu? A co je to - přinejmenším podle současného stavu vědy-, co označujeme za pouhé mechanické jednání, nebo, abychom otázku rozšířili, jako jednání hmyzu a reflexivní reakce? A k tomu bych při-pojil onen způsob pseudolidského chování těch, kteří kdysi žili jako lidé - kreatury, jež způsobem, který dále vysvětlím se staly nástrojem, slouží jen jako pro-středek k jistému účelu, a jež v mých očích snesou analogii ke strojům v negativním smyslu; strojům v tom smyslu, že tělesný život u nich pokračuje, látko-vá výměna funguje, ale duše - z nedostatku lepšího termínu - už není přítomna či nežije. Něco takového se děje v našem světě - vždy se dělo, ale teď se tvorba takové neautentické lidské aktivity stala vědou nejrůznějších vlád a jejich aparátu. Snižovat člověka v pouhý nástroj - měnit lidi ve Stroje, ať už je to podle jejích nadřízených činěno abstraktně řečeno s dobrým úmyslem -, v tom spatřuji největší, nejhorší zločin.“ A jako epilog k našemu románu bychom mohli při-pojit závěrečná slova přednášky: „Kdo ví, zda lidský duch stoupá k nebi a duch zvířat se noří do země? ptá se Bible. Jednou, v kterési pozdější verzi, to možná bude znít takto: Kdo ví, zda lidský duch stoupá k nebi a duch androidů se noří do země? Kam dospějí duše androidů po smrti? Ale - pokud nežijí, potom nemohou také zemřít. A když nemohou zemřít, pak budou stále s námi. Mají vůbec duši? A máme my nějakou? Jsem přesvědčen, stejně jako Bible, že všichni jsme na cestě k jednomu společnému cíli. Ale tím není hrob, je jím život za ním. Svět budoucnosti.“
Dickovo dílo ve své komplexnosti a neprůhlednosti odradilo mnohého konzumenta science fiction, nejednou mu bylo jako autorovi předhazováno, že většinu napsal pod vlivem drog a jde vlastně jen představy vytvořené v určitém transu. Nechť si každý utvoří ná-zor sám, nakolik je takové tvrzení pravdivé, jisto však je, že Dick - a tady parafrázujme jeho vlastní slova - fungoval jaksi „chybně“, vytvořil podivuhodné „chyb-né“ dílo a učí „chybnosti“, učí pochybovat o sobě. Mož-ná, že tahle vlastnost je to je dine, co nás odlišuje od androidů.
Ondřej Muller